

الذم الحرام

حقوق: بنیاد ملی نخبگان

طرح پژوهشی نظرسنجی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان پیرو قرارداد شماره ۱۵/۲۳۹۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۹ میان بنیاد ملی نخبگان (کارفرما) و مهتاب پورآتشی (مجری) اجرا شده است.

این گزارش و تمامی حقوق مادی آن بر اساس «قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان» مصوب سال ۱۳۴۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن و همچنین آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون متعلق به بنیاد ملی نخبگان است و هر گونه استفاده از تمامی یا پاره‌ای از آن، شامل: نقل قول، تکثیر، انتشار، کاربرد نتایج، تکمیل و مانند آنها به صورت چاپی، الکترونیکی یا وسایل دیگر فقط با اجازه کتبی بنیاد امکان‌پذیر است. نقل قول در حد هزار واژه در انتشارات علمی مانند کتاب و مقاله با درج اطلاعات کامل کتاب‌شناختی، نیازی به مجوز بنیاد ندارد.

صحت مندرجات گزارش برعهده مجری طرح پژوهشی است.

نظرسنجی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان

مدیر طرح پژوهشی: مهتاب پورآتشی، عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

نشانی: تهران - خیابان آفریقا - کوی گلفام - مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

صندوق پستی: ۱۹۱۵۶۴۱۵۹

تلفن: ۲۲۰۱۰۶۱۶

دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸

وبگاه:

رایانامه: mah.pouratashi@gmail.com

همکار(ان) اصلی: اصغر زمانی، عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

چکیده

هدف این پژوهش، نظرسنجی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان بود. بدین منظور، پرسشنامه‌ای تدوین و پس از انجام پیش‌آزمون و تایید، در اختیار جامعه هدف بنیاد (متقاضیان و مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد) قرار گرفت. پرسشنامه شامل بخش‌های مختلف: مشخصات فردی، سوابق بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد، نظر پاسخگویان در خصوص موفقیت بنیاد در رسیدن به اهداف در نظر گرفته شده، تحقق ویژگی‌های آیین‌نامه پشتیبانی‌های دانشجویی، معیارهای شناسایی دانشجویان برتر، رضایت‌مندی از تسهیلات و فرایندها، اثرگذاری پشتیبانی‌ها بر تسهیل مسیر پیشرفت مشمولان بود. همچنین، چند سوال بازپاسخ در خصوص نقاط قوت و ضعف و انتظارات و پیشنهادها در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد مطرح شد. طی مدت یک‌ماه در تابستان ۱۳۹۸، تعداد ۳۷۷۷ نفر (شامل ۱۱۸۹ مشمول و ۲۵۸۸ غیرمشمول) در این نظرسنجی شرکت کردند. نتایج به‌دست آمده از مطالعه در فصل سوم این مجموعه ارایه شده است. یافته‌ها حکایت از آن دارد که از نظر جامعه هدف بنیاد ملی نخبگان برای بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی، بنیاد در بسیاری موارد موفق عمل کرده و در برخی، از موفقیت کمتری برخوردار بوده است. پشتیبانی‌هایی که بنیاد از مشمولان به‌عمل می‌آورد، بر جدیت و پشتکار در تحصیل و افزایش اعتماد به نفس این گروه موثر است، که این امر ارزشمندی فعالیت‌های بنیاد ملی نخبگان را بیش از پیش نمایان می‌سازد. امید است یافته‌های این پژوهش تصویری کامل از نظرات جامعه هدف را پیش‌روی مسئولان و تصمیم‌گیران قرار دهد و در بازبینی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان موثر واقع گردد.

کلیدواژه: بنیاد ملی نخبگان، پشتیبانی، تسهیلات دانشجویی، انتظارات

فهرست مطالب

عنوان	شمارهٔ صفحه
فصل اول: کلیات پژوهش	
مقدمه.....	۳
۱-۱- ضرورت پژوهش و بیان مسئله.....	۳
۱-۲- اهداف و پرسش‌های پژوهش.....	۵
۱-۳- روش پژوهش و گردآوری داده‌ها.....	۶
۱-۴- اعتبار و اعتماد ابزار تحقیق.....	۷
۱-۵- داده‌های دریافت شده.....	۷
۱-۶- تحلیل داده‌ها.....	۸
فصل دوم: ادبیات پژوهش	
مقدمه.....	۱۱
۲-۱- صاحب استعداد برتر و نخبه.....	۱۱
۲-۲- نخبگان در آینه سند راهبردی کشور در امور نخبگان.....	۱۲
۲-۳- سوابق بنیاد ملی نخبگان.....	۱۵
۲-۴- پیشینهٔ پژوهش.....	۲۰
۲-۵- نگاهی بر پشتیبانی‌های بنیاد ملی نخبگان از دانشجویان برتر کشور و نظرسنجی‌های صورت گرفته.....	۲۲
فصل سوم: یافته‌های پژوهش	
مقدمه.....	۳۵
۴-۱- یافته‌های کمی.....	۳۶
۴-۲- یافته‌های کیفی.....	۱۵۷
فصل چهارم: نتیجه گیری	
مقدمه.....	۱۶۹
۴-۱- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....	۱۶۹
فهرست منابع.....	۱۷۹

فهرست جداول

شماره صفحه

عنوان

فصل اول:

- جدول ۱- آلفای کروناخ مربوط به مقیاسهای مورد استفاده در تحقیق..... ۷
- جدول ۲- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب مشمولیت..... ۸

فصل سوم:

- جدول ۱- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب جنسیت..... ۳۶
- جدول ۲- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب محل سکونت..... ۳۷
- جدول ۳- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب وضعیت تحصیلی..... ۳۸
- جدول ۴- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب میزان آشنایی با اهداف بنیاد ملی نخبگان..... ۳۹
- جدول ۵- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی .. ۴۰
- جدول ۶- میزان موفقیت هریک از پشتیبانی‌ای دانشجویی بنیاد در رسیدن به اهداف..... ۴۳
- جدول ۷- نتایج آزمون مقایسه..... ۴۹
- جدول ۸- نتایج آزمون مقایسه..... ۶۷
- جدول ۹- نتایج آزمون مقایسه..... ۷۵
- جدول ۱۰- نتایج آزمون مقایسه..... ۹۶
- جدول ۱۱- نقاط قوت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد..... ۱۵۷
- جدول ۱۲- نقاط ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد..... ۱۵۹
- جدول ۱۳- معیارهای پیشنهادی پاسخگویان برای شناسایی دانشجویان مستعد..... ۱۶۲
- جدول ۱۴- پیشنهادهای ارایه شده توسط پاسخگویان..... ۱۶۵

فهرست شکل‌ها

شماره صفحه	عنوان
۳۶	شکل ۱- درصد فراوانی جنسیت بر حسب گروه‌های مورد مطالعه
۳۷	شکل ۲- درصد فراوانی محل سکونت بر حسب گروه‌های مورد مطالعه
۳۸	شکل ۳- درصد فراوانی وضعیت تحصیلی بر حسب گروه‌های مورد مطالعه
۳۹	شکل ۴- درصد فراوانی میزان آشنایی با اهداف بنیاد ملی نخبگان بر حسب گروه‌های مورد مطالعه
۴۰	شکل ۵- درصد فراوانی آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر حسب گروه‌های مورد مطالعه
۴۱	شکل ۶- درصد فراوانی اشتغال همزمان با دریافت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد
۴۱	شکل ۷- درصد فراوانی تاثیرگذاری پشتیبانی‌های بنیاد در موفقیت شغلی
۴۲	شکل ۸- درصد فراوانی شرکت در برنامه‌های فرهنگی بنیاد
۴۲	شکل ۹- درصد فراوانی تاثیرگذاری برنامه‌های فرهنگی بنیاد در افزایش شناخت با نیازها و شرایط واقعی جامعه
۴۴	شکل ۱۰- میانگین گویه‌های مرتبط با ویژگی‌های آییننامه پشتیبانی دانشجویی بنیاد
۴۵	شکل ۱۱- درصد فراوانی موفقیت در شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان
۴۶	شکل ۱۲- درصد فراوانی موفقیت در توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه
۴۷	شکل ۱۳- درصد فراوانی موفقیت در توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود
۴۸	شکل ۱۴- درصد فراوانی موفقیت در توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک تک دانشجویان
۵۰	شکل ۱۵- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب مدال از المپیادهای دانش آموزی
۵۱	شکل ۱۶- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر کنکور سراسری ورود به دانشگاه از دبیرستان
۵۲	شکل ۱۷- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب عنوان دانشجوی نمونه کشوری
۵۳	شکل ۱۸- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه اول تا سوم المپیادهای دانشجویی
۵۴	شکل ۱۹- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار داشتن معدل نمرات تحصیلی بالا
۵۵	شکل ۲۰- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون‌های ورود به مقطع کارشناسی ارشد
۵۶	شکل ۲۱- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون جامع علوم پایه رشته‌های علوم پزشکی
۵۷	شکل ۲۲- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون پذیرش دستیار پزشکی
۵۸	شکل ۲۳- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی
۵۹	شکل ۲۴- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار اجرا یا همکاری در طرح‌های پژوهشی
۶۰	شکل ۲۵- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه اول تا سوم کشوری در جشنواره‌های معتبر (خوارزمی، رازی و فارابی)
۶۱	شکل ۲۶- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار ثبت اختراع

- شکل ۲۷ - درصد فراوانی میزان موافقت با معیار داشتن اختراع/ اختراعات برگزیده (پس از ثبت)..... ۶۲
- شکل ۲۸- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات قرآنی..... ۶۳
- شکل ۲۹- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات ادبی..... ۶۴
- شکل ۳۰- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات هنری..... ۶۵
- شکل ۳۱- میانگین نظرات پاسخگویان نسبت به معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد..... ۶۶
- شکل ۳۲- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار ارایه خدمات به عنوان دستیار آموزشی/ پژوهشی/ فناوری استاد..... ۶۹
- شکل ۳۳- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار انتشار مقاله با همکاری محققان خارجی..... ۷۰
- شکل ۳۴- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار همکاری در نهادهای پژوهش و فناوری خارج از دانشگاه..... ۷۱
- شکل ۳۵- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار انتشار مقاله در مجلات بسیار معتبر..... ۷۲
- شکل ۳۶- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار همکاری در امور خیریه و انجمن‌های عام‌المنفعه..... ۷۳
- شکل ۳۷- میانگین نظرات پاسخگویان در مورد معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان برتر..... ۷۴
- شکل ۳۸- میانگین میزان رضایت مشمولان نسبت به میزان مبلغ تسهیلات اعطایی..... ۷۶
- شکل ۳۹- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی..... ۷۷
- شکل ۴۰- نظرات پاسخگویان در مورد سالیانه بودن فرایند انتخاب مشمولان..... ۷۸
- شکل ۴۱- نظرات پاسخگویان در مورد شفافیت شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان..... ۷۹
- شکل ۴۲- نظرات پاسخگویان در مورد مناسب بودن شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده..... ۸۰
- شکل ۴۳- نظرات پاسخگویان در مورد توجه به تنوع رشته‌ها و تفاوت‌های بین آن‌ها در انتخاب برگزیدگان..... ۸۱
- شکل ۴۴- نظرات پاسخگویان در مورد تعداد مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی..... ۸۲
- شکل ۴۵- نظرات پاسخگویان در مورد رقابتی بودن انتخاب مشمولان..... ۸۳
- شکل ۴۶- نظرات پاسخگویان در مورد سرعت فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده..... ۸۴
- شکل ۴۷- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان..... ۸۵
- شکل ۴۸- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه رسیدگی به نظرات و پیشنهادها در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی..... ۸۶
- شکل ۴۹- نظرات پاسخگویان در مورد کار با سامانه الکترونیکی بنیاد..... ۸۷
- شکل ۵۰- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد..... ۸۸
- شکل ۵۱- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان دانشگاه..... ۸۹
- شکل ۵۲- نظرات پاسخگویان در مورد اطلاع کافی کارشناسان مرتبط در دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد .. ۹۰
- شکل ۵۳- نظرات پاسخگویان در مورد مفید بودن مشارکت دانشگاه در شناسایی دانشجویان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد..... ۹۱
- شکل ۵۴- رضایتمندی از پشتیبانی‌ها و فرایندهای اعطا..... ۹۲
- شکل ۵۵ - نظرات پاسخگویان در مورد تنوع تسهیلات دانشجویی..... ۹۳
- شکل ۵۶- نظرات پاسخگویان در مورد اعطای پشتیبانی دانشجویی با نظارت استاد راهنما و دانشگاه..... ۹۴
- شکل ۵۷- نظرات پاسخگویان در مورد پرداخت تسهیلات مستقیماً به خود دانشجو..... ۹۵
- شکل ۵۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در..... ۹۵
- موضوعهای تخصصی تحصیلی..... ۹۸

- شکل ۵۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل عضویت در انجمنهای علمی داخلی و خارجی
 ۹۹
- شکل ۶۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی .. ۱۰۰
 شکل ۶۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل دسترسی به زیرساختهای مطالعاتی و پژوهشی
 کشور..... ۱۰۱
- شکل ۶۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل خرید کتابهای علمی ۱۰۲
 شکل ۶۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر آشنایی با فضای کار و فناوری و کارآفرینی ۱۰۳
 شکل ۶۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دورههای آموزشی راهاندازی کسب
 و کار، تجاری سازی و مشابه آن..... ۱۰۴
- شکل ۶۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان ۱۰۵
 شکل ۶۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به دریافت آموزشهای متناسب با بحث
 کارآفرینی و مدیریت کسب و کار..... ۱۰۶
- شکل ۶۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در کنفرانسها و مجامع داخلی و خارجی
 ۱۰۷
- شکل ۶۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد ارتباطات پژوهشی..... ۱۰۸
 شکل ۶۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای علمی و فناوریانه کشور و خارج
 از کشور..... ۱۰۹
- شکل ۷۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پایان نامه/رساله ۱۱۰
 شکل ۷۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پژوهش و تحقیق ۱۱۱
 شکل ۷۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی ۱۱۲
 شکل ۷۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر برقراری ارتباط و مشارکت های علمی بین المللی ... ۱۱۳
 شکل ۷۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر جدیت و پشتکار در تحصیل ۱۱۴
 شکل ۷۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر جدیت در کار و مسئولیت پذیری..... ۱۱۵
 شکل ۷۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر پرسشگری و تفکر نقادانه ۱۱۶
 شکل ۷۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به تدریس..... ۱۱۷
 شکل ۷۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تقویت مهارتهای تدریس ۱۱۸
 شکل ۷۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تعامل و شبکه سازی با دانشجویان..... ۱۱۹
 شکل ۸۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر انگیزه انجام پژوهشهای دست اول، بدیع، نوآور و با
 کیفیت..... ۱۲۰
- شکل ۸۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تمایل به انجام پژوهشهای کاربردی و ماموریت
 محور و متناسب با نیاز جامعه..... ۱۲۱
- شکل ۸۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر افزایش توان مواجهه با چالش ها و تلاش برای حل مسئله
 ۱۲۲
- شکل ۸۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر شناسایی فرصت های شغلی ۱۲۳
 شکل ۸۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر برنامه ریزی برای دستیابی به شغل مورد علاقه ۱۲۴

- شکل ۸۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تلاش برای خدمت‌رسانی بهتر به جامعه... ۱۲۵
- شکل ۸۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر دغدغهمندی نسبت به مسائل جامعه..... ۱۲۶
- شکل ۸۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر روحیه تواضع و فروتنی و از خودگذشتگی در برابر جامعه..... ۱۲۷
- شکل ۸۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر رفع بخشی از نیازهای مادی..... ۱۲۸
- شکل ۸۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی معنوی، اجتماعی و اعتباری در کنار حمایت‌های مادی..... ۱۲۹
- شکل ۹۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای اجرایی کشور..... ۱۳۰
- شکل ۹۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی‌های مشاوره‌ای و هدایت‌کننده علاوه بر تسهیلگری..... ۱۳۱
- شکل ۹۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن..... ۱۳۲
- شکل ۹۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه برای تلاش بیش‌تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای..... ۱۳۳
- شکل ۹۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش تمایل به ادامه تحصیل در داخل کشور..... ۱۳۴
- شکل ۹۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر گسترش ارتباطات با صاحب‌نظران و نخبگان..... ۱۳۵
- شکل ۹۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر کاهش تمایل به مهاجرت به کشورهای دیگر..... ۱۳۶
- شکل ۹۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در موضوعهای تخصصی تحصیلی..... ۱۳۷
- شکل ۹۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی..... ۱۳۸
- شکل ۹۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی..... ۱۳۸
- شکل ۱۰۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل دسترسی به زیرساخت‌های مطالعاتی و پژوهشی کشور (مانند کتابخانه‌های تخصصی و شبکه‌های آزمایشگاهی)..... ۱۳۹
- شکل ۱۰۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل خرید کتاب‌های علمی..... ۱۳۹
- شکل ۱۰۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر آشنایی با فضای کار و فناوری و کارآفرینی..... ۱۴۰
- شکل ۱۰۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌های آموزشی راه‌اندازی کسب و کار، تجاری‌سازی و مشابه آن..... ۱۴۰
- شکل ۱۰۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد شرکت نوپای دانش‌بنیان..... ۱۴۱
- شکل ۱۰۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به دریافت آموزش‌های متناسب با بحث کارآفرینی و مدیریت کسب و کار..... ۱۴۱

شکل ۱۰۶- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در کنفرانسها و مجامع داخلی و خارجی.....	۱۴۲
شکل ۱۰۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد ارتباطات پژوهشی.....	۱۴۲
شکل ۱۰۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای علمی و فناوریانه کشور و خارج از کشور.....	۱۴۳
شکل ۱۰۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پایاننامه/رساله.....	۱۴۳
شکل ۱۱۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پژوهش و تحقیق.....	۱۴۴
شکل ۱۱۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی.....	۱۴۴
شکل ۱۱۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر برقراری ارتباط و مشارکت های علمی بین المللی.....	۱۴۵
شکل ۱۱۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر جدیت و پشتکار در تحصیل.....	۱۴۵
شکل ۱۱۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر جدیت در کار و مسئولیت پذیری.....	۱۴۶
شکل ۱۱۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر پرسشگری و تفکر نقادانه.....	۱۴۶
شکل ۱۱۶- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به تدریس.....	۱۴۷
شکل ۱۱۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تقویت مهارت های تدریس.....	۱۴۷
شکل ۱۱۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تعامل و شبکه سازی با دانشجویان.....	۱۴۸
شکل ۱۱۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر انگیزه انجام پژوهش های دست اول، بدیع، نوآور و با کیفیت.....	۱۴۸
شکل ۱۲۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تمایل به انجام پژوهش های کاربردی و ماموریت محور و متناسب با نیاز جامعه.....	۱۴۹
شکل ۱۲۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر افزایش توان مواجهه با چالش ها و تلاش برای حل مسئله.....	۱۴۹
شکل ۱۲۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر شناسایی فرصت های شغلی.....	۱۵۰

- شکل ۱۲۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر برنامه ریزی برای دستیابی به شغل مورد علاقه..... ۱۵۰
- شکل ۱۲۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تلاش برای خدمت رسانی بهتر به جامعه..... ۱۵۱
- شکل ۱۲۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر دغدغهمندی نسبت به مسائل جامعه/ خطر پذیری برای رفع نیازهای کشور..... ۱۵۱
- شکل ۱۲۶- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر روحیه تواضع و فروتنی و از خود گذشتگی در برابر جامعه..... ۱۵۲
- شکل ۱۲۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر رفع بخشی از نیازهای مادی..... ۱۵۲
- شکل ۱۲۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی معنوی، اجتماعی و اعتباری در کنار حمایت های مادی..... ۱۵۳
- شکل ۱۲۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای اجرایی کشور..... ۱۵۳
- شکل ۱۳۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی های مشاوره ای و هدایت کننده علاوه بر تسهیلگری..... ۱۵۴
- شکل ۱۳۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن (با توجه به شایستگی خود)..... ۱۵۴
- شکل ۱۳۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر انگیزه برای تلاش بیش تر در راستای موفقیت های شخصی و حرفه ای..... ۱۵۵
- شکل ۱۳۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر افزایش تمایل به ادامه تحصیل در داخل کشور..... ۱۵۵
- شکل ۱۳۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر گسترش ارتباطات با صاحب نظران و نخبگان..... ۱۵۶
- شکل ۱۳۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثر گذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر کاهش تمایل به مهاجرت به کشورهای دیگر برای کار و زندگی..... ۱۵۶

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

رشد و توسعه جامعه در ابعاد مختلف و دستیابی به توسعه پایدار اهمیت توجه به سرمایه‌گذاری بر نیروی انسانی را نمایان می‌سازد. در این راستا، نخبگان نقش بی‌بدیلی در رشد و توسعه جوامع دارند و به دیگر سخن، نخبگان را می‌توان از مهم‌ترین سرمایه‌های انسانی هر جامعه‌ای دانست که پیشرفت اقتصادی آن جامعه را رقم می‌زنند (بلندهمتان و محمدی، ۱۳۹۴). لذا، برنامه‌های جدی برای نگهداشت نخبگان و سرآمدان در کشور و بهره‌گیری از این سرمایه‌های ملی بسیار مهم می‌باشد. و به عبارتی، نظام نخبگانی لازم است از کارکردهای شناسایی، جذب و هدایت، شامل آموزش، به‌کارگیری، حمایت، تکریم، الگوسازی و نگهداشت برخوردار باشد (منتظر و همکاران، ۱۳۹۱). براساس آنچه ذکر شد و با توجه به اهمیت و نقش پشتیبانی بنیاد ملی نخبگان از جامعه نخبگانی کشور، بازبینی و تصمیم‌گیری در مورد پشتیبانی‌های دانشجویی و شیوه‌های حمایت از نخبگان نیازمند انجام مطالعات میدانی گسترده است تا بهترین تصمیم اتخاذ شود.

فصل اول این مجموعه به بررسی کلیات پژوهش پرداخته است و از چند بخش شامل ضرورت پژوهش و بیان مسأله، اهداف و پرسش‌های پژوهش، روش پژوهش و گردآوری داده‌ها، اعتبار و اعتماد ابزار تحقیق، داده‌های دریافت شده و تحلیل داده‌ها تشکیل شده است.

۱-۱- ضرورت پژوهش و بیان مسئله

دستیابی به آرمان‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران مستلزم تلاش همه‌جانبه در تمام ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. و لذا، تربیت سرمایه‌های انسانی متعهد و متخصص و فراهم نمودن زمینه جذب، هدایت و شکوفایی نخبگان و استعدادها برتر، یکی از مهم‌ترین راهبردهای ترسیم شده در اسناد بالادستی کشور مانند سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و نقشه جامع علمی کشور است. در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل. جامعه ایرانی در افق

این چشم‌انداز ویژگی‌هایی خواهد داشت، از جمله: برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی است. در نقشه جامع علمی کشور نیز به این مهم پرداخته شده است. در بخش مبانی و ارزش‌های بنیادین نقشه جامع علمی کشور (فصل اول)، از جمله مهم‌ترین ارزش‌ها چنین بیان شده است: «عدالت محوری، پرورش استعدادها و دستیابی همگان به خصوص مستضعفان در حوزه علم و فناوری، و تقویت خلاقیت، نوآوری و خطرپذیری در علم». در بخش وضع مطلوب علم و فناوری (فصل دوم)، یکی از مواردی که در اهداف کلان نظام علم و فناوری کشور بیان شده، چنین است: «استقرار جامعه دانش‌بنیان، عدالت‌محور و برخوردار از انسان‌های شایسته و فرهیخته و نخبه برای احراز مرجعیت علمی در جهان». در بخش مربوط به اولویت‌های علم و فناوری کشور (فصل سوم)، در اهداف اولویت‌بندی و رویکرد پشتیبانی از اولویت‌ها، یکی از رویکردهای پشتیبانی از اولویت‌های علم و فناوری چنین بیان شده است: «هدایت نظام آموزش برای تامین و جذب نیروهای نخبه و متخصص مورد نیاز در حوزه‌های اولویت دار». در فصل راهبردها و اقدامات ملی برای توسعه علم و فناوری در کشور (فصل چهارم)، در اقدامات ملی راهبرد کلان ۲ چنین آمده است: «تقویت انگیزه‌های معنوی و تشویق اعتباری و مادی برای جلب نخبگان جامعه به سمت حرفه‌های معلمی، استادی، پژوهشی و فناوری». در همین فصل، در اقدامات ملی راهبرد کلان ۶ چنین آمده است: «تقویت جایگاه رشته‌های علوم انسانی و معارف اسلامی در نظام آموزش و پرورش و جهت‌دهی نخبگان به سمت تحصیل در این حوزه‌ها از طریق ارتقای کیفی محتوا و شیوه‌های آموزشی». همچنین، در اقدامات ملی همین راهبرد آمده است: «تقویت نظام راتبه (بورس) تحصیلی دانشجویان مستعد به منظور ارتقای نظام آموزش عالی کشور». بعلاوه، در راهبردهای ملی راهبرد کلان ۸ چنین آمده است: «استفاده از حداکثر ظرفیت و تجارب نخبگان، دانشمندان، اعضای هیئت علمی، مدیران و متخصصان شاغل و بازنشسته دولتی و غیردولتی و خصوصی در آموزش و پژوهش» و در اقدامات ملی این راهبرد آمده است: «طراحی سازوکار همکاری پاره وقت نخبگان، دانشمندان، اعضای هیئت علمی، مدیران و متخصصان شاغل و بازنشسته دولتی و غیردولتی در مؤسسات آموزشی و پژوهشی».

به‌طور کلی، شناخت استعدادهای برتر و نخبه و ارایه راهکارهای کارآمد و اثربخش برای پرورش توانایی‌های آنان از گام‌های مهم در راستای استقلال علمی هر کشوری است. براین اساس، شایسته است تا پشتیبانی از این افراد به‌صورت منسجم و هدفمندتر انجام گیرد. هم‌اکنون، بنیاد ملی نخبگان حمایت‌ها و پشتیبانی‌های مادی و

معنوی ارزشمندی از نخبگان به عمل می‌آورد. بنیاد ملی نخبگان در سال ۱۳۸۵ با هدف شناسایی، جذب و پشتیبانی مادی و معنوی از نخبگان کشور تأسیس شد و برنامه‌های متنوعی را برای تسهیل حرکت آحاد اجتماع نخبگانی کشور در مسیرنخبگی، تدارک دیده و به اجرا گذاشته است. اهداف بنیاد عبارتند از: (۱) موفقیت در اجرایی سازی سند راهبردی کشور در امور نخبگان در سطح نظام نخبگانی کشور با هدف: (۱-۱) ایجاد زمینه‌های شناسایی، رشد و شکوفایی حداکثری استعدادهای فردی و گروهی و ارتقای ابعاد معنوی و دینی آنها؛ (۱-۲) تحقق نظام جامع «اخلاق نخبگی» مبتنی بر آموزه‌های اسلامی و تلاش برای ترویج آن، به منظور رشد اخلاقی و معرفتی اجتماع نخبگانی و مصون سازی آنان؛ (۱-۳) رفع موانع فعالیت‌های نخبگانی، افزایش ظرفیت اجتماع نخبگانی و فرصت‌سازی مناسب بر اساس اصول عدالت و انصاف؛ (۱-۴) وسعت بخشیدن به دایره نخبگی و بهره‌گیری حداکثری از توان اجتماع نخبگانی در مدیریت تحولات کشور در سطح ملی و بین‌المللی؛ (۱-۵) مدیریت هدفمند گردش نخبگان و پیشگیری از خروج نخبگان از چرخه خدمت به جامعه؛ (۱-۶) تبیین و تنظیم مسئولیت‌ها و حقوق متقابل اجتماع نخبگانی و جامعه و افزایش حس دلبستگی ملی آنان در چارچوب گفتمان نظام اسلامی؛ (۱-۷) زمینه‌سازی شناخت و همکاری متقابل نخبگان مسلمان در سراسر جهان به منظور تحقق بین‌الملل اسلامی و برپایی تمدن نوین اسلامی؛ (۱-۸) جذب نخبگان در سطح جهانی؛ (۲) افزایش تأثیرگذاری نخبگان در تحولات کشور؛ (۳) ایجاد یک شبکه اجتماعی اثرگذار از نخبگان کشور؛ (۴) ایجاد همگرایی در امور نخبگان در تمام نهادهای کشور؛ (۵) بهبود مدیریت در حوزه فرایندهای شناسایی، جذب، هدایت، توانمندسازی، حفظ و حمایت گروه‌های نخبگان و استعدادهای برتر. از جمله برنامه‌های بنیاد، پشتیبانی از دانشجویان برتر است و برنامه پشتیبانی از دانشجویان برتر اهداف مختلفی را دربر می‌گیرد که از آن جمله می‌توان به: تقویت نظام بورس تحصیلی دانشجویان مستعد به منظور ارتقای نظام آموزش عالی کشور، اختصاص پژوهانه برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی در جهت حمایت از پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی ایشان، و حمایت از ارایه مقالات معتبر علمی در عرصه بین‌المللی و ثبت اختراعات و اکتشافات اشاره کرد.

۲-۱- اهداف و پرسش‌های پژوهش

۱-۲-۱- اهداف پژوهش

۱- سنجش میزان رضایت‌مندی مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد از تسهیلات دریافت شده؛

۲- سنجش میزان رضایت‌مندی متقاضیان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد از فرایندهای اجرا به تفکیک:

۱-۲- درستی و دقت شاخص‌های شناسایی،

۲-۲- سرعت و سهولت فرایند،

۳-۲- برخورد کارکنان و تکریم ارباب رجوع،

۳- میزان اثرگذاری هر بخش و نیز کلیت برنامه بر تسهیل مسیر پیشرفت؛

۴- سنجش میزان موفقیت بنیاد و نظام نخبگانی از دیدگاه متقاضیان و مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد؛

۵- بهره‌مندی از نظرات متقاضیان و مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد برای اصلاح برنامه‌ها.

۲-۲-۱- پرسش‌های پژوهش

سوال‌هایی که این پژوهش به دنبال پاسخگویی به آن است، عبارتند از:

۱- میزان رضایتمندی مشمولان پشتیبانی‌های بنیاد از تسهیلات و فرایندهای اعطای تسهیلات به چه اندازه است؟

۲- میزان موفقیت بنیاد، از دیدگاه متقاضیان و مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد به چه اندازه است؟

۳- میزان اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد چگونه است؟

۴- مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد در خصوص این تسهیلات چه انتظاراتی دارند؟

۳-۱- روش پژوهش و گردآوری داده‌ها

این پژوهش در راستای پایش برنامه‌های بنیاد بر اجتماع نخبگانی کشور صورت گرفت و با توجه به هدف مطالعه، پژوهش از نوع کاربردی است. در این پژوهش، ابتدا، بررسی جامعی در منابع کتابخانه‌ای مانند کتاب‌ها و مقاله‌های مرتبط در زمینه موضوع پژوهش و سوابق موجود در بنیاد ملی نخبگان در زمینه حمایت و ارایه تسهیلات و پشتیبانی از دانشجویان مستعد و برتر صورت گرفت تا ضمن مرور مبانی نظری، پرسشنامه‌ای جهت گردآوری اطلاعات از دانشجویان جامعه هدف تدوین گردد. پس از تدوین پرسشنامه اولیه، با نظرخواهی از تعدادی از صاحب‌نظران، استادان و دانش‌آموختگانی که از تسهیلات بنیاد بهره‌مند شده بودند و نیز، طی چند جلسه هفتگی مستمر در معاونت آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان، پرسشنامه مورد بازبینی قرار گرفت و بهبود یافت. در مرحله بعد، پس از اخذ روایی پرسشنامه، جلسه‌ای با حضور تعدادی از نخبگانی که از تسهیلات بنیاد استفاده کرده بودند برای بررسی پایایی ابزار هماهنگ شد. بدین ترتیب، در تاریخ ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۸، جلسه‌ای با هدف سنجش پایایی ابزار و رفع ایرادات احتمالی پرسشنامه تشکیل شد. در نهایت، پس از تایید پایایی

پرسشنامه، ابزار جمع‌آوری اطلاعات در شبکه اینترنت قرار گرفت و آدرس دسترسی به صورت پیامکی برای جامعه هدف بنیاد (مشمولان و غیر آن) ارسال شد.

۴-۱- اعتبار و اعتماد ابزار تحقیق

اعتبار صوری ابزار تحقیق توسط برخی استادان و دانش‌آموختگانی که از پشتیبانی‌های بنیاد بهره‌مند شده بودند و صاحب‌نظران معاونت آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان مورد بررسی و تایید قرار گرفت. به‌منظور محاسبه قابلیت اعتماد مقیاس‌های مورد استفاده از روش محاسبه آلفای کرونباخ استفاده گردیده است. ضریب آلفای کرونباخ درجه همسانی درونی میان مجموعه‌ای از گویه‌ها و نیز واریانس میان گویه‌ها را مورد تخمین قرار می‌دهد. براساس پرسشنامه‌های تکمیل شده در پیش‌آزمون، آلفای کرونباخ هر یک از آیتم‌ها سنجیده شد و نتایج آن در جدول (۱) قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۱- آلفای کرونباخ مربوط به مقیاس‌های مورد استفاده در تحقیق

آلفای کرونباخ	آیتم
۰.۸۹۶	ویژگی‌های آیین‌نامه پشتیبانی از دانشجویان برتر
۰.۹۲۷	اهداف بنیاد ملی نخبگان برای پشتیبانی از دانشجویان برتر
۰.۹۲۱	معیارهای شناسایی دانشجویان برتر
۰.۸۵۲	رضایت نسبت به فرایندها و پشتیبانی‌ها
۰.۹۸۷	تاثیرگذاری پشتیبانی‌های بنیاد

۵-۱- داده‌های دریافت شده

همانطور که پیشتر بیان شد، پس از تایید روایی و پایایی پرسشنامه، ابزار جمع‌آوری اطلاعات در شبکه اینترنت قرار گرفت و آدرس دسترسی به صورت پیامکی برای جامعه هدف بنیاد (مشمولان و غیر آن) ارسال شد. جمع‌آوری داده‌ها از گروه هدف در حدود یک‌ماه در تابستان ۱۳۹۸ به طول انجامید. براساس گزارش اولیه، تعداد ۴۰۱۱ تن پرسشنامه نظرسنجی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان را تکمیل کردند که ۱۲۳۳ تن مشمول و ۲۷۳۲ تن غیرمشمول و ۴۶ مورد نامشخص بود. با پایش اولیه و حذف موارد تکراری، تعداد ۳۷۷۷ پرسشنامه

تکمیل شده مورد تحلیل قرار گرفت. جدول (۲) تعداد مشمولان و غیرمشمولانی که به نظرسنجی پاسخ دادند، را نشان می‌دهد.

جدول ۲- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب مشمولیت

مشمولیت	فراوانی	درصد
مشمول	۱۱۸۹	۳۱.۵
غیرمشمول	۲۵۸۸	۶۸.۵
جمع کل	۳۷۷۷	۱۰۰.۰

۶-۱- تحلیل داده‌ها

با استفاده از نرم‌افزار SPSS، داده‌های جمع‌آوری شده از نظرسنجی با بهره‌گیری از آمارهای توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار گرفت. قبل از تحلیل داده‌ها، داده‌های گردآوری شده به‌منظور غربال داده‌های از دست رفته و اشتباه در پاسخ‌گویی به پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفتند.

فصل دوم

ادبیات پژوهش

مقدمه

این فصل از دو بخش کلی تشکیل شده است. در بخش اول مرور ادبیات در خصوص تعریف صاحب استعداد برتر و نخبه، نخبگان در آیین سند راهبردی کشور در امور نخبگان، و سوابق بنیاد ملی نخبگان در زمینه اعطای جایزه تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر طی سال‌های مختلف ارایه گردیده است. در بخش دوم، مروری بر پیشینه مطالعات و تحقیقات صورت گرفته در خصوص موضوع تحقیق ارایه شده است. همچنین، در این بخش پشتیبانی‌های بنیاد ملی نخبگان از دانشجویان برتر کشور و نظرسنجی‌های صورت گرفته نیز مرور شد.

۱-۲- صاحب استعداد برتر و نخبه

واژه نخبه که معادل انگلیسی آن Elite است، از معادل لاتین Electus و Elegere اخذ شده است. این واژه در قرن هفدهم برای توصیف کالاهایی با مرغوبیت خاص به کار می‌رفت و بعدها، کاربرد آن برای اشاره به گروه‌های اجتماعی برتر، مانند واحدهای ضربت نظامی یا مراتب عالی اشرافیت تعمیم یافت (باتامور، ۱۳۶۹؛ به نقل از اخوان علوی و همکاران، ۱۳۹۳).

در سند راهبردی کشور در امور نخبگان (۱۳۹۱)، نخبه و صاحب استعداد برتر به صورت زیر تعریف شده است: **نخبه:** به فردی برجسته و کارآمد اطلاق می‌شود که در خلق و گسترش علم، فناوری، هنر، ادب، فرهنگ و مدیریت کشور در چارچوب ارزش‌های اسامی اثرگذاری بارز داشته باشد و همچنین، فعالیت‌های وی بر پایه هوش، خلاقیت، انگیزه و توانمندی‌های ذاتی از یک سو؛ و خبرگی، تخصص و توانمندی‌های اکتسابی از سوی دیگر، موجب سرعت بخشیدن به پیشرفت و اعتلای کشور شود. **صاحب استعداد برتر:** به فردی اطلاق می‌شود که با توجه به ویژگی‌های ذاتی خود امکان رسیدن به مرحله نخبگی را داراست، ولی هنوز زمینه‌های لازم برای شناسایی کامل و بروز استعدادهای ویژه او فراهم نشده است. **اجتماع نخبگانی:** شامل افراد یا گروه‌هایی است که به تشخیص بنیاد ملی نخبگان، توانمندی‌های بالقوه یا بالفعل انجام فعالیت‌های نخبگانی را دارا هستند؛ بنابراین، شامل همه افراد و گروه‌های نخبه و صاحب استعداد برتر است.

مطابق با ماده ۴ آیین‌نامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی مصوب جلسه ۵۸۹ مورخ ۱۳۸۵/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی، شرایط احراز استعدادهای برتر و نخبگی به صورت زیر است: (۱-۴) برگزیدگان المپیادهای علمی معتبر داخلی و جهانی، (۲-۴) برگزیدگان از میان آزمون‌های سراسری، (۳-۴) مخترعان و مکتشفان، (۴-۴) دانش‌آموختگان، (۵-۴) برترین‌های مسابقات علوم قرآنی، (۶-۴) شخصیت‌های برجسته علمی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، (۷-۴) آفرینندگان آثار بدیع و ارزنده ادبی و هنری، (۸-۴) اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری، (۹-۴).

۲-۲- نخبگان در آیین سند راهبردی کشور در امور نخبگان

نخبگان و استعدادهای درخشان سرمایه‌های یک جامعه‌اند که در پیشرفت جامعه تاثیر بسیار دارند و لذا، توجه به حفظ و نگهداشت آنان اهمیت بسیار دارد و لازم است تا برای حفظ و پرورش آنان برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری صورت گیرد. در سند راهبردی کشور در امور نخبگان (۱۳۹۱)، در فصل چشم‌انداز (فصل ۲)، جامعه نخبگانی مطلوب جامعه‌ای است پویا که در آن اجتماعات نخبگانی در چارچوب ارزش‌های اسلامی - ایرانی و مبتنی بر اقتضائات نظام جمهوری اسلامی ایران، فرصت رشد و شکوفایی حداکثری را بر پایه تنوع استعدادهای و توانمندی‌های خود به دست آورد و ضمن حل مسایل جامعه، تدبیر امور تحول آن را دست می‌گیرد. در این سند، در فصل راهبردهای کلان و اقدام‌های ملی، به پنج راهبرد کلان که خود متشکل از راهبردهای ملی و اقدام‌های ملی است، اشاره شده است. راهبردهای کلان این سند عبارتند از: (۱) استقرار نظام شناسایی و هدایت اجتماعات نخبگانی، (۲) توانمندسازی اجتماعات نخبگانی در چارچوب گفتمان اسلامی - ایرانی، (۳) زمینه‌سازی برای اثرگذاری افراد و گروه‌های نخبه در جامعه، (۴) ارتقای نظام سیاستگذاری و مدیریت امور نخبگان، (۵) توسعه زیرساخت‌های فرهنگی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی مرتبط با نظام نخبگانی.

برخی از موارد مهم که در این سند مشاهده می‌شود، به صورت زیر است: راهبرد کلان ۱ به استقرار نظام شناسایی و هدایت اجتماعات نخبگانی اشاره کرده است و در اولین اقدام ملی راهبرد ملی ۱ چنین بیان شده است: «بازنگری و بازتعریف ضوابط و مقررات مربوط به فرایندهای شناسایی، جذب و پشتیبانی از اجتماع نخبگانی در دستگاه‌های مسئول با تاکید بر رصد فعالیت نخبگانی». راهبرد ملی ۲ همین راهبرد کلان، به هدایت صاحبان استعدادهای برتر با استفاده از توانمندی‌های بخش دولتی و غیر دولتی اشاره کرده و در اقدام-

های ملی این راهبرد آمده است «استقرار نظام شناسایی و هدایت استعداد‌های برتر با روش مربی محور، مرحله‌ای و نامحسوس، با تاکید همزمان بر سه وجه آموزشی، تربیتی و پژوهشی». راهبرد ملی ۱ (راهبرد کلان ۲) چنین بیان داشته «پشتیبانی تدریجی، مشروط و متنوع بر اساس انجام فعالیتهای نخبگانی و میزان رشد در مسیر نخبگی». برخی اقدام‌های ملی راهبرد ملی ۱ (راهبرد کلان ۲) چنین است: «ایجاد فرصت فعالیت برای صاحبان استعداد‌های برتر و نخبگان در مناطق مختلف با ایجاد سازوکارهای حمایتی در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و مهارتی و نیز حمایت از توسعه فعالیت بنیادهای خیریه علمی، فرهنگی و اجتماعی و نظارت بر آنها»، «حمایت از دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز علمی حوزوی برای افزایش پذیرش استعداد‌های برتر با رعایت استانداردهای آموزشی، پژوهشی و رفاهی؛ و نظارت مستمر به منظور حفظ و ارتقای کیفیت تحصیلات تکمیلی در کشور»، «ساماندهی و گسترش پشتیبانی‌های مستقیم و غیر مستقیم مادی به اجتماع نخبگانی در قالب بورس، جایزه‌های مقطعی و پژوهانه از سوی سازمان‌های دولتی، بخش خصوصی و نهادهای عمومی) وقف و خیریه (منطبق با پایش پیشرفت مرحله‌ای و اثرگذاری آنان»، و نیز «برنامه‌ریزی برای ارایه خدمات مورد نیاز برای انجام فعالیت‌های فردی و گروهی به منظور تسهیل حرکت در مسیر نخبگی (مانند: تأمین منابع علمی و اطلاعاتی، فراهم کردن امکانات مورد نیاز پژوهشی و آموزشی مربوط به تولید، ثبت، انتشار و ارایه محصولات)».

راهبرد ملی ۲ (راهبرد کلان ۲) به زمینه‌سازی برای پرورش افراد نخبه و شکل‌گیری گروه‌های نخبه در جامعه اشاره کرده است. از جمله اقدام‌های ملی این راهبرد عبارتند از: «ساماندهی و توسعه هسته‌های فعال دانشجویی، رصد دائمی و پشتیبانی هدفمند و مرحله‌ای از آنها با هدف تبدیل این هسته‌ها به گروه‌های نخبه»، «تلاش برای رفع موانع جذب و افزایش جذابیت حضور اجتماع نخبگانی در حوزه‌های علوم انسانی، معارف اسلامی و علوم پایه»، «برنامه‌ریزی کوتاه و بلندمدت برای توانمندسازی افراد و گروه‌های نخبه دارای توانمندی تولید محصولات و خدمات رقابتی و کیفی داخلی در حوزه‌هایی که نیاز کشور از محصولات خارجی تأمین می‌شود»، «تدوین مقررات برای معافیت تمامی یا بخشی از هزینه‌های مالیاتی گروه‌های نخبه به منظور توسعه فعالیت‌های آنان و متناسب با کیفیت فعالیت‌ها»، «طراحی و استقرار شبکه اطلاعاتی مورد نیاز اجتماعات نخبگانی برای رفع نیاز آنان به استفاده از خدمات خارجی مشابه، شبکه‌سازی و هدایت فعالیت‌های نخبگانی».

از جمله اقدام‌های ملی (راهبرد ملی ۱) راهبرد کلان ۳ که به زمینه‌سازی برای اثرگذاری افراد و گروه‌های نخبه در جامعه اشاره دارد، عبارتند از: «طراحی و ایجاد سازوکارهای قانونی و انگیزشی برای استفاده بیشتر و وسیع‌تر از نخبگان در فرایندهای علمی، آموزشی، فرهنگی و مدیریتی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و سایر نهادهای کشور»، «ایجاد فرایندهای متنوع برای استفاده بهینه از فرصت خدمت نظام وظیفه صاحبان استعدادها برتر و نخبگان به منظور تمرکز بر حل مسایل اصلی دستگاه‌های مختلف با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح». در همین راهبرد کلان، از جمله اقدام‌های ملی راهبرد ملی ۲ عبارت از: «زمینه‌سازی و حمایت از حضور رقابتی محصولات دانش‌بنیان و فرهنگی ناشی از فعالیت‌های نخبگانی در مجامع بین‌المللی علمی، فناوری و صنعتی و افزایش سهم کشور در بازارهای جهانی در چارچوب سیاست‌های اجرایی نقشه جامع علمی کشور» و از جمله اقدام‌های ملی راهبرد ملی ۳ عبارت از: «لحاظ کردن سوابق فعالیت‌های نخبگانی در شرایط احراز مدیریت‌های حاکمیتی مرتبط و اجرای آن بر اساس نظام ارتقای مرحله‌ای» است. راهبرد کلان ۴ به ارتقای نظام سیاست‌گذاری و مدیریت امور نخبگان اشاره دارد. از جمله اقدام‌های ملی این راهبرد (راهبرد کلان ۴، راهبرد ملی ۱) عبارتند از «ایجاد مرکز توانمندسازی برگزیدگان دانشجویی زیر نظر وزیر در وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور توسعه فعالیت‌های دانشجویان صاحب استعدادهای برتر در زمینه‌های مختلف، بر اساس سیاست‌های کلان بنیاد ملی نخبگان» و «ایجاد سازوکار مناسب جهت افزایش تعامل بنیاد ملی نخبگان و فرهنگستان‌ها به منظور تسهیل شناسایی نخبگان هر حوزه و ایفای نقش مؤثرتر فرهنگستان‌ها». از جمله اقدام‌های ملی (راهبرد کلان ۴، راهبرد ملی ۱): «تصویب شاخص‌ها، استانداردها، ضوابط و مقررات لازم برای نظام نخبگانی در سطوح و حوزه‌های مختلف و نظارت مستمر بر حسن اجرای آن توسط بنیاد ملی نخبگان»، «طراحی شاخص‌ها و معیارهای لازم برای اعتباردهی، اعتبارسنجی و رتبه‌بندی جشنواره‌ها و رقابت‌های نخبگانی توسط بنیاد ملی نخبگان و با همکاری وزارتخانه‌ها و نهادهای مسئول»، «ارزیابی و پایش مستمر نظام نخبگانی کشور و ارایه گزارش‌های دوره‌ای و سالیانه به شورای عالی انقلاب فرهنگی».

درنهایت، راهبرد کلان ۵ به توسعه زیرساخت‌های فرهنگی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی مرتبط با نظام نخبگانی پرداخته است. از جمله اقدام‌های ملی راهبرد ملی ۱ این راهبرد کلان عبارتند از: «ارایه مناسب و جذاب دستاوردهای فعالیت‌های نخبگانی با هدف ایجاد امید و انگیزه و نشان دادن فرصت و امکان انجام فعالیت‌های

کلان و مؤثر در کشور»، «تکریم نخبگان و الگوسازی از آنان برای صاحبان استعدادها برتر از طریق ترویج رموز موفقیت و زمینه‌سازی برای هدایت گروه‌ها و فعالیت‌های نخبگانی از سوی آنان، با تأکید بر امکان‌پذیری انجام فعالیت‌ها با امکانات موجود». از جمله اقدام‌های ملی راهبرد ملی ۲ این راهبرد کلان عبارتند از: «تسهیل دسترسی آحاد اجتماع نخبگانی به زیرساخت‌های مطالعاتی و پژوهشی کشور از جمله سامانه‌های اطلاع‌رسانی، کتابخانه‌های تخصصی، آزمایشگاه‌ها و شبکه‌های آزمایشگاهی با محوریت بنیاد ملی نخبگان»، «توسعه زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی مناسب در اجتماعات و فعالیت‌های نخبگانی به منظور شبکه‌سازی هدفمند در این فعالیت‌ها با محوریت بنیاد ملی نخبگان». از جمله اقدام‌های ملی راهبرد ملی ۳ این راهبرد کلان عبارتند از: «ساماندهی و هدفمند کردن فرایند ادامه تحصیل صاحبان استعدادها برتری که ادامه تحصیل در خارج از کشور را انتخاب کرده‌اند به منظور توجه به اولویت‌های علم و فناوری کشور، حفظ ارتباط مستمر آنان با درون کشور، افزایش انگیزه برای بازگشت و ارایه مشاوره درباره آسیب‌های خروج»، «گسترش نظام‌مند همکاری‌های علمی، فناورانه، فرهنگی و اجتماعی افراد و گروه‌های نخبه با هم‌تایان خارجی در اجرای طرح‌های مشترک بین‌المللی»، «حمایت و به‌کارگیری نخبگان داخل و خارج کشور در تولید و ترویج علوم بومی مبتنی بر حکمت و اندیشه اسلامی در جهت نیل به مرجعیت علمی»، «تعریف جایزه‌های ارزشمند بین‌المللی و نیز توسعه جشنواره‌ها و مسابقه‌های بین‌المللی به منظور جذب دانشمندان و نخبگان خارجی برای حضور و مشارکت در فعالیت‌های نخبگانی کشور».

۳-۲- سوابق بنیاد ملی نخبگان

بنیاد ملی نخبگان در راستای اجرایی‌سازی سند راهبردی کشور در امور نخبگان، اقدام به تنظیم «آیین‌نامه اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر (تغییر یافته به «آیین‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور»)» (مصوب هیئت امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۱۴) و شیوه‌نامه اجرایی آن در هر سال تحصیلی (از سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ تا کنون) نموده است. هدایت هدفمند و تسهیل مسیر پیشرفت دانشجویان صاحب استعداد برتر در دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور، مهم‌ترین هدف این آیین‌نامه است و تسهیلات متعددی مطابق شیوه‌نامه اجرایی هر سال تحصیلی به دانشجویان برگزیده از مقاطع مختلف تحصیلی اعطا می‌شود.

در ادامه، مروری بر اعطای جوایز تحصیلی از سال ۱۳۸۶ تا سال ۱۳۹۳ و نیز از سال ۱۳۹۳ به بعد ارائه می‌شود: در سال ۱۳۸۶ دو دستورالعمل با عنوان‌های «حمایت از نخبگان و استعداد‌های برتر: اعطای جوایز علمی به دانشجویان دوره کارشناسی» و «حمایت از نخبگان و استعداد‌های برتر: اعطای جوایز علمی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی» به تصویب کمیسیون دائمی هیات امنای بنیاد ملی نخبگان رسید. تسهیلات اعطا شده در این مقررات شامل "مقرری ماهانه دانشجویی"، "کمک هزینه مسافرت علمی"، "کمک هزینه فرصت مطالعاتی دانشجویان دکتری"، "کمک هزینه سفر عمره"، و "مجوز خروج از کشور برای مسافرت علمی بدون سپردن ودیعه" بود.

طی سال‌های اعطای این تسهیلات، در کنار مزایای حاصل، برخی آسیب‌ها نیز پدیدار شد. از آن جمله:

- ایجاد حق برای مخاطبان بدون لحاظ تکلیف و متوقع شدن مخاطبان؛
- اعطای تسهیلات بدون هدف برنامه‌ریزی شده؛
- فقدان پوشش مناسب به دلیل خطا در شناسایی اجتماع نخبگانی؛

در سال ۱۳۸۸، برای رفع اشکال‌های مذکور، این ضوابط بازنگری و «آیین نامه اعطای جوایز تحصیلی بنیاد ملی نخبگان» با تسهیلات زیر به تصویب رسید:

- کمک هزینه ماهانه تحصیلی؛
- کمک هزینه مسافرت‌های علمی؛
- پژوهانه برای انجام پایان‌نامه؛
- کمک هزینه فرصت مطالعاتی؛
- کمک هزینه اعزام به سفر عمره مفرده.

با تجربه مجموعاً هفت سال اعطای تسهیلات به دانشجویان و نیز تصویب سند راهبردی کشور در امور نخبگان، در سال ۱۳۹۳ برنامه‌های بنیاد برای این گروه از اجتماع نخبگانی مورد آسیب‌شناسی و بازنگری قرار گرفت و با الهام از رویکردهای سند راهبردی از قبیل توجه به تنوع استعدادها در مقابل رویکرد یکسان‌نگری، رویکرد رشد باغچه‌ای در مقابل نگه داشت گلخانه‌ای، دانستن استعداد درخشان به‌عنوان نعمتی تعهدآور نه مزیتی توقع آفرین و در نظر گرفتن تداوم فعالیت‌های نخبگانی به‌عنوان شرط اصالت نخبگی، «آیین نامه اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر» به تصویب هیات امنای بنیاد ملی نخبگان رسید.

۱-۳-۲- اعطای جایزه تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر (۹۴-۹۳)

در اجرای اقدام‌های ملی ۱-۱-۱، ۲-۱-۲، ۳-۱-۲، ۴-۱-۲ و ۲-۲-۲ از سند راهبردی کشور در امور نخبگان و به منظور هدایت هدمند دانشجویان صاحب استعداد برتر در دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز فناوری کشور، «آیین‌نامه اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر» در تاریخ ۱۴-۳-۱۳۹۳ به تصویب هیات امنای بنیاد ملی نخبگان رسید. این آیین‌نامه شامل تسهیلات متعددی از قبیل راتبه دانشجویی، اعتبار آموزش یاری، اعتبار پژوهش‌یاری، اعتبار فن‌یاری، اعتبار توان‌مندی آموزشی، اعتبار ارتباطات علمی، اعتبار توان‌مندی کارآفرینی و ... است که در قالب چهار جایزه آموزش، پژوهش، فناوری، و فرهنگ اعطا می‌شود. اعطای این تسهیلات به دانشجویان صاحب استعداد برتر دانشگاه‌های کشور از ابتدای سال تحصیلی ۹۳-۹۴ آغاز و فرایند ارزیابی اطلاعات دریافتی از دانشگاه‌ها و نظارت بر اجرای صحیح شیوه‌نامه به بنیادهای نخبگان استانی سپرده شد.

ماده ۳: جایزه تحصیلی

بنیاد هرساله به تعدادی از دانشجویان صاحب استعداد برتر در مقاطع مختلف تحصیلی، جایزه‌هایی را در چهار دسته زیر و به نام یکی از دانشمندان اسلامی - ایرانی اعطا می‌کند:

- الف. جایزه آموزش: با هدف تسهیل مسیر آموزشی و هدایت دانشجویان برای ورود به عرصه آموزش.
- ب. جایزه پژوهش: با هدف تسهیل مسیر پژوهشی و هدایت دانشجویان برای ورود به عرصه پژوهش.
- ج. جایزه فناوری: با هدف تسهیل مسیر فناورانه و نوآورانه و هدایت دانشجویان برای ورود به عرصه کارآفرینی.
- د. جایزه فرهنگ: با هدف ارتقای فرهنگ اسلامی - ایرانی، تقویت هویت ملی و رفع نیازهای مادی و اجتماعی دانشجویان.

فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده

۱. رییس بنیاد برای هر سال تحصیلی، تعداد برگزیدگان نهایی در هر یک از مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری را اعلام می‌کند.
۲. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت در تیرماه هر سال سهمیه هر استان را به تفکیک سهمیه مشخص برای دانشگاه‌های برتر و سهمیه سایر دانشگاه‌های استان، به بنیاد نخبگان استان مربوط اعلام می‌کند.

۳. بنیاد نخبگان استان سهمیه هریک از دانشگاه‌های برتر را به آنها اعلام می‌کند و از دانشگاه می‌خواهد دانشجویان برتر خود را براساس سهمیه تعیین شده معرفی کند.
۴. هریک از دانشگاه‌های منتخب از دانشجویان برتر خود که حداقل دارای یکی از ویژگی‌های زیر باشند، می‌خواهد که در سامانه بنیاد حساب کاربردی ایجاد کند:
- کسب رتبه برتر در یکی از رویدادهای نخبگانی (آزمون‌ها، المپیادها، جشنواره‌ها و مسابقه‌های مورد تایید بنیاد براساس آیین‌نامه شناسایی رویدادهای نخبگانی و پشتیبانی از برگزیدگان آنها)،
 - کسب رتبه برتر میان دانشجویان هم‌ورودی و هم رشته به لحاظ میانگین کل،
 - مجموع پرونده‌های پژوهشی و فناورانه (انتشار مقاله در نشریات معتبر، ثبت اختراع و ...)
۵. دانشجویانی که دانشگاه آنان را نامزد دریافت جوایز کرده است، پرونده خود را در سامانه اطلاعاتی کامل می‌کنند.
۶. دانشگاه با بررسی پرونده‌های دانشجویان نامزد دریافت جوایز و با توجه به امتیازهای آنان، برگزیدگان را به تعداد سهمیه اختصاص یافته انتخاب و به بنیاد استان معرفی می‌کند (حدود یک چهارم سهمیه باید برای دانشجویان نوورود حفظ شود).
۷. در صورتی که مغایرتی در شرایط دانشجویان معرفی شده با ضوابط آیین‌نامه مشاهده شود، بنیاد نخبگان استان فهرست موارد را به منظور تصحیح به دانشگاه عودت می‌دهد.
۸. برای دانشجویان سایر دانشگاه‌های استان که برای آنها سهمیه‌ای تعیین نشده است، فرایند زیر طی می‌شود:
- ۱-۸- بنیاد استان طی اعلامیه‌ای دانشجویان استان را از مفاد برنامه آگاه می‌کند،
 - ۲-۸- دانشجویان فعلی و جدید دانشگاه‌ها تا نیمه مهرماه فرصت دارند اطلاعات خود را در سامانه بارگذاری کنند،
 - ۳-۸- پس از محاسبه امتیاز دانشجویان در سامانه، حداکثر ۱/۵ برابر سهمیه هر مقطع براساس بالاترین امتیاز دریافتی برگزیده می‌شود.
 - ۴-۸- دانشجویان بند ۳-۸ اطلاعات اصلی خود را برای راستی‌آزمایی در اختیار بنیاد قرار می‌دهند.

۵-۸- کارگروهی ذیل شورای علمی بنیاد، مرحله راستی‌آزمایی اطلاعات را انجام داده و برگزیدگان نهایی را بر حسب سهمیه هر مقطع و بالاترین امتیاز حاصل تعیین می‌کند.
یادآوری ۱: سهمیه دانشگاه آزاد اسلامی به صورت متمرکز تعیین و امور مربوط به آن از طریق بنیاد ملی نخبگان انجام می‌شود.

۹. بنیاد نخبگان استان، فهرست نهایی دانشجویان نامزد دریافت جوایز تحصیلی در استان خود را به بنیاد ملی اعلام می‌کند.

۱۰. بنیاد ملی فهرست نهایی استان‌ها را بررسی و نتیجه تایید، عدم تایید یا نیازمند اصلاح را از طریق سامانه به بنیاد نخبگان استان اعلام می‌کند.

۱۱. در صورت لزوم اعلام به دانشگاه برای اصلاح، بنیاد نخبگان استان مراتب را به دانشگاه اعلام می‌کند.

۱۲. در صورت تایید نهایی بنیاد ملی، مشمولان امکان استفاده از جوایز را پیدا می‌کنند.

۱۳. بنیاد نخبگان استان، برگزیدگان را به دانشگاه‌های محل تحصیل آنان معرفی و شیوه‌نامه را به دانشگاه اعلام می‌کند.

یادآوری ۲: برنامه‌ریزی باید چنان باشد که هم‌زمان با آغاز سال تحصیلی، فهرست مشمولان هر دانشگاه تعیین شده باشد.

۲-۳-۲- پشتیبانی از دانشجویان مستعد تحصیلی کشور (۹۸-۹۷)

در تاریخ ۱۰ مرداد ۹۷، «آیین‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور» جایگزین «آیین‌نامه اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر» و در تاریخ ۲۲ آبان ۱۳۹۷ «شیوه‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷» جایگزین «شیوه‌نامه اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷» شد.

۴-۲- پیشینه پژوهش

پورآتشی (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان شناسایی و حمایت از استعداد‌های برتر و نخبه در کشورهای دنیا و ایران انجام داد. در این پژوهش بر تعاریف و شیوه‌های شناسایی و حمایت از استعداد‌های برتر در ایران و برخی دیگر کشورها و دانشگاه‌های جهان پرداخته شده است و نهایتاً، پژوهشگر پیشنهاد نموده است تا به‌عنوان بخشی از اسناد پشتیبان، با انجام مطالعات عمیق و گسترده، میزان رضایت دانشجویان در خصوص شیوه‌های حمایت از استعداد‌های برتر و انتظارات ایشان نیز مورد بررسی قرار گیرد.

طالبی سیاوشی و نوری خواجوی (۱۳۹۲) مطالعه‌ای در خصوص دلایل احساس نگرانی در دانشجویان نخبه انجام دادند و نتایج حاکی از آن بود که نگرانی دانشجویان نخبه از چندین عامل به‌وجود می‌آید که عبارتند از: نگرانی به دلیل فراهم نبودن شرایط به فعل رساندن توانمندی‌ها، نگرانی درباره دستیابی به شان اجتماعی مورد انتظار، و نگرانی به دلیل نبود امکانات آموزشی مطلوب.

طالب‌زاده شوشتری و خادمی اشکذری (۱۳۹۷) پژوهشی در زمینه مدیریت بهینه منابع انسانی نخبه با بررسی نیازها، موانع و مشکلات و راهکارهای پیشنهادی پرداختند. محققان دریافتند تعدادی از نیازها، موانع و مشکلات توسط گروه‌های نخبگان به دفعات ذکر شده است و برای تعداد قابل توجهی از نخبگان عمومیّت دارند. از جمله مواردی که تقریباً توسط همه نخبگان ذکر شد، نیاز به اشتغال متناسب با توانمندی‌های نخبگان است. نخبگان نیاز شدید به داشتن شغل را مطرح نموده و تأکید داشتند لازم است این مشاغل با توانمندی‌ها و ویژگی‌های آنها متناسب باشد. همچنین، تعداد زیادی از نخبگان بر در نظر گرفتن امتیاز ادامه تحصیل نخبگان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تأکید داشتند. براساس یافته‌ها، نخبگان اظهار داشتند سایر موسسات، سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با امور نخبگان حتی دانشگاه‌ها نسبت به نخبگی و قوانین موجود توجهی نداشته و نخبگان با بی‌توجهی و عدم پیگیری امورشان مواجه می‌شوند. از جمله مشکلات دیگر ماهیت و طولانی بودن پروسه دریافت تسهیلات بنیاد است. علاوه بر این، همه نخبگان حوزه علوم انسانی معتقد بودند نخبگان علوم انسانی در همه سطوح بنیاد از در نظر گرفتن ملاک‌های شناسایی، قوانین و مصوبات و اعطای تسهیلات تا برنامه‌ریزی برای جلوگیری از فرار مغزها مورد بی‌توجهی قرار گرفته‌اند. نخبگان هنری نیز بر این موضوع تأکید داشتند.

شهریاری پور و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی به پیش‌بینی گرایش به مهاجرت دانشجویان نخبه پرداختند. محققان دریافتند که با کاهش رضایت دانشجویان نخبه از دانشگاه، میزان گرایش به مهاجرت آنان افزایش می‌-

یابد. همچنین، نتایج نشان داد که با نگرش منفی دانشجویان نخبه نسبت به تصویر دانشگاه، میزان گرایش به مهاجرت آنان افزایش می‌یابد. علاوه بر این، براساس نتایج، هرچه جو (ارتباطی، مشارکتی، دانشجو محوری، و معنویت) نامطلوبی در دانشگاه حاکم باشد، میزان گرایش به مهاجرت دانشجویان نخبه افزایش می‌یابد. براساس نتایج، محققان پیشنهاد کردند با نگاه ویژه‌ای به نخبگان و نیازها و مطالبات آنان، از جمله ساماندهی شیوه‌های جذب و استخدام آنان از طریق افزایش ظرفیت‌های استخدامی مراکز علمی و صنعتی در بخش دولتی و خصوصی کشور و همچنین، تدوین مقررات تسهیل‌کننده در امر کارآفرینی، برای کاهش گرایش آنان به مهاجرت اقدام شود.

اخوان علوی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی و تحلیل برنامه‌های بنیاد ملی نخبگان در حوزه‌های شناخت و جذب و حمایت و پشتیبانی استعداد‌های برتر و نخبگان پرداختند. محققان از ۱۸ آیین‌نامه موجود در بنیاد، پنج آیین‌نامه به‌عنوان نمونه انتخاب کردند. با مطالعه روش‌مند آیین‌نامه‌ها و اسناد و اجرای مصاحبه، ۱۱۸ آسیب و ۶۹ پیشنهاد عملیاتی در حوزه فرامتنی، متنی، اجرا و بعد اثربخشی و دو پیشنهاد کلی، مورد تحلیل قرار گرفت.

در کشورهای مختلف حمایت‌های گوناگونی از استعداد‌های برتر و نخبه صورت می‌گیرد. در دانشگاهی در نیوزلند، یکی از روش‌های آشکار شناسایی دانشجویان استعداد برتر از طریق نمرات کسب شده است. در یکی از دانشکده‌ها به‌طور خاص، شناسایی دانشجویان استعداد برتر قبل از ورود به دانشگاه صورت می‌گیرد. دانش‌آموزان سال آخر دوره متوسطه می‌توانند برای برنامه مسیر تسریع^۱، براساس نمرات دبیرستان درخواست کنند. این برنامه، دانش‌آموزان استعداد برتر را قادر می‌سازد تا در سال دوم تحصیلات دانشگاهی به تحصیل پردازند و در نتیجه، دوره چهارساله کارشناسی را طی سه سال تحصیلی به اتمام برسانند. انتظار می‌رود که دانشجویان در طول سه سال تحصیلی خود "استانداردهای درجه یک"^۲ را حفظ کنند و بسیاری از دانشجویان دوره ارشد را در چهارمین سال تحصیلی خود به اتمام می‌رسانند.

مک‌کارتی (۱۹۹۹) بیان می‌کند فرصت ثبت‌نام دوگانه در ایالات متحده به نخبگان و استعداد‌های برتر ارایه می‌شود. در ایالات متحده، قوانین دولتی این موضوع را تضمین می‌کند که دانش‌آموزان متوسطه و استعداد برتر

^۱ accelerated pathway

^۲ first class honors

دسترسی سریع‌تری به دوره‌های تحصیلات دانشگاهی داشته باشند که این امر موجب افزایش فرصت‌های ثبت نام دوگانه شده است.

۵-۲- نگاهی بر پشتیبانی‌های بنیاد ملی نخبگان از دانشجویان برتر کشور و نظرسنجی‌های صورت گرفته

پشتیبانی بنیاد از دانشجویان برتر کشور براساس رویکردهای جدید ملهم از سند راهبردی کشور در امور نخبگان، برای اولین بار در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ در سراسر کشور اجرا شد. در این سال، تعداد ۳۶۷۷ نفر از دانشجویان برتر کشور، مشمول این پشتیبانی‌ها شدند. این تعداد نسبت به تعداد دانشجویان مشمول پشتیبانی بنیاد بر اساس برنامه قبلی در سال پیش از آن، در مجموع ۷۱ درصد رشد داشته است که به ترتیب برای مقطع دکتری تخصصی ۱۷۹ درصد، مقطع کارشناسی ارشد و سال‌های پنجم تا هفتم مقطع دکتری حرفه‌ای ۱۶۳ درصد و برای مقطع کارشناسی و سال‌های اول تا چهارم مقطع دکتری حرفه‌ای ۲۴ درصد رشد داشت که حاکی از آن است که عمده افزایش دانشجویان تحت حمایت بنیاد، در مقاطع تحصیلات تکمیلی بوده است. دانشگاه‌های استان تهران با ۳۱۵۷ نفر، ۸۴ درصد مشمولان را به خود اختصاص داده و پس از آن، استان‌های اصفهان (۷درصد)، خراسان رضوی (۳درصد) و فارس و آذربایجان شرقی (۲درصد) قرار گرفته‌اند. دانشگاه‌های صنعتی شریف ۲۹ درصد، تهران ۱۴ درصد، علوم پزشکی تهران ۱۲ درصد، شهیدبهشتی ۵ درصد، و تربیت مدرس ۵ درصد از مشمولان را داشتند. رشته‌های تحصیلی پزشکی (۱۸درصد)، مهندسی برق (۱۴ درصد)، حقوق (۸ درصد)، مهندسی مکانیک (۷ درصد)، و مهندسی کامپیوتر (۵ درصد) در رتبه‌های اول تا پنجم رشته‌های تحصیلی مشمولان قرار گرفتند.

در مجموع، اعتباری در حدود ۱۷۱ میلیارد ریال به مشمولان اختصاص داده شد که بیشترین سهم، متعلق به دانشگاه‌های صنعتی شریف، تربیت مدرس، تهران، و علوم پزشکی تهران بود. بیشترین اعتبار بابت آموزش یاری/پژوهش یاری اختصاص داده شد و اعتبارهای مربوط به راتبه، وام ودیعه مسکن، فرصت مطالعاتی خارج از کشور، و پایان نامه در رده‌های پس از آن قرار دارند.

سهمیه سال‌های تحصیلی ۹۳-۹۲ و ۹۴-۹۳ هریک از استان‌های کشور در بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی

نشان داد:

در مقطع کارشناسی:

بیشترین سهمیه مربوط به استان تهران با ۹۴ درصد در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ و ۹۰ درصد در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بود. پس از آن، استان اصفهان (۲ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۳ درصد در سال ۹۴-۹۳)، استان خراسان رضوی (۱ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۲ درصد در سال ۹۴-۹۳)، استان فارس (۲ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۲ درصد در سال ۹۴-۹۳) بود.

در مقطع کارشناسی ارشد:

بیشترین سهمیه مربوط به استان تهران با ۷۶ درصد در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ و ۸۲ درصد در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بود. پس از آن، استان اصفهان (۹ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۸ درصد در سال ۹۴-۹۳)، استان خراسان رضوی (۵ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۴ درصد در سال ۹۴-۹۳)، استان فارس (۴ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۲ درصد در سال ۹۴-۹۳)، و استان آذربایجان شرقی (۲ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۲ درصد در سال ۹۴-۹۳) بود.

در مقطع دکتری تخصصی:

بیشترین سهمیه مربوط به استان تهران با ۶۵ درصد در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ و ۷۴ درصد در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بود. پس از آن، استان اصفهان (۱۶ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۱۳ درصد در سال ۹۴-۹۳)، استان خراسان رضوی (۴ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۳ درصد در سال ۹۴-۹۳)، استان فارس (۳ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۲ درصد در سال ۹۴-۹۳)، و استان آذربایجان شرقی (۴ درصد در سال ۹۲-۹۳ و ۳ درصد در سال ۹۴-۹۳) بود.

سهمیه سال‌های تحصیلی ۹۲-۹۳ و ۹۴-۹۳ هر یک از دانشگاه‌های کشور در جایزه‌های تحصیلی نشان داد:

در مقطع کارشناسی:

در سال ۹۲-۹۳؛ بیشترین سهم مربوط به دانشگاه صنعتی شریف (۴۰ درصد) بود و بعد از آن، دانشگاه تهران (۲۰ درصد)، علوم پزشکی تهران (۱۵ درصد)، و شهید بهشتی (۸ درصد) بودند.

در سال ۹۴-۹۳؛ بیشترین سهم مربوط به دانشگاه صنعتی شریف (۳۷ درصد) بود و بعد از آن، دانشگاه علوم پزشکی تهران (۱۷ درصد)، تهران (۱۵ درصد)، و تربیت مدرس (۸ درصد) بودند.

در مقطع کارشناسی ارشد:

در سال ۹۲-۹۳؛ بیشترین سهم مربوط به دانشگاه علوم پزشکی تهران (۱۷ درصد) بود و بعد از آن، دانشگاه تهران (۱۵ درصد)، صنعتی شریف (۱۴ درصد)، و شهید بهشتی (۸ درصد) بودند.

در سال ۹۴-۹۳؛ بیشترین سهم مربوط به دانشگاه صنعتی شریف (۲۰ درصد) بود و بعد از آن، دانشگاه تهران (۱۷ درصد)، علوم پزشکی تهران (۱۶ درصد)، و شهید بهشتی (۵ درصد) و صنعتی اصفهان (۵ درصد) بودند.
در مقطع دکتری تخصصی:

در سال ۹۳-۹۲؛ بیشترین سهم مربوط به دانشگاه تربیت مدرس (۱۲ درصد) بود و بعد از آن، دانشگاه تهران (۹ درصد)، صنعتی شریف (۹ درصد)، و صنعتی اصفهان (۹ درصد) بودند.

در سال ۹۴-۹۳؛ بیشترین سهم مربوط به دانشگاه صنعتی شریف (۲۱ درصد) بود و بعد از آن، دانشگاه شهید بهشتی (۱۳ درصد)، علوم پزشکی تهران (۸ درصد)، و علامه طباطبایی (۶ درصد) و آزاد اسلامی (۶ درصد) بودند.

پراکندگی رشته‌های تحصیلی مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ نشان داد:

در مقطع کارشناسی:

بیشترین سهم مربوط به رشته پزشکی (۲۱ درصد) بود و بعد از آن، رشته‌های مهندسی برق (۱۸ درصد)، حقوق (۱۲ درصد)، مهندسی مکانیک (۸ درصد) و مهندسی کامپیوتر (۷ درصد) بودند.

در مقطع کارشناسی ارشد:

بیشترین سهم مربوط به رشته پزشکی (۲۲ درصد) بود. بعد از آن، رشته‌های مهندسی برق (۸ درصد)، حقوق (۸ درصد)، مهندسی مکانیک (۵ درصد)، و مدیریت (۵ درصد) قرار داشتند.

در مقطع دکتری:

بیشترین سهم مربوط به رشته مهندسی برق (۱۱ درصد) بود. بعد از آن، رشته‌های پزشکی (۱۰ درصد)، مهندسی مکانیک (۷ درصد)، مهندسی عمران (۴ درصد)، فیزیک (۴ درصد)، شیمی (۴ درصد)، مهندسی کشاورزی (۴ درصد)، علوم مرتبط با پزشکی (۴ درصد) بودند.

آمار کل پشتیبانی‌های دانشجویی در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ نشان داد:

در مقطع کارشناسی:

تعداد ۱۸۶۳ راتبه، ۷ ودیعه مسکن، ۱۳ اعتبار پایان نامه، ۵ هدیه ازدواج، ۱۶ توانمندی آموزشی، ۳ توانمندی کارآفرینی، ۲۳ ارتباطات علمی ارایه شد که در مجموع ۲۷۴۸۶ میلیون ریال پرداخت شده است.

در مقطع کارشناسی ارشد:

تعداد ۴۶۹ آموزش یاری/پژوهش یاری، ۳۹۹ راتبه، ۲۶ ودیعه مسکن، ۱۰۳ اعتبار پایان نامه، ۱۴ هدیه ازدواج، ۲۳ توانمندی آموزشی، ۱ توانمندی کارآفرینی، ۳۱ ارتباطات علمی، ۲۱ همایش داخلی، و ۱۱ همایش خارجی ارایه شد که در مجموع ۳۳۱۹۳ میلیون ریال پرداخت شده است.

در مقطع دکتری تخصصی:

تعداد ۸۴۶ آموزش یاری/پژوهش یاری، ۲۲۷ راتبه، ۷۲ ودیعه مسکن، ۵۱ فرصت مطالعاتی خارجی، ۲۰۰ اعتبار پایان نامه، ۳۶ هدیه ازدواج، ۴۳ توانمندی آموزشی، ۴ توانمندی کارآفرینی، ۵۴ ارتباطات علمی، ۴۵ همایش داخلی، و ۳۵ همایش خارجی ارایه شد که در مجموع ۱۱۰۲۶۰ میلیون ریال پرداخت شده است.

در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ به ۲۶ دانشگاه کشور سهمیه‌ای ویژه تخصیص داده شد و برای دانشجویان سایر دانشگاه‌های کشور که برای آنها سهمیه‌ای تعیین نشده، سهمیه‌ای مضاعف به تفکیک استان در نظر گرفته شد تا براساس آن تمامی دانشجویان فرصت بهره‌مندی از تسهیلات مذکور را داشته باشند. در این سال، تعداد ۴۰۳۸ نفر از دانشجویان برتر کشور مشمول جایزه‌های تحصیلی بنیاد ملی نخبگان شدند. این تعداد نسبت به سال گذشته در مجموع ۱۰ درصد رشته داشته که به ترتیب برای مقطع دکتری تخصصی ۲۰ درصد و برای مقطع کارشناسی و سال‌های اول تا چهارم مقطع دکتری حرفه‌ای ۶ درصد رشد دیده می‌شود. اما مقطع کارشناسی ارشد و سال‌های پنجم تا هفتم مقطع دکتری حرفه‌ای ۷ درصد کاهش داشته است.

آمار به‌دست آمده در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ حاکی از آن است که دانشگاه‌های استان تهران با ۳۳۴۰ نفر، ۷۹ درصد از مشمولان را به خود اختصاص داده و پس از آن، استان‌های اصفهان با ۲۳۳ نفر (۷ درصد)، خراسان رضوی و فارس با ۸۷ نفر (۳ درصد) و آذربایجان شرقی با ۴۷ نفر (۱ درصد) قرار گرفته‌اند. بیشترین تعداد دانشجویان برتر از دانشگاه‌های صنعتی شریف با ۸۲۸ نفر، علوم پزشکی تهران با ۴۹۱ نفر و تهران با ۴۳۸ نفر انتخاب شدند. ۳۱۲ نفر از دانشجویان برتر از سایر دانشگاه‌ها (به غیر از ۲۶ دانشگاه برتر) مشمول جوایز تحصیلی شدند که نسبت به سال تحصیلی قبل، ۴/۲ درصد افزایش داشته است. اما در کل، این تعداد کمتر از ۸ درصد کل دانشجویان برتر را دربر می‌گیرد که نشان‌دهنده تمرکز دانشجویان برتر در چند دانشگاه معدود در کشور است. آمار پراکندگی دانشجویان برتر در هر یک از رشته‌های تحصیلی نشان داد ۴۳ درصد از کل دانشجویان برتر در رشته‌های پزشکی، مهندسی برق، حقوق، و مهندسی مکانیک تحصیل می‌کنند.

اغلب دانشجویان مشمول در مقطع کارشناسی در سال اول (۳۳ درصد)، در مقطع کارشناسی ارشد در سال دوم (۷۱ درصد)، در مقطع دکتری حرفه‌ای در سال اول (۲۳ درصد)، و در مقطع دکتری تخصصی در سال چهارم (۳۱ درصد) مشمول جایزه‌های تحصیلی شدند. ۳۵ درصد مشمولان زن و ۶۵ درصد از مشمولان مرد بودند. در مقطع کارشناسی، ۳۶ درصد از میان بانوان و ۶۴ درصد از میان آقایان؛ در مقطع کارشناسی ارشد، ۴۰ درصد از میان بانوان و ۶۰ درصد از میان آقایان؛ و در مقطع دکتری تخصصی ۳۰ درصد از میان بانوان و ۷۰ درصد از میان آقایان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی شدند.

میانگین امتیازهای دانشجویان برتر نشان‌دهنده کاهش تاثیر امتیازهای فعالیت‌های قبلی دانشجویان است. به غیر از دوره دکتری تخصصی که امتیازهای پژوهشی در سال‌های پایانی کسب می‌شود، روند کسب امتیاز بر حسب سال، در سایر مقاطع تحصیلی روند نزولی نشان داد. مقایسه امتیازها بین دانشگاه‌های مختلف نشان داد میانگین امتیاز دانشگاه‌هایی که سهمیه بیشتری به آنان اختصاص داده شده است نسبت به میانگین کشوری کمتر است. تا پایان تابستان ۱۳۹۵، مجموع مبالغ پرداختی به مشمولان سال تحصیلی ۹۵-۹۴ به ۲۰۷ میلیارد ریال رسید. بررسی‌ها نشان داد بیشترین میزان پرداخت مربوط به تسهیلات آموزش یاری/پژوهش یاری با مبلغ ۱۰۱۰۰۷۶ میلیون ریال (۴۹ درصد) بود و بعد از آن ودیعه مسکن (به مبلغ ۵۳۶۵۰ میلیون ریال) و راتبه (به مبلغ ۲۵۴۶۴ میلیون ریال) قرار داشتند. در مقطع کارشناسی، بیشترین سهم پرداختی مربوط به راتبه با سهم ۶۵ درصد از کل پرداخت‌ها و تسهیل آموزش یاری/پژوهش یاری در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی به ترتیب با سهم ۶۵ درصد و ۵۷ درصد بیشترین میزان پرداخت را به خود اختصاص دادند. آمار به‌دست آمده به تفکیک مقطع نشان داد بیشترین میزان پرداخت در مقطع کارشناسی، به ترتیب به دانشگاه‌های صنعتی شریف، تهران، و علوم پزشکی تهران؛ در مقطع کارشناسی ارشد به ترتیب به دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، صنعتی شریف و تهران؛ و در مقطع دکتری تخصصی به ترتیب به دانشگاه‌های صنعتی شریف، تربیت مدرس، و تهران اختصاص داشته است.

به‌منظور نظرسنجی در خصوص نحوه شناسایی و پشتیبانی، پرسشنامه‌ای در اختیار جامعه دانشجویان و دانشگاهیان قرار گرفت و طی مدت ۸۰ روز (از تاریخ ۲۰ فروردین ۹۵ تا ۱۰ تیر ۹۵) در مجموع ۱۰۱۲ نفر در نظرسنجی شرکت کردند. پرسشنامه در شش بخش تدوین شد؛ شامل: مشخصات فردی پاسخ‌دهندگان از قبیل سال تولد، دانشگاه، رشته و آخرین مقطع تحصیلی آنان؛ سوابق بهره‌مندی فرد از جوایز تحصیلی بنیاد؛ نظریات

مشارکت کنندگان درباره رویکردهای بنیاد در اعطای جایزه‌ها، معیارهای شناسایی برگزیدگان، میزان موافقت با هر یک از تسهیلات و عملکرد بنیاد و دانشگاه در شناسایی مشمولان و پشتیبانی از آنان.

در سال ۹۶ نیز نظرسنجی در خصوص نحوه شناسایی و پشتیبانی صورت گرفت و در مجموع ۱۳۶۱ نفر در نظرسنجی شرکت کردند. توزیع پاسخ دهندگان بر حسب آخرین مقطع تحصیلی نشان داد:

در مقطع کارشناسی: در نظرسنجی ۱۳۹۵، تعداد ۲۰۸ دانشجو و در نظرسنجی ۱۳۹۶، تعداد ۲۷۰ دانشجو شرکت کردند.

در مقطع کارشناسی ارشد: در نظرسنجی ۱۳۹۵، تعداد ۲۰۷ دانشجو و در نظرسنجی ۱۳۹۶، تعداد ۳۳۲ دانشجو شرکت کردند.

در مقطع دکتری حرفه‌ای: در نظرسنجی ۱۳۹۵، تعداد ۹۸ دانشجو و در نظرسنجی ۱۳۹۶، تعداد ۱۰۵ دانشجو شرکت کردند.

در مقطع دکتری تخصصی: در نظرسنجی ۱۳۹۵، تعداد ۴۷۳ دانشجو و در نظرسنجی ۱۳۹۶، تعداد ۶۰۸ دانشجو شرکت کردند.

در مقطع تخصص/فوق تخصص: در نظرسنجی ۱۳۹۵، تعداد ۲۶ دانشجو و در نظرسنجی ۱۳۹۶، تعداد ۱۹ دانشجو شرکت کردند.

نامعلوم: در نظرسنجی ۱۳۹۵، تعداد ۶۱ دانشجو و در نظرسنجی ۱۳۹۶، تعداد ۲۷ دانشجو شرکت کردند.

نتایج مربوط به نظرهای پاسخ‌دهندگان درباره معیارهای شناسایی مشمولان به صورت جدول زیر است:

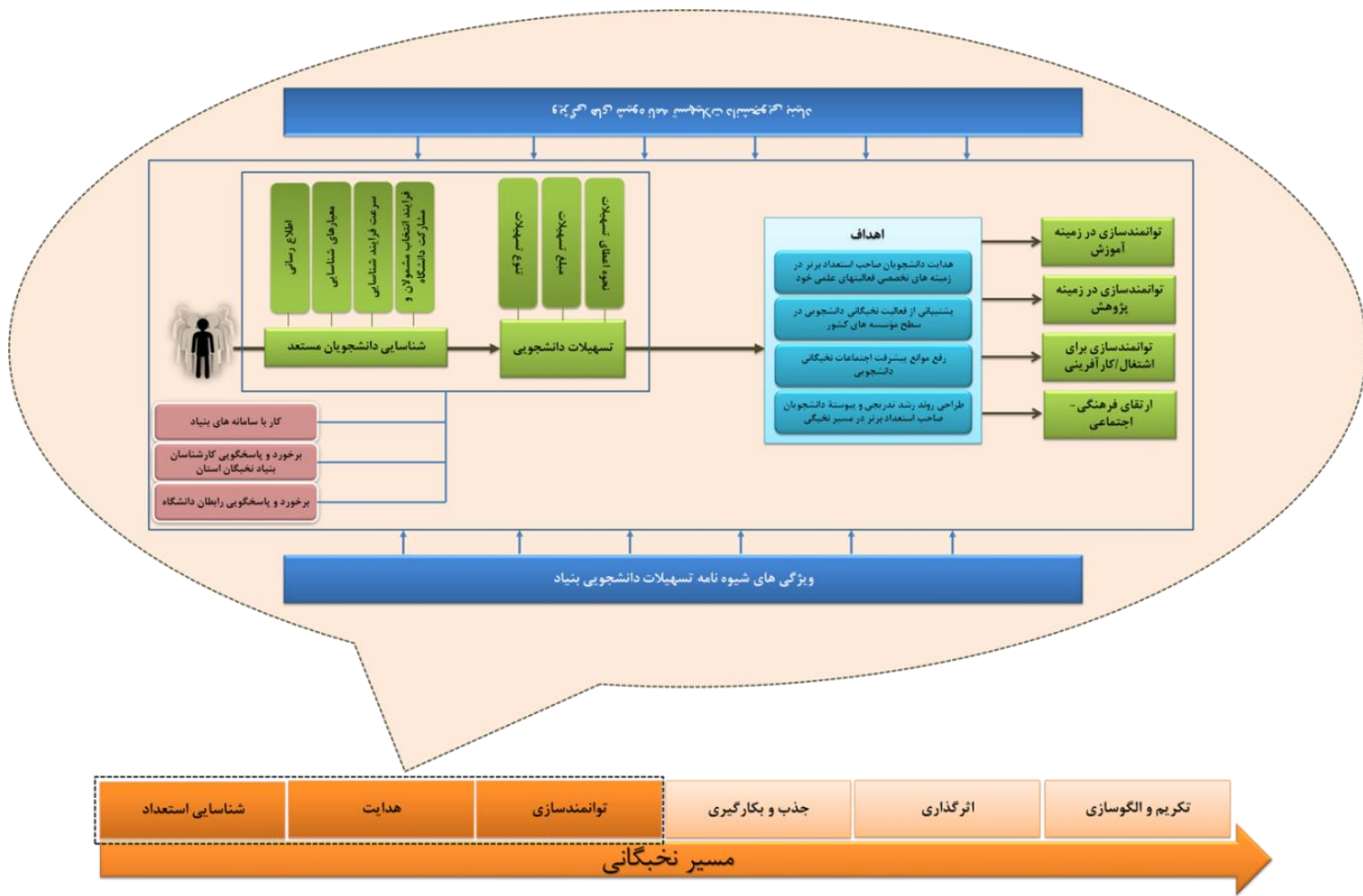
ردیف	معیار	میزان موافقت (%) (نظرسنجی ۹۵)	میزان موافقت (%) (نظرسنجی ۹۶)
۱.	احراز عنوان مخترع برگزیده	۸۵	۸۸
۲.	ثبت اختراع در سطح ملی / بین‌المللی	۸۴	۸۸
۳.	انتشار مقاله در نشریه‌های معتبر داخلی و خارجی	۸۴	۸۷
۴.	دریافت نشان طلا، نقره یا برنز کشوری از المپیادهای ملی دانش‌آموزی	۸۴	۸۶
۵.	احراز رتبه کشوری در المپیادهای ملی دانشجویی	۸۴	۸۶
۶.	احراز عنوان دانشجوی ممتاز دانشگاه	۸۰	۸۶
۷.	برگزیده شدن در جشنواره‌های علمی و فناوریانه (مانند خوارزمی، رازی، فارابی، شیخ بهایی، و ...)	۸۴	۸۵
۸.	احراز عنوان دانشجوی نمونه کشوری	۸۰	۸۵
۹.	همکاری در طرح‌های پژوهشی / فناوریانه دانشگاهی	۸۲	۸۵
۱۰.	کسب رتبه برتر در ۸۵ آزمونهای سراسری ورود به دانشگاه ها (کنکور) ۸۵	۸۱	۸۴
۱۱.	ثبت ژن در سطح بین‌المللی ۸۴	۸۱	۸۴
۱۲.	ارایه خدمات به عنوان دس ۸۴ تیار آموزش / دستیار پژوهش / دستیار فناوری استاد ۸۳	۷۸	۸۳
۱۳.	انتشار مقاله در همایش‌های معتبر داخلی و خارجی	۷۸	۸۳
۱۴.	همکاری در شرکت‌های دانش‌بنیان	۷۵	۷۹
۱۵.	احراز رتبه برتر در آزمون‌های جامع در رشته‌های پزشکی	۷۶	۷۷
۱۶.	تحصیل در دانشگاه‌های برتر کشور	۶۸	۷۶
۱۷.	دارا بودن فعالیت‌های نخبگانی در عرصه هنر	۶۹	۷۳
۱۸.	دارا بودن فعالیت‌های نخبگانی در عرصه قران	۶۸	۷۱
۱۹.	دارا بودن فعالیت‌های نخبگانی در عرصه ادبیات	۶۷	۷۱

نظرات‌های پاسخ‌دهندگان درباره تاثیرگذاري تسهیلات در ایجاد انگیزه طی دو سال مورد مطالعه ۹۵ و ۹۶ به صورت جدول زیر است:

ردیف	معیار	میزان موافقت (%) (نظرسنجی ۹۵)	میزان موافقت (%) (نظرسنجی ۹۶)
۱.	اعتبار مالی برای کمک به اجرای پایان نامه/رساله	۸۸	۹۱
۲.	هزینه دستیاری آموزشی/پژوهشی/فناورانه دانشجوی زیر نظر یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه محل تحصیل	۸۷	۹۰
۳.	مجوز خروج از کشور برای شرکت در کنفرانس های علمی	۸۷	۹۰
۴.	اعتبار مالی برای شرکت در کنفرانس های خارجی	۸۶	۸۹
۵.	کمک هزینه ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان	۸۴	۸۷
۶.	راتبه (کمک هزینه) دانشجویی بطور ماهیانه	۸۶	۸۷
۷.	ودیعہ اجاره مسکن (برای دانشجویان متاهل)	۸۷	۸۶
۸.	اعتبار مالی برای فرصت مطالعاتی خارج از کشور	۸۳	۸۶
۹.	بهره مندی از امکانات شبکه آزمایشگاهی فناوری های راهبردی کشور	۸۳	۸۶
۱۰.	اعتبار مالی برای فرصت مطالعاتی داخل کشور	۸۳	۸۶
۱۱.	اعتبار مالی برای شرکت در کنفرانس های داخلی	۸۰	۸۴
۱۲.	بیمه تکمیلی درمان	۸۰	۸۴
۱۳.	هدیه ازدواج	۸۲	۸۳
۱۴.	هزینه شرکت در دوره های مختلف آموزشی (اعم از آموزش زبان و رایانه، آموزش حق مالکیت فکری، دوره های کارآفرینی و ...)	۷۸	۸۳
۱۵.	بیمه اشتغال به آموزش یاران/پژوهش یاران/ فن یاران	۷۹	۸۲
۱۶.	کمک هزینه تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی	۷۷	۸۲
۱۷.	کمک هزینه اشتراک نشریات علمی / عضویت در انجمن های علمی داخلی	۷۵	۸۰
۱۸.	سفرهای زیارتی (مشهد، عتبات، عمره)	۷۲	۷۶
۱۹.	سفرهای گردشگری	۷۱	۷۶
۲۰.	اردوهای جهادی	۶۷	۷۲

نظراتی پاسخ دهندگان درباره عملکرد بنیاد و دانشگاه‌ها طی دو سال مورد مطالعه ۹۵ و ۹۶ به صورت جدول زیر است:

ردیف	معیار	میزان رضایت (%) (نظرسنجی ۹۵)	میزان رضایت (%) (نظرسنجی ۹۶)
۱.	عملکرد بنیاد ملی نخبگان را درباره تدوین شاخص‌های شناسایی مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟	۶۸	۷۴
۲.	عملکرد بنیاد ملی نخبگان را درباره اعطای تسهیلات چگونه ارزیابی می‌کنید؟	۵۸	۶۴
۳.	عملکرد دانشگاه خود را در خصوص کمک به شناسایی مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟	۵۳	۵۹
۴.	عملکرد دانشگاه خود را در خصوص اعطای تسهیلات به مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟	۵۰	۵۷
۵.	استاد راهنمای شما چقدر با فرایند پشتیبانی‌های دانشجویی آشنایی دارد؟	۴۸	۵۵

نمای شماتیک مدل پژوهش

فصل سوم

یافته‌های پژوهش

مقدمه

فصل سوم این مجموعه به یافته‌های پژوهش پرداخته است و نتایج داده‌های گردآوری شده کمی و کیفی را ارائه می‌کند. همانطور که پیشتر بیان شد، پرسشنامه در دو بخش بسته پاسخ و بازپاسخ طراحی گردید. سوالات بسته پاسخ در طیف پنج گزینه‌ای لیکرت بود و از خیلی کم تا خیلی زیاد، امتیازی از ۱ تا ۵ می‌گرفتند. همچنین، گزینه‌ای برای نظری ندارم نیز در نظر گرفته شد.

در بخش کمی، آمارهای توصیفی و استنباطی به صورت جدول و نمودارهای ترسیم شده ارائه شده است و در بخش کیفی، نتایج پرسش‌های بازپاسخ پرسشنامه که نظر پاسخگویان را نسبت به نقاط قوت و ضعف پشتیبانی‌های بنیاد و معیارهایی که از نظر پاسخگویان می‌تواند برای شناسایی دانشجویان مستعد و برتر مدنظر قرار گیرد؛ دسته‌بندی و ارائه گردیده است. علاوه بر این، پاسخگویان پیشنهادهایی نیز ارائه کردند که کدگذاری و دسته‌بندی پیشنهادهای بیان شده نیز ارائه شده است.

۴-۱- یافته‌های کمی

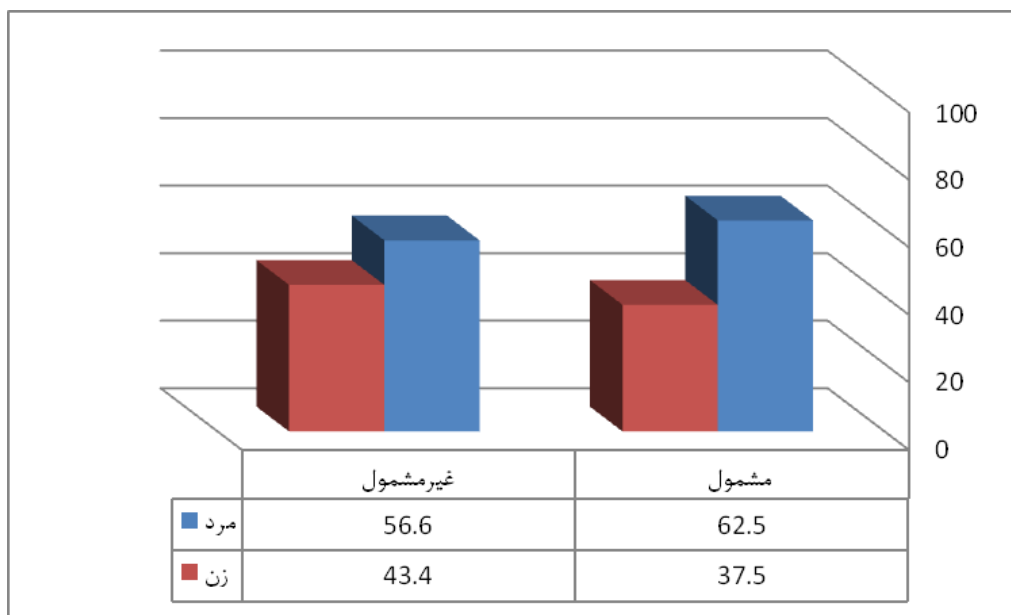
جنسیت

نتایج نشان داد که ۵۸.۵ درصد پاسخگویان مرد و ۴۱.۵ درصدشان زن بودند (جدول ۱).

جدول ۱- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
مرد	۲۲۰۸	۵۸.۵
زن	۱۵۶۹	۴۱.۵
جمع کل	۳۷۷۷	۱۰۰.۰

درصد فراوانی جنسیت بر حسب گروه‌های مورد مطالعه (مشمول و عدم مشمول) در شکل (۱) نشان داده شده است.

شکل ۱- درصد فراوانی جنسیت بر حسب گروه‌های مورد مطالعه

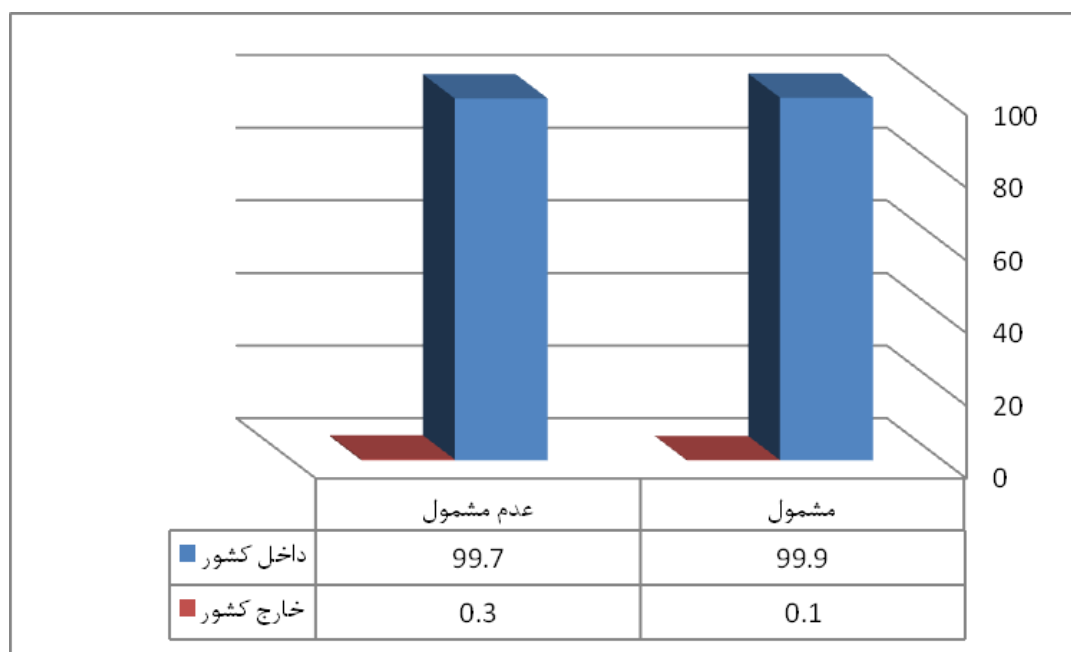
محل سکونت

نتایج نشان داد که ۹۹.۸ درصد پاسخگویان داخل کشور و ۰.۲ درصدشان خارج از کشور سکونت داشتند (جدول ۲).

جدول ۲- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب محل سکونت

جنسیت	فراوانی	درصد
داخل کشور	۳۷۶۹	۹۹.۸
خارج کشور	۸	۰.۲
جمع کل	۳۷۷۷	۱۰۰.۰

درصد فراوانی محل سکونت بر حسب گروه‌های مورد مطالعه (مشمول و عدم مشمول) در شکل (۲) نشان داده شده است.

شکل ۲- درصد فراوانی محل سکونت بر حسب گروه‌های مورد مطالعه

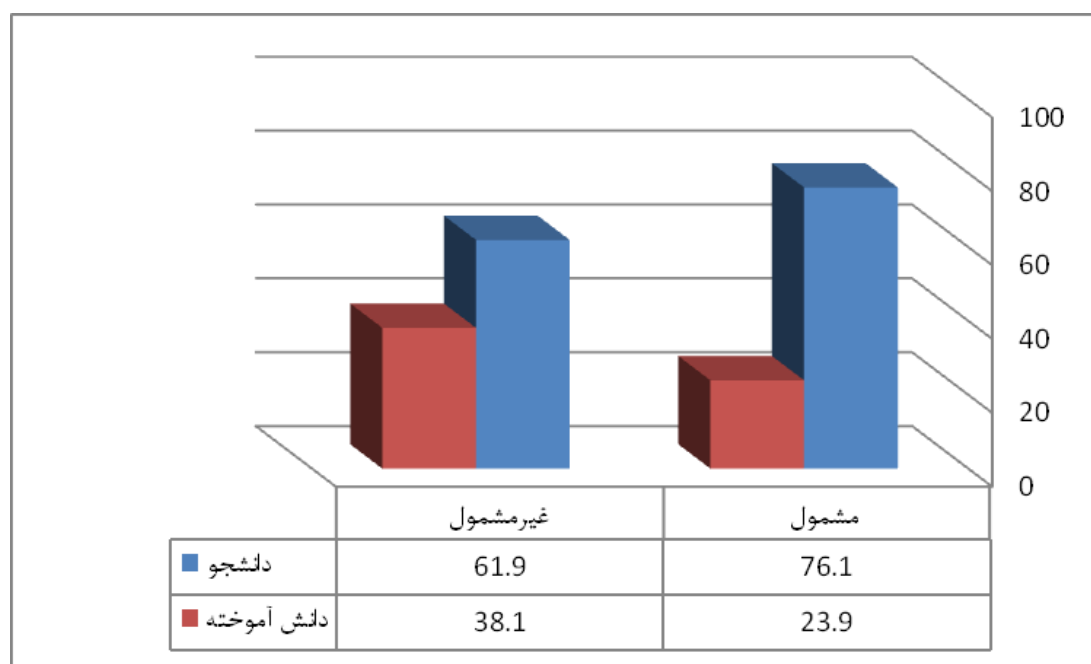
وضعیت تحصیلی

نتایج نشان داد که ۶۶.۳ درصد پاسخگویان دانشجو و ۳۳.۷ درصدشان دانش‌آموخته هستند (جدول ۳).

جدول ۳- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب وضعیت تحصیلی

جنسیت	فراوانی	درصد
دانشجو	۲۵۰۶	۶۶.۳
دانش‌آموخته	۱۲۷۱	۳۳.۷
جمع کل	۳۷۷۷	۱۰۰.۰

درصد فراوانی وضعیت تحصیلی بر حسب گروه‌های مورد مطالعه (مشمول و عدم مشمول) در شکل (۳) نشان داده شده است.

شکل ۳- درصد فراوانی وضعیت تحصیلی بر حسب گروه‌های مورد مطالعه

میزان آشنایی با اهداف بنیاد ملی نخبگان برای پشتیبانی از دانشجویان برتر کشور

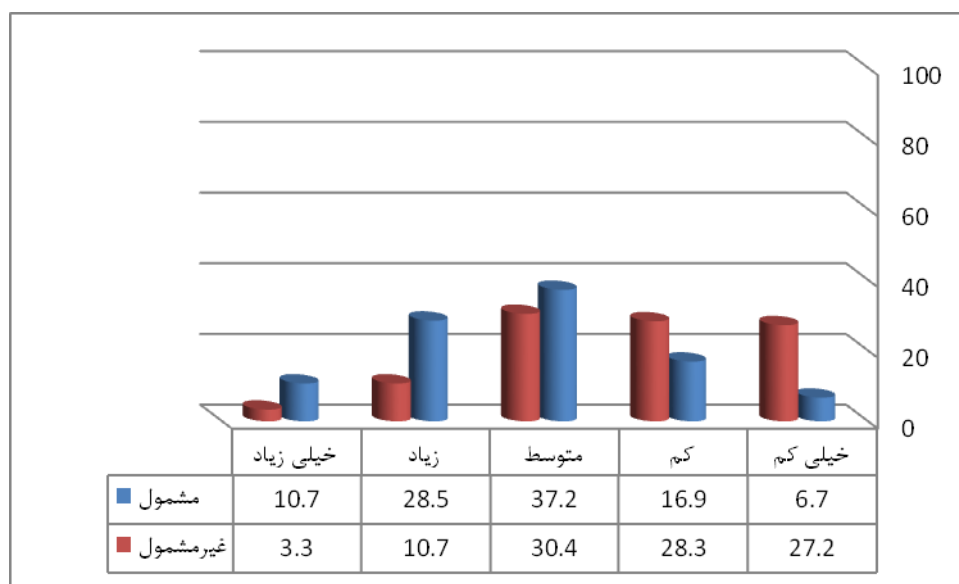
نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به میزان آشنایی در سطح متوسط بود (۳۲.۶ درصد) و پس از آن، میزان آشنایی در سطح کم بود (۲۴.۷ درصد). میانگین میزان آشنایی برابر با ۲.۶۲ بود که نشان می‌دهد در مجموع، میزان آشنایی پاسخگویان با اهداف بنیاد ملی نخبگان برای پشتیبانی از دانشجویان برتر در سطح کمتر از متوسط است (جدول ۴).

جدول ۴- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب میزان آشنایی با اهداف بنیاد ملی نخبگان

درصد	فراوانی	
۲۰.۷	۷۷۷	خیلی کم
۲۴.۷	۹۲۷	کم
۳۲.۶	۱۲۲۲	متوسط
۱۶.۴	۶۱۴	زیاد
۵.۷	۲۱۳	خیلی زیاد
۱۰۰.۰	۳۷۵۳	جمع کل

میانگین = ۲.۶۲

درصد فراوانی میزان آشنایی با اهداف بنیاد ملی نخبگان برای پشتیبانی از دانشجویان برتر بر حسب گروه‌های مورد مطالعه (مشمول و عدم مشمول) در شکل (۴) نشان داده شده است. همانطور که مشاهده می‌شود، در هر دو گروه مورد بررسی بیشترین میزان فراوانی مربوط به آشنایی در حد متوسط است.

شکل ۴- درصد فراوانی میزان آشنایی با اهداف بنیاد ملی نخبگان بر حسب گروه‌های مورد مطالعه

میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

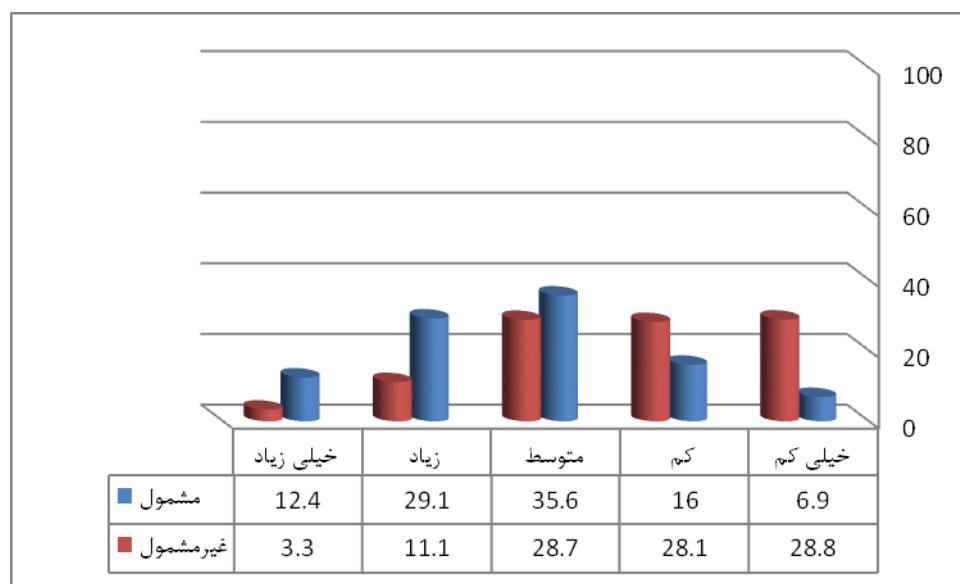
نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به میزان آشنایی در سطح متوسط بود (۳۰.۹ درصد) و پس از آن، میزان آشنایی در سطح کم بود (۲۴.۳ درصد). میانگین میزان آشنایی برابر با ۲.۶۱ بود که نشان می‌دهد در مجموع، میزان آشنایی پاسخگویان با شرایط و مقررات پشتیبانی بنیاد از دانشجویان برتر، در سطح کمتر از متوسط است (جدول ۵).

جدول ۵- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی

درصد	فراوانی	
۲۱.۹	۸۲۲	خیلی کم
۲۴.۳	۹۱۱	کم
۳۰.۹	۱۱۵۶	متوسط
۱۶.۷	۶۲۷	زیاد
۶.۱	۲۳۰	خیلی زیاد
۱۰۰.۰	۳۷۴۶	جمع کل

میانگین = ۲.۶۱

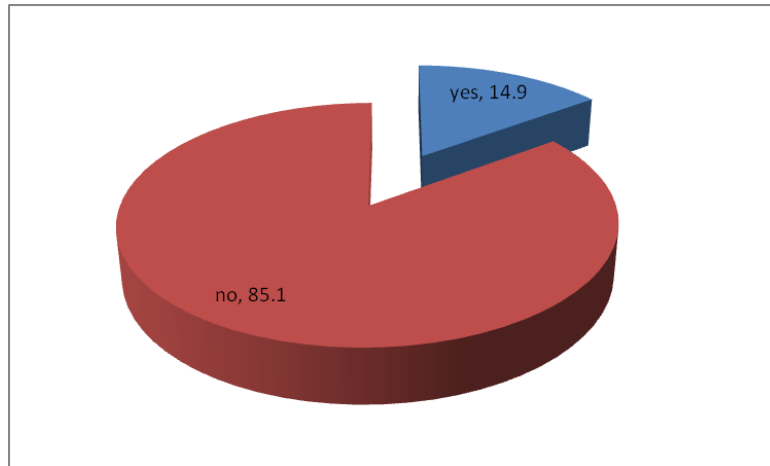
درصد فراوانی میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد برحسب گروه‌های مورد مطالعه (مشمول و عدم مشمول) در شکل (۵) نشان داده شده است. در گروه مشمولان بیشترین میزان فراوانی مربوط به آشنایی در حد متوسط و در غیرمشمولان، مربوط به آشنایی خیلی کم است.

شکل ۵- درصد فراوانی آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد برحسب گروه‌های مورد مطالعه

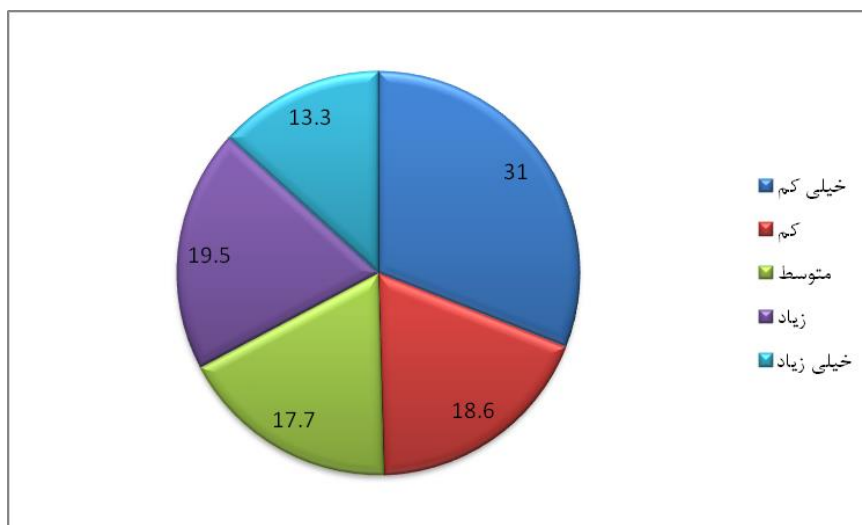
اشتغال و بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

از مشمولان دریافت پشتیبانی‌ها سوال شد که آیا در زمان دریافت تسهیلات دانشجویی بنیاد، از محل دیگری کسب درآمد داشته‌اید؟ نتایج شکل (۶) نشان از آن دارد که اکثریت مشمولان، به هنگام بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد از محل دیگری کسب درآمد نداشته‌اند.

شکل ۶- درصد فراوانی اشتغال همزمان با دریافت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

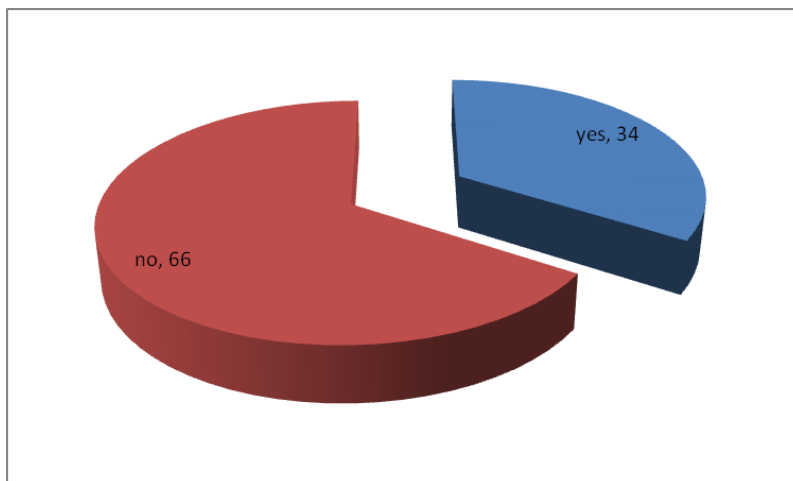
مشمولانی که از محل دیگری نیز کسب درآمد داشتند به این سوال پاسخ دادند که «تا چه حد تسهیلات بنیاد در موفقیت شما در حیطه شغلی که در زمان دریافت تسهیلات دانشجویی به آن مشغول بودید، اثرگذار بود؟». یافته‌ها حکایت از آن دارد که در حدود یک سوم پاسخگویان به این سوال پاسخ خیلی کم داده‌اند (شکل ۷).

شکل ۷- درصد فراوانی تاثیرگذاری پشتیبانی‌های بنیاد در موفقیت شغلی

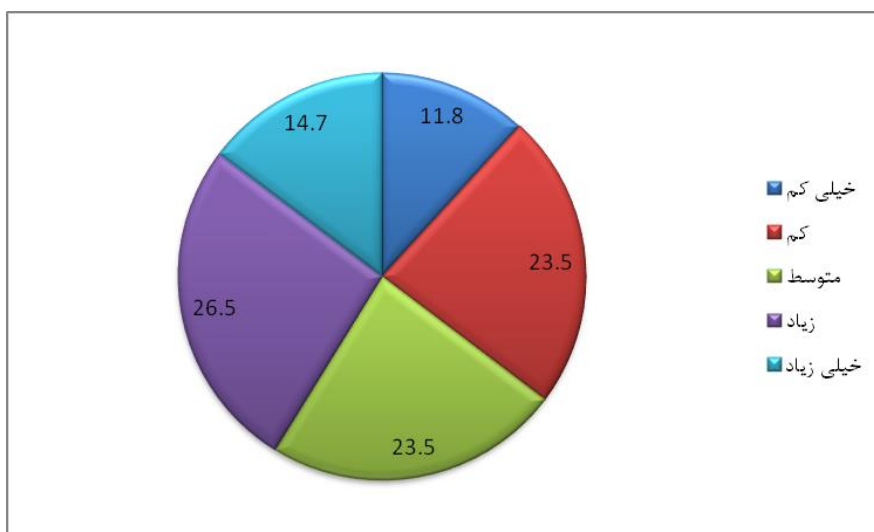
شرکت در برنامه‌های فرهنگی بنیاد

از مضمولان سوال شد که «آیا تا کنون در برنامه‌های فرهنگی بنیاد (جهادی، اردوها و بازدیدها، ...) شرکت کرده‌اید؟». داده‌های به دست آمده نشان داد که بیشتر از نیمی از پاسخگویان تا کنون در برنامه‌های فرهنگی بنیاد شرکت نکرده‌اند.

شکل ۸- درصد فراوانی شرکت در برنامه‌های فرهنگی بنیاد

نظر پاسخگویانی که در برنامه‌های فرهنگی بنیاد شرکت کرده‌اند در مورد این که تا چه حد این دوره‌ها سبب افزایش شناخت با نیازها و شرایط واقعی جامعه شده است؟؛ سوال شد. داده‌های به دست آمده نشان داد بیشترین درصد فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد می‌باشد (شکل ۹).

شکل ۹- درصد فراوانی تأثیرگذاری برنامه‌های فرهنگی بنیاد در افزایش شناخت با نیازها و شرایط واقعی جامعه

موفقیت بنیاد ملی نخبگان در رسیدن اهداف در نظر گرفته شده برای پشتیبانی از دانشجویان برتر کشور

جدول (۶) نتایج مربوط به میزان موفقیت هریک از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد در رسیدن به اهداف ارایه شده را نشان می‌دهد. همان‌طور که از نتایج جدول مشاهده می‌شود، در مجموع، پشتیبانی‌ها موفقیت در حد متوسط را برای اهداف در نظر گرفته شده نشان می‌دهد.

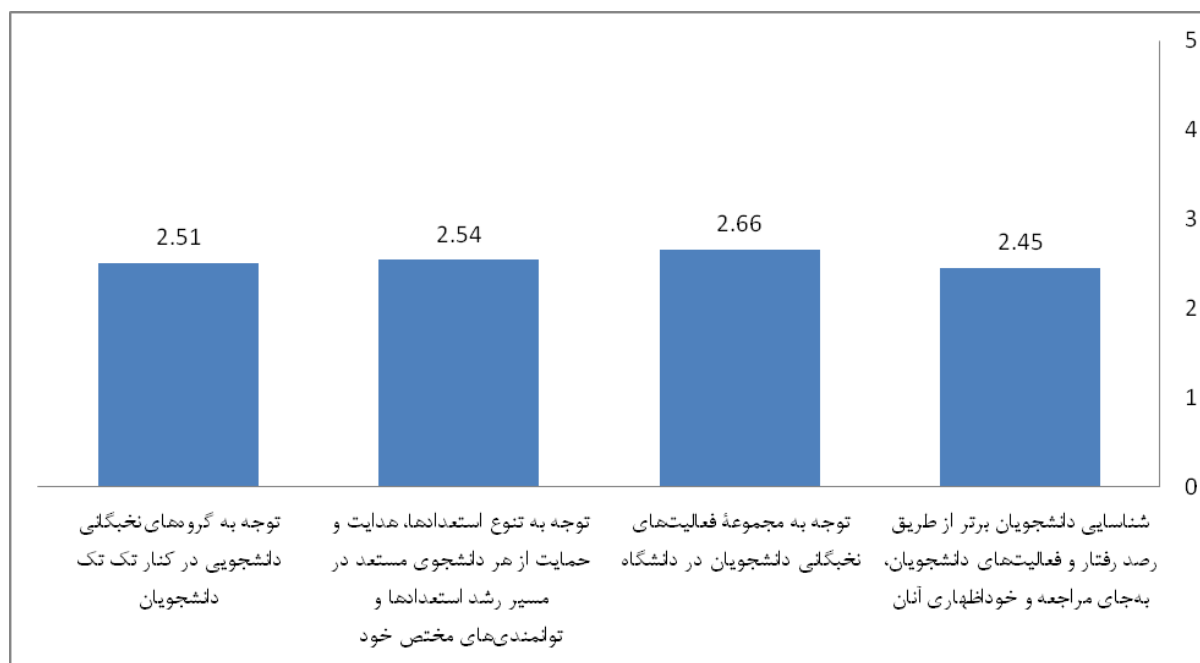
جدول ۶- میزان موفقیت هریک از پشتیبانی‌ای دانشجویی بنیاد در رسیدن به اهداف

اهداف				پشتیبانی
اهداف	اهداف	اهداف	اهداف	
هدایت دانشجویان	پشتیبانی از فعالیت	طراحی روند رشد	رفع موانع پیشرفت	
صاحب استعداد برتر در	نخبگانی دانشجویی در	تدریجی و پیوسته	اجتماعات نخبگانی	
زمینه‌های تخصصی	سطح دانشگاه‌های	دانشجویان برتر در	دانشجویی	
فعالیت‌های علمی خود	کشور	مسیر نخبگی		
میانگین	میانگین	میانگین	میانگین	
۳.۱۹	۳.۲۰	۲.۹۱	۳.۰۵	اعتبار آموزش‌یاری
۳.۵۶	۳.۵۰	۳.۱۹	۳.۳۷	اعتبار پژوهش‌یاری
۲.۶۳	۲.۶۰	۲.۵۲	۲.۵۷	اعتبار فن‌یاری
۲.۸۶	۲.۸۶	۲.۷۰	۲.۷۳	اعتبار توانمندی آموزشی / کارآفرینی
۳.۱۱	۳.۱۱	۳.۰۰	۳.۰۶	اعتبار ارتباطات علمی
۳.۱۴	۳.۰۹	۲.۹۸	۳.۰۷	اعتبار شرکت در مجامع علمی داخلی یا خارجی
۳.۳۶	۳.۳۳	۳.۲۲	۳.۲۱	اعتبار اجرای پایان‌نامه / رساله
۲.۹۳	۲.۸۹	۲.۷۷	۲.۸۵	اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی
۳.۲۱	۳.۲۱	۳.۱۰	۳.۱۲	اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی
۲.۹۱	۲.۹۲	۲.۷۹	۲.۸۷	اعتبار استفاده از شبکه آزمایشگاهی
۲.۸۶	۲.۸۸	۲.۷۸	۲.۸۷	اعتبار هسته‌های مسئله‌محور پژوهشی و فناورانه
۲.۷۸	۲.۸۰	۲.۷۵	۲.۷۷	رابطه دانشجویی
۳.۲۱	۳.۲۲	۳.۲۸	۳.۲۴	امکانات رفاهی و معیشتی (وام ودیعه مسکن ، بیمه ، برنامه‌های فرهنگی و ...)

موفقیت بنیاد ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین‌نامه پشتیبانی از دانشجویان مستعد تحصیلی کشور

موفقیت بنیاد ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین‌نامه پشتیبانی از دانشجویان مستعد تحصیلی کشور از طریق چهار گویه شامل (الف) شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان، به جای مراجعه و خوداظهاری آنان، (ب) توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه، (ج) توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود، و (د) توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک تک دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که میانگین کل گویه‌ها برابر ۱۰.۱۴ (از ۲۰) بود که نشان می‌دهد از دیدگاه پاسخگویان موفقیت بنیاد در حد متوسط است.

شکل (۱۰) میانگین هر یک از چهار گویه را نشان می‌دهد.

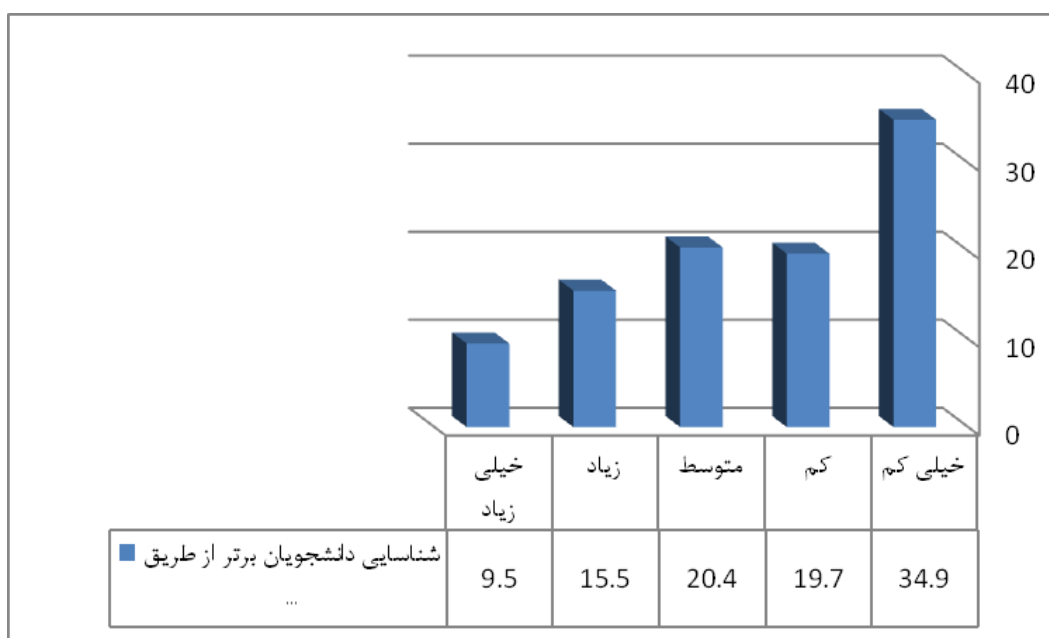

شکل ۱۰- میانگین گویه‌های مرتبط با ویژگی‌های آیین‌نامه پشتیبانی دانشجویی بنیاد

درصد فراوانی هر یک از گویه‌ها به تفکیک در شکل (۱۱) تا (۱۴) نشان داده شده است.

(الف) شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان، به جای مراجعه و خوداظهاری آنان

مطابق با شکل (۱۱)، از دیدگاه پاسخگویان بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در حد خیلی کم (۳۴.۹ درصد) بود. میانگین گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد کمتر از حد متوسط بوده است.

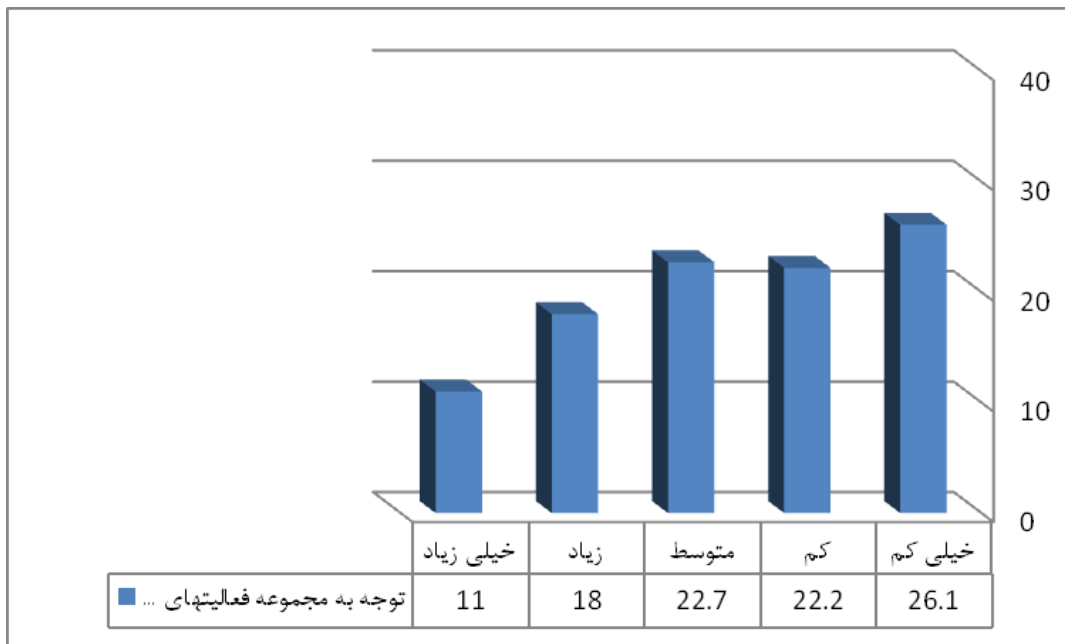
میانگین = ۲.۴۵

انحراف معیار = ۱.۳۵

شکل ۱۱- درصد فراوانی موفقیت در شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان

(ب) توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه

مطابق با شکل (۱۲)، از دیدگاه پاسخگویان بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در حد خیلی کم (۲۶.۱ درصد) بود. میانگین گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد کمتر از حد متوسط بوده است.

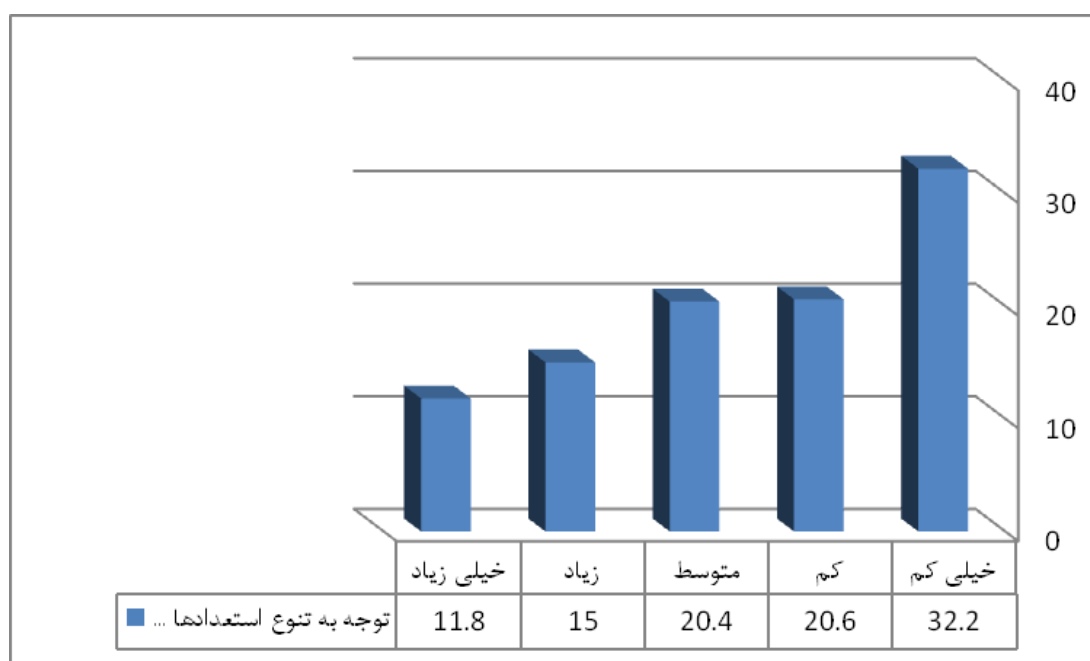
میانگین = ۲.۶۶

انحراف معیار = ۱.۳۳

شکل ۱۲- درصد فراوانی موفقیت در توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه

(ج) توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود

مطابق با شکل (۱۳)، از دیدگاه پاسخگویان بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در حد خیلی کم (۳۲.۲ درصد) بود. میانگین گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد کمتر از حد متوسط بوده است.

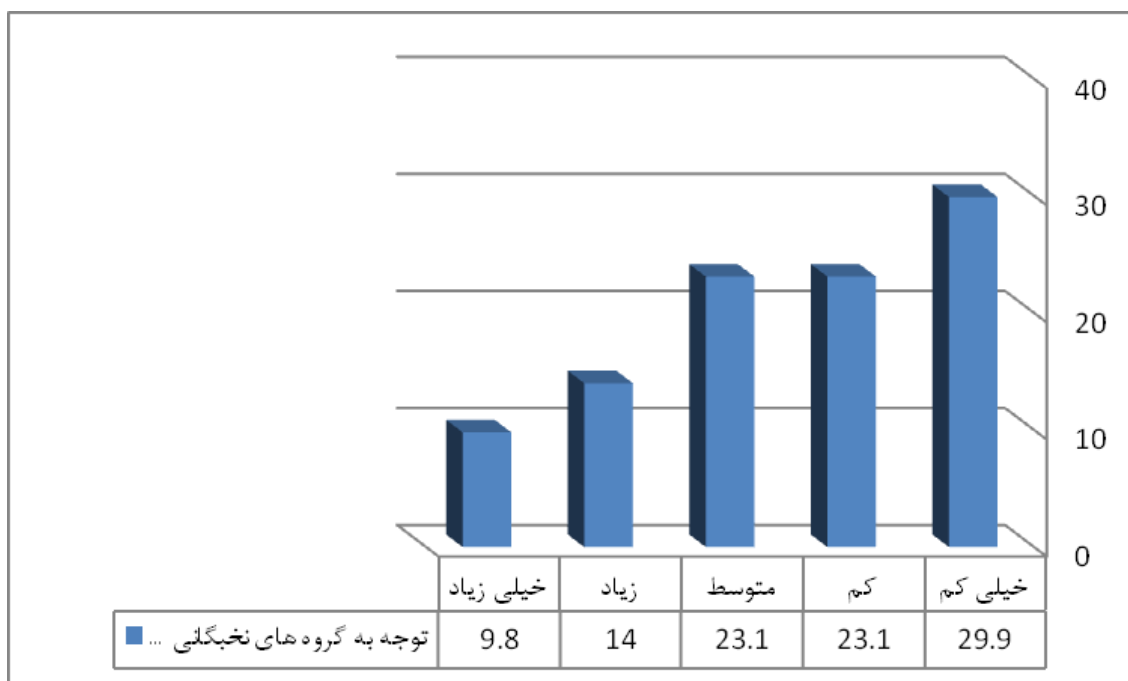
میانگین = ۲.۵۴

انحراف معیار = ۱.۳۷

شکل ۱۳- درصد فراوانی موفقیت در توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود

(د) توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک تک دانشجویان

مطابق با شکل (۱۴)، از دیدگاه پاسخگویان بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در حد خیلی کم (۲۹.۹ درصد) بود. میانگین این گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد کمتر از حد متوسط بوده است.

میانگین = ۲.۵۱

انحراف معیار = ۱.۳۱

شکل ۱۴- درصد فراوانی موفقیت در توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک تک دانشجویان

مقایسه بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان

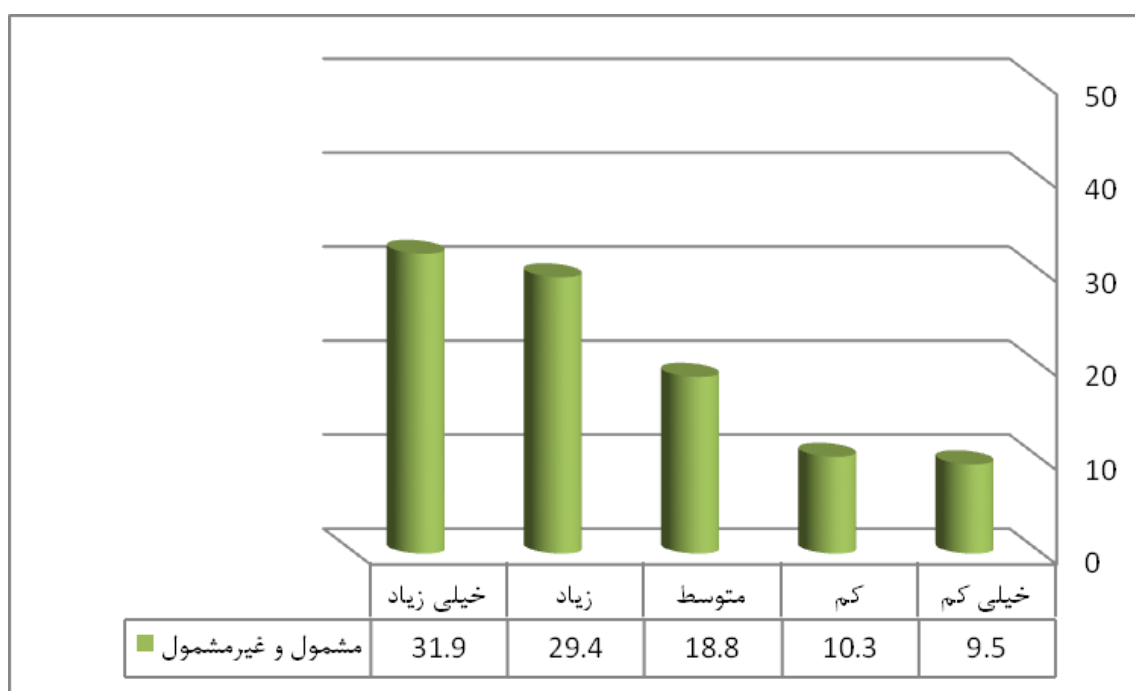
تفاوت آماری معنی‌دار بین گروه‌های مورد مطالعه بر اساس سطح معنی‌داری مقدار تی‌استیودنت انجام می‌شود؛ بدین صورت که چنانچه سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ کمتر باشد، نتیجه این است که گروه‌های مورد مطالعه، از نظر آماری تفاوت معنی‌داری با یکدیگر دارند. نتایج مقایسه بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان در مورد چهار گویه مورد بررسی (جدول ۷) نشان می‌دهد که در همه موارد تفاوت معنی‌داری بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان وجود دارد و در همه موارد مشمولان دیدگاه مطلوب‌تری نسبت به گروه دیگر داشتند. همچنین، میانگین‌های هر گروه به‌طور مجزا حاکی از آن است که در دو مورد توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه و توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود؛ میانگین دیدگاه مشمولان بالاتر از حد متوسط بوده است.

جدول ۷ - نتایج آزمون مقایسه

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	سطح معنی‌داری
شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان، به‌جای مراجعه و خوداظهاری آنان	۲.۹۶	۱.۳۷	۱۵.۷۹	۰.۰۰۰
توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه	۳.۱۵	۱.۲۹	۱۵.۲۴	۰.۰۰۰
توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود	۳.۰۲	۱.۳۵	۱۴.۴۳	۰.۰۰۰
توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک‌تک دانشجویان	۲.۹۱	۱.۳۱	۱۲.۱۲	۰.۰۰۰
	۲.۳۲	۱.۲۶		

میزان موافقت با هر یک از معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد کسب مدال از المپیادهای دانش‌آموزی

مطابق با شکل (۱۵)، ۳۱.۹ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

میانگین = ۳.۶۴

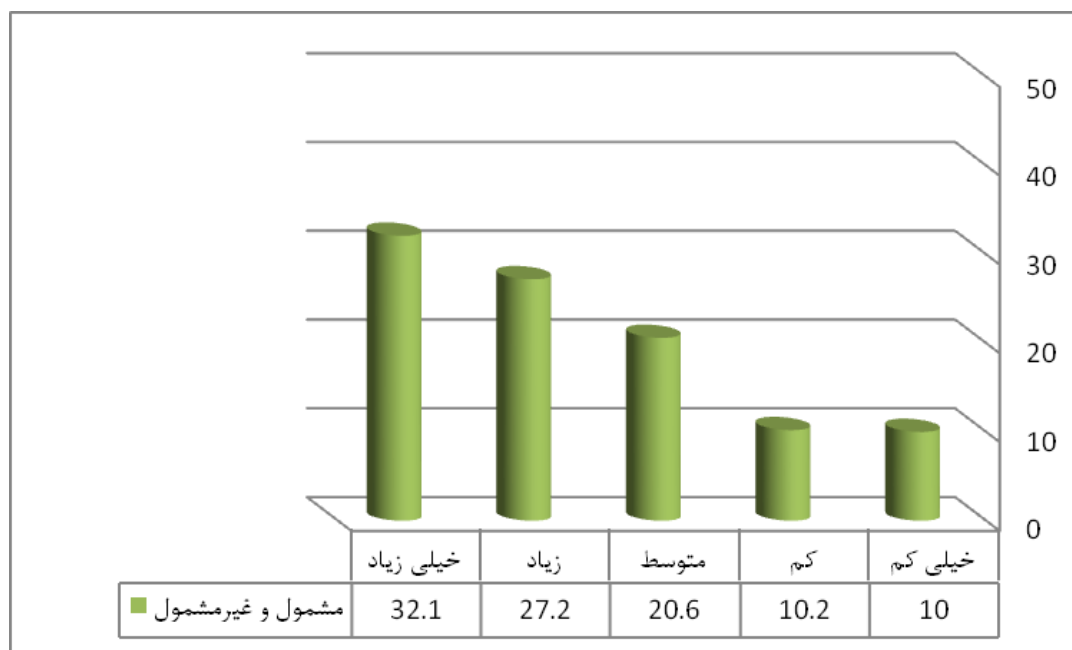
انحراف معیار = ۱.۲۸

شکل ۱۵- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب مدال از المپیادهای دانش‌آموزی

نتایج مربوط به پاسخگوییانی که خود دارنده سابقه "دارنده مدال طلا، نقره یا برنز از المپیاد دانش‌آموزی" بودند نشان داد که میانگین میزان موافقت این گروه با این معیار برابر با ۴.۶۵ بود که موافقت خیلی زیاد این گروه را نشان می‌دهد.

کسب رتبه برتر کنکور سراسری ورود به دانشگاه از دبیرستان

مطابق با شکل (۱۶)، ۳۲.۱ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

میانگین = ۳.۶۱

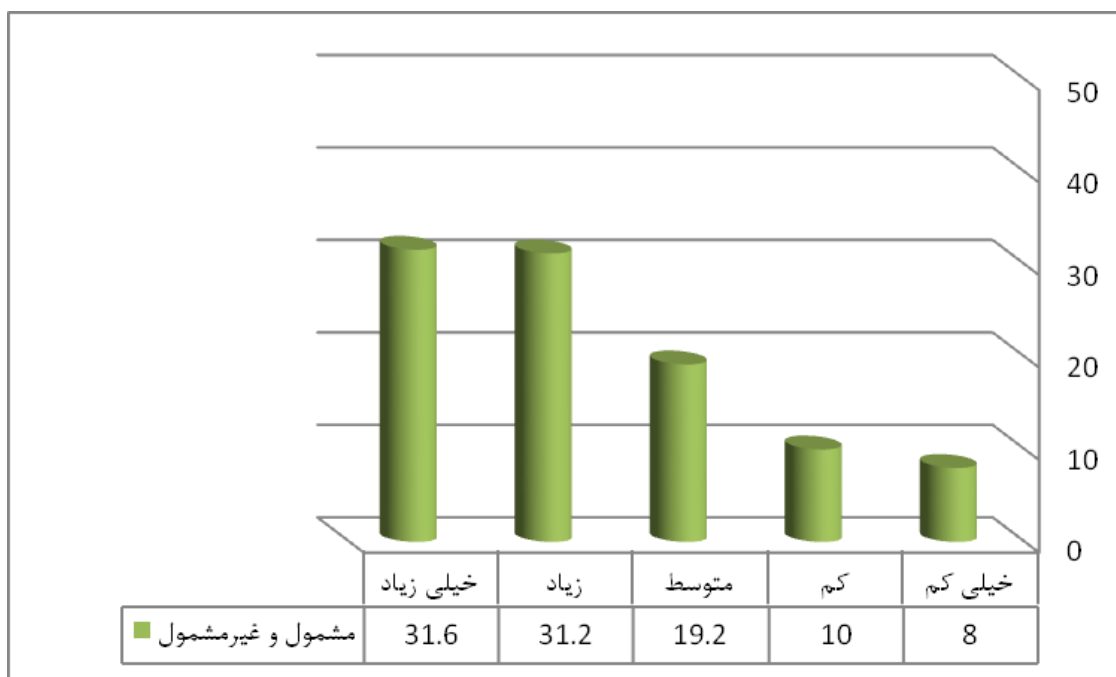
انحراف معیار = ۱.۲۹

شکل ۱۶- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر کنکور سراسری ورود به دانشگاه از دبیرستان

نتایج مربوط به پاسخگویانی که خود دارنده سابقه "دارنده رتبه برتر کنکور سراسری (ورود به دانشگاه از دبیرستان)" بودند نشان داد که میانگین میزان موافقت این گروه با این معیار برابر با ۴.۳۷ بود که موافقت خیلی زیاد این گروه را نشان می‌دهد.

کسب عنوان دانشجوی نمونه کشوری

مطابق با شکل (۱۷)، ۳۱.۶ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

میانگین = ۳.۶۸

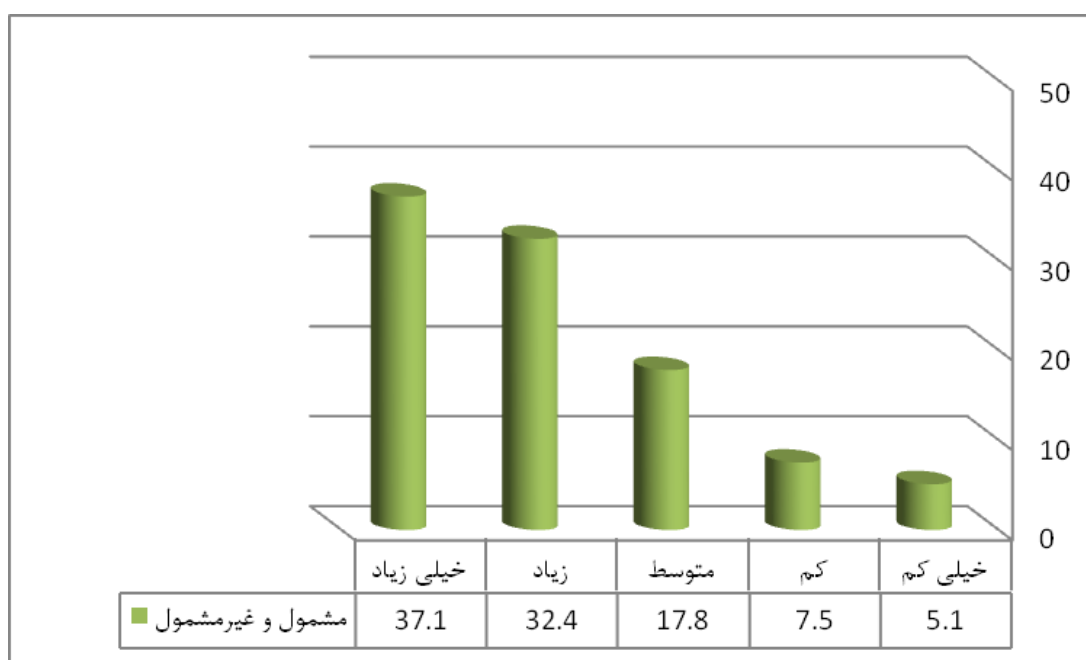
انحراف معیار = ۱.۲۳

شکل ۱۷- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب عنوان دانشجوی نمونه کشوری

نتایج مربوط به پاسخگویانی که خود دارنده سابقه "دانشجوی نمونه کشوری" بودند نشان داد که میانگین میزان موافقت این گروه با این معیار برابر با ۴.۴۲ بود که موافقت خیلی زیاد این گروه را نشان می‌دهد.

کسب رتبه اول تا سوم المپیادهای دانشجویی

مطابق با شکل (۱۸)، ۳۷.۱ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و در حد زیاد می‌باشد.

میانگین = ۳.۸۹

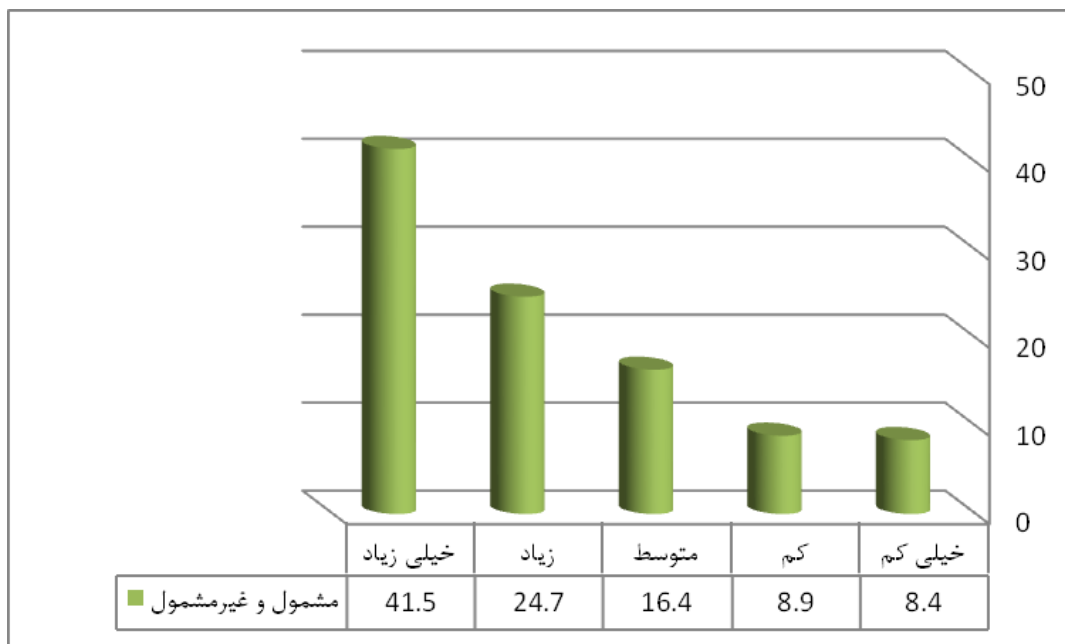
انحراف معیار = ۱.۱۳

شکل ۱۸- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه اول تا سوم المپیادهای دانشجویی

نتایج مربوط به پاسخگویانی که خود دارنده سابقه "دارنده رتبه اول تا سوم المپیاد دانشجویی" بودند نشان داد که میانگین میزان موافقت این گروه با این معیار برابر با ۴.۵۳ بود که موافقت خیلی زیاد این گروه را نشان می‌دهد.

داشتن معدل نمرات تحصیلی بالا

مطابق با شکل (۱۹)، ۴۱.۵ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و تقریباً زیاد می‌باشد.

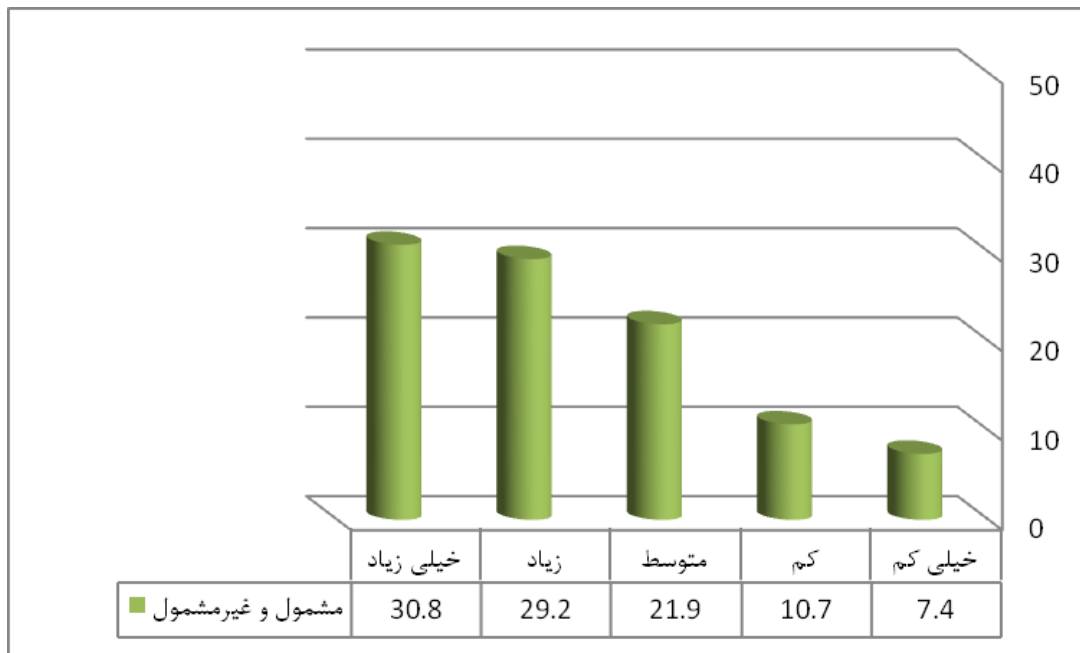
میانگین = ۳۸۲

انحراف معیار = ۱.۲۹

شکل ۱۹- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار داشتن معدل نمرات تحصیلی بالا

کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون‌های ورود به مقطع کارشناسی ارشد

مطابق با شکل (۲۰)، ۳۰.۸ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

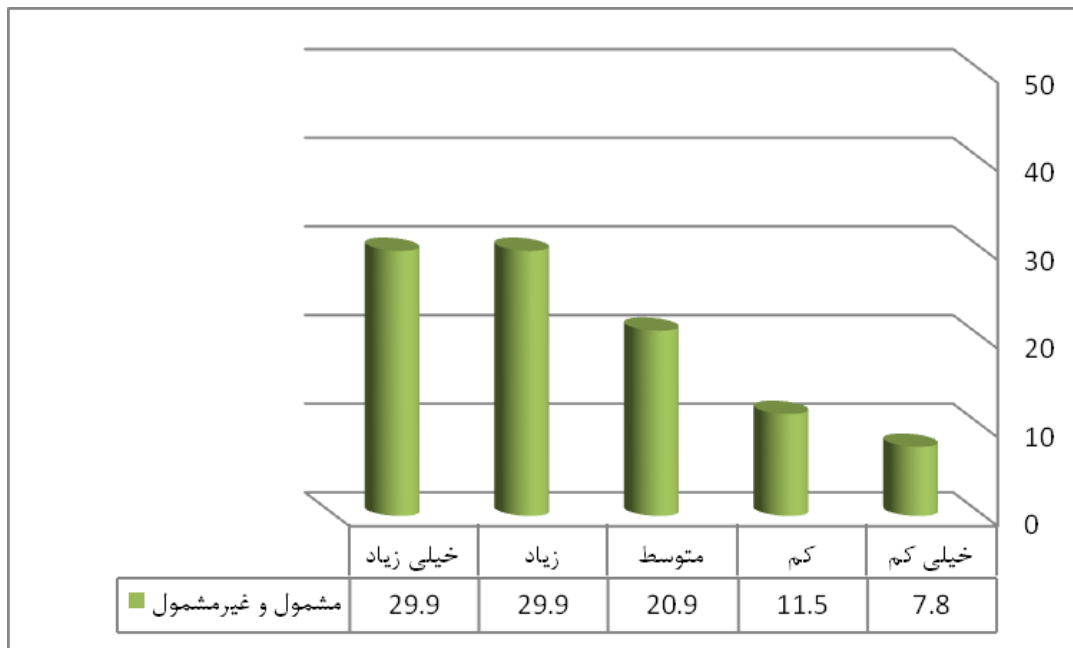
میانگین = ۳.۶۵

انحراف معیار = ۱.۲۲

شکل ۲۰- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون‌های ورود به مقطع کارشناسی ارشد

کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون جامع علوم پایه رشته‌های علوم پزشکی

مطابق با شکل (۲۱)، ۲۹.۹ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد و ۲۹.۹ درصد پاسخگویان نیز در حد زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

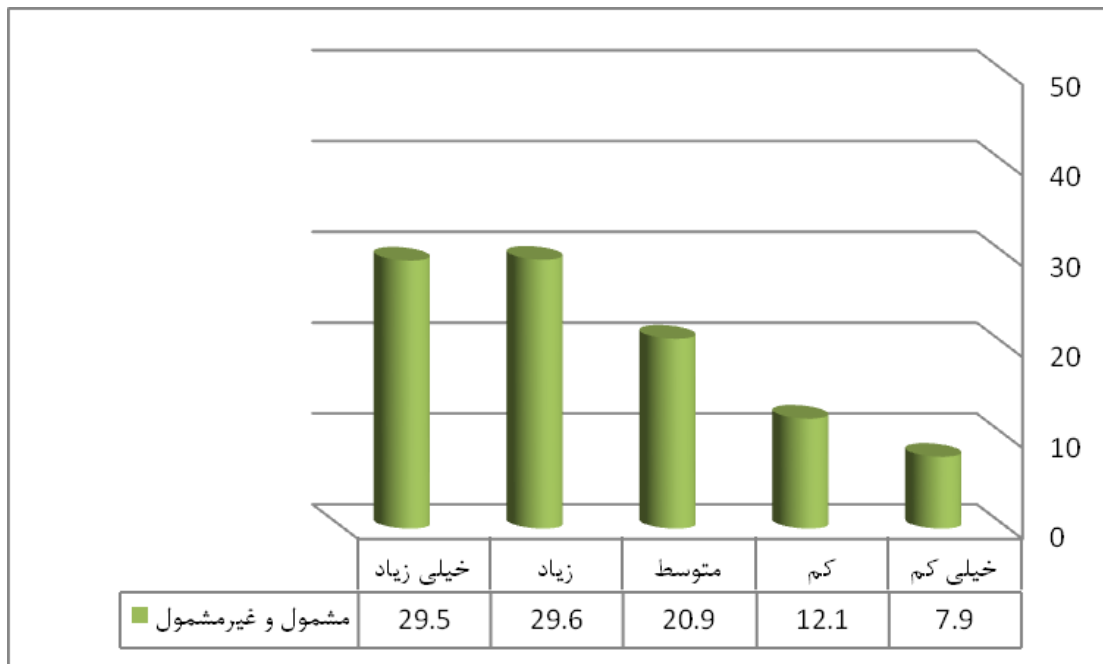
میانگین = ۳.۶۳

انحراف معیار = ۱.۲۳

شکل ۲۱- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون جامع علوم پایه رشته‌های علوم پزشکی

کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون پذیرش دستیار پزشکی

مطابق با شکل (۲۲)، ۲۹.۶ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد و ۲۹.۵ درصد نیز در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

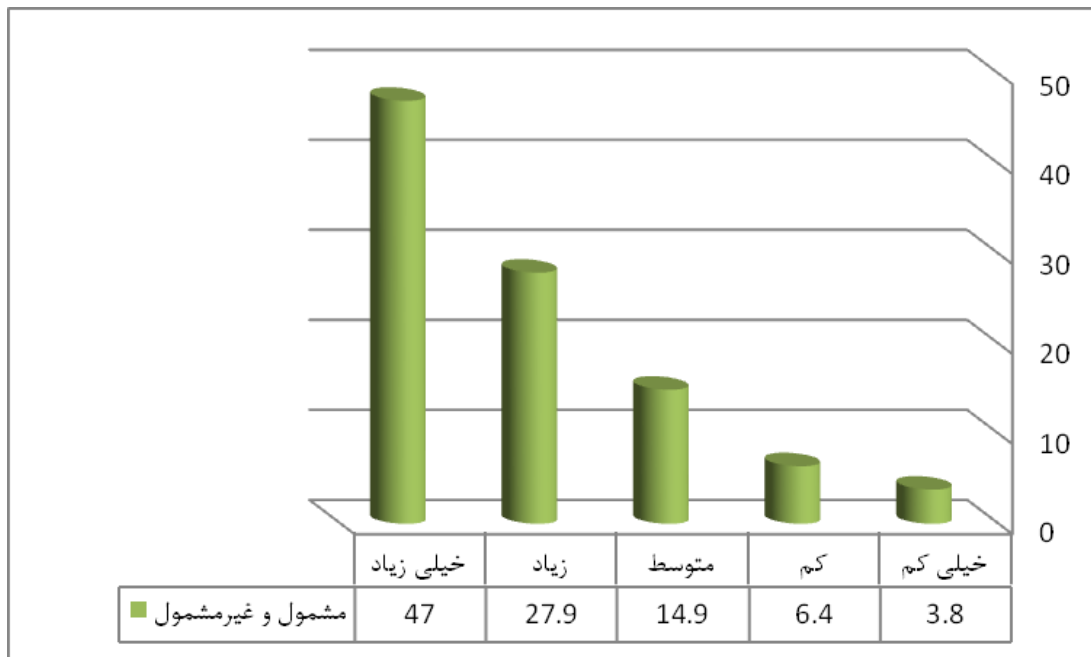
میانگین = ۳.۶۱

انحراف معیار = ۱.۲۴

شکل ۲۲- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون پذیرش دستیار پزشکی

انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی

مطابق با شکل (۲۳)، تقریباً نیمی از پاسخگویان (۴۷ درصد) با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد زیاد می‌باشد.

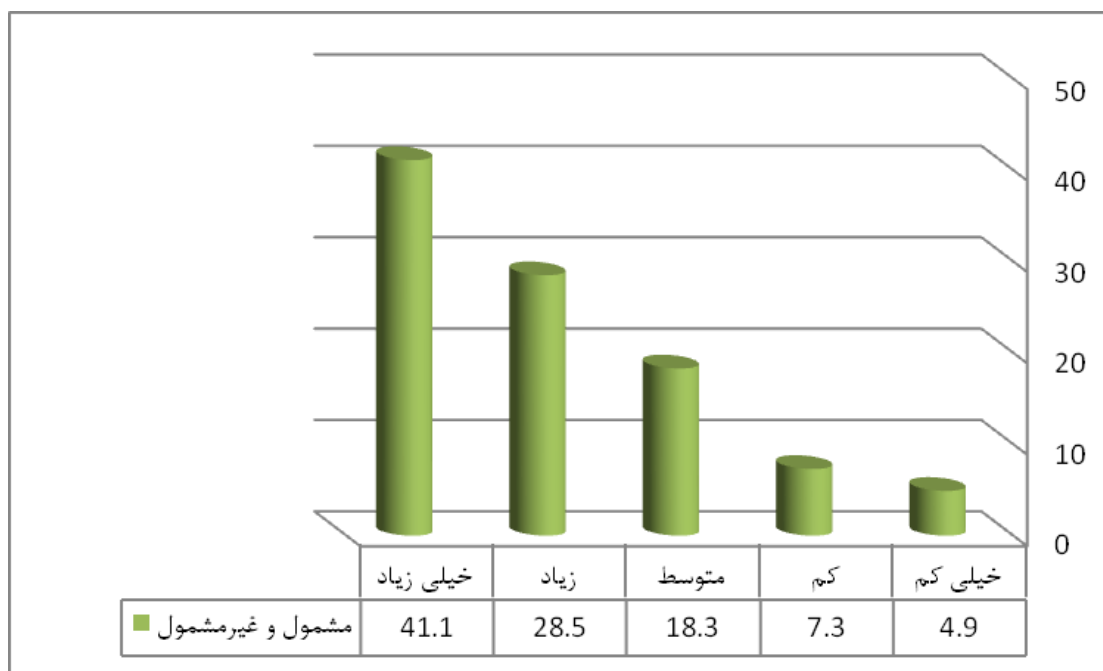
میانگین = ۴.۰۸

انحراف معیار = ۱.۰۹

شکل ۲۳- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی

اجرا یا همکاری در طرح‌های پژوهشی

مطابق با شکل (۲۴)، ۴۱.۱ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد زیاد می‌باشد.

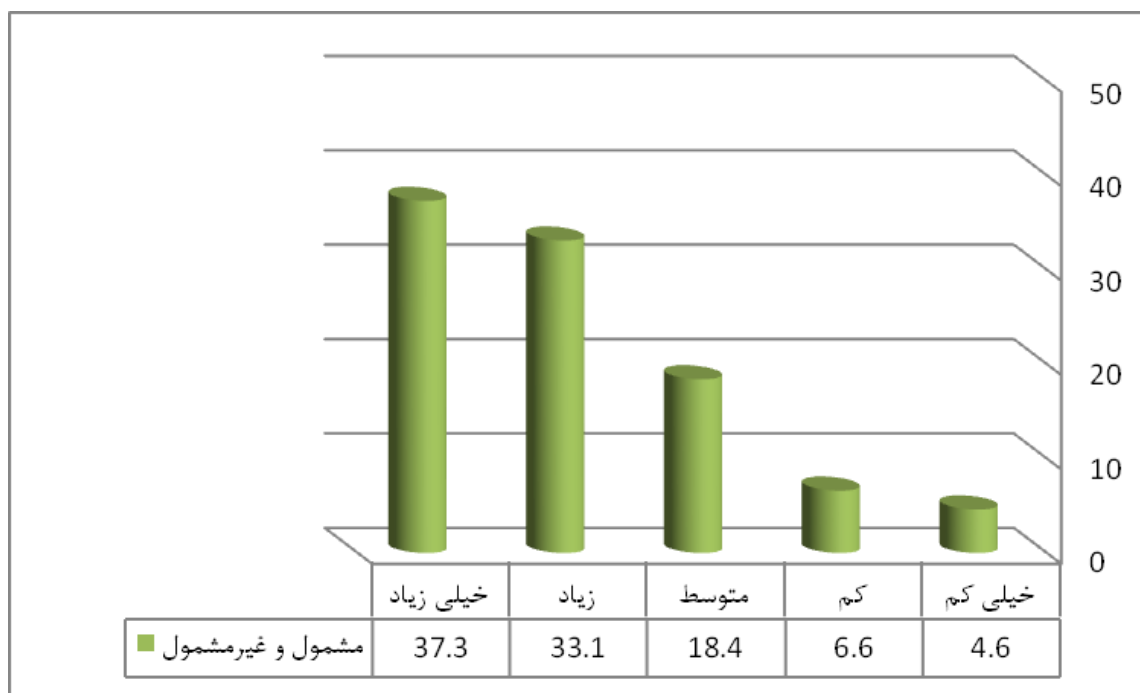
میانگین = ۳.۹۴

انحراف معیار = ۱.۱۴

شکل ۲۴- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار اجرا یا همکاری در طرح‌های پژوهشی

کسب رتبه اول تا سوم کشوری در جشنواره‌های معتبر (خوارزمی، رازی و فارابی)

مطابق با شکل (۲۵)، ۳۷.۳ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد زیاد می‌باشد.

میانگین = ۳.۹۲

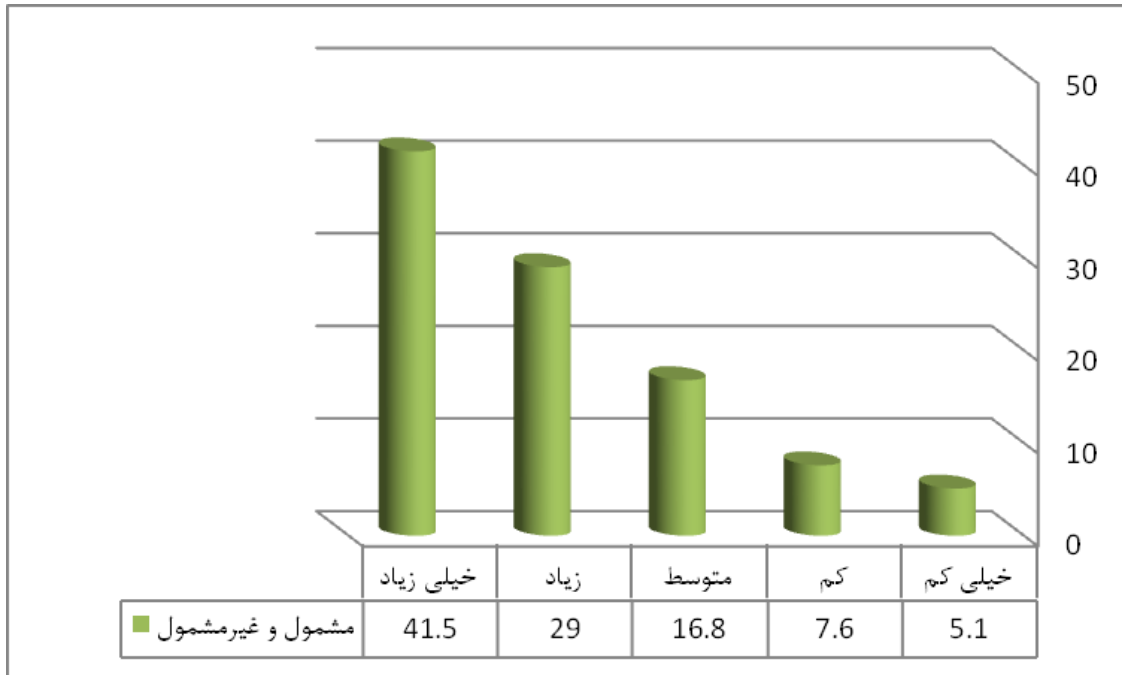
انحراف معیار = ۱.۱۰

شکل ۲۵- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه اول تا سوم کشوری در جشنواره‌های معتبر (خوارزمی، رازی و فارابی)

نتایج مربوط به پاسخگویانی که خود دارنده سابقه "دارنده رتبه اول تا سوم کشوری در جشنواره‌های معتبر (خوارزمی، رازی و فارابی)" بودند نشان داد که میانگین میزان موافقت این گروه با این معیار برابر با ۴.۵۰ بود که موافقت خیلی زیاد این گروه را نشان می‌دهد.

ثبت اختراع

مطابق با شکل (۲۶)، ۴۱.۵ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد زیاد می‌باشد.

میانگین = ۳.۹۴

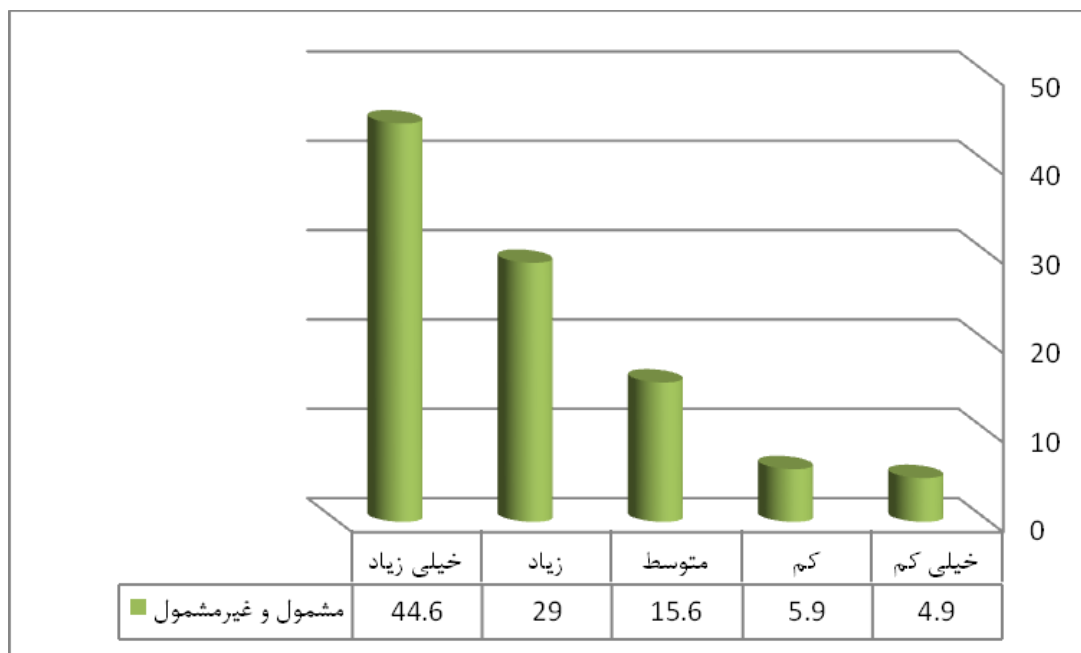
انحراف معیار = ۱.۱۵

شکل ۲۶- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار ثبت اختراع

نتایج مربوط به پاسخگویانی که خود دارنده سابقه "مخترع (دارای اختراع ثبت شده)" بودند نشان داد که میانگین میزان موافقت این گروه با این معیار برابر با ۳.۹۶ بود که موافقت زیاد این گروه را نشان می‌دهد.

داشتن اختراع / اختراعات برگزیده (پس از ثبت)

علاوه بر معیار ثبت اختراع، معیار دیگر، احراز عنوان مخترع برگزیده در بنیاد ملی نخبگان است. مطابق با شکل (۲۷)، ۴۴.۶ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد زیاد می‌باشد.

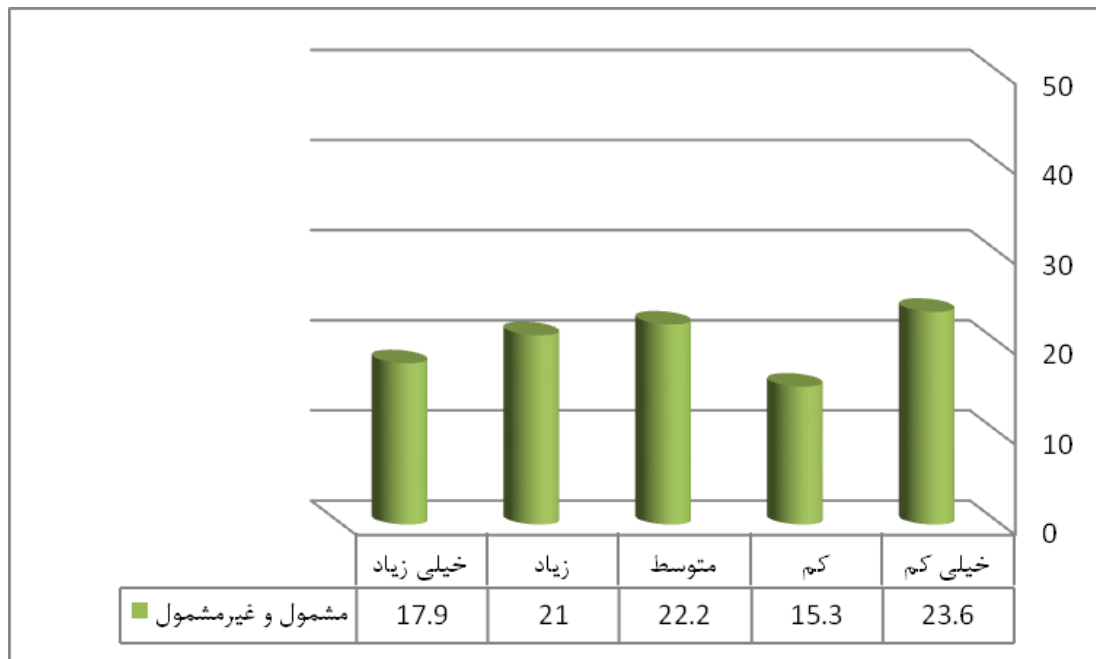
میانگین = ۴.۰۲

انحراف معیار = ۱.۱۳

شکل ۲۷ - درصد فراوانی میزان موافقت با معیار داشتن اختراع / اختراعات برگزیده (پس از ثبت)

کسب رتبه برتر در مسابقات قرآنی

مطابق با شکل (۲۸)، ۲۳.۶ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی کم موافق بودند و موافقت ۲۲.۲ درصد پاسخگویان در حد متوسط بود. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد متوسط می‌باشد.

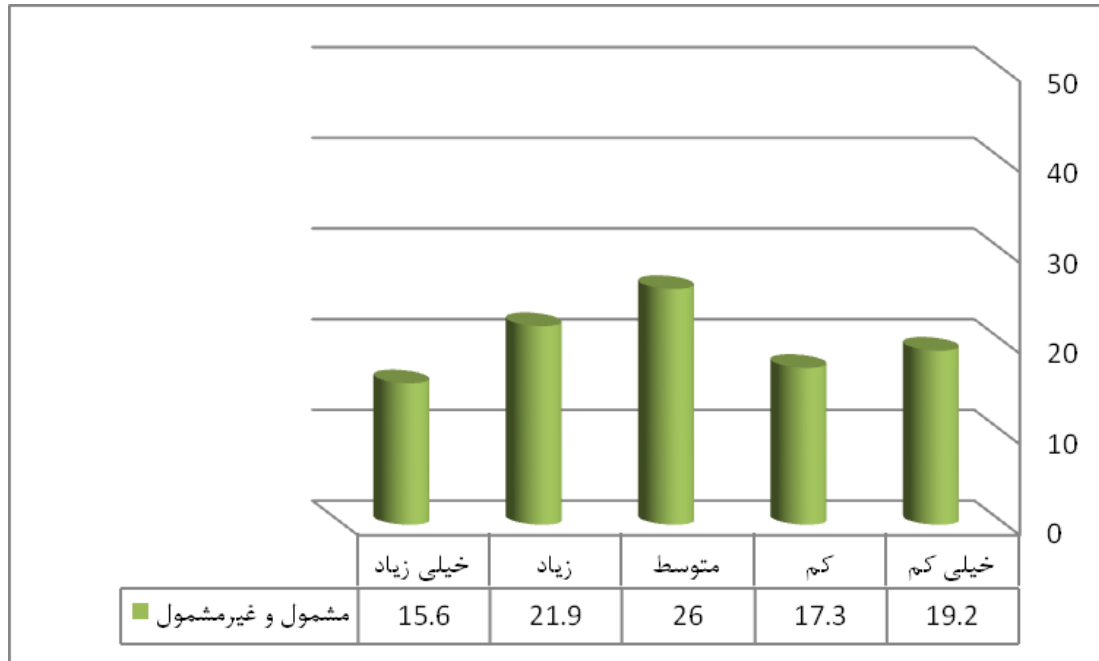
میانگین = ۲.۹۴

انحراف معیار = ۱.۴۲

شکل ۲۸- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات قرآنی

کسب رتبه برتر در مسابقات ادبی

مطابق با شکل (۲۹)، ۲۶ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد متوسط موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد متوسط می‌باشد.

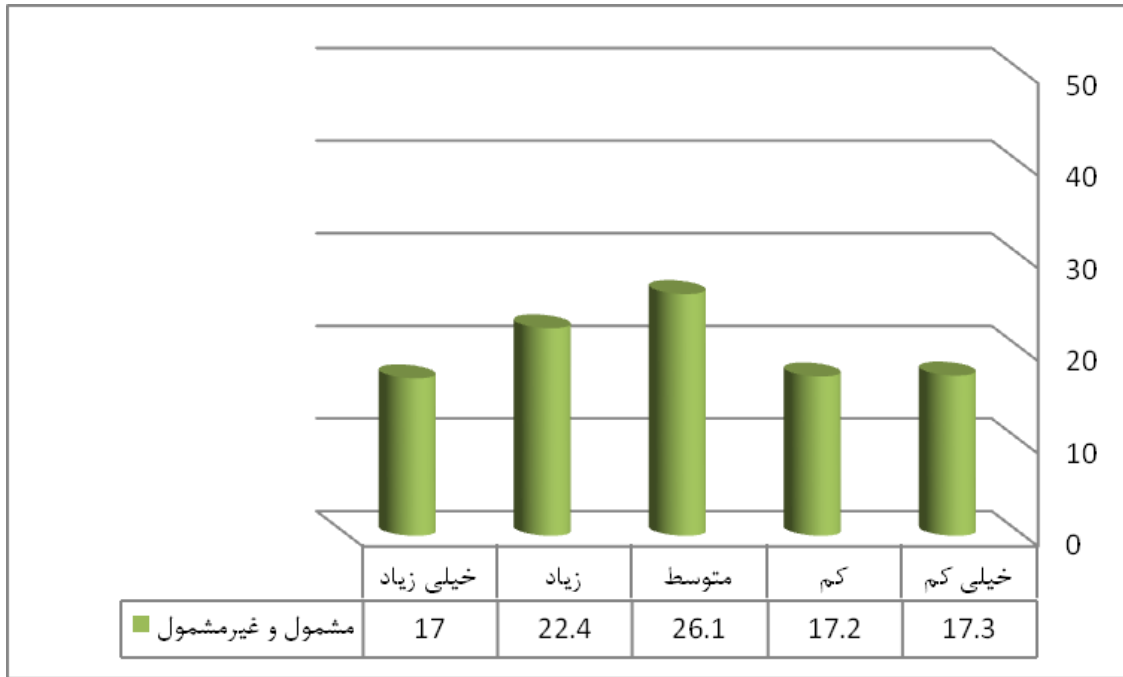
میانگین = ۲.۹۷

انحراف معیار = ۱.۳۳

شکل ۲۹- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات ادبی

کسب رتبه برتر در مسابقات هنری

مطابق با شکل (۳۰)، ۲۶.۱ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد متوسط موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد متوسط می‌باشد.

میانگین = ۳.۰۵

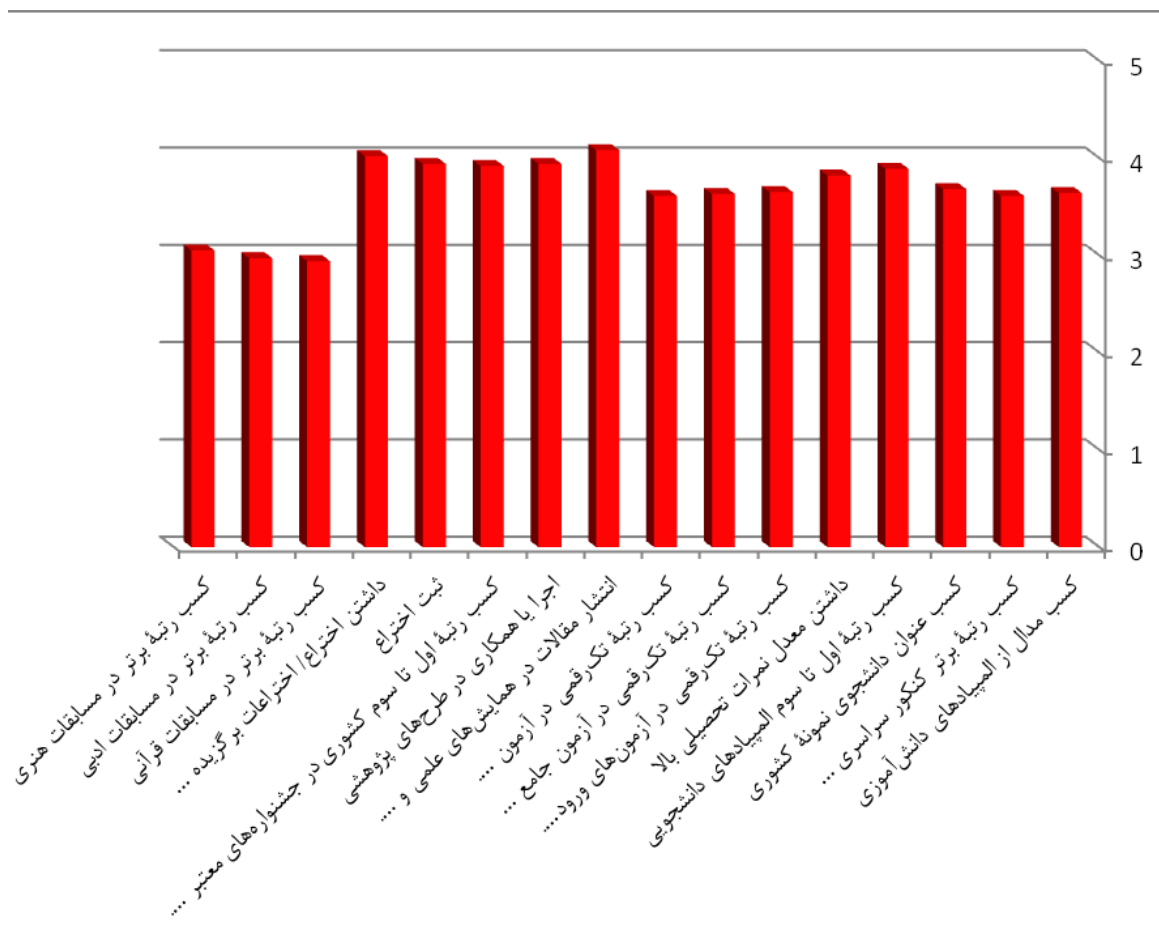
انحراف معیار = ۱.۳۳

شکل ۳۰- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات هنری

نتایج مربوط به پاسخگویانی که خود دارنده سابقه "دارنده رتبه برتر در مسابقات قرآنی" بودند نشان داد که میانگین میزان موافقت این گروه با این معیار برابر با ۳.۶۰ بود که موافقت زیاد این گروه را نشان می‌دهد.

معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد

میانگین نظرات پاسخگویان نسبت به معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد در شکل (۳۱) نشان داده شده است.

شکل ۳۱- میانگین نظرات پاسخگویان نسبت به معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد

مقایسه بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان

نتایج مقایسه بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان در مورد معیارهای شناسایی دانشجویان برتر نشان می‌دهد که در همه موارد مشمولان دیدگاه مطلوب‌تری نسبت به گروه دیگر داشتند. نتایج جدول مقادیرهای تی‌استیودنت و سطح معنی‌داری برای بررسی تفاوت آماری معنی‌دار بین گروه‌های مورد مطالعه را نیز نشان می‌دهد. چنانچه سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ کمتر باشد، بدین معنی است که گروه‌های مورد مطالعه از نظر آماری تفاوت معنی‌داری با یکدیگر دارند. بر اساس این توضیح و با توجه به اعداد به‌دست آمده، مشاهده می‌شود که تفاوت دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان در مورد معیارهای شناسایی دانشجویان برتر در دوازده مورد از شانزده مورد از نظر آماری معنی‌دار بوده است (جدول ۸).

جدول ۸ - نتایج آزمون مقایسه

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	سطح معنی‌داری
کسب مدال از المپیادهای دانش‌آموزی	مشمول	۳۸۳	۵.۹۴۲	۰.۰۰۰
	غیرمشمول	۳۵۵		
کسب رتبه برتر کنکور سراسری ورود به دانشگاه	مشمول	۳۸۰	۵.۷۱۷	۰.۰۰۰
	غیرمشمول	۳۵۳		
از دبیرستان	مشمول	۳۸۶	۵.۶۴۷	۰.۰۰۰
	غیرمشمول	۳۶۰		
کسب عنوان دانشجوی نمونه کشوری	مشمول	۴۰۲	۴.۶۰۵	۰.۰۰۰
	غیرمشمول	۳۸۳		
کسب رتبه اول تا سوم المپیادهای دانشجویی	مشمول	۳۸۶	۱.۳۶۷	۰.۱۷۲
	غیرمشمول	۳۸۰		
داشتن معدل نمرات تحصیلی بالا	مشمول	۳۷۲	۲.۱۱۷	۰.۰۳۴
	غیرمشمول	۳۶۲		
کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون‌های ورود به مقطع کارشناسی ارشد	مشمول	۳۷۴	۳.۴۰۰	۰.۰۰۱
	غیرمشمول	۳۵۷		
کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون جامع علوم پایه رشته‌های علوم پزشکی	مشمول	۳۷۴	۳.۹۰۷	۰.۰۰۰
	غیرمشمول	۳۵۵		
کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون پذیرش دستیار پزشکی	مشمول	۴۱۱	۱.۱۵۶	۰.۲۴۸
	غیرمشمول	۴۰۷		
انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی	مشمول	۳۹۸	۱.۶۱۵	۰.۱۰۶
	غیرمشمول	۳۹۸		
اجرا یا همکاری در طرح‌های پژوهشی	مشمول			
	غیرمشمول			

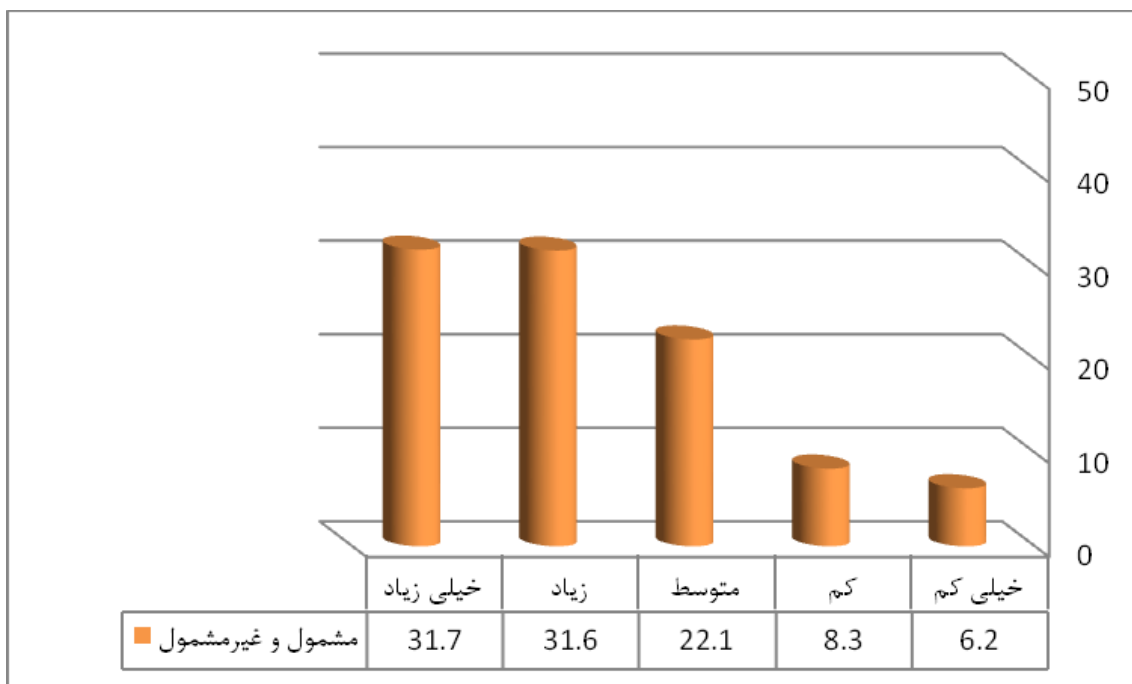
جدول ۸ - نتایج آزمون مقایسه

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	سطح معنی‌داری
غیرمشمول	۳.۹۲	۱.۱۴		
مشمول	۴.۰۶	۱.۰۵	۴.۹۶۵	۰.۰۰۰
غیرمشمول	۳.۸۶	۱.۱۲		
مشمول	۳.۹۹	۱.۱۲	۱.۵۱۷	۰.۱۲۹
غیرمشمول	۳.۹۲	۱.۱۷		
مشمول	۴.۱۲	۱.۰۸	۳.۲۳۶	۰.۰۰۱
غیرمشمول	۳.۹۸	۱.۱۴		
مشمول	۳.۰۸	۱.۴۲	۳.۵۹۸	۰.۰۰۰
غیرمشمول	۲.۸۸	۱.۴۱		
مشمول	۳.۱۲	۱.۳۴	۴.۱۸۱	۰.۰۰۰
غیرمشمول	۲.۹۱	۱.۳۲		
مشمول	۳.۱۸	۱.۳۴	۳.۸۶۴	۰.۰۰۰
غیرمشمول	۲.۹۸	۱.۳۱		

دیدگاه پاسخگویان در مورد معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان برتر

ارایه خدمات به عنوان دستیار آموزشی / پژوهشی / فناوری استاد

مطابق با شکل (۳۲)، ۳۱.۷ درصد پاسخگویان با این معیار پیشنهادی برای شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند و ۳۱.۶ درصد نیز در حد زیاد موافقت خود را اعلام داشتند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

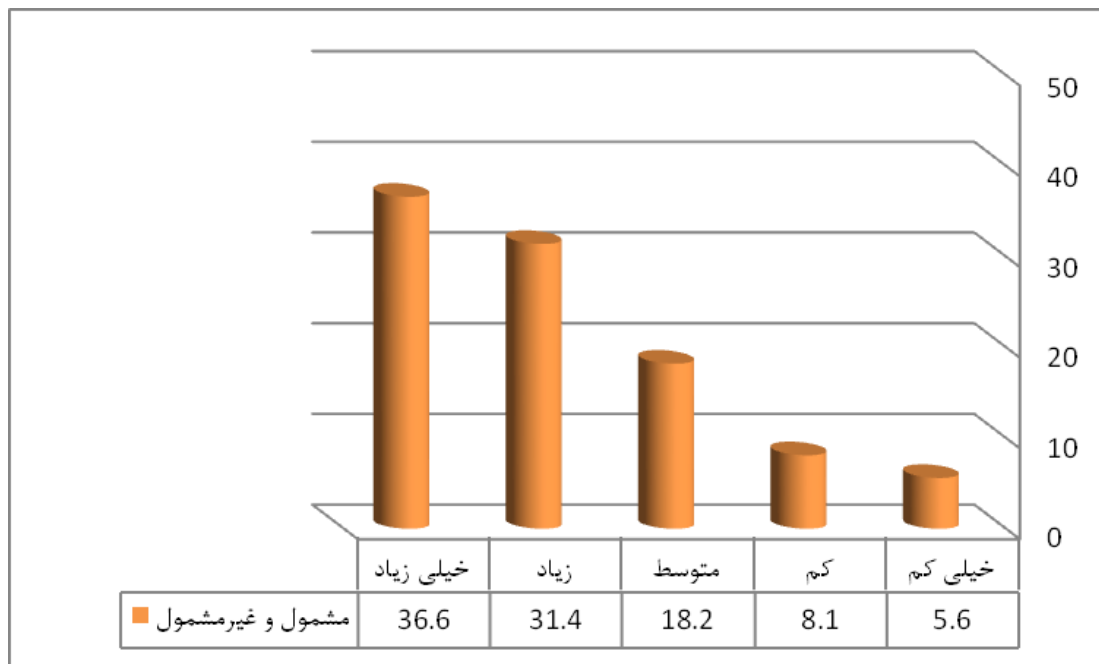
میانگین = ۳.۷۴

انحراف معیار = ۱.۱۶

شکل ۳۲- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار ارایه خدمات به عنوان دستیار آموزشی / پژوهشی / فناوری استاد

انتشار مقاله با همکاری محققان خارجی

مطابق با شکل (۳۳)، ۳۶.۶ درصد پاسخگویان با این معیار پیشنهادی برای شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و تقریباً زیاد می‌باشد.

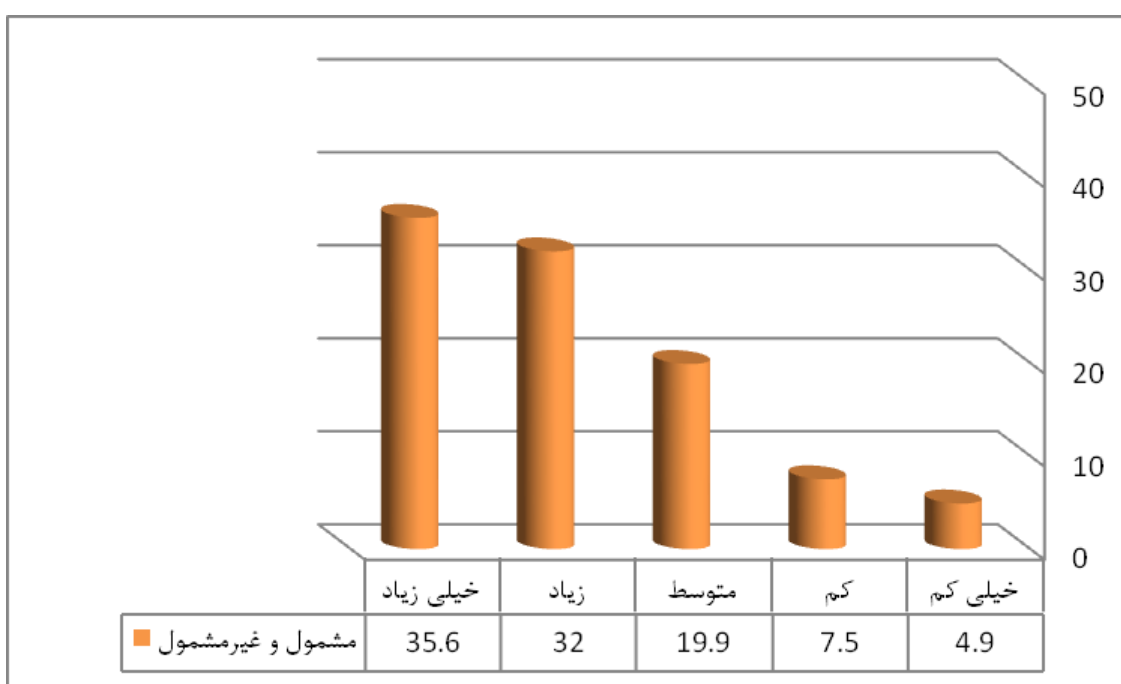
میانگین = ۳.۸۵

انحراف معیار = ۱.۱۶

شکل ۳۳- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار انتشار مقاله با همکاری محققان خارجی

همکاری در نهادهای پژوهش و فناوری خارج از دانشگاه (اعم از مراکز رشد، شتاب‌دهنده‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و ...)

مطابق با شکل (۳۴)، ۳۵.۶ درصد پاسخگویان با این معیار پیشنهادی برای شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و تقریباً زیاد می‌باشد.

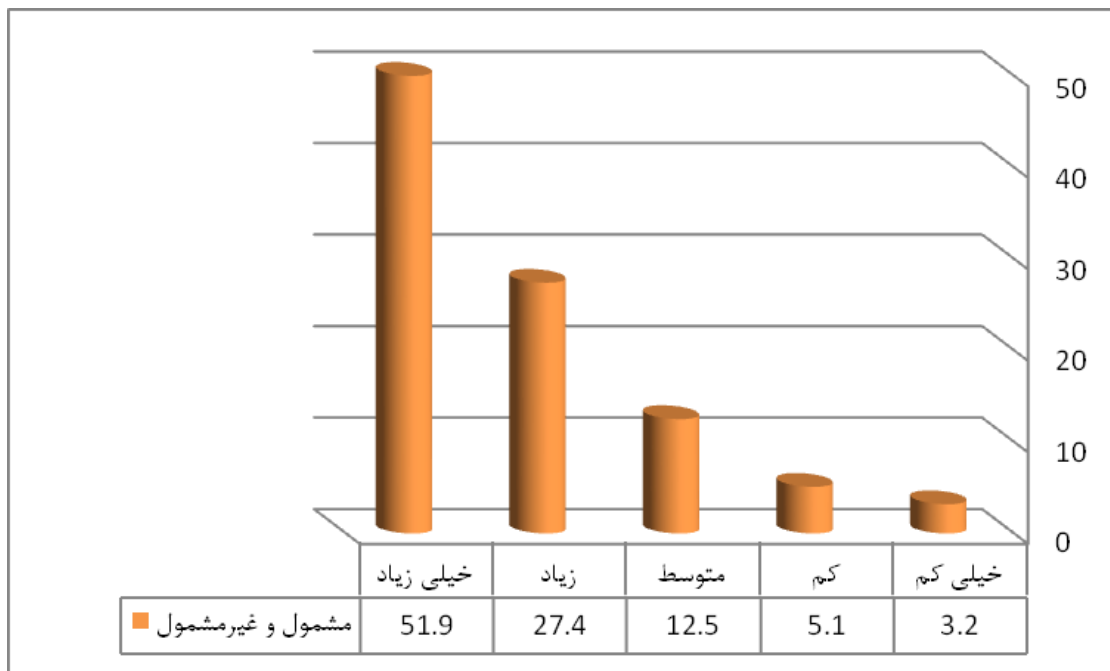
میانگین = ۳.۸۶

انحراف معیار = ۱.۱۳

شکل ۳۴- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار همکاری در نهادهای پژوهش و فناوری خارج از دانشگاه

انتشار مقاله در مجلات بسیار معتبر (Science, Nature)

مطابق با شکل (۳۵)، بیش از نیمی از پاسخگویان (۵۱.۹ درصد) با این معیار پیشنهادی برای شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد زیاد می‌باشد.

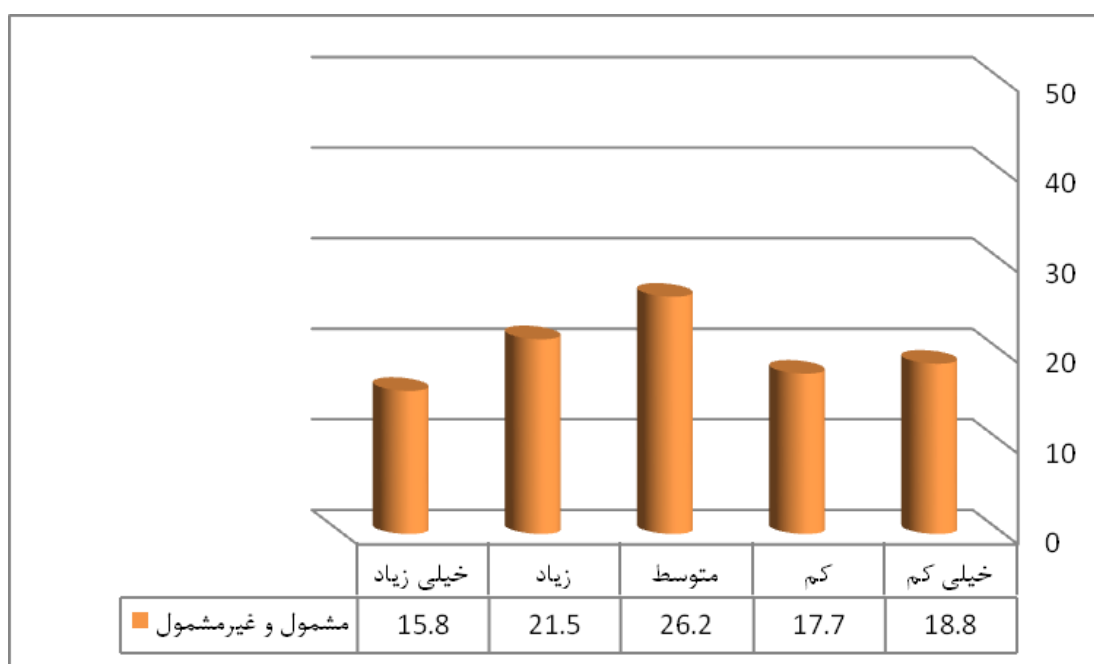
میانگین = ۴.۲۰

انحراف معیار = ۱.۰۴

شکل ۳۵- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار انتشار مقاله در مجلات بسیار معتبر

همکاری در امور خیریه و انجمن‌های عام‌المنفعه

مطابق با شکل (۳۶)، ۲۶.۲ درصد پاسخگویان با این معیار پیشنهادی برای شناسایی دانشجویان برتر در حد متوسط موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد متوسط می‌باشد.

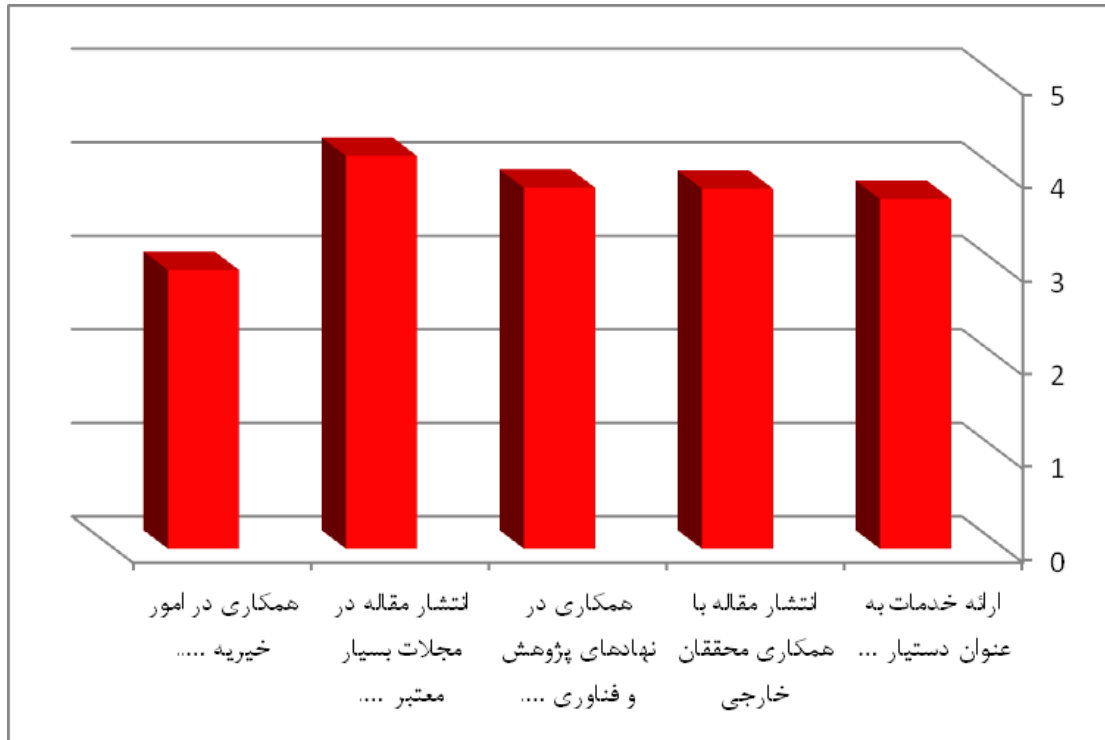

میانگین = ۲.۹۸

انحراف معیار = ۱.۳۳

شکل ۳۶- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار همکاری در امور خیریه و انجمن‌های عام‌المنفعه

میانگین نظرات پاسخگویان در مورد معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان برتر در شکل (۳۷) نشان داده شده است.

شکل ۳۷- میانگین نظرات پاسخگویان در مورد معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان برتر

مقایسه بین دیدگاه مضمولان و غیرمضمولان

نتایج مقایسه بین دیدگاه مضمولان و غیرمضمولان در مورد معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان برتر نشان می‌دهد که به‌جز یک مورد، در دیگر موارد تفاوت آماری معنی‌داری بین دیدگاه مضمولان و غیرمضمولان در مورد معیارهای پیشنهادی وجود ندارد (جدول ۹). یادآور می‌شود تصمیم‌گیری در مورد وجود یا عدم وجود تفاوت آماری معنی‌دار بین گروه‌های مورد مطالعه براساس سطح معنی‌داری مقدار تی‌استیودنت انجام می‌شود؛ بدین صورت که چنانچه سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ کمتر باشد، نتیجه این است که گروه‌های مورد مطالعه، از نظر آماری تفاوت معنی‌داری با یکدیگر دارند.

جدول ۹- نتایج آزمون مقایسه

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	سطح معنی‌داری
ارائه خدمات به عنوان دستیار آموزشی/ پژوهشی/ مضمول	۳۸۵	۱.۱۶	۳.۵۳	۰.۰۰۰
	غیرمضمول	۳۷۰		
فناوری استاد	۳۸۷	۱.۱۸	۰.۶۳۷	۰.۵۲۴
	غیرمضمول	۳۸۵		
انتشار مقاله با همکاری محققان خارجی	۳۸۶	۱.۱۴	۰.۱۴۲	۰.۸۸۷
	غیرمضمول	۳۸۶		
همکاری در نهادهای پژوهش و فناوری خارج از دانشگاه (اعم از مراکز رشد، شتاب‌دهنده‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و ...)	۴.۱۹	۱.۰۶	-۰.۱۳۰	۰.۸۹۷
	غیرمضمول	۴.۲۰		
انتشار مقاله در مجلات بسیار معتبر (Science, Nature)	۳.۰۰	۱.۳۳	۰.۶۲۵	۰.۵۳۲
	غیرمضمول	۲.۹۷		
همکاری در امور خیریه و انجمن‌های عام‌المنفعه	۳.۰۰	۱.۳۳	۰.۶۲۵	۰.۵۳۲
	غیرمضمول	۲.۹۷		

میزان رضایت از میزان مبلغ تسهیلات اعطایی

نتایج نشان داد بیشترین میزان رضایت از میزان مبلغ اعتبار آموزش‌یاری/پژوهش‌یاری/فن‌یاری بود (میانگین = ۳.۰۴)، که رضایت در حد متوسط را کسب کرد. میزان رضایت از سایر تسهیلات اعطایی کمتر از متوسط بود (شکل ۳۸).

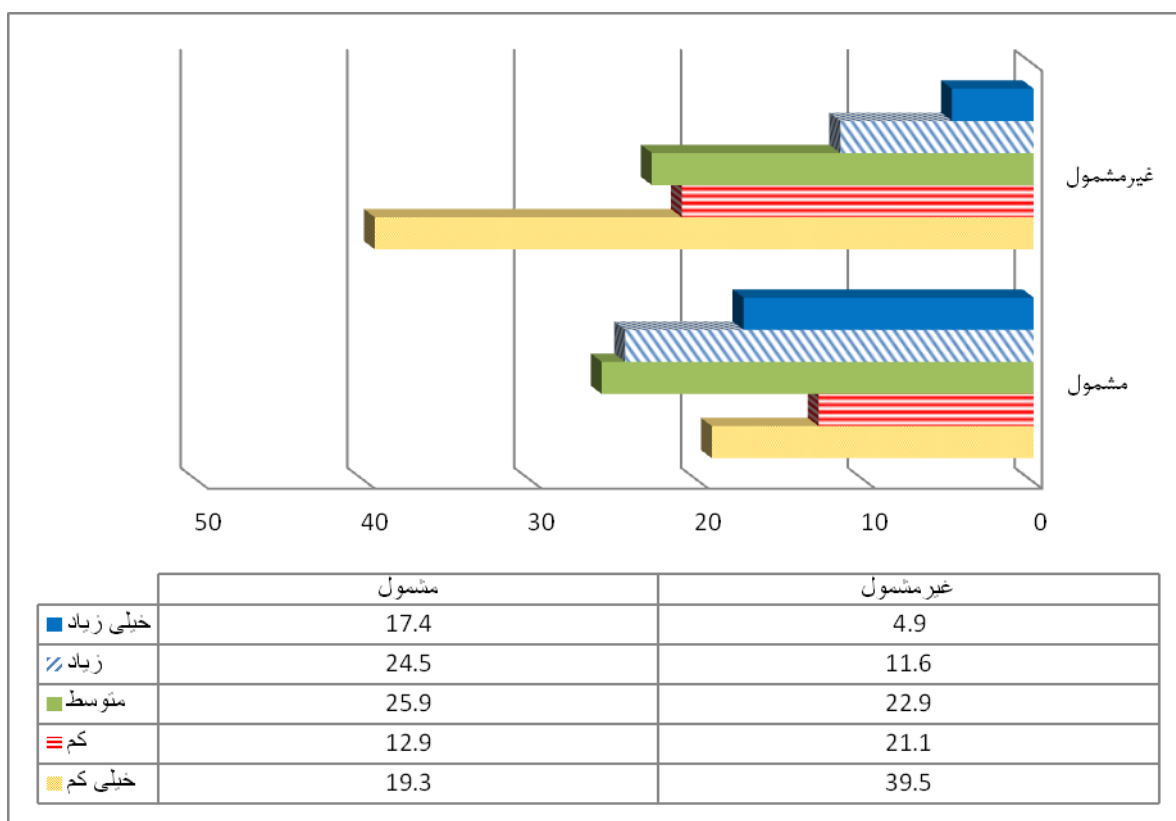

شکل ۳۸- میانگین میزان رضایت مشمولان نسبت به میزان مبلغ تسهیلات اعطایی

رضایت‌مندی از پشتیبانی‌ها و فرایندهای اعطا

از مشمولان و غیر آنان در خصوص میزان رضایت‌مندی در مورد هریک از گویه‌های مرتبط با پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد و فرایندهای اعطای پشتیبانی‌ها سوال شد. نتایج در شکل‌های (۳۹) تا (۵۳) نشان داده شده است.

نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی و مقررات آن مطلوب است.

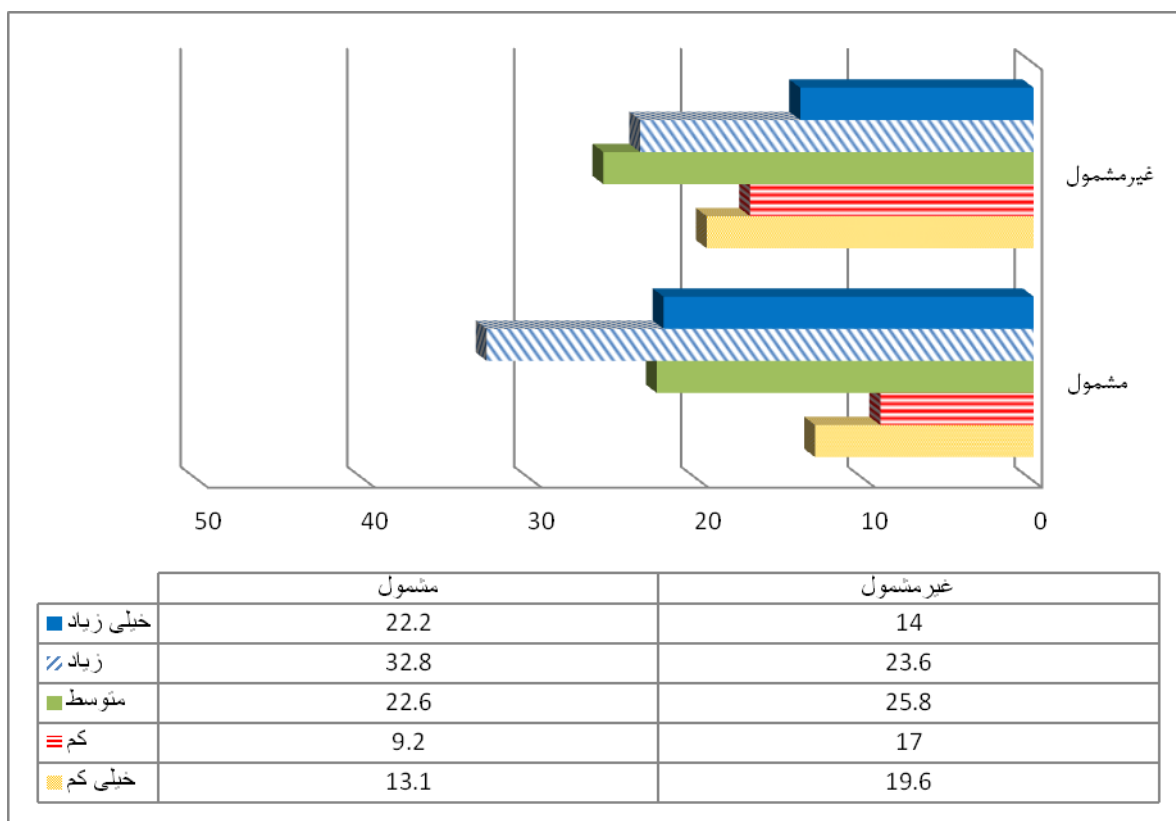

میانگین = ۲.۴۸،

انحراف معیار = ۱.۳۲

شکل ۳۹- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۵.۹ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد خیلی کم (۳۹.۵ درصد) بود.
فرایند انتخاب مشمولان به صورت سالیانه و مشروط به استمرار فعالیت‌های نخبگانی آنان باشد.

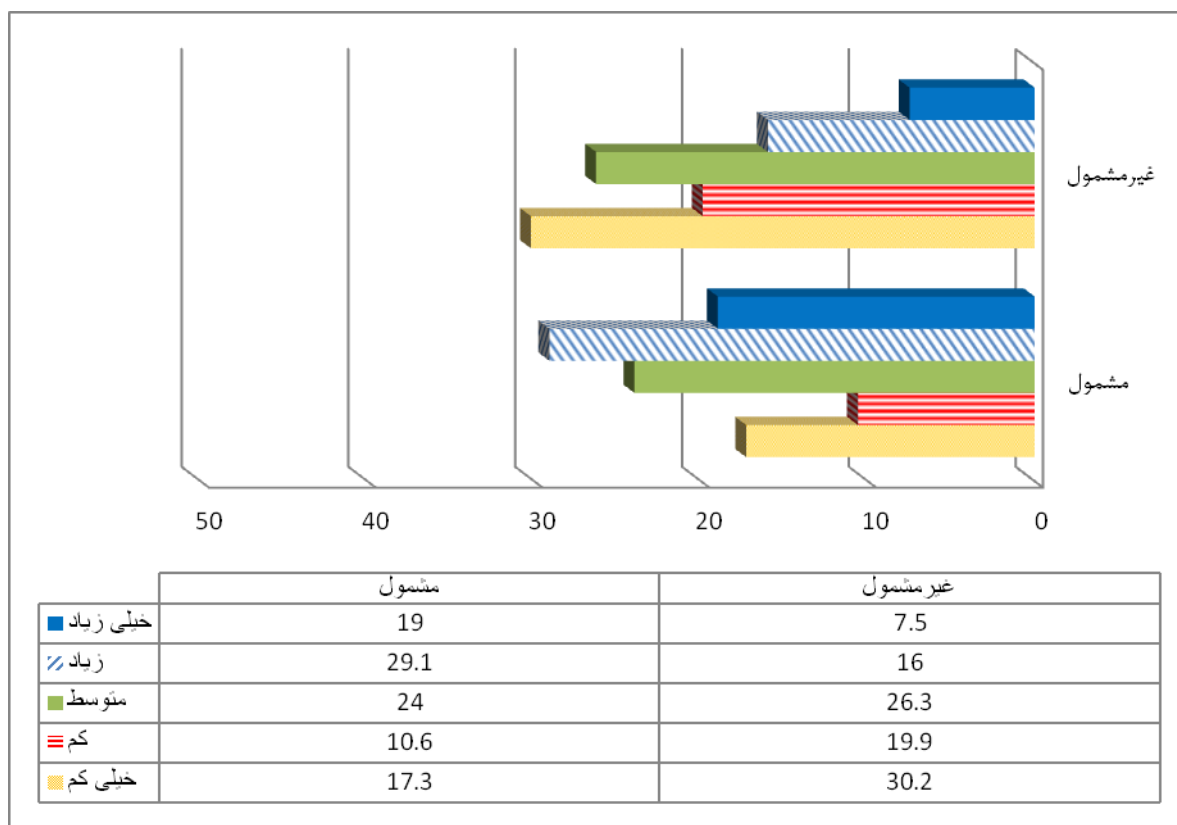
میانگین = ۳.۱۰

انحراف معیار = ۱.۳۲

شکل ۴۰- نظرات پاسخگویان در مورد سالیانه بودن فرایند انتخاب مشمولان

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد زیاد (۳۲.۸ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۵.۸ درصد) بود.

شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده شفاف است.

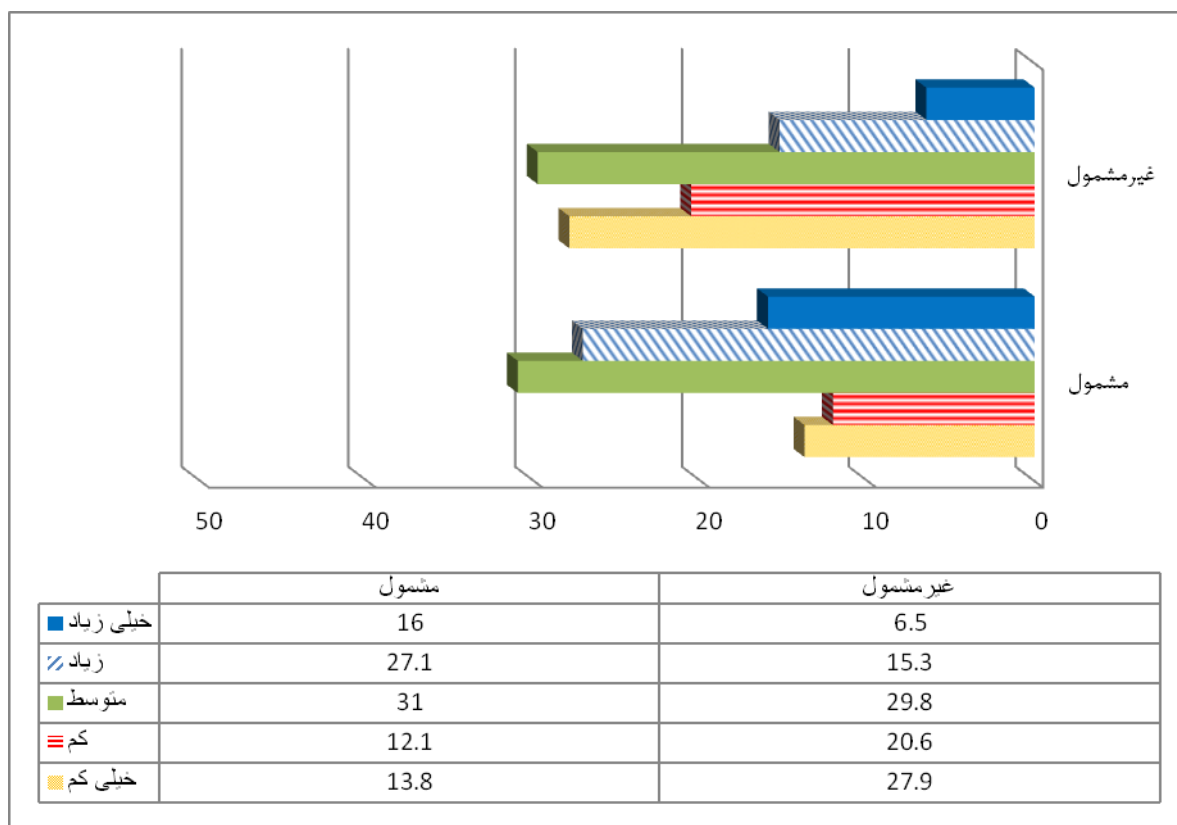
میانگین = ۲.۷۳،

انحراف معیار = ۱.۳۳

شکل ۴۱- نظرات پاسخگویان در مورد شفافیت شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد زیاد (۲۹.۱ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد خیلی کم (۳۰.۲ درصد) بود.

شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده مناسب است.

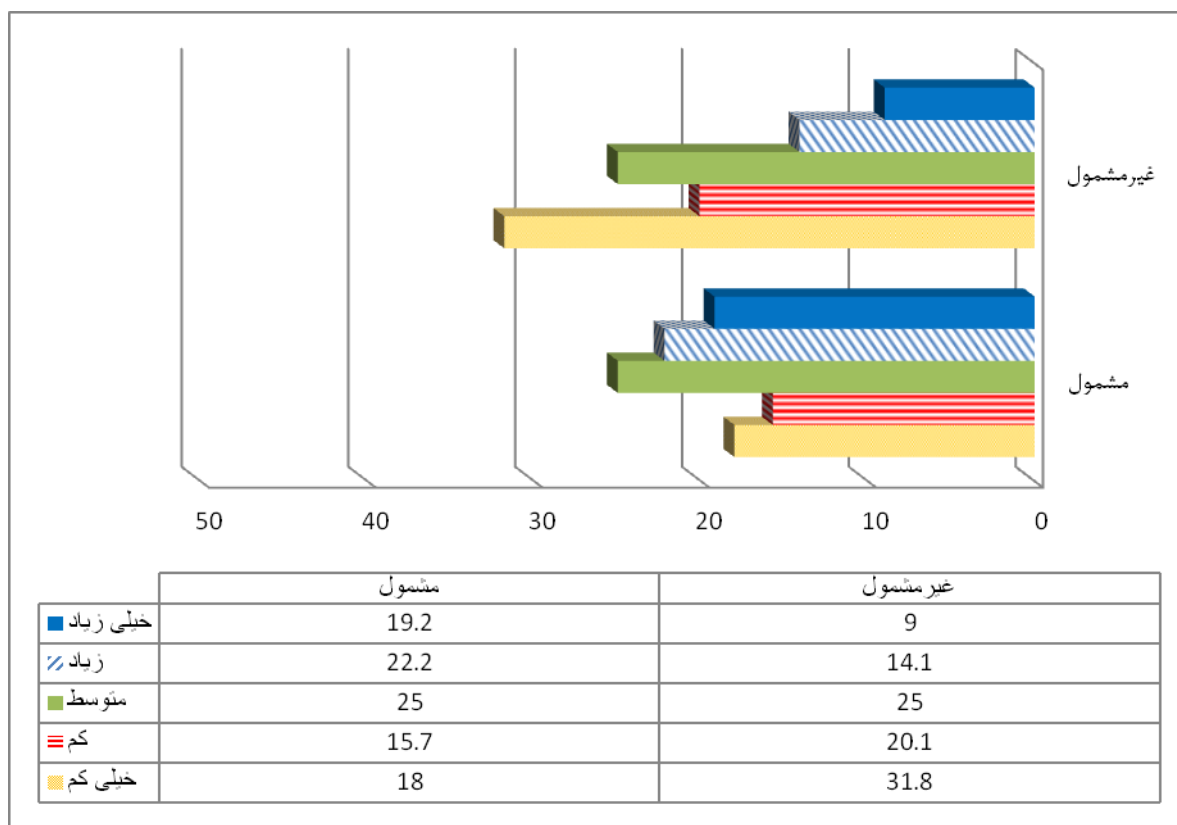
میانگین = ۲.۷۳،

انحراف معیار = ۱.۲۷

شکل ۴۲- نظرات پاسخگویان در مورد مناسب بودن شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد متوسط (۳۱ درصد) و بعد از آن، رضایت در حد زیاد (۲۷.۱ درصد) بود. در گروه غیر مشمول نیز بیشترین فراوانی مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۹.۸ درصد) بود.

بنیاد در انتخاب برگزیدگان، به تنوع رشته‌ها و تفاوت‌های بین آن‌ها توجه می‌کند.

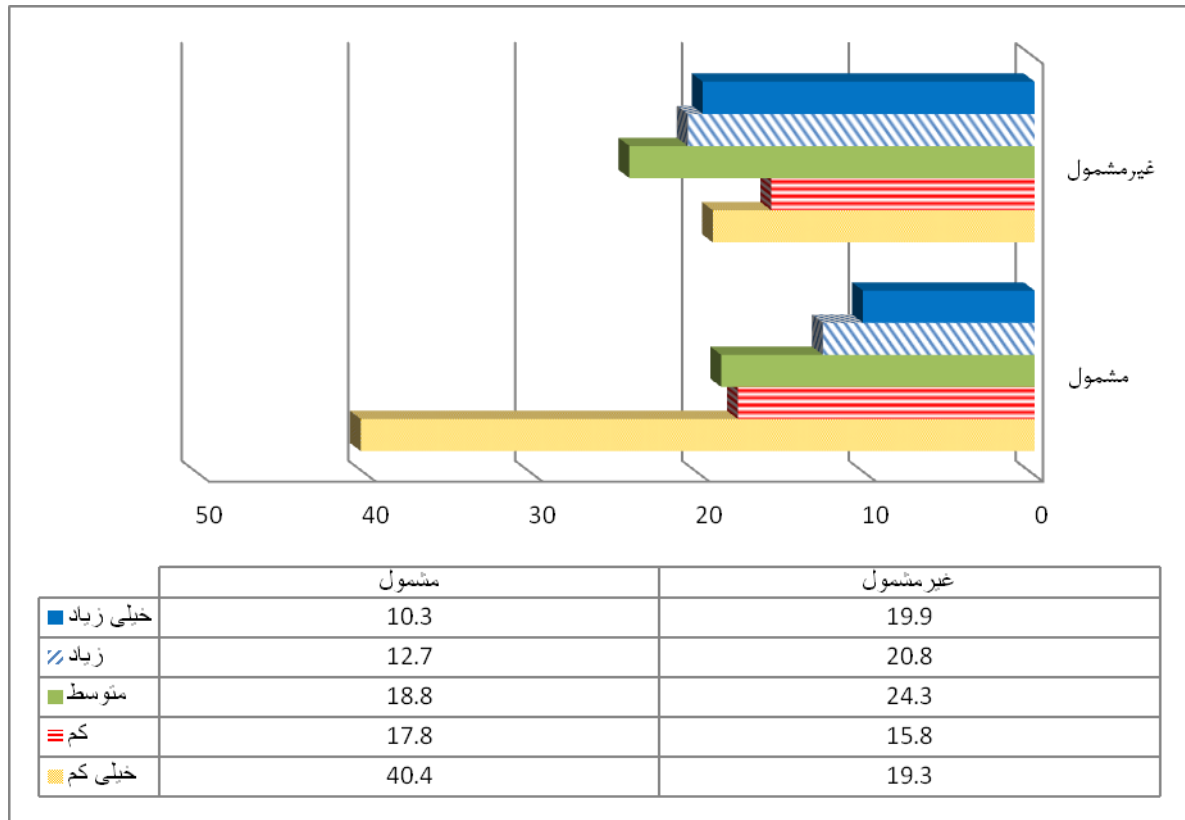
میانگین = ۲.۶۷،

انحراف معیار = ۱.۳۵

شکل ۴۳- نظرات پاسخگویان در مورد توجه به تنوع رشته‌ها و تفاوت‌های بین آن‌ها در انتخاب برگزیدگان

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۵ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد خیلی کم (۳۱.۸ درصد) بود.

تعداد مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی افزایش یابد و در مقابل، سقف مبالغ تسهیلات کاهش یابد.

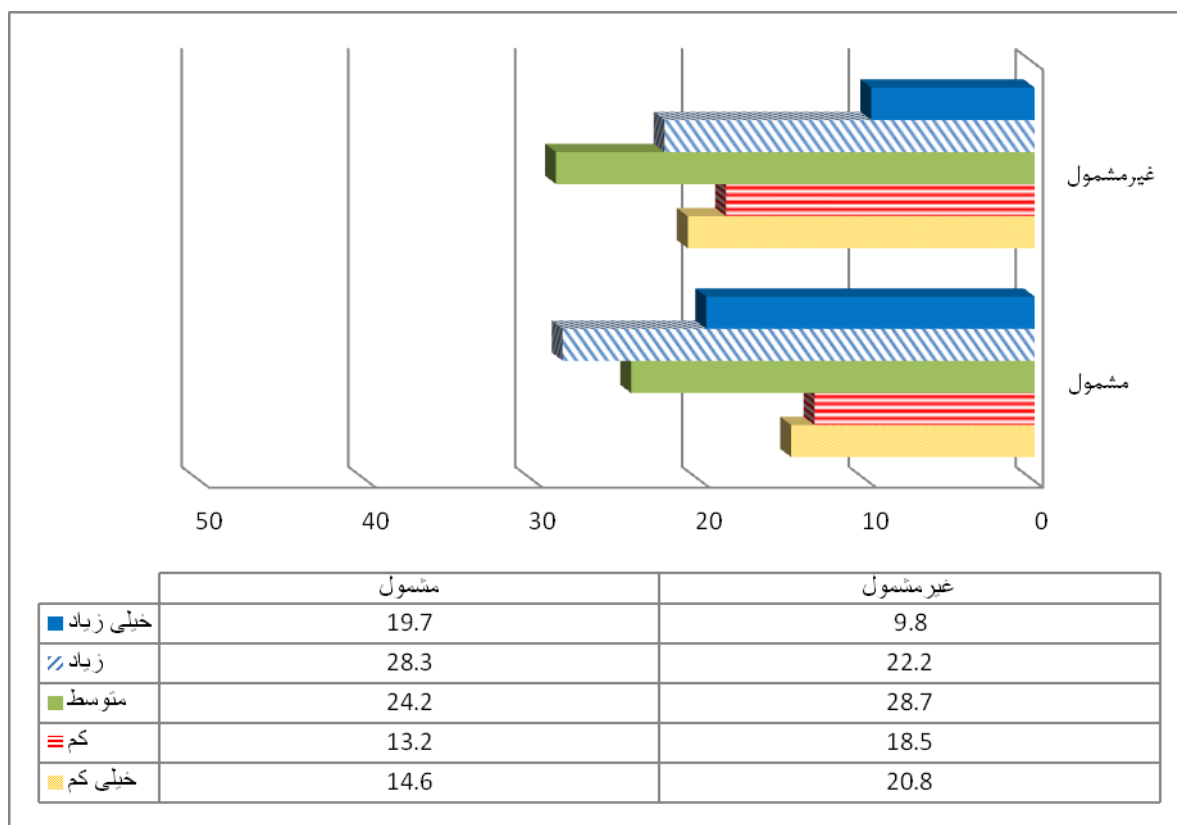
میانگین = ۲۸۴،

انحراف معیار = ۱۰۴۲

شکل ۴۴- نظرات پاسخگویان در مورد تعداد مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد خیلی کم (۴۰.۴ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۴.۳ درصد) بود.

رقابتی بودن انتخاب مشمولان، از نکات مثبت در اعطای تسهیلات دانشجویی است.

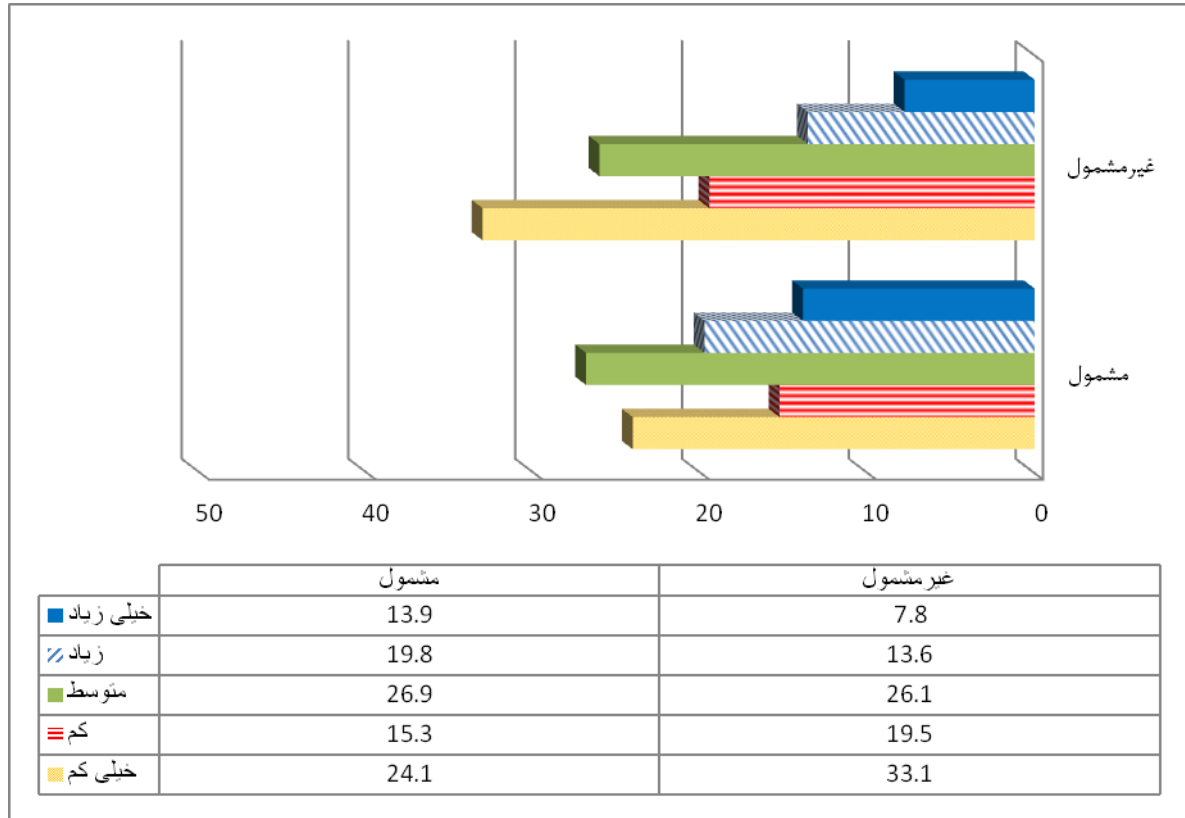
میانگین = ۲.۹۵

انحراف معیار = ۱.۲۹

شکل ۴۵- نظرات پاسخگویان در مورد رقابتی بودن انتخاب مشمولان

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد زیاد (۲۸.۳ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۸.۷ درصد) بود.

فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده (بررسی پرونده، راستی‌آزمایی مدارک و اطلاع‌رسانی‌ها) با سرعت مناسب صورت می‌پذیرد.

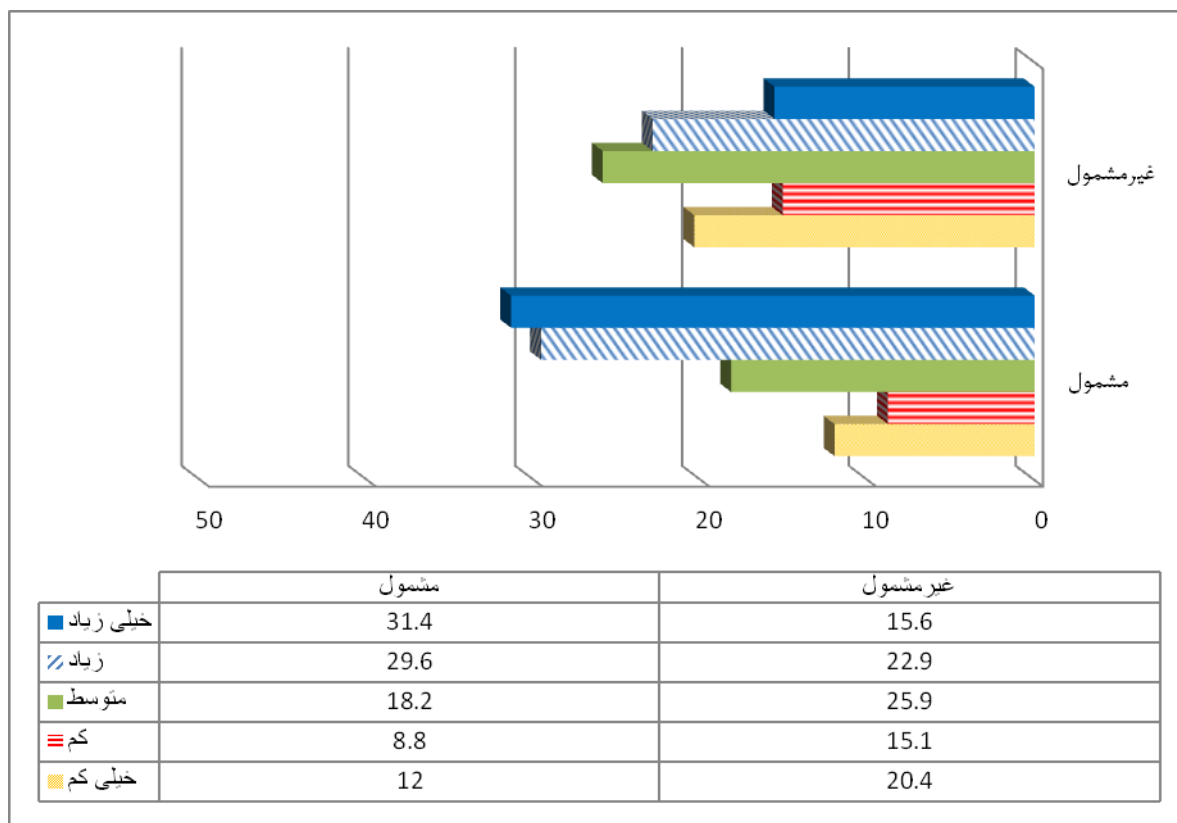
میانگین = ۲.۵۷،

انحراف معیار = ۱.۳۲

شکل ۴۶- نظرات پاسخگویان در مورد سرعت فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۶.۹ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد خیلی کم (۳۳.۱ درصد) بود.

نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان در ارتباطات حضوری و تلفنی و پی‌گیری وضعیت درخواست‌ها مناسب و محترمانه است.

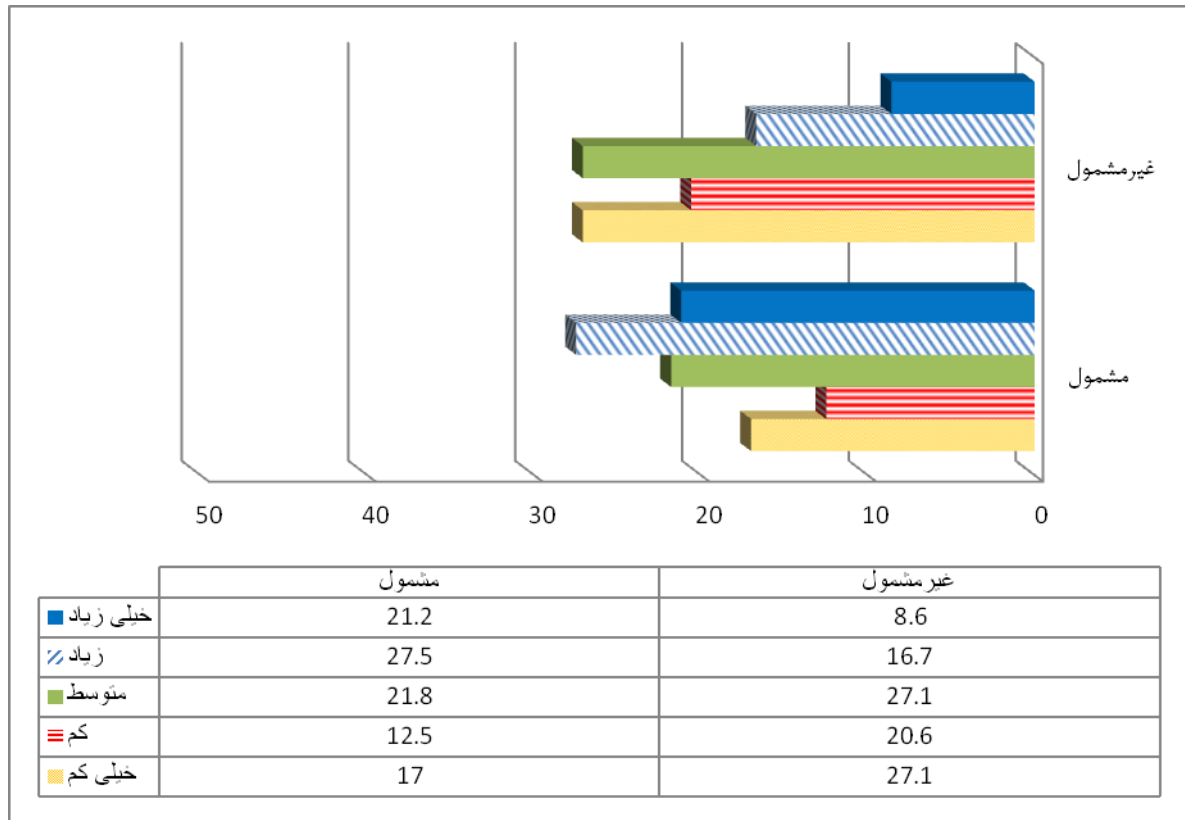
میانگین = ۳.۱۹

انحراف معیار = ۱.۳۷

شکل ۴۷- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد خیلی زیاد (۳۱.۴ درصد) و زیاد (۲۹.۶ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۵.۹ درصد) بود.

در بنیاد، رسیدگی به نظرات و پیشنهادهای و شکایات احتمالی در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی، با دقت و تا حصول نتیجه صورت می‌پذیرد.

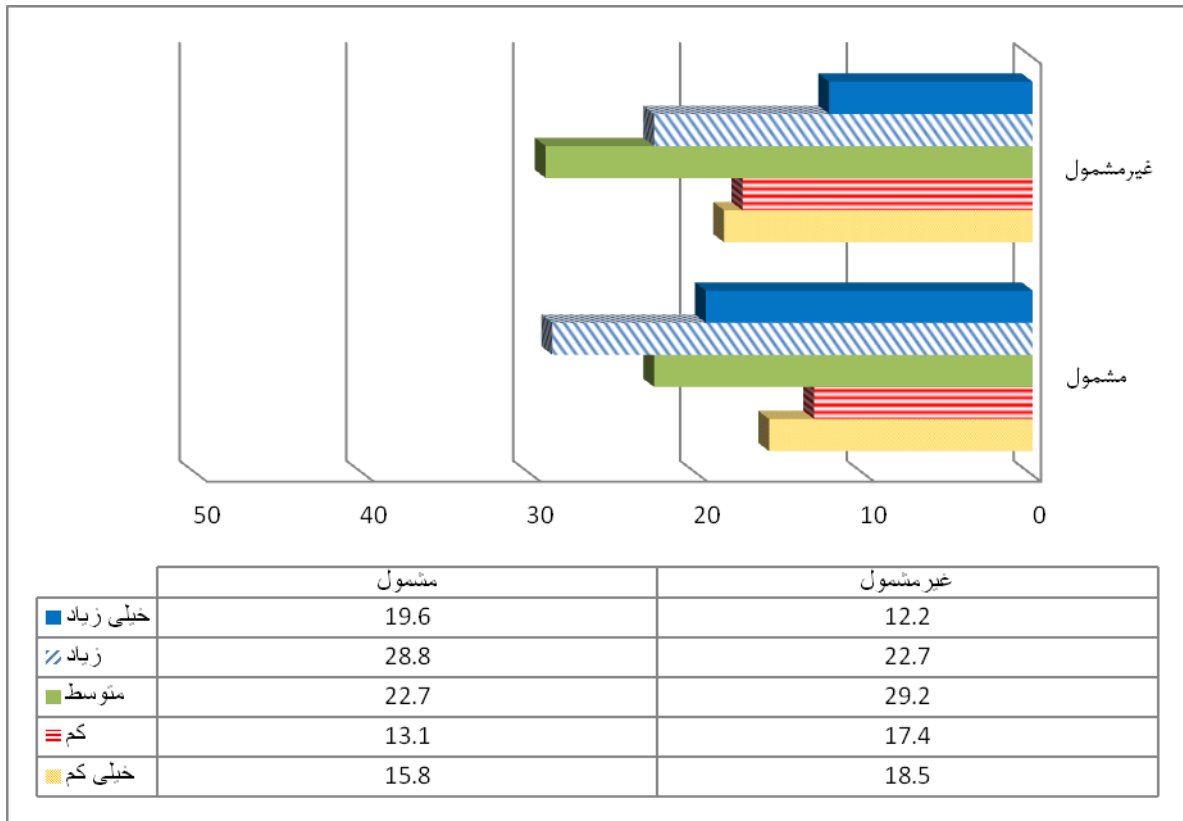
میانگین = ۲۸۱،

انحراف معیار = ۱.۳۴

شکل ۴۸- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه رسیدگی به نظرات و پیشنهادهای دانشجویی

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد زیاد (۲۷.۵ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۷.۱ درصد) و خیلی کم (۲۷.۱ درصد) بود.

کار با سامانه الکترونیکی بنیاد ساده است و سبب سهولت فرایند می‌شود.

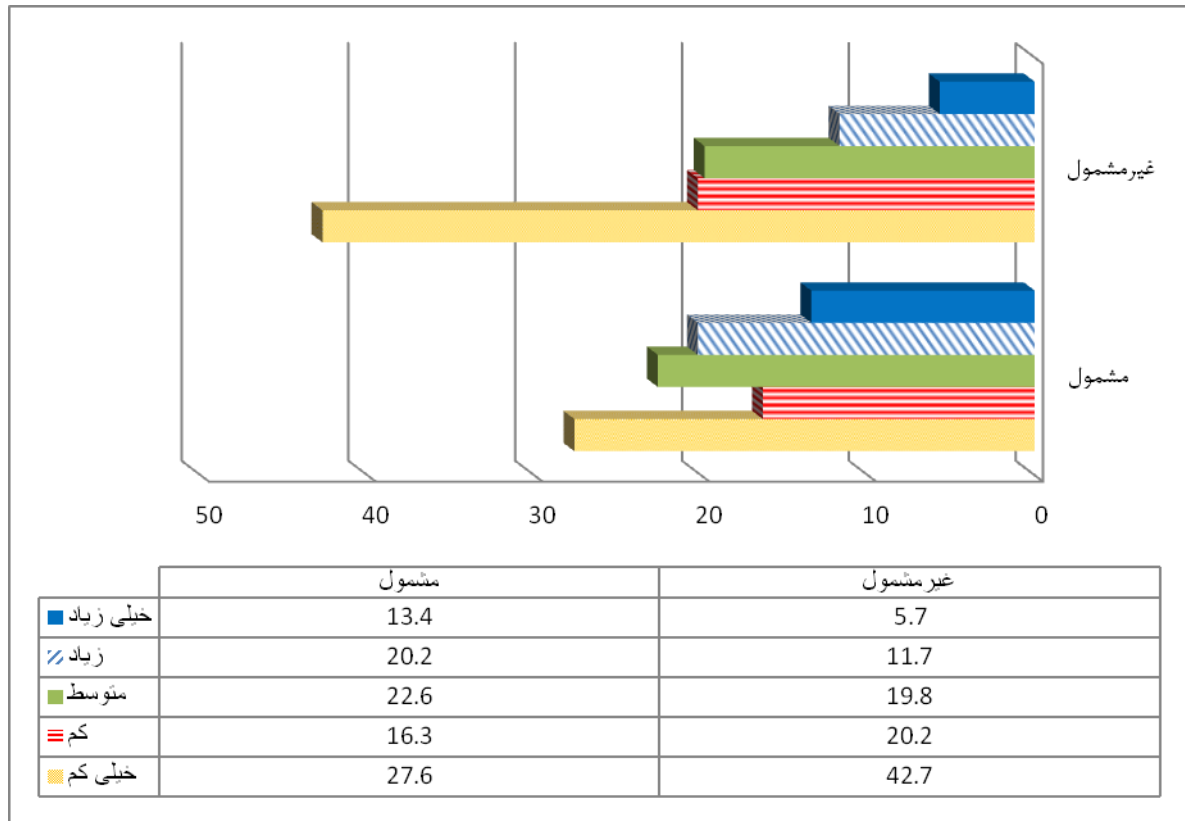
میانگین = ۳.۰۲

انحراف معیار = ۱.۳۰

شکل ۴۹- نظرات پاسخگویان در مورد کار با سامانه الکترونیکی بنیاد

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد زیاد (۲۸.۸ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد متوسط (۲۹.۲ درصد) بود.

نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد مطلوب است.

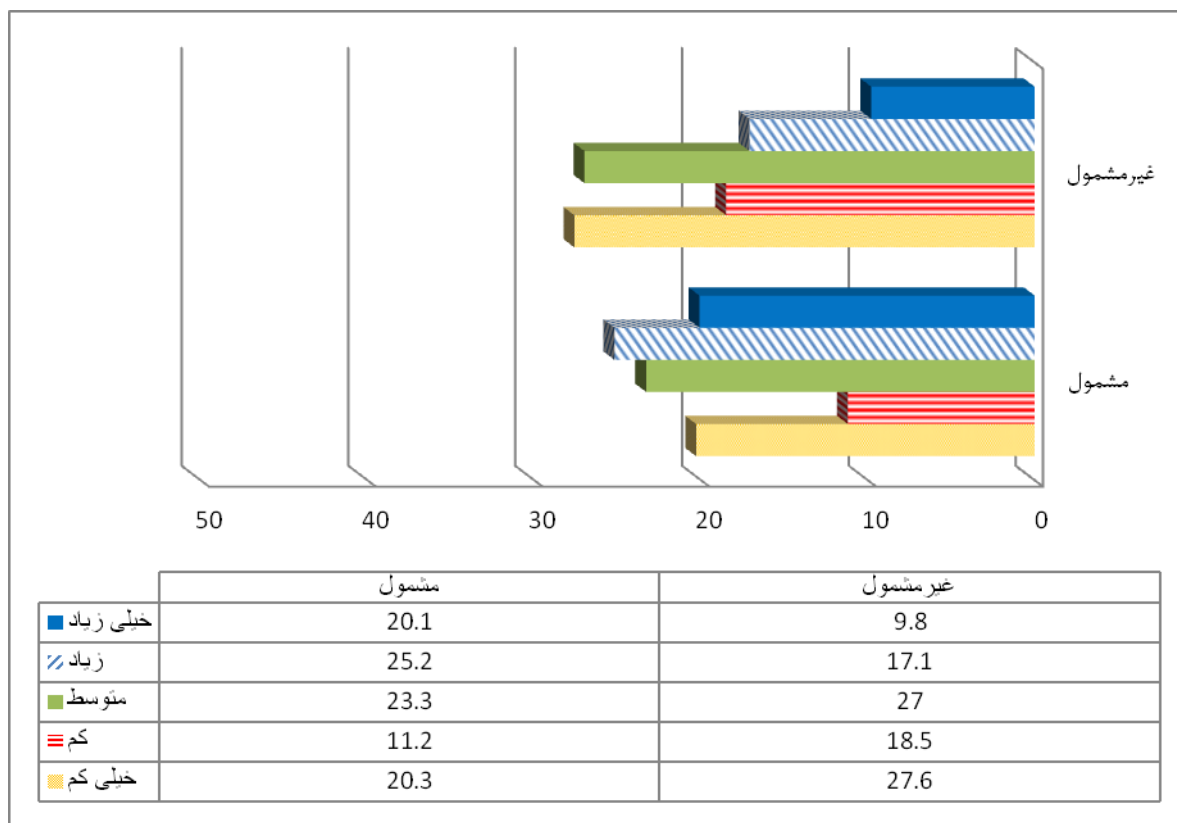
میانگین = ۲.۳۵،

انحراف معیار = ۱.۳۲

شکل ۵۰- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در هر دو گروه مشمولان و غیرمشمولان مربوط به رضایت در حد خیلی کم بود.

نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد مناسب و محترمانه است.

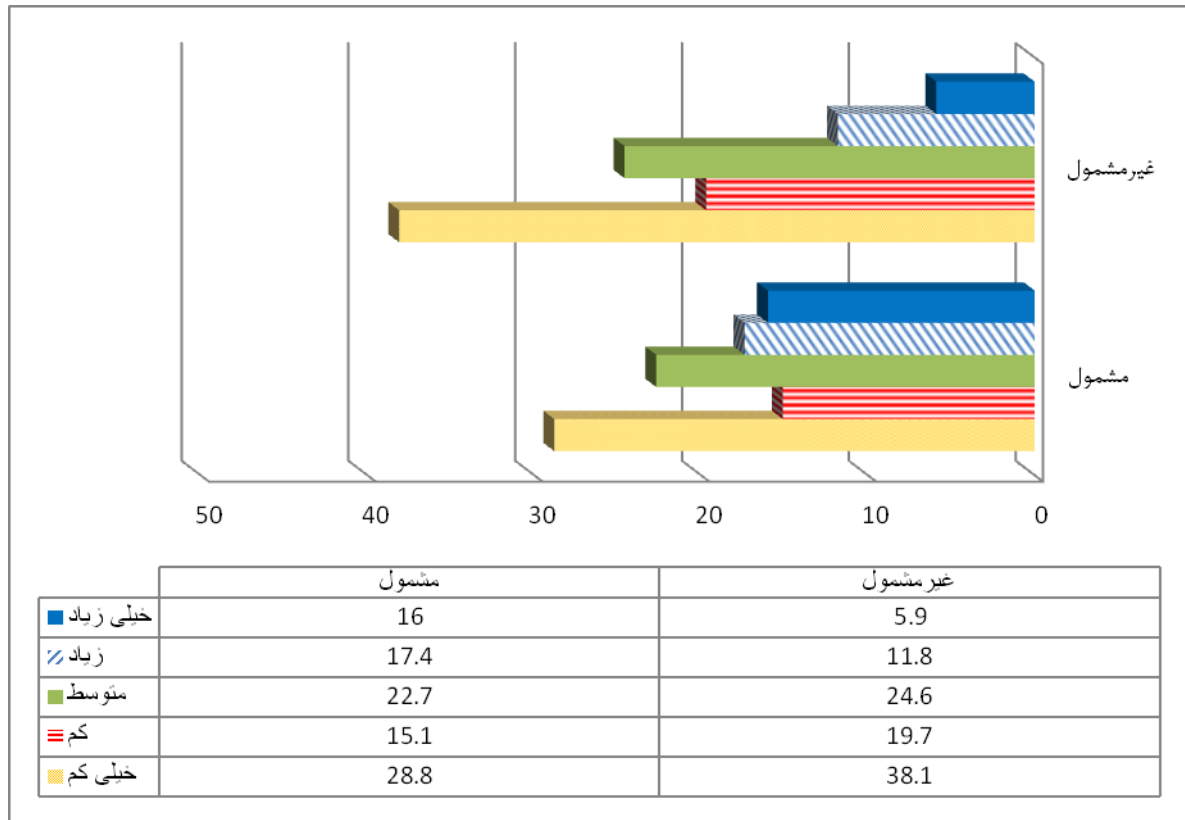
میانگین = ۲۸۰،

انحراف معیار = ۱.۳۶

شکل ۵۱- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان دانشگاه

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد زیاد (۲۵.۲ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد خیلی کم (۲۷.۶ درصد) بود.

کارشناسان مرتبط در دانشگاه، اطلاعات کافی در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد و روندهای انتخاب و اعطای آن‌ها دارند.

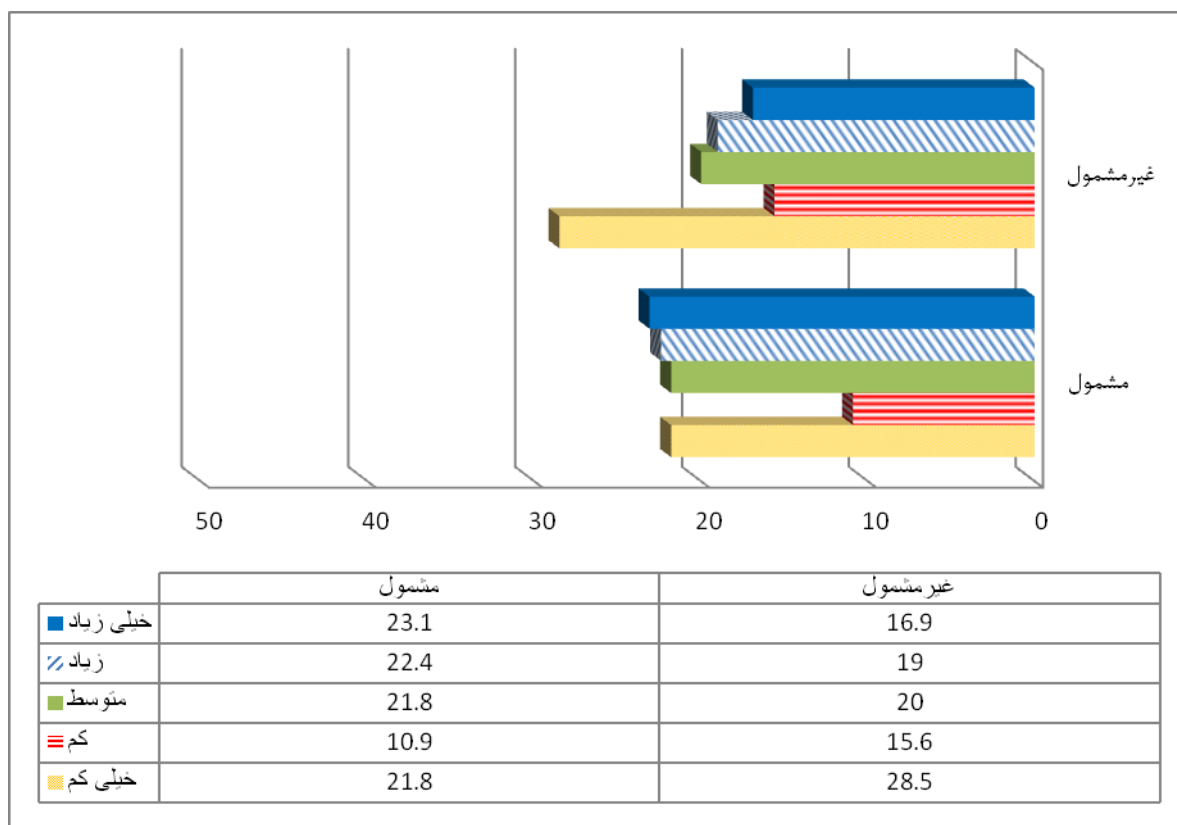
میانگین = ۲.۴۳،

انحراف معیار = ۱.۳۲

شکل ۵۲- نظرات پاسخگویان در مورد اطلاع کافی کارشناسان مرتبط در دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در هر دو گروه مشمولان و غیر مشمولان مربوط به رضایت در حد خیلی کم (مشمولان: ۲۸.۸ درصد و غیرمشمولان: ۳۸.۱ درصد) بود.

مشارکت دانشگاه در شناسایی دانشجویان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد، مفید و مهم است.

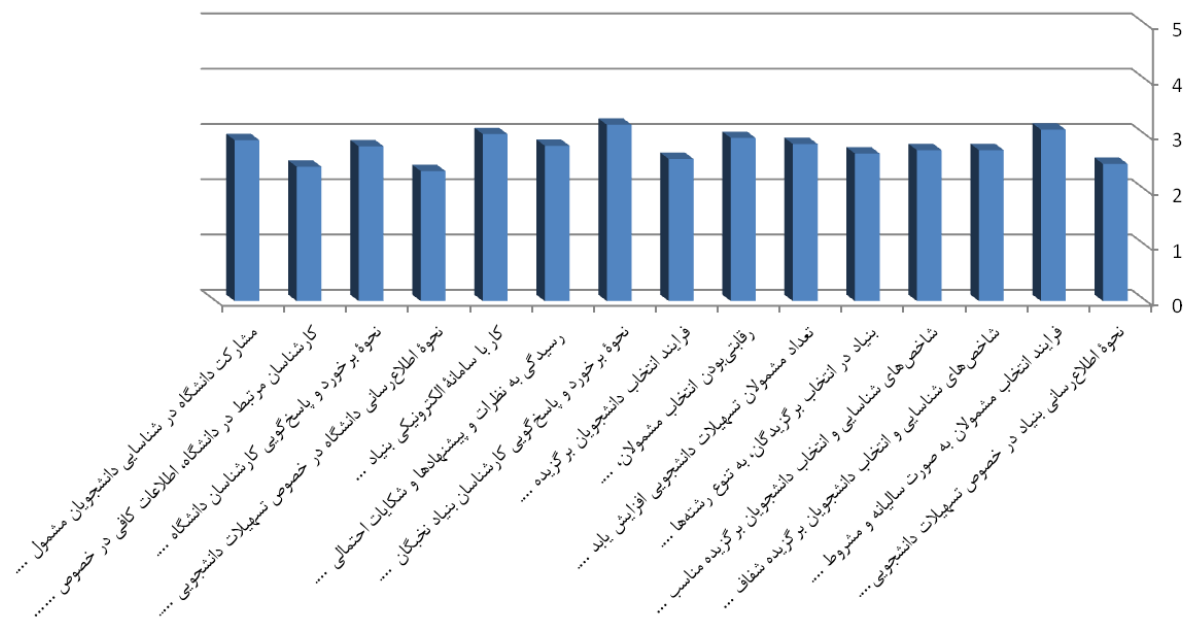
میانگین = ۲.۹۱،

انحراف معیار = ۱.۴۶

شکل ۵۳- نظرات پاسخگویان در مورد مفید بودن مشارکت دانشگاه در شناسایی دانشجویان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی در گروه مشمولان مربوط به رضایت در حد خیلی زیاد (۲۳.۱ درصد) و در گروه غیر مشمول مربوط به رضایت در حد خیلی کم (۲۸.۵ درصد) بود.

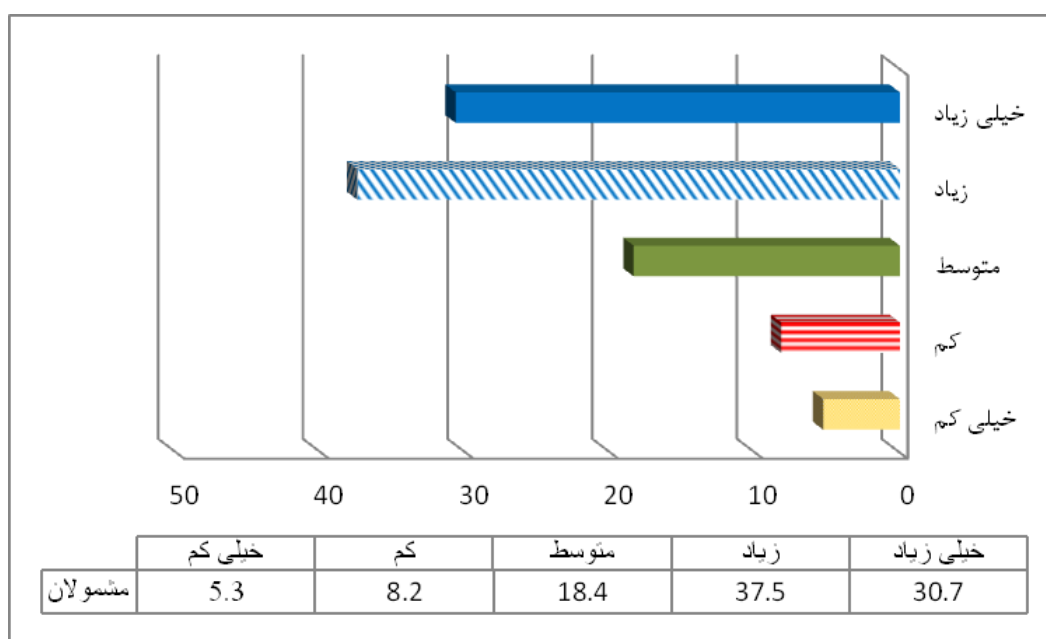
میانگین نظرات پاسخگویان نسبت به هریک از آیتم‌های مرتبط با فرایندها و روندهای شناسایی و حمایت از دانشجویان مستعد در شکل (۵۴) نشان داده شده است.

شکل ۵۴- رضایتمندی از پشتیبانی‌ها و فرایندهای اعطا

علاوه بر آنچه که پیشتر آمد و میزان رضایت هر دو گروه مشمولان و غیر مشمولان مورد بررسی قرار گرفت، تعدادی آیتم نیز تنها از گروه مشمولان نظرخواهی شد که در ادامه ارایه شده است.

تنوع تسهیلات دانشجویی، از نقاط قوت آن است.

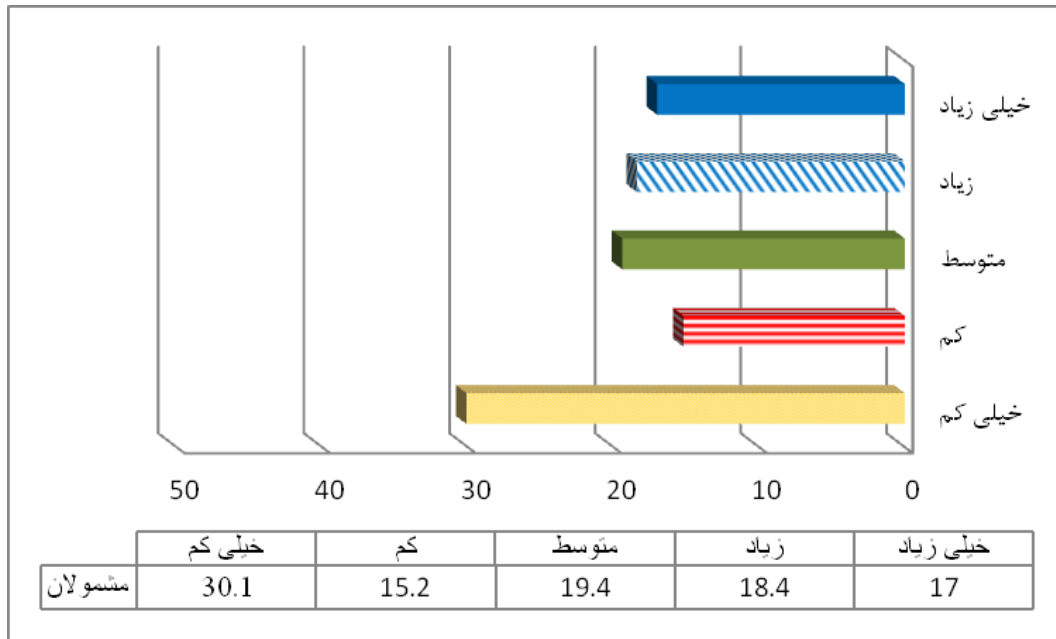
میانگین = ۳۸۰،

انحراف معیار = ۱.۱۲

شکل ۵۵ - نظرات پاسخگویان در مورد تنوع تسهیلات دانشجویی

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی زیاد (۳۷.۵ درصد) بود (شکل ۵۵).

پشتیبانی‌های دانشجویی با نظارت استاد راهنما و دانشگاه به دانشجو اعطا شود

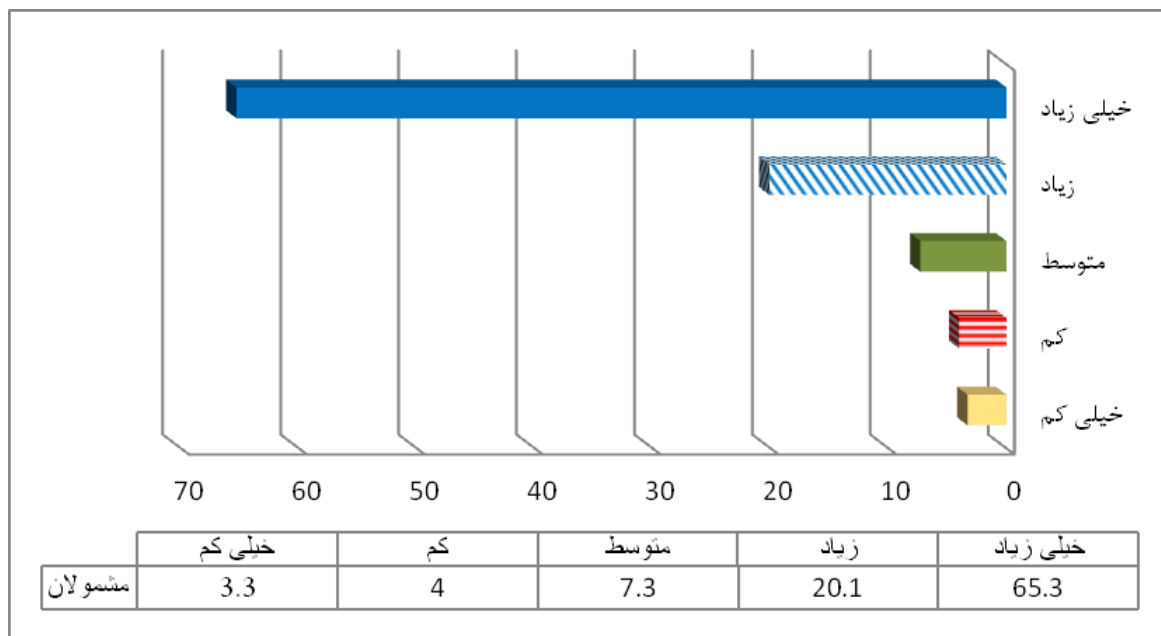
میانگین = ۲.۷۷،

انحراف معیار = ۱.۴۷

شکل ۵۶- نظرات پاسخگویان در مورد اعطای پشتیبانی دانشجویی با نظارت استاد راهنما و دانشگاه

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی کم (۳۰.۱ درصد) بود (شکل ۵۶).

تسهیلات مستقیماً به خود دانشجوی و بدون واسطه دانشگاه پرداخت شود.

میانگین = ۴.۴۰

انحراف معیار = ۱.۰۱

شکل ۵۷- نظرات پاسخگویان در مورد پرداخت تسهیلات مستقیماً به خود دانشجوی

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی زیاد (۶۵.۳ درصد) بود (شکل ۵۷).

مقایسه بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان

نتایج مقایسه بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان در مورد رضایتمندی از پشتیبانی‌ها و فرایندهای اعطا در جدول (۱۰) نشان داده شده است. با در نظر گرفتن این اصل که سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ نشان‌دهنده تفاوت معنی‌دار از نظر آماری، در بین گروه‌های مورد مطالعه است؛ مشاهده می‌شود که در تمام موارد تفاوت آماری معنی‌داری بین دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان در خصوص پشتیبانی‌ها و فرایندهای اعطا وجود دارد.

جدول ۱۰ - نتایج آزمون مقایسه

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	سطح معنی‌داری
نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص تسهیلات دانشجویی و مقررات آن مطلوب است.	۳۰۸	۱۳۵	۱۸۸۷۲	۰.۰۰۰
	غیرمشمول	۲۲۱		
فرایند انتخاب مشمولان به صورت سالیانه و مشروط به استمرار فعالیت‌های نخبگانی آنان باشد.	۳۴۲	۱۲۸	۹۶۹۹	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۹۵		
شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده شفاف است.	۳۲۲	۱۳۴	۱۵۰۱۹	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۵۱		
شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده مناسب است.	۳۱۹	۱۲۴	۱۴۹۱۱	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۵۲		
بنیاد در انتخاب برگزیدگان، به تنوع رشته‌ها و تفاوت‌های بین آن‌ها توجه می‌کند.	۳۰۹	۱۳۶	۱۲۰۵۱	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۴۸		
تعداد مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی افزایش یابد و در مقابل، سقف مبالغ تسهیلات کاهش یابد.	۲۳۵	۱۳۸	-۱۳۶۴۴	۰.۰۰۰
	مشمول	۳۰۶		
رقابتی‌بودن انتخاب مشمولان، از نکات مثبت در پشتیبانی‌های دانشجویی است.	۳۲۵	۱۳۱	۹۱۰۸	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۸۲		
فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده (بررسی پرونده، راستی‌آزمایی مدارک و اطلاع‌رسانی‌ها) با سرعت مناسب صورت می‌پذیرد.	۲۸۴	۱۳۵	۸۳۳۳	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۴۴		
نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان در ارتباطات حضوری و تلفنی و پی‌گیری وضعیت درخواست‌ها مناسب و محترمانه است.	۳۶۰	۱۳۲	۱۲۰۵۵	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۹۸		
در بنیاد رسیدگی به نظرات و پیشنهادها و شکایات احتمالی در خصوص تسهیلات	۳۲۴	۱۳۶	۱۲۳۲۴	۰.۰۰۰
	مشمول	۲۵۹		

جدول ۱۰ - نتایج آزمون مقایسه

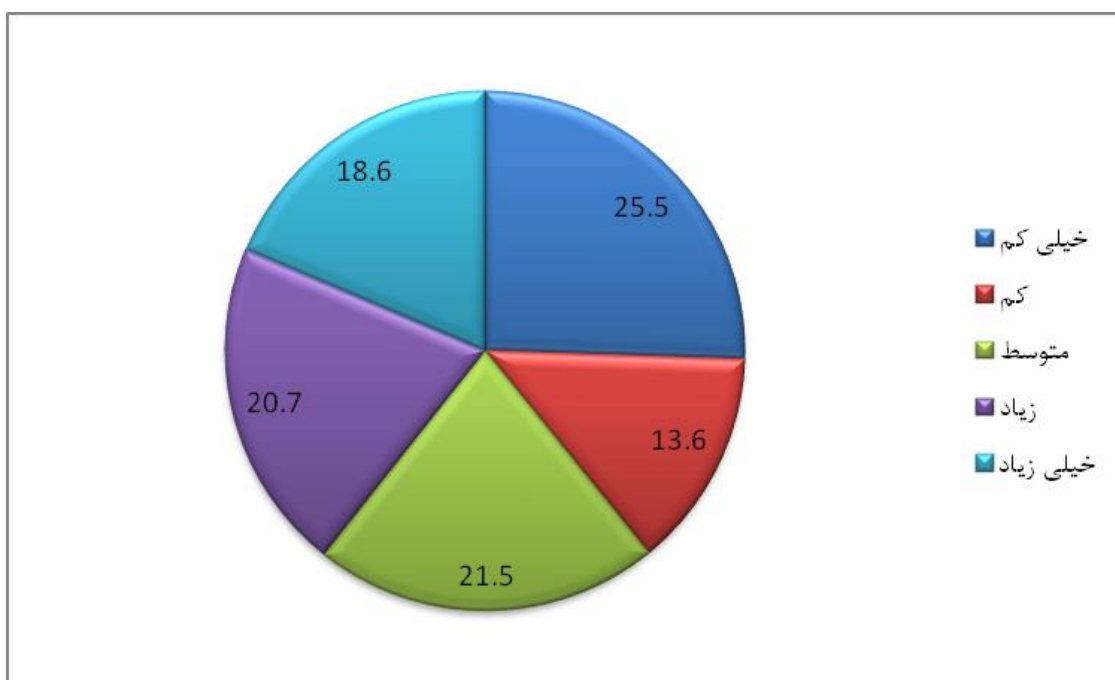
متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	سطح معنی داری
دانشجویی، با دقت و تا حصول نتیجه صورت می‌پذیرد.				
کار با سامانه الکترونیکی بنیاد ساده است و سبب سهولت فرایند می‌شود.	۳.۲۳	۱.۳۳	۶.۳۹۳	۰.۰۰۰
نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد مطلوب است.	۲.۷۶	۱.۳۹	۱۲.۰۳۵	۰.۰۰۰
نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان دانشگاه در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد مناسب و محترمانه است.	۳.۱۴	۱.۴۰	۹.۹۱۷	۰.۰۰۰
کارشناسان مرتبط در دانشگاه، اطلاعات کافی در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد و روندهای انتخاب و اعطای آن‌ها دارند.	۲.۷۷	۱.۴۳	۹.۸۱۵	۰.۰۰۰
مشارکت دانشگاه در شناسایی دانشجویان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد، مفید و مهم است.	۳.۱۴	۱.۴۵	۶.۲۱۵	۰.۰۰۰
	۲.۸۰	۱.۴۵		

اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی

میانگین و انحراف معیار مربوط به دیدگاه مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد نسبت به تاثیرگذاری تسهیلات اعطایی بر هریک از گویه‌های مورد مطالعه، به همراه درصد فراوانی هریک از پاسخ‌های ارایه شده به تفکیک در شکل‌های (۵۸) تا (۹۶) نشان داده شده است.

(۱) تسهیل شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در موضوع‌های تخصصی تحصیلی

همانطور که در شکل (۵۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۵.۵ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی (۲۱.۵ درصد) را داراست.

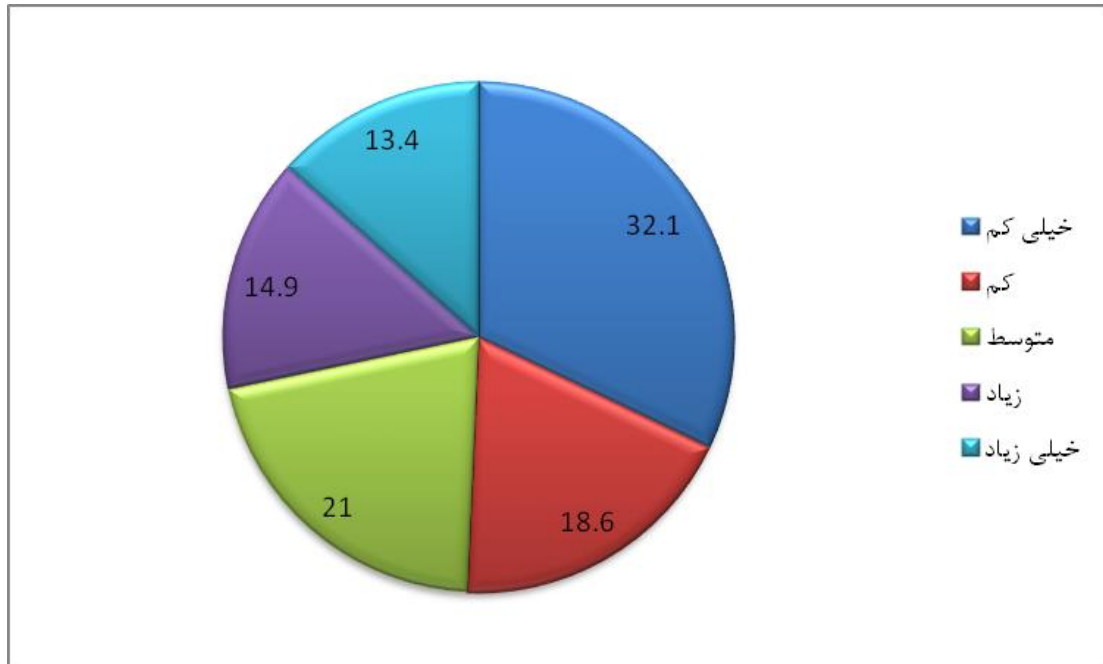
میانگین = ۲.۹۳

انحراف معیار = ۱.۴۵

شکل ۵۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در موضوع‌های تخصصی تحصیلی

(۲) تسهیل عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی

همانطور که در شکل (۵۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۲.۱ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۱ درصد).

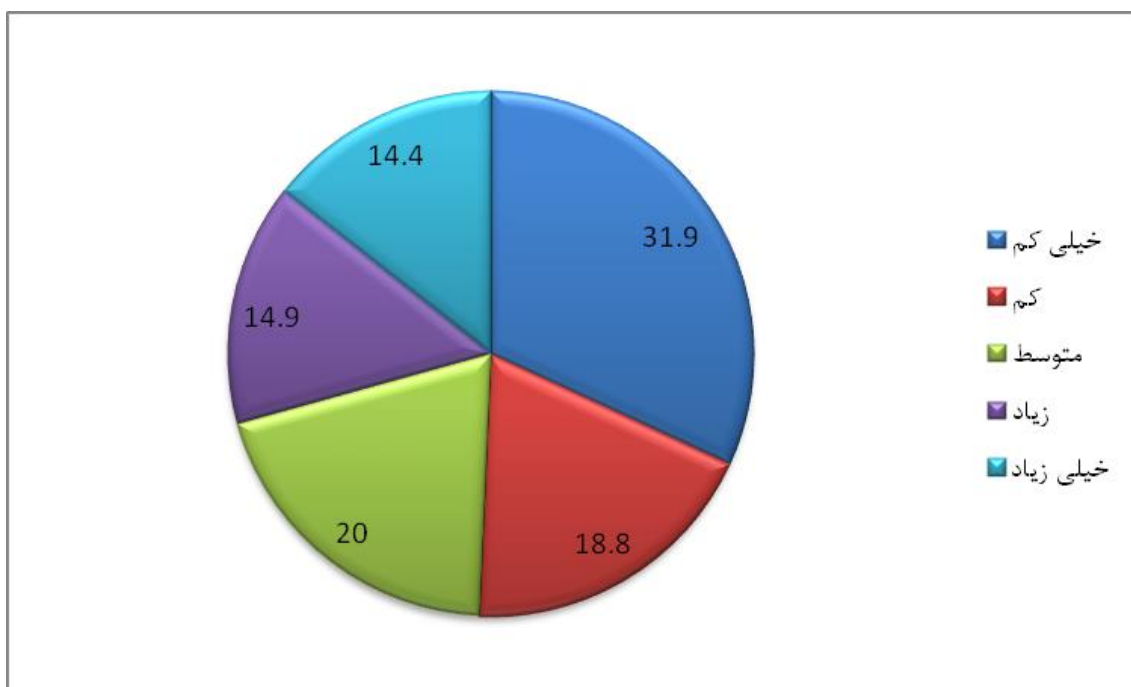
میانگین = ۲.۵۹

انحراف معیار = ۱.۴۱

شکل ۵۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی

(۳) تسهیل اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی

همانطور که در شکل (۶۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

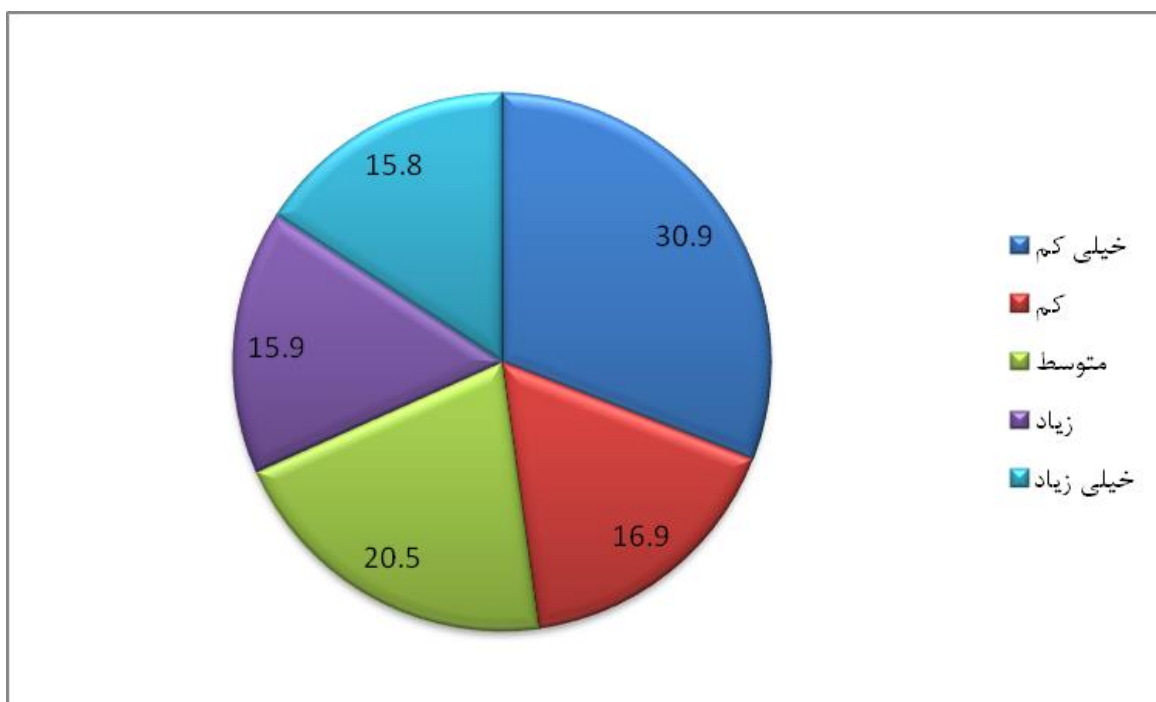
میانگین = ۲.۶۱

انحراف معیار = ۱.۴۲

شکل ۶۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی

(۴) تسهیل دسترسی به زیرساخت‌های مطالعاتی و پژوهشی کشور (مانند کتابخانه‌های تخصصی و شبکه‌های آزمایشگاهی)

همانطور که در شکل (۶۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

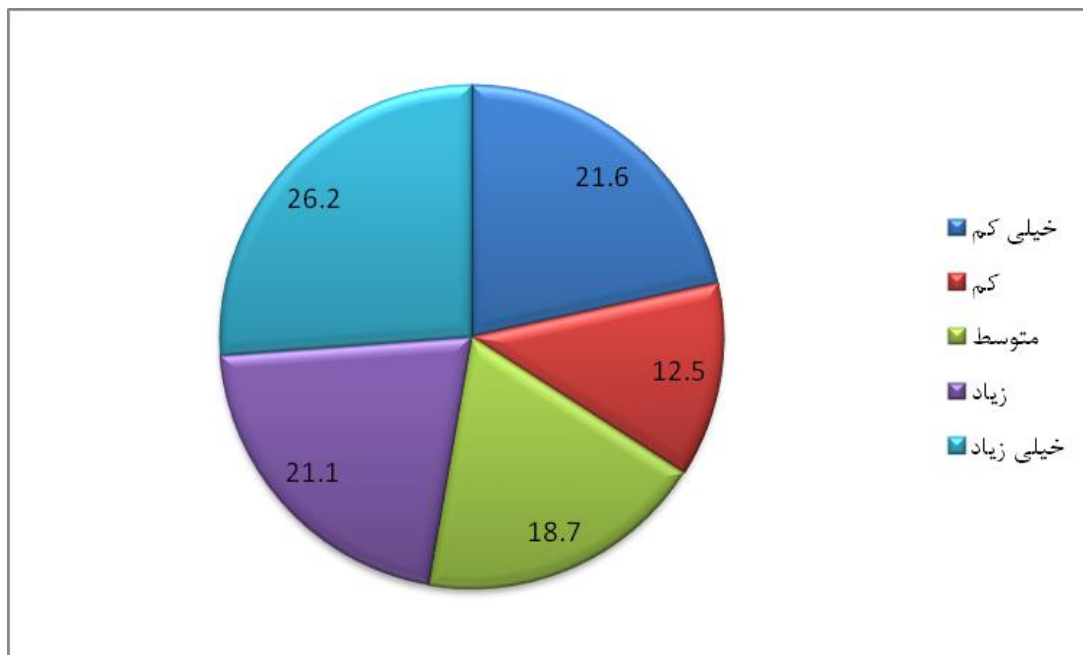
میانگین = ۲.۶۹

انحراف معیار = ۱.۴۴

شکل ۶۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل دسترسی به زیرساخت‌های مطالعاتی و پژوهشی کشور

(۵) تسهیل خرید کتاب‌های علمی

همانطور که در شکل (۶۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد خیلی کم بیشترین فراوانی را داراست.

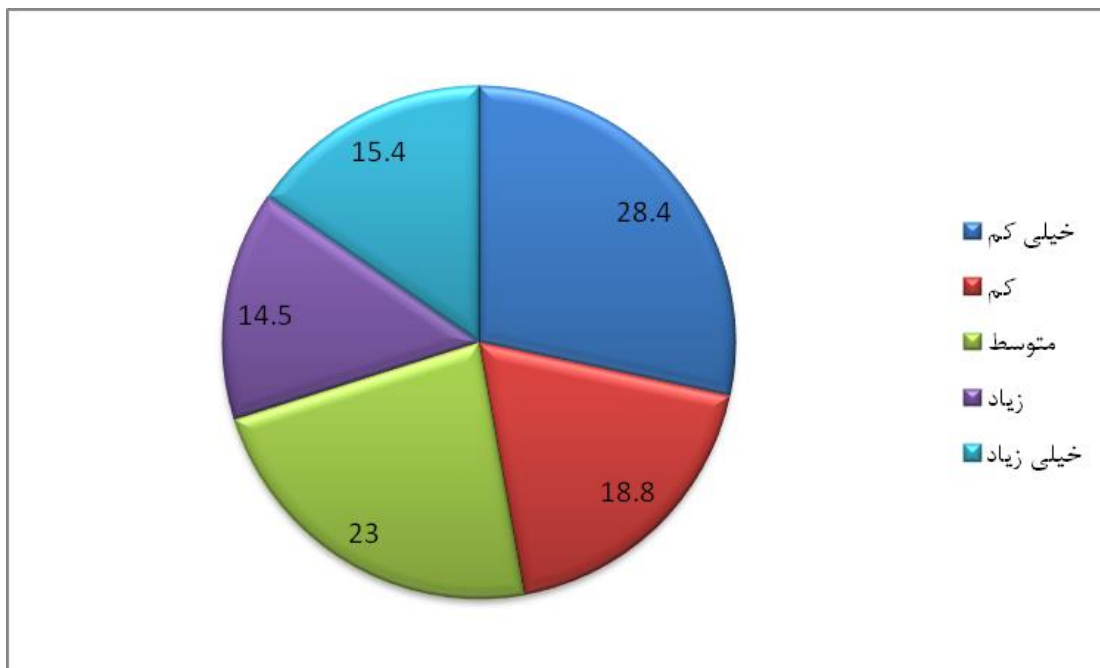
میانگین = ۳.۱۸

انحراف معیار = ۱.۴۸

شکل ۶۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل خرید کتاب‌های علمی

(۶) آشنایی با فضای کار و فناوری و کارآفرینی

همانطور که در شکل (۶۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

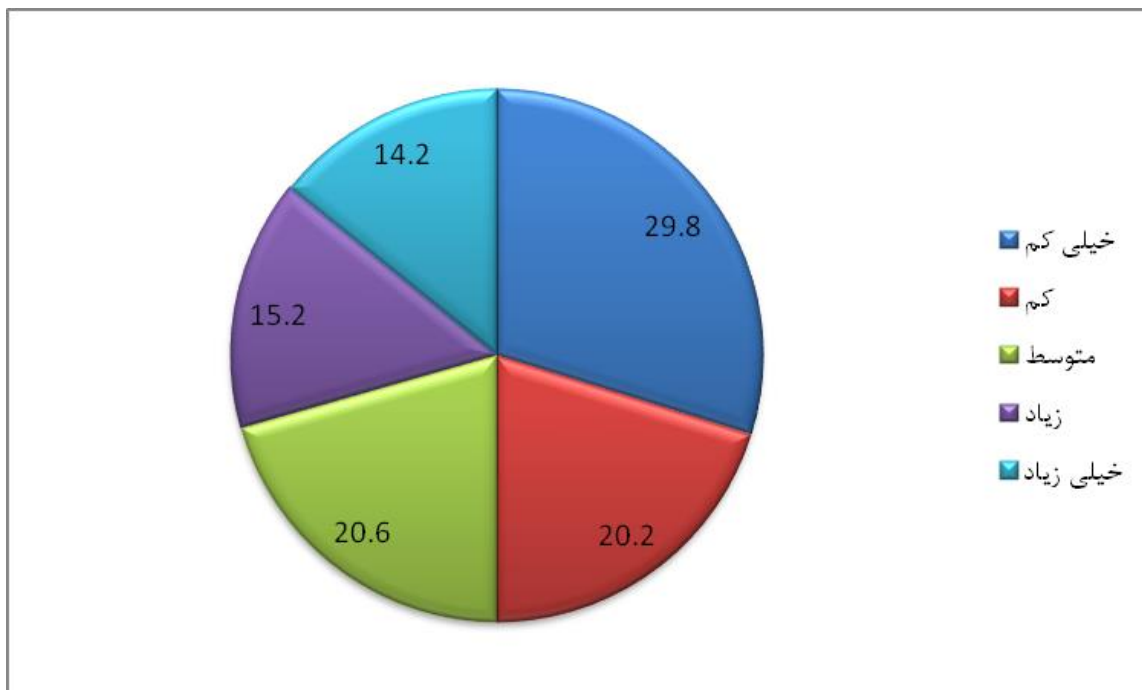
میانگین = ۲.۷۰

انحراف معیار = ۱.۴۱

شکل ۶۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر آشنایی با فضای کار و فناوری و کارآفرینی

(۷) تسهیل شرکت در دوره‌های آموزشی راه اندازی کسب و کار، تجاری سازی و مشابه آن

همانطور که در شکل (۶۴) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

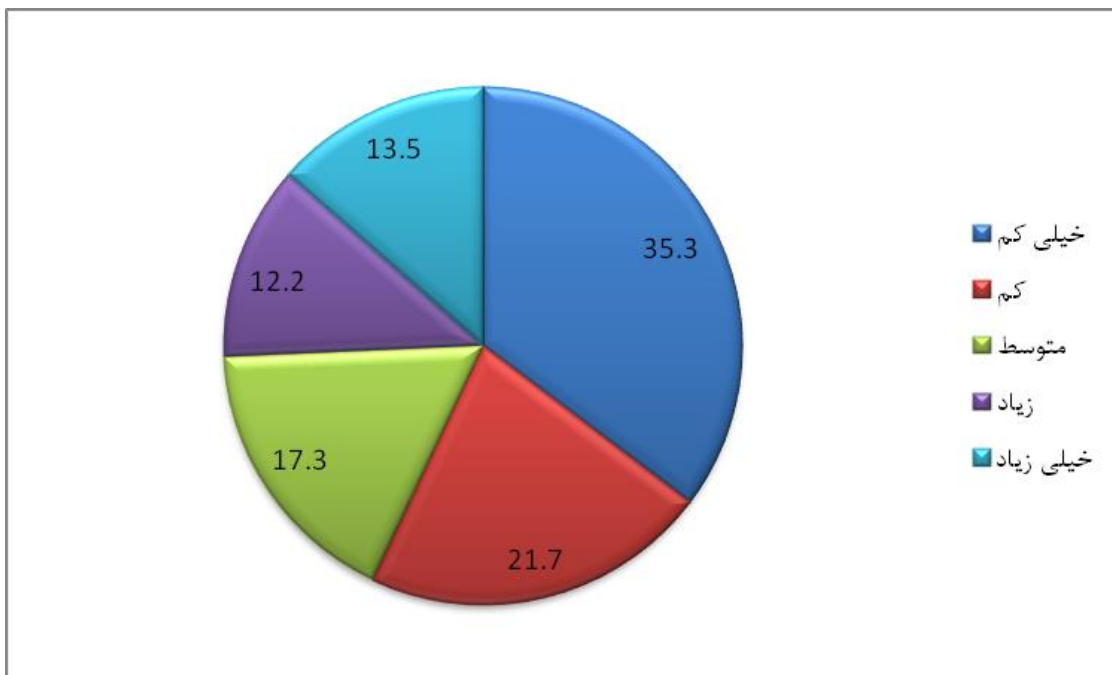
میانگین = ۲.۶۴

انحراف معیار = ۱.۴۰

شکل ۶۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌های آموزشی راه‌اندازی کسب و کار، تجاری سازی و مشابه آن

(۸) تسهیل ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان

همانطور که در شکل (۶۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست.

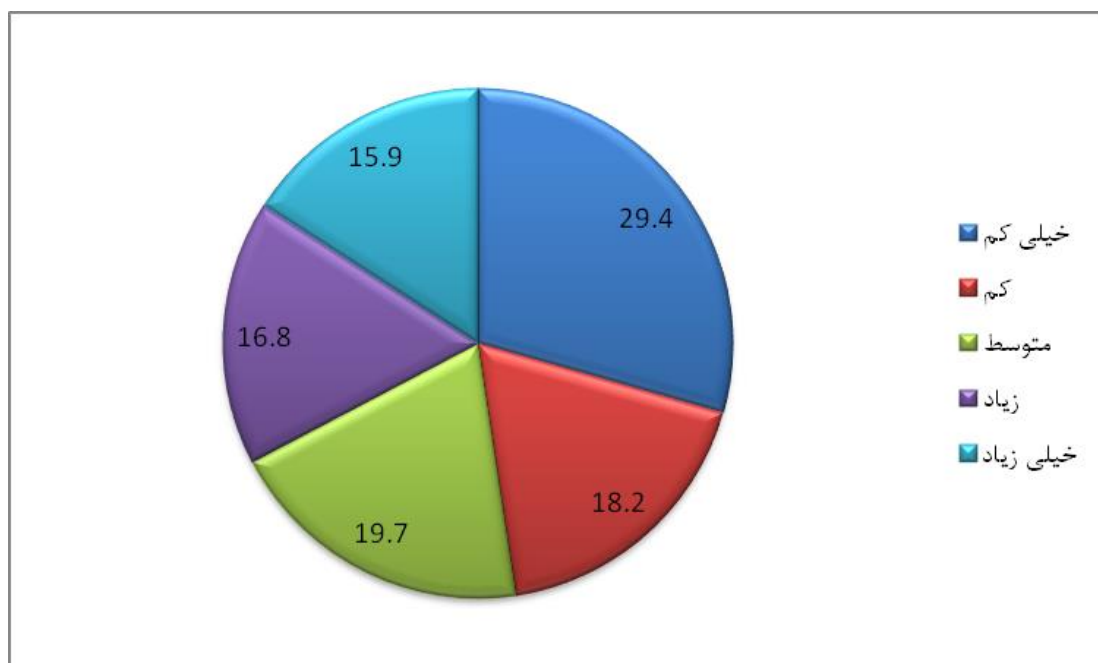
میانگین = ۲.۴۷

انحراف معیار = ۱.۴۱

شکل ۶۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان

(۹) علاقمندی به دریافت آموزش‌های متناسب با بحث کارافرینی و مدیریت کسب و کار

همانطور که در شکل (۶۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

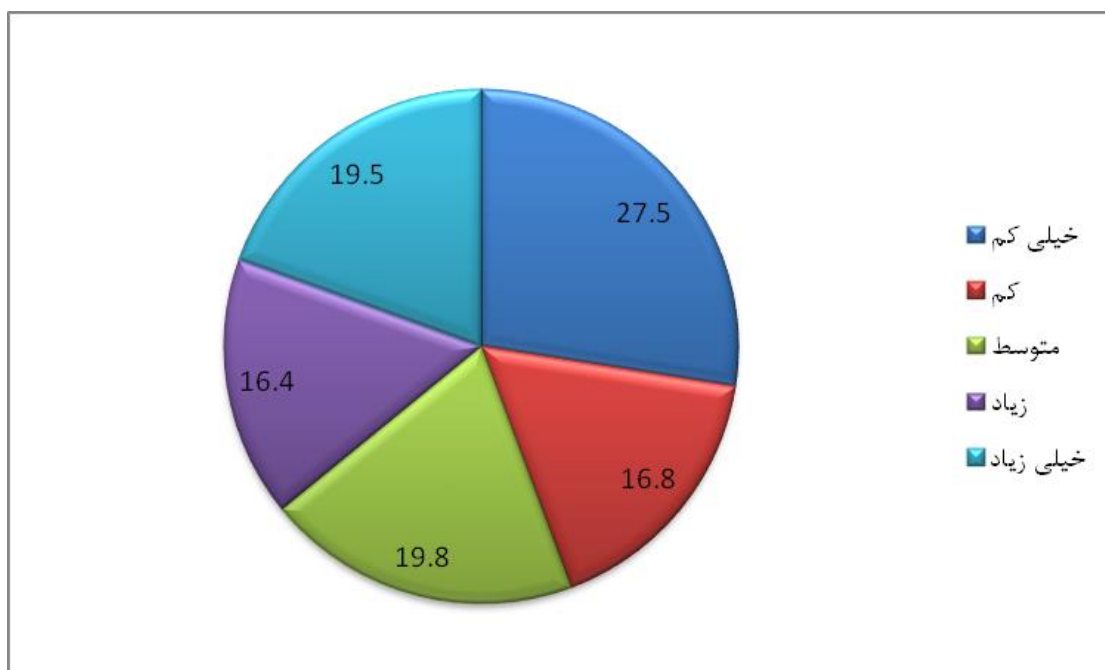
میانگین = ۲.۷۲

انحراف معیار = ۱.۴۴

شکل ۶۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به دریافت آموزش‌های متناسب با بحث کارافرینی و مدیریت کسب و کار

(۱۰) تسهیل شرکت در کنفرانس‌ها و مجامع داخلی و خارجی

همانطور که در شکل (۶۷) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

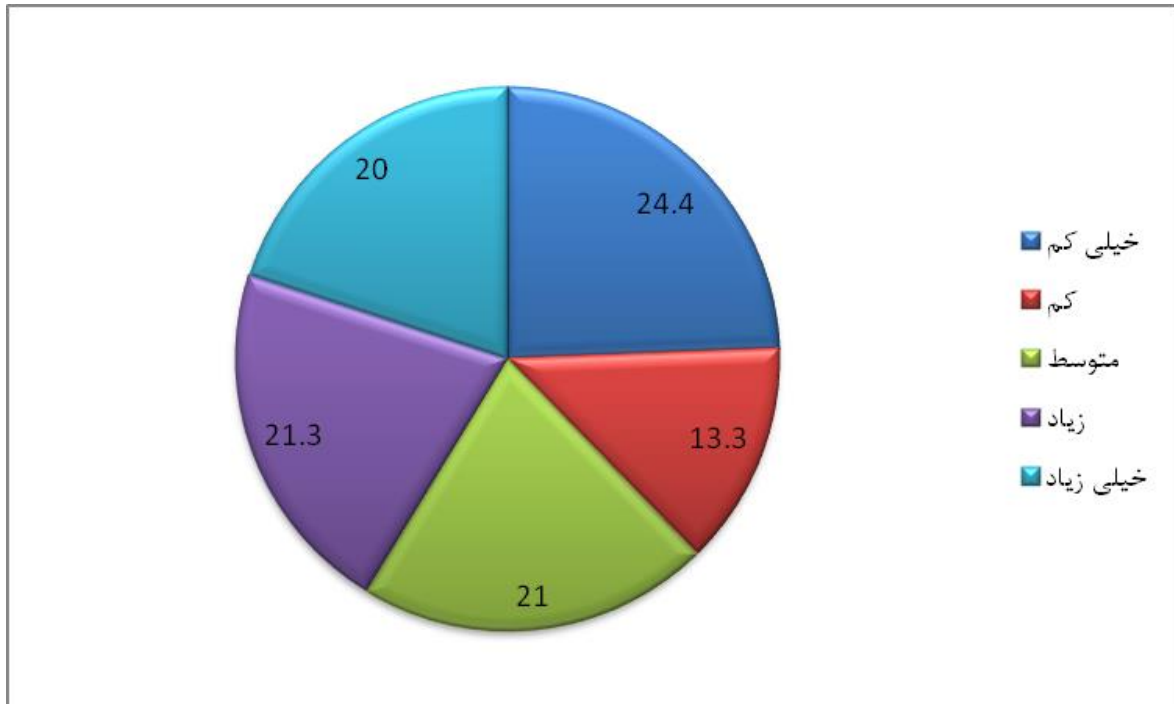
میانگین = ۲.۸۴

انحراف معیار = ۱.۴۷

شکل ۶۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در کنفرانس‌ها و مجامع داخلی و خارجی

(۱۱) تسهیل ایجاد ارتباطات پژوهشی

همانطور که در شکل (۶۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

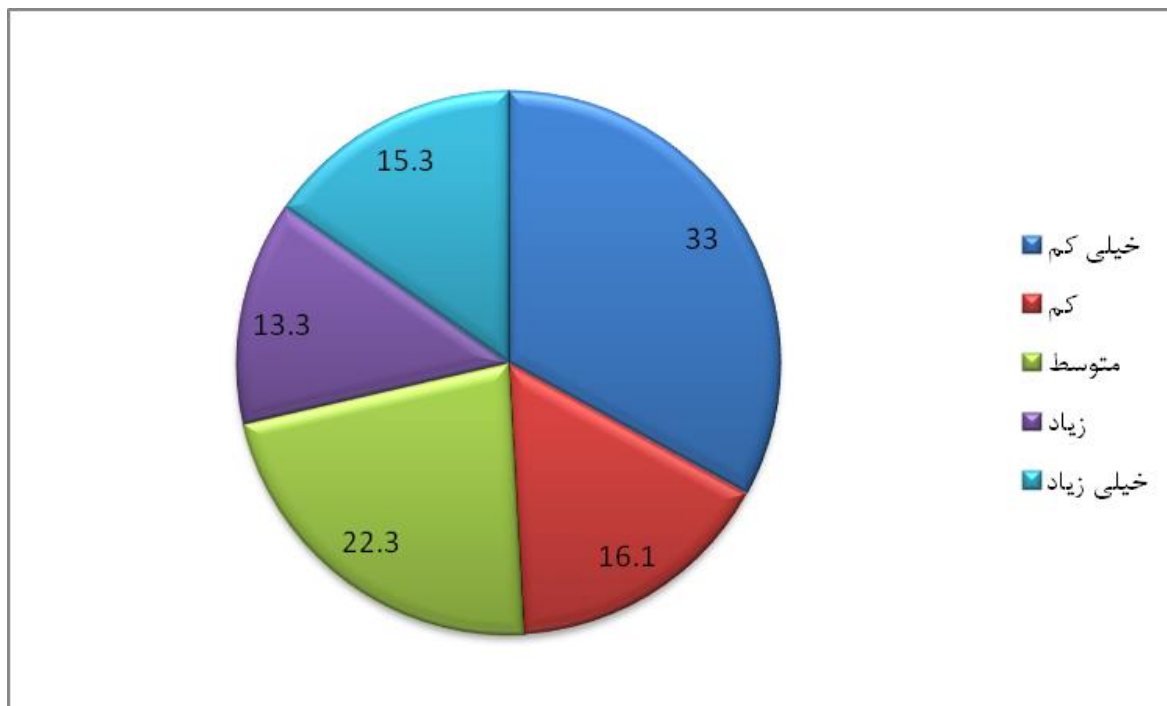
میانگین = ۲.۹۹

انحراف معیار = ۱.۴۵

شکل ۶۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد ارتباطات پژوهشی

(۱۲) تسهیل ارتباط با نهادهای علمی و فناورانه کشور و خارج از کشور

همانطور که در شکل (۶۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

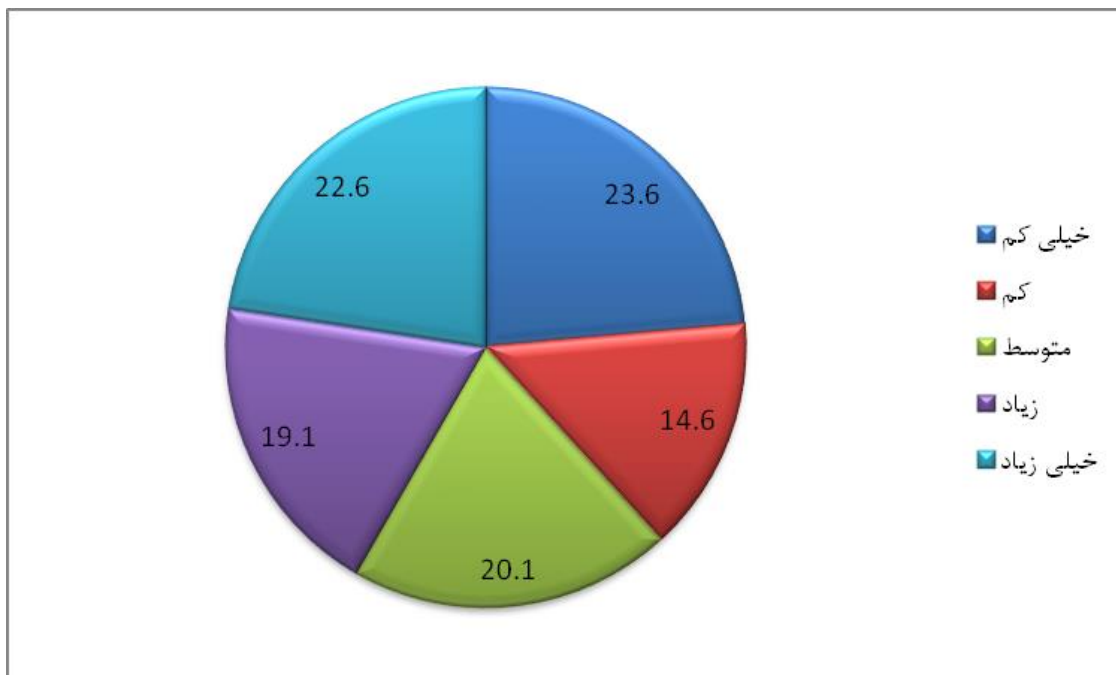
میانگین = ۲.۶۲

انحراف معیار = ۱.۴۴

شکل ۶۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای علمی و فناورانه کشور و خارج از کشور

(۱۳) تسهیل انجام پایان نامه/رساله

همانطور که در شکل (۷۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

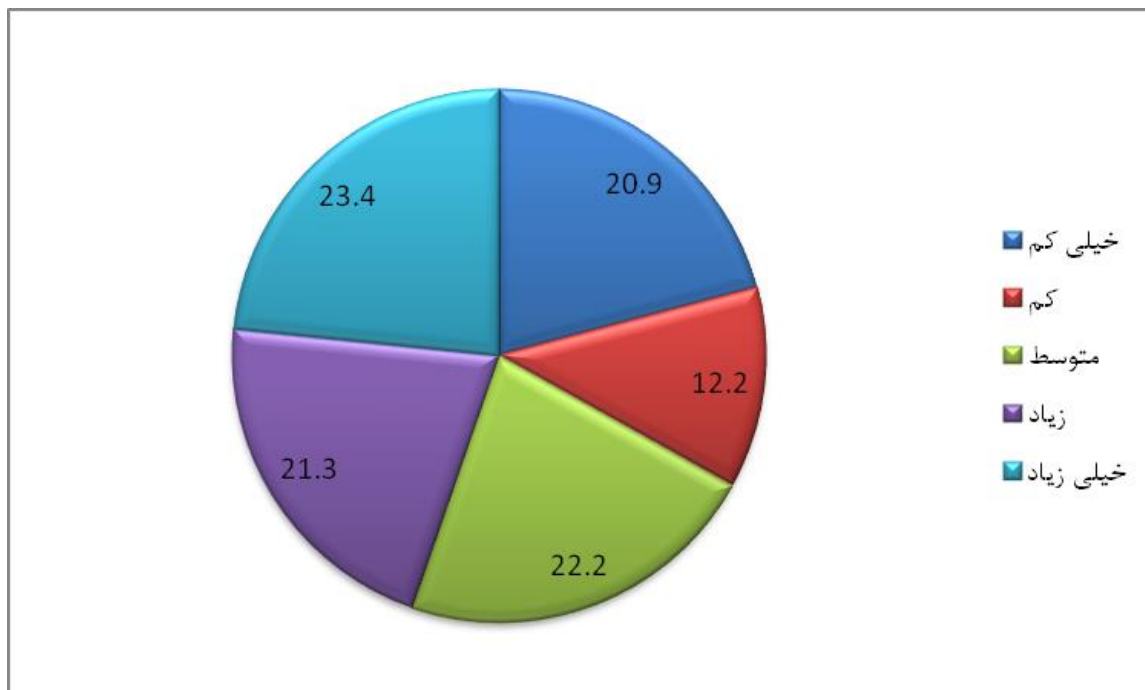
میانگین = ۳.۰۲

انحراف معیار = ۱.۴۸

شکل ۷۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پایان نامه/رساله

(۱۴) تسهیل انجام پژوهش و تحقیق

همانطور که در شکل (۷۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

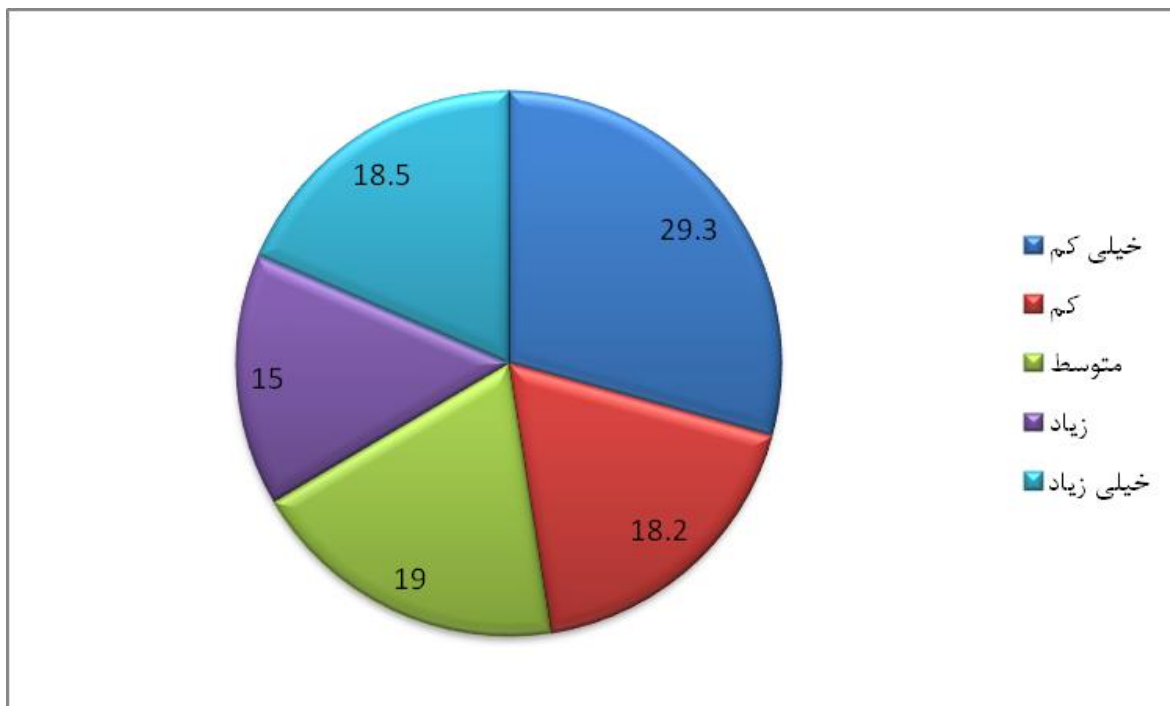
میانگین = ۳.۱۴

انحراف معیار = ۱.۴۴

شکل ۷۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پژوهش و تحقیق

(۱۵) تسهیل تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی

همانطور که در شکل (۷۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

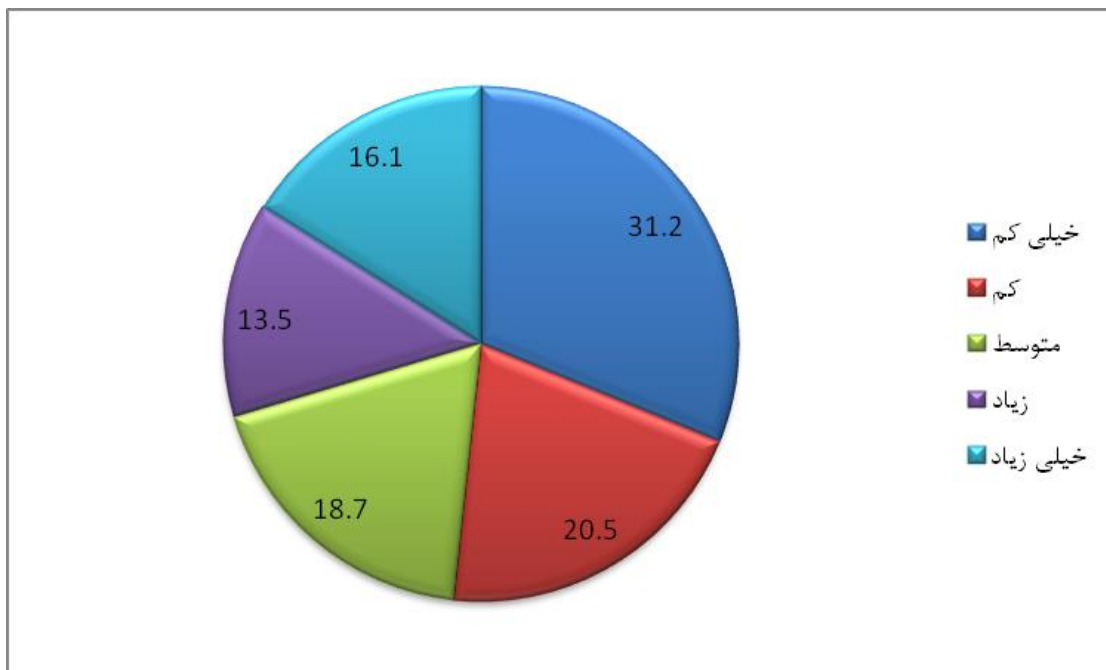
میانگین = ۲.۷۵

انحراف معیار = ۱.۴۷

شکل ۷۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی

(۱۶) برقراری ارتباط و مشارکت‌های علمی بین‌المللی

همانطور که در شکل (۷۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست.

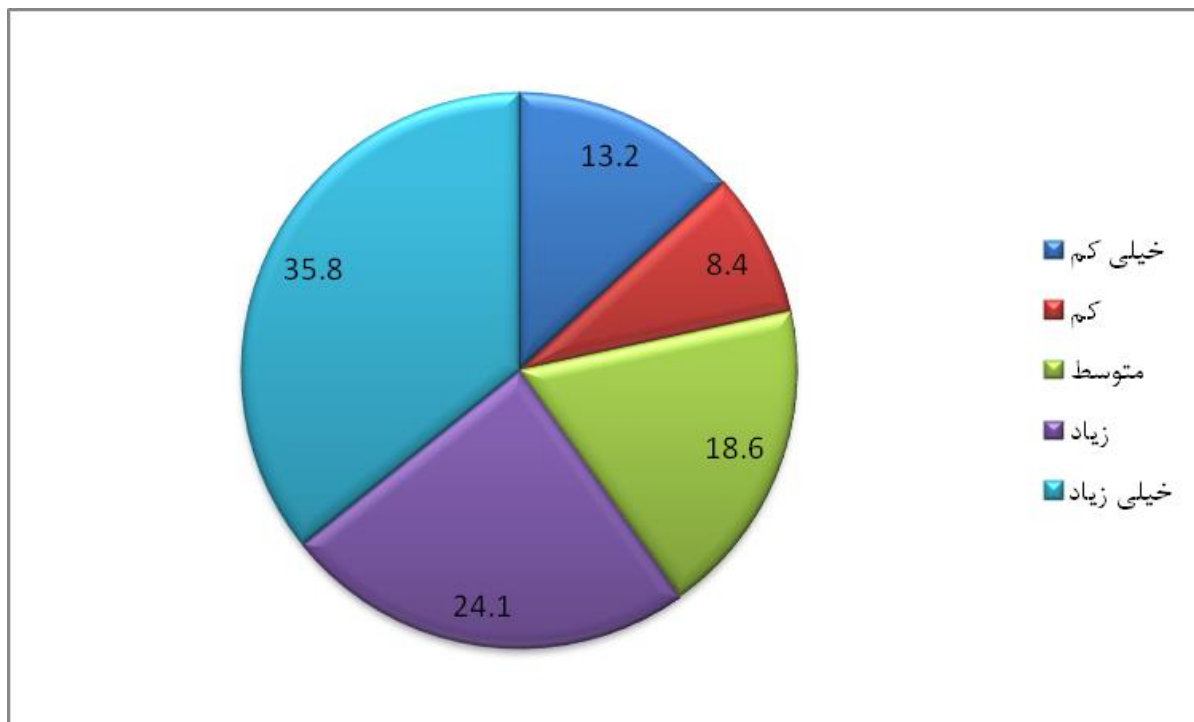
میانگین = ۲.۶۳

انحراف معیار = ۱.۴۴

شکل ۷۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر برقراری ارتباط و مشارکت‌های علمی بین‌المللی

(۱۷) جدیت و پشتکار در تحصیل

همانطور که در شکل (۷۴) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

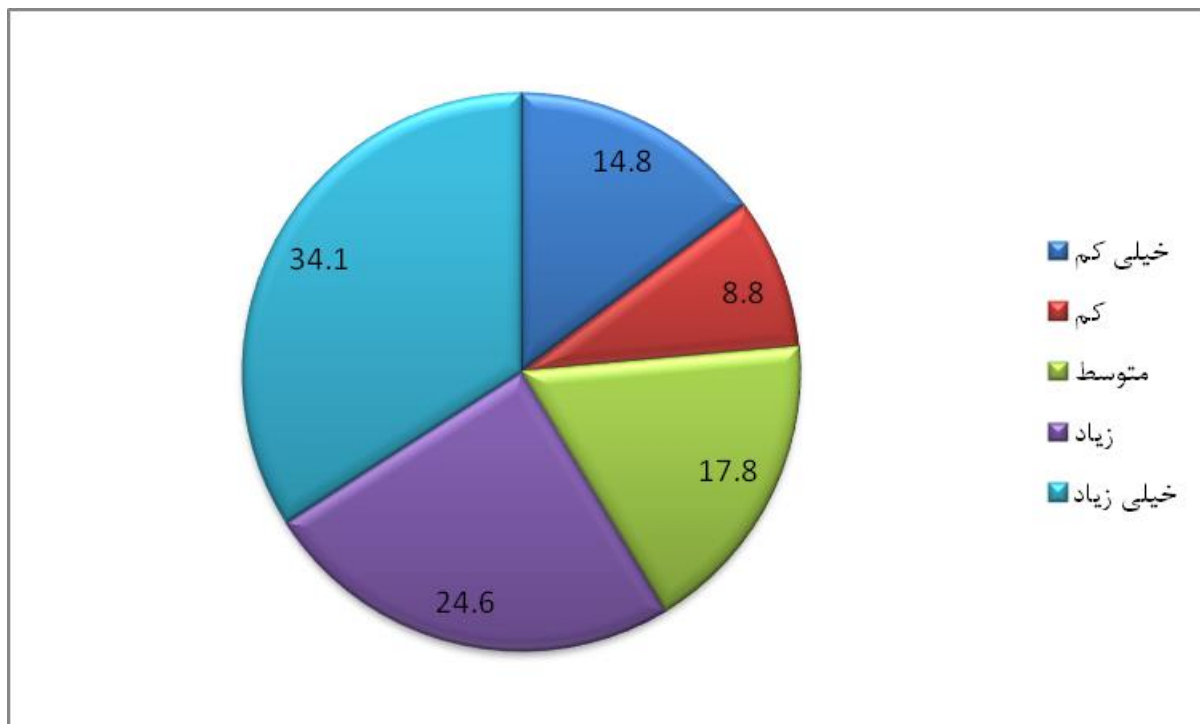
میانگین = ۳.۶۱

انحراف معیار = ۱.۲۸

شکل ۷۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر جدیت و پشتکار در تحصیل

(۱۸) جدیت در کار و مسئولیت‌پذیری

همانطور که در شکل (۷۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

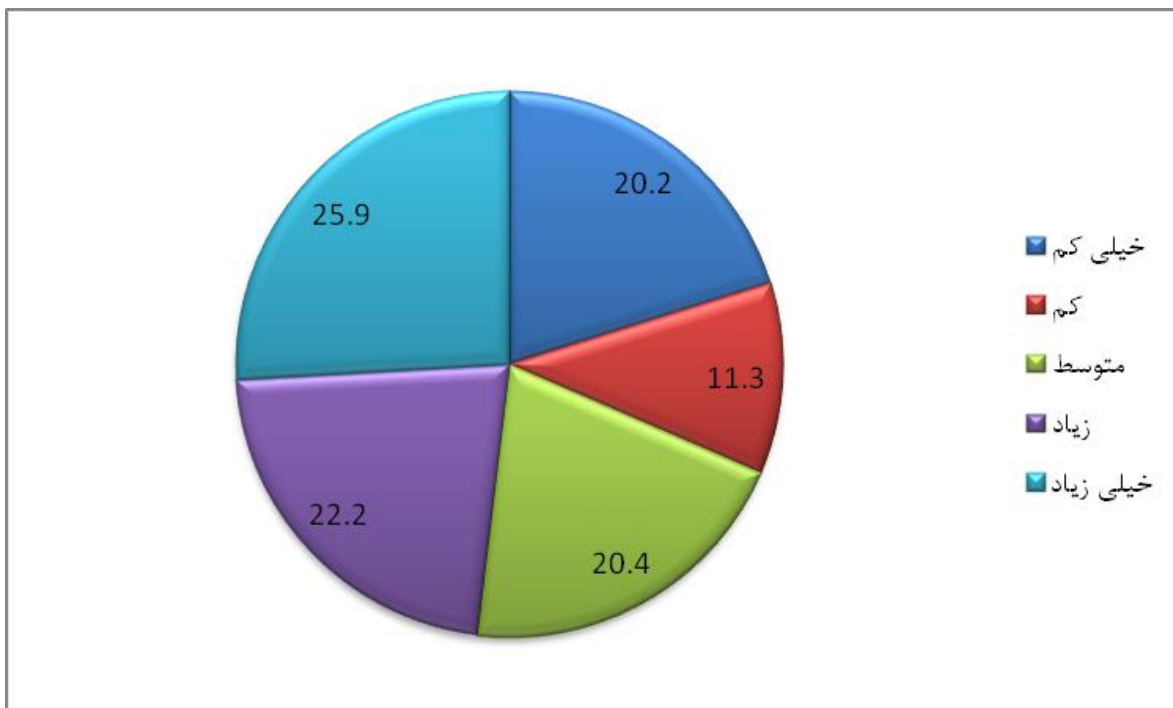
میانگین = ۳.۵۴

انحراف معیار = ۱.۴۱

شکل ۷۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر جدیت در کار و مسئولیت‌پذیری

(۱۹) پرسشگری و تفکر نقادانه

همانطور که در شکل (۷۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

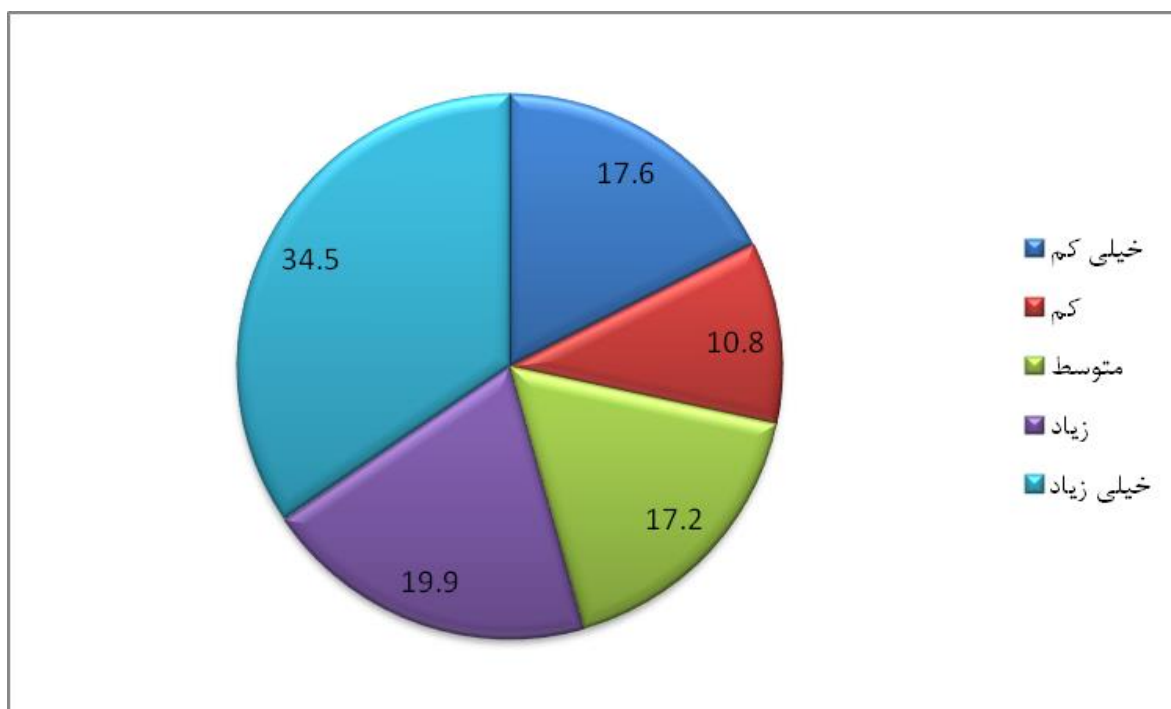
میانگین = ۳.۲۲

انحراف معیار = ۱.۴۶

شکل ۷۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پرسشگری و تفکر نقادانه

(۲۰) علاقمندی به تدریس

همانطور که در شکل (۷۷) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

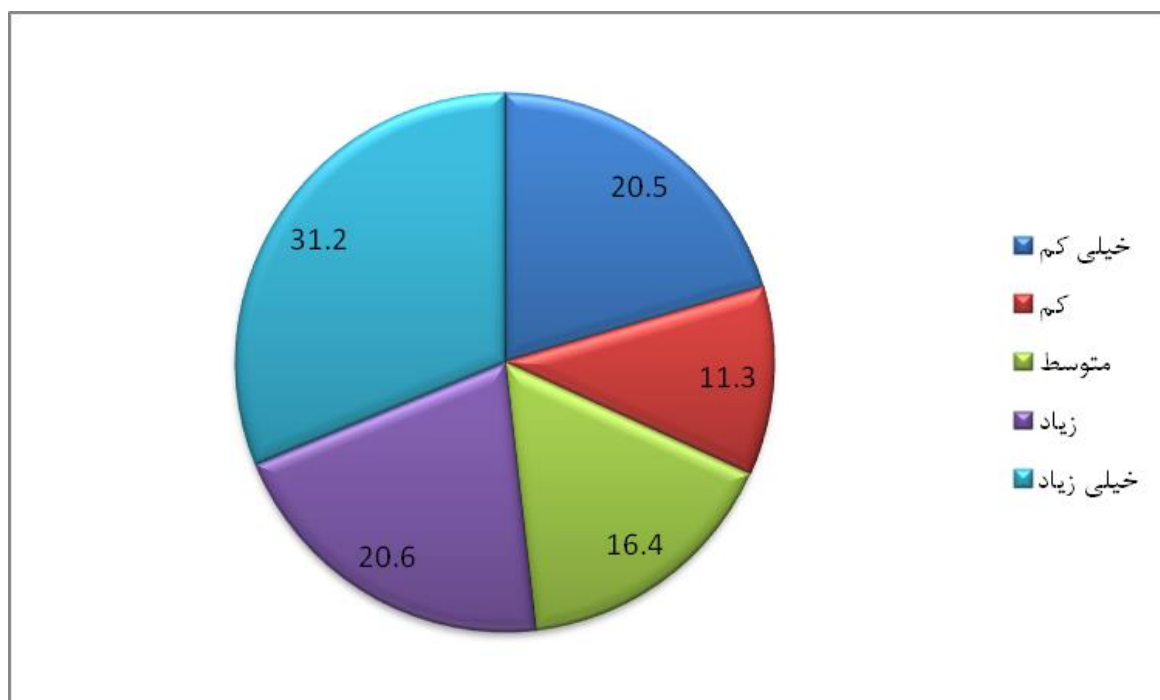
میانگین = ۳.۴۳

انحراف معیار = ۱.۴۸

شکل ۷۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به تدریس

(۲۱) تقویت مهارت‌های تدریس

همانطور که در شکل (۷۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

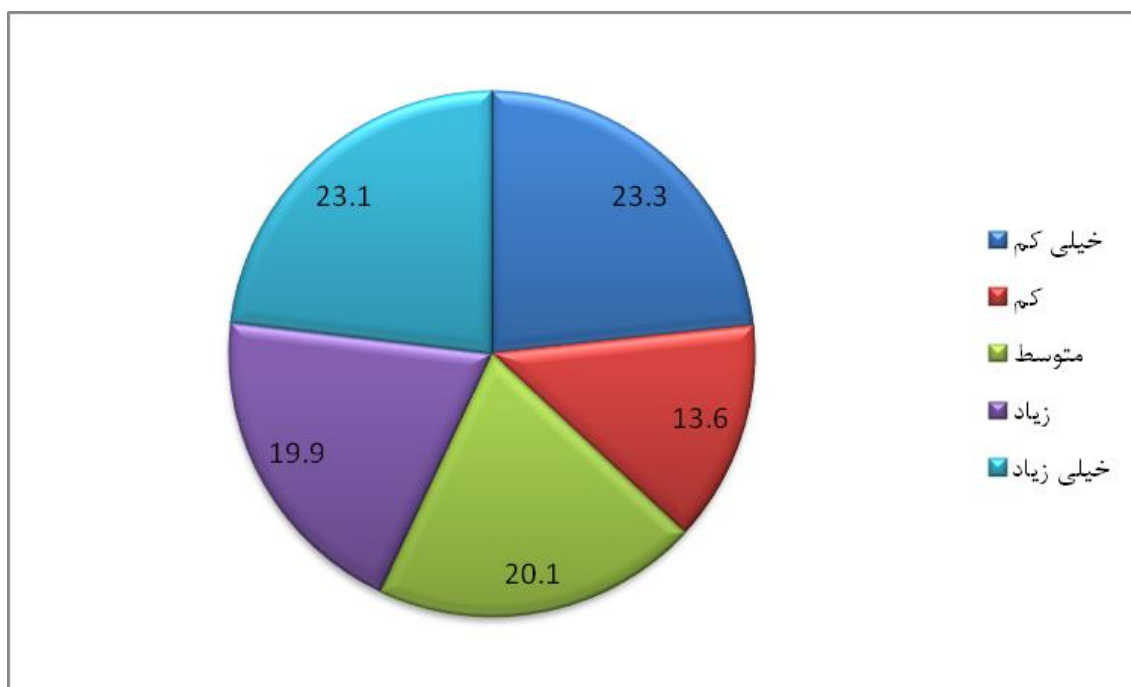
میانگین = ۳.۳۱

انحراف معیار = ۱.۵۱

شکل ۷۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تقویت مهارت‌های تدریس

(۲۲) تعامل و شبکه سازی با دانشجویان

همانطور که در شکل (۷۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

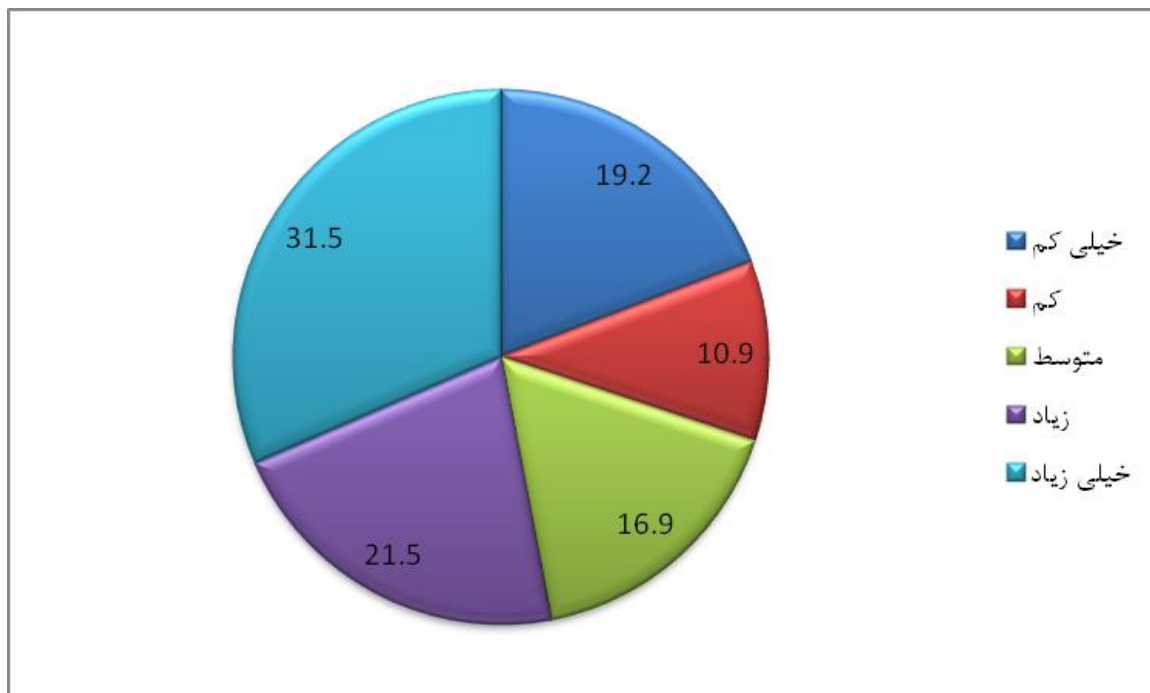
میانگین = ۳.۰۶

انحراف معیار = ۱.۴۸

شکل ۷۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تعامل و شبکه سازی با دانشجویان

(۲۳) انگیزه انجام پژوهش‌های دست اول، بدیع، نوآور و با کیفیت

همانطور که در شکل (۸۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

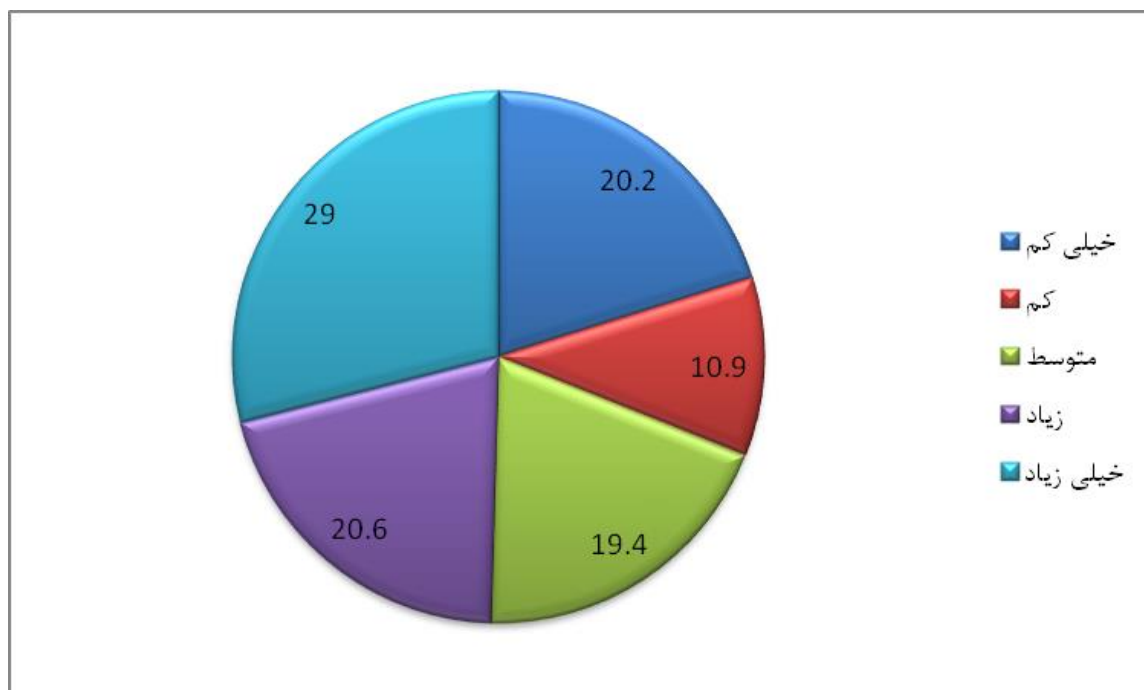
میانگین = ۳.۳۵

انحراف معیار = ۱.۴۹

شکل ۸۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه انجام پژوهش‌های دست اول، بدیع، نوآور و با کیفیت

(۲۴) انگیزه و تمایل به انجام پژوهش‌های کاربردی و ماموریت محور و متناسب با نیاز جامعه

همانطور که در شکل (۸۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

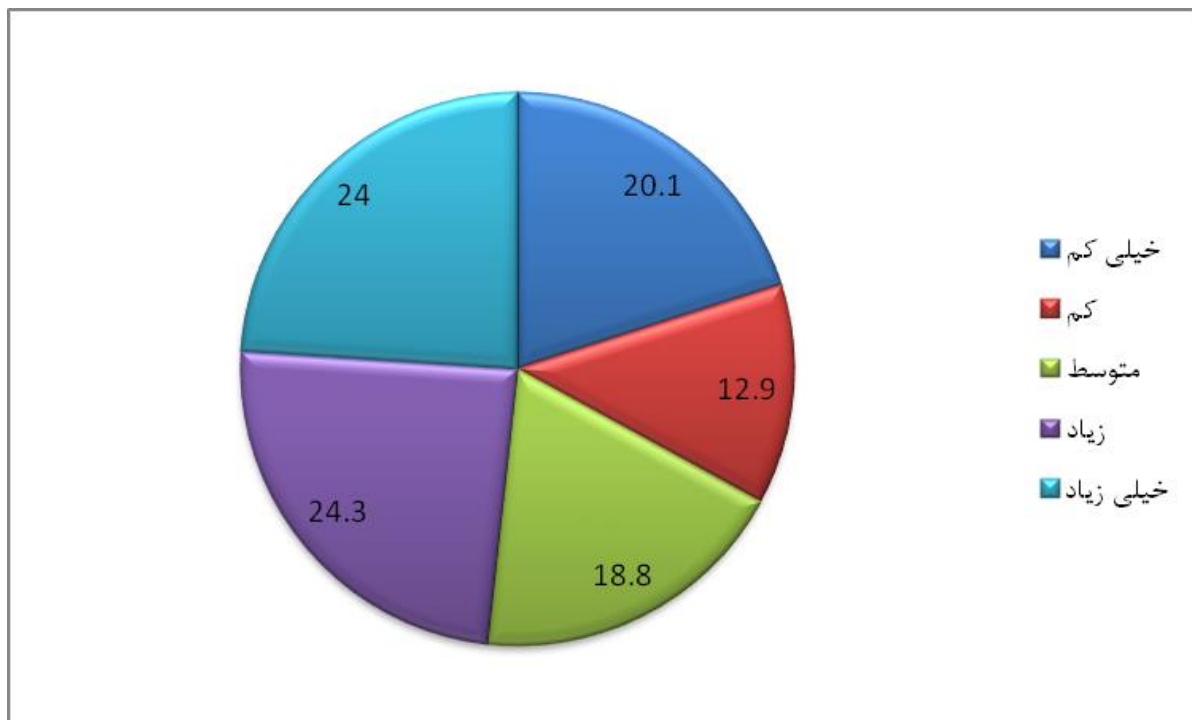
میانگین = ۳.۲۷

انحراف معیار = ۱.۴۸

شکل ۸۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تمایل به انجام پژوهش‌های کاربردی و ماموریت محور و متناسب با نیاز جامعه

(۲۵) افزایش توان مواجهه با چالش‌ها و تلاش برای حل مسئله

همانطور که در شکل (۸۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد است و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

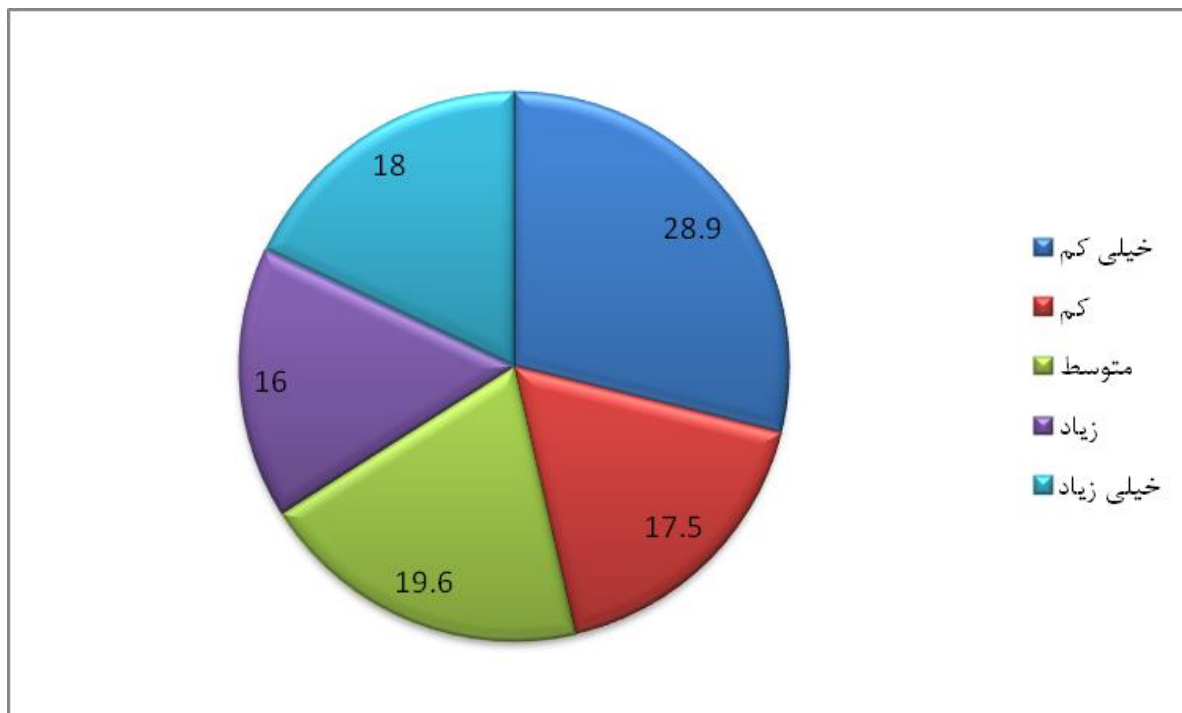
میانگین = ۳.۱۹

انحراف معیار = ۱.۴۴

شکل ۸۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش توان مواجهه با چالش‌ها و تلاش برای حل مسئله

(۲۶) شناسایی فرصت‌های شغلی

همانطور که در شکل (۸۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

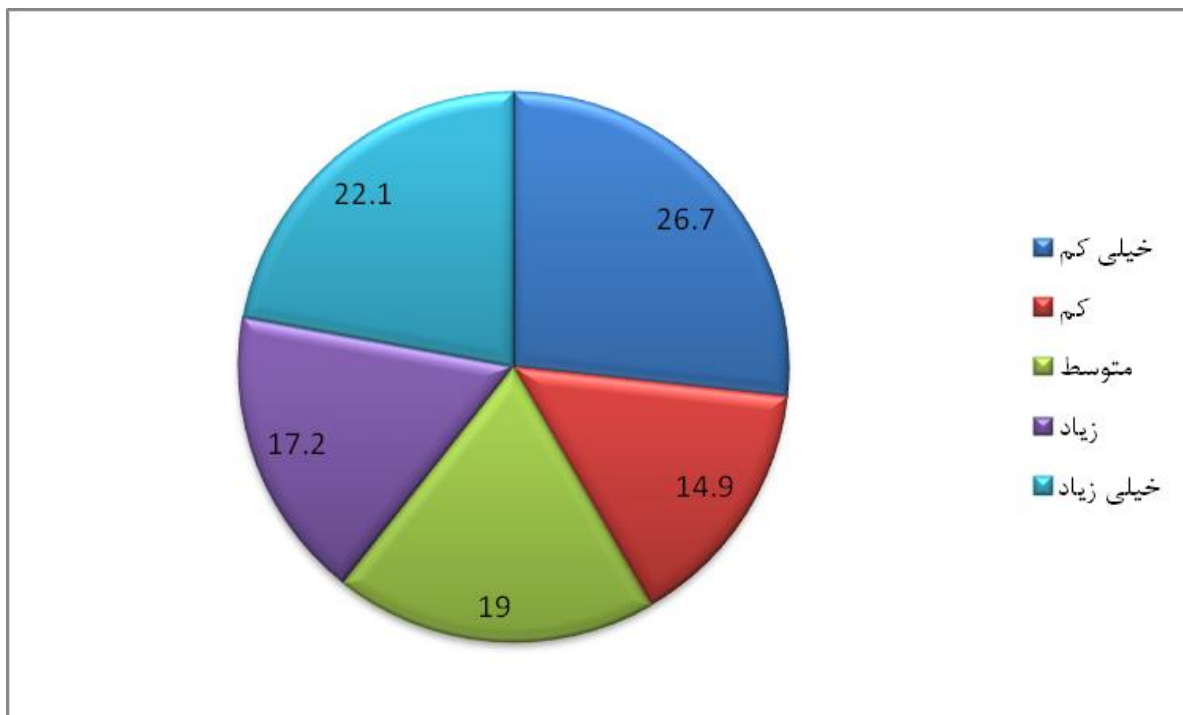
میانگین = ۲.۷۷

انحراف معیار = ۱.۴۶

شکل ۸۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر شناسایی فرصت‌های شغلی

(۲۲) برنامه‌ریزی برای دستیابی به شغل مورد علاقه

همانطور که در شکل (۸۴) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

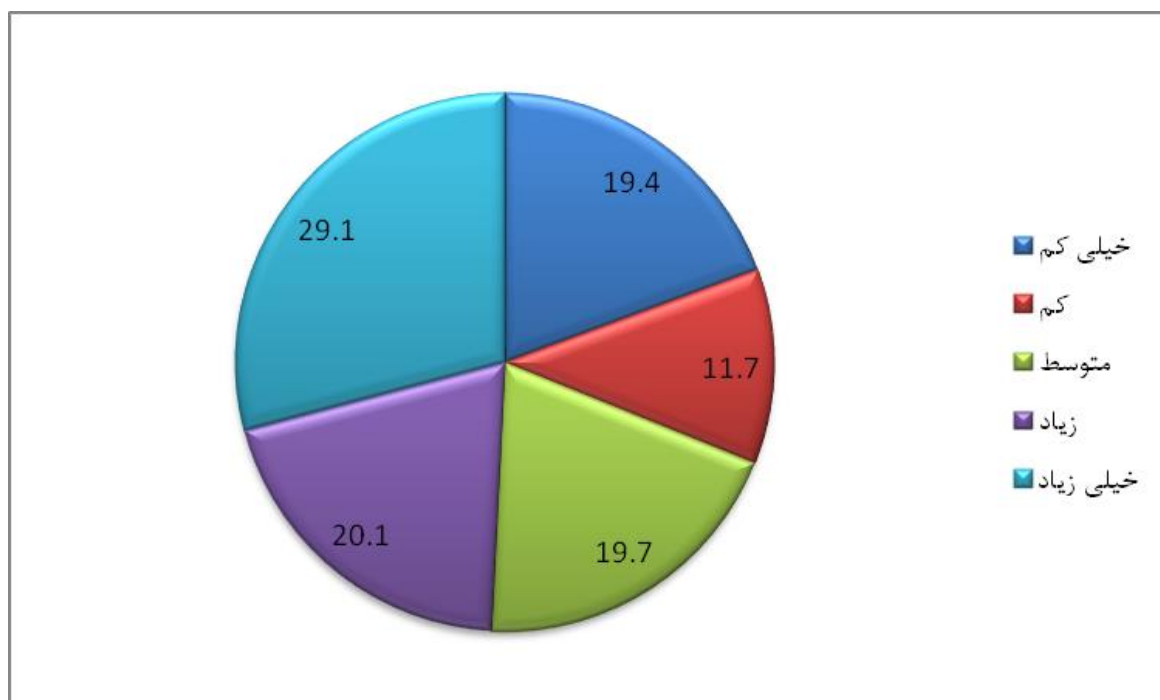
میانگین = ۲.۹۳

انحراف معیار = ۱.۵۰

شکل ۸۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر برنامه‌ریزی برای دستیابی به شغل مورد علاقه

(۲۸) انگیزه و تلاش برای خدمت‌رسانی بهتر به جامعه

همانطور که در شکل (۸۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

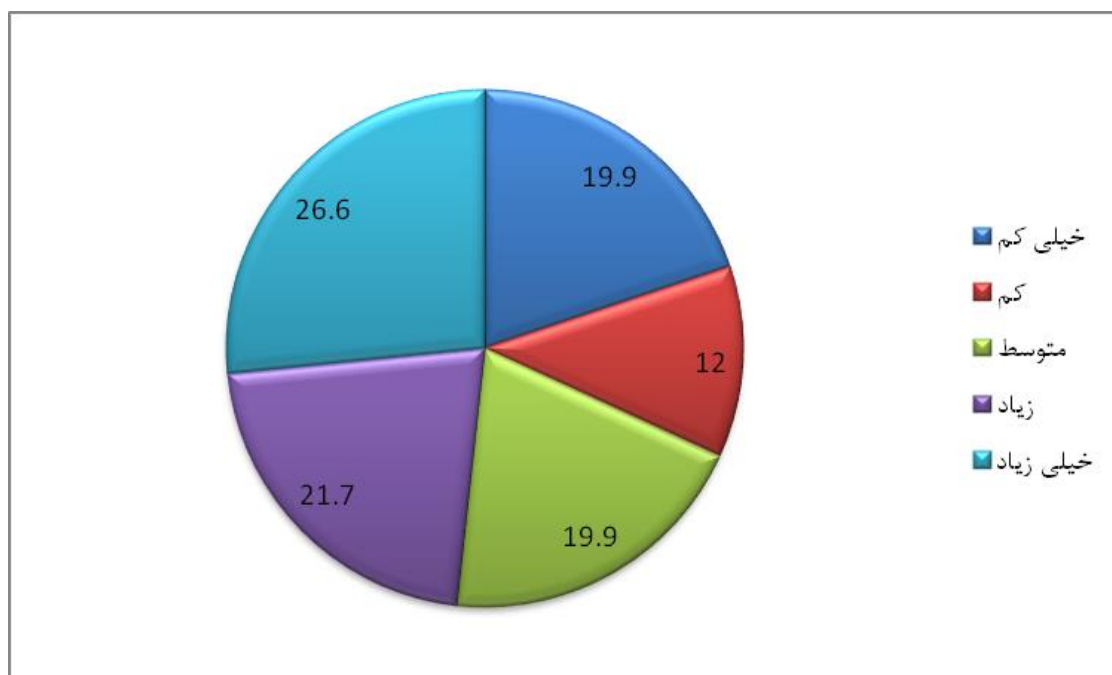
میانگین = ۳.۲۸

انحراف معیار = ۱.۴۷

شکل ۸۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تلاش برای خدمت‌رسانی بهتر به جامعه

(۲۹) دغدغه‌مندی نسبت به مسائل جامعه / خطرپذیری برای رفع نیازهای کشور

همانطور که در شکل (۸۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

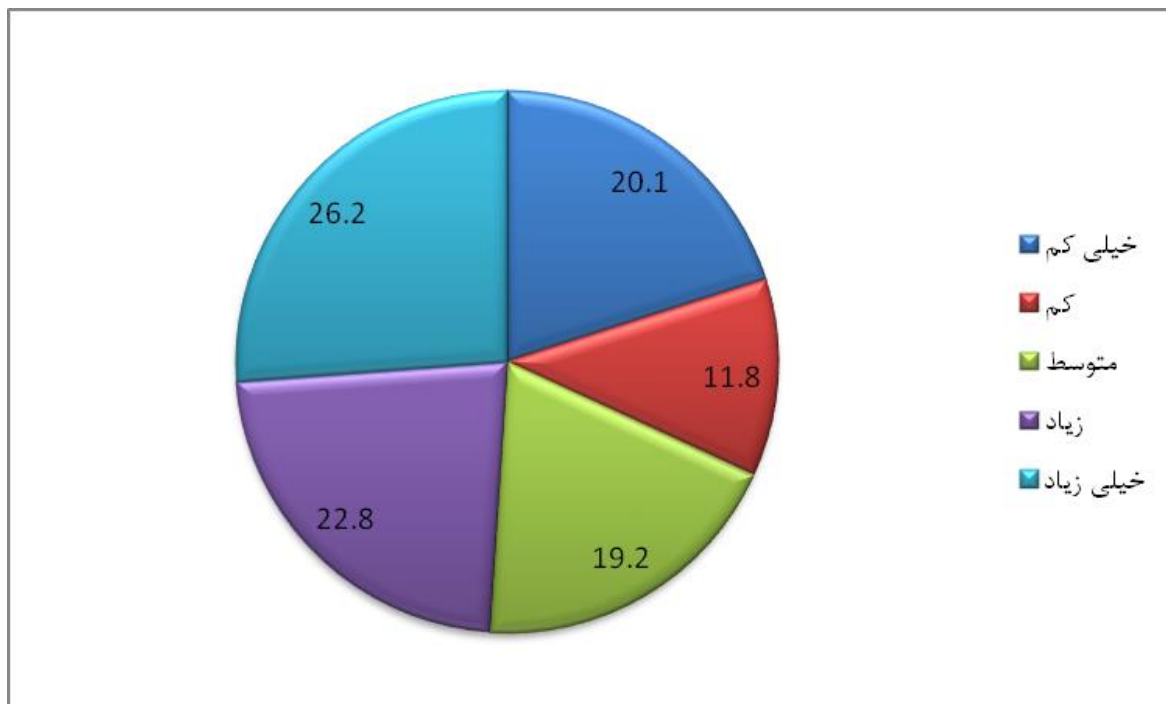
میانگین = ۳.۲۳

انحراف معیار = ۱.۴۶

شکل ۸۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر دغدغه‌مندی نسبت به مسائل جامعه

(۳۰) روحیه تواضع و فروتنی و از خودگذشتگی در برابر جامعه

همانطور که در شکل (۸۷) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

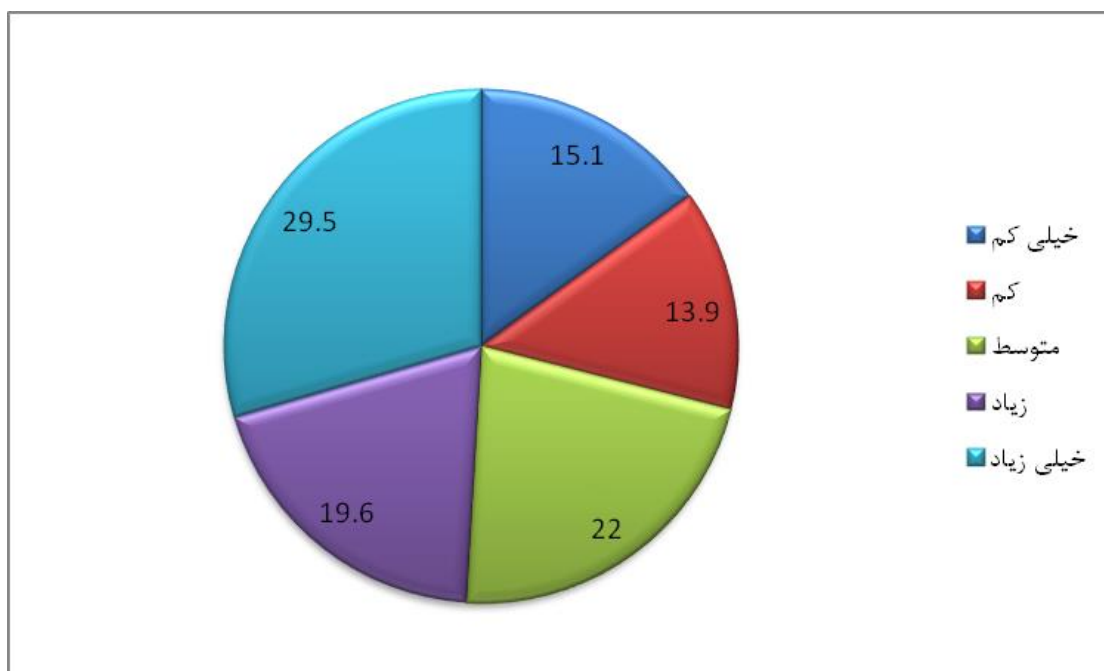
میانگین = ۳.۲۳

انحراف معیار = ۱.۴۶

شکل ۸۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر روحیه تواضع و فروتنی و از خودگذشتگی در برابر جامعه

(۳۱) رفع بخشی از نیازهای مادی

همانطور که در شکل (۸۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست.

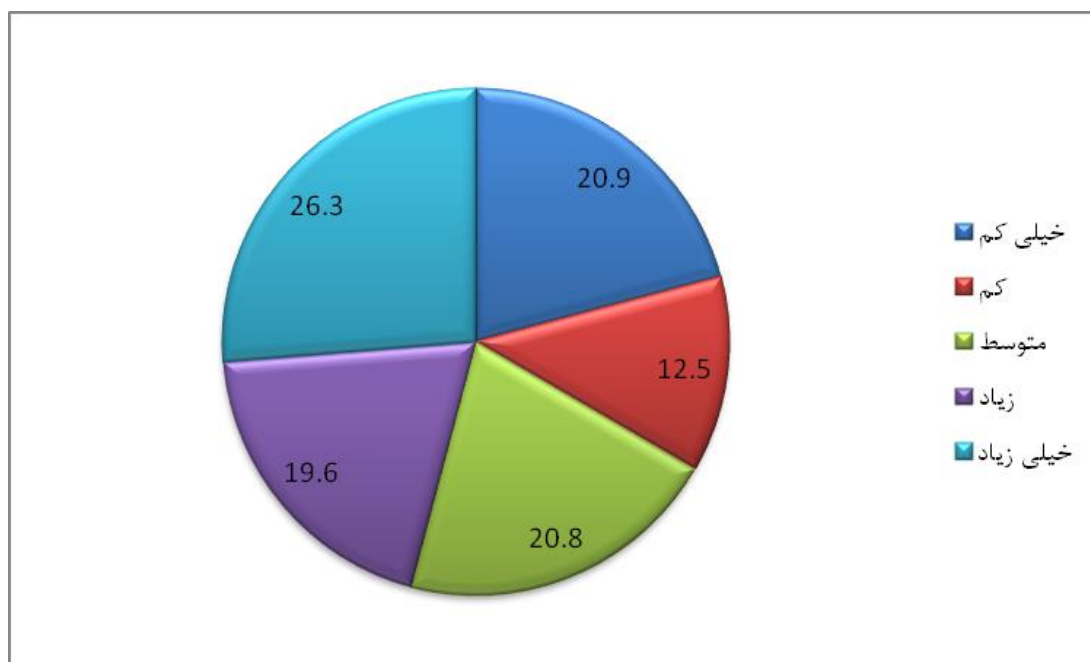
میانگین = ۳.۳۵

انحراف معیار = ۱.۴۱

شکل ۸۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر رفع بخشی از نیازهای مادی

(۳۲) پشتیبانی معنوی، اجتماعی و اعتباری در کنار حمایت‌های مادی

همانطور که در شکل (۸۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد خیلی کم بیشترین فراوانی را داراست.

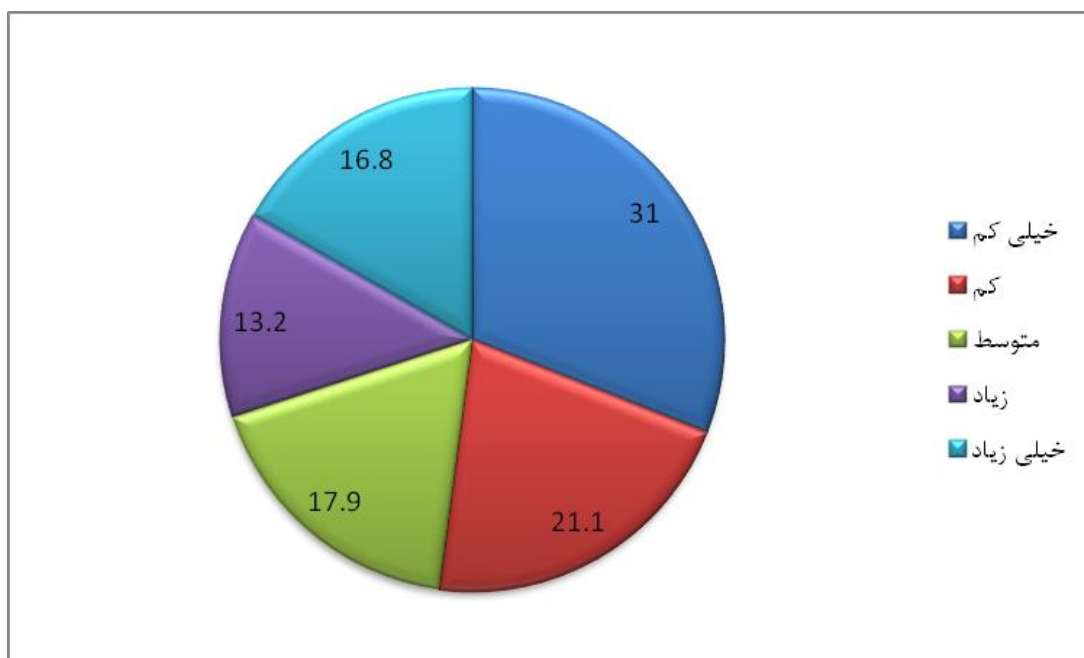
میانگین = ۳.۱۸

انحراف معیار = ۱.۴۷

شکل ۸۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی معنوی، اجتماعی و اعتباری در کنار حمایت‌های مادی

(۳۳) تسهیل ارتباط با نهادهای اجرایی کشور

همانطور که در شکل (۹۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست.

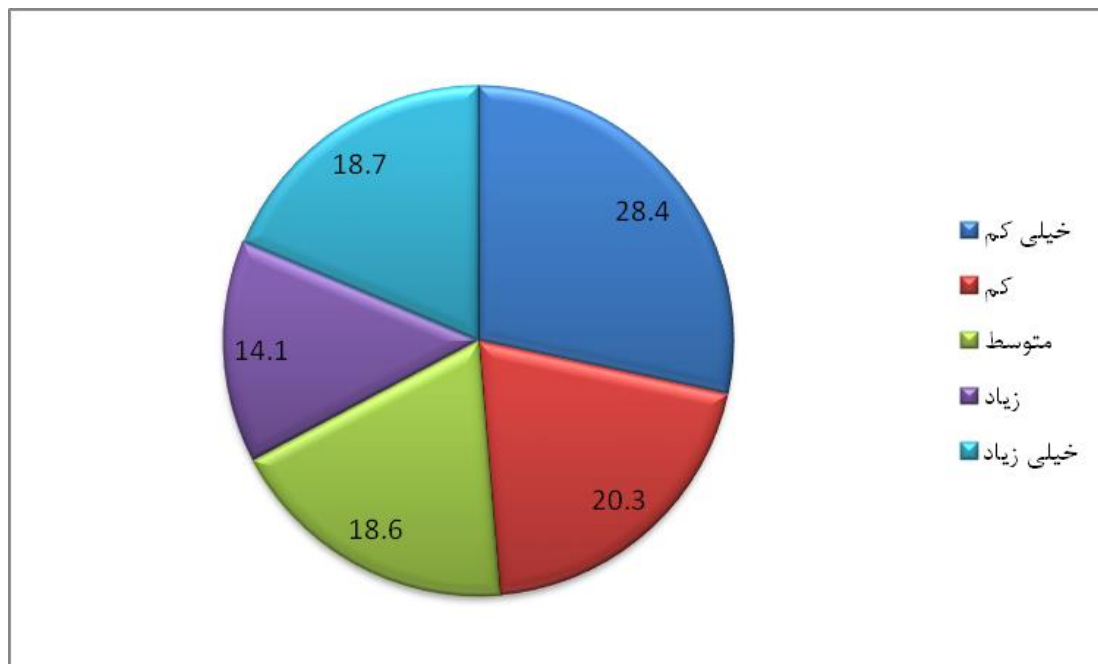
میانگین = ۲.۶۴

انحراف معیار = ۱.۴۵

شکل ۹۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای اجرایی کشور

(۳۴) پشتیبانی‌های مشاوره‌ای و هدایت‌کننده علاوه بر تسهیل‌گری

همانطور که در شکل (۹۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست.

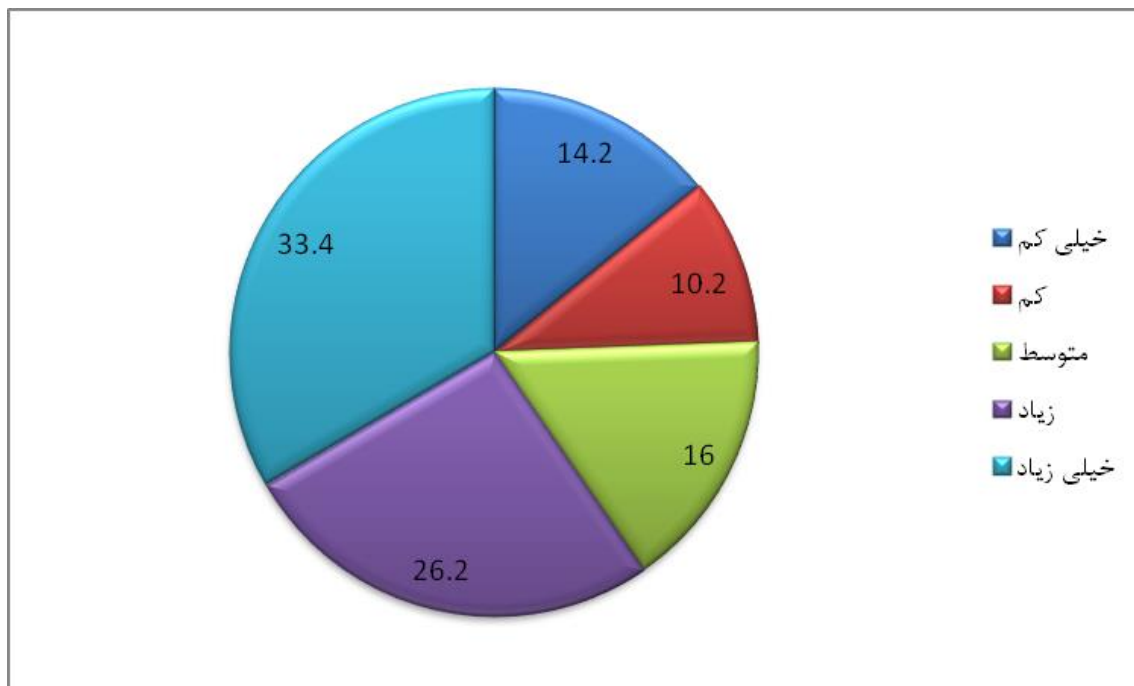
میانگین = ۲.۷۴

انحراف معیار = ۱.۴۷

شکل ۹۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی‌های مشاوره‌ای و هدایت‌کننده علاوه بر تسهیل‌گری

(۳۵) افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن (با توجه به شایستگی خود)

همانطور که در شکل (۹۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

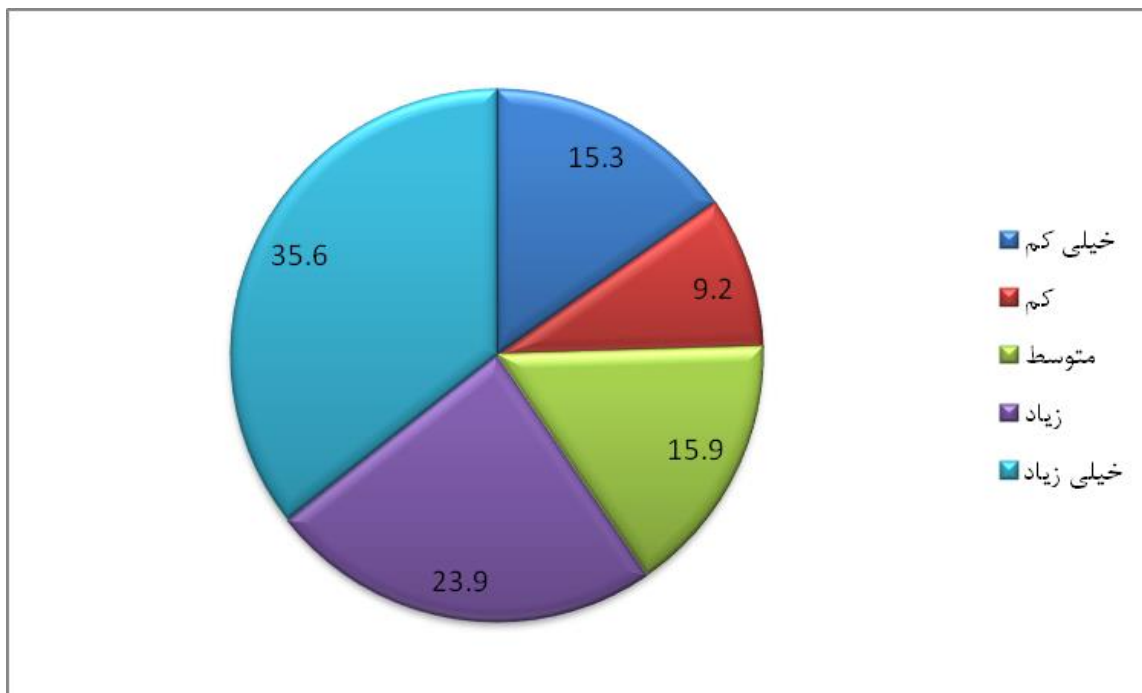
میانگین = ۳.۵۵

انحراف معیار = ۱.۴۰

شکل ۹۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن

(۳۶) انگیزه برای تلاش بیش‌تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای

همانطور که در شکل (۹۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

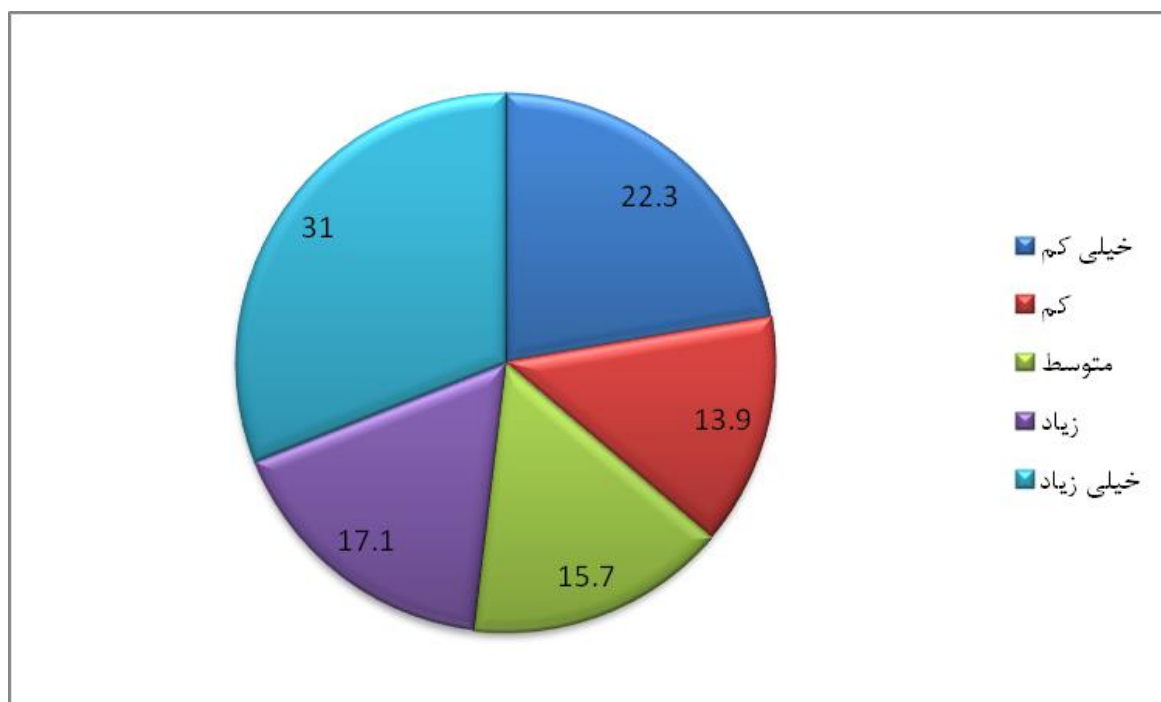
میانگین = ۳.۵۵

انحراف معیار = ۱.۴۳

شکل ۹۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه برای تلاش بیش‌تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای

(۳۷) افزایش تمایل به ادامه تحصیل در داخل کشور

همانطور که در شکل (۹۴) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد خیلی کم بیشترین فراوانی را داراست.

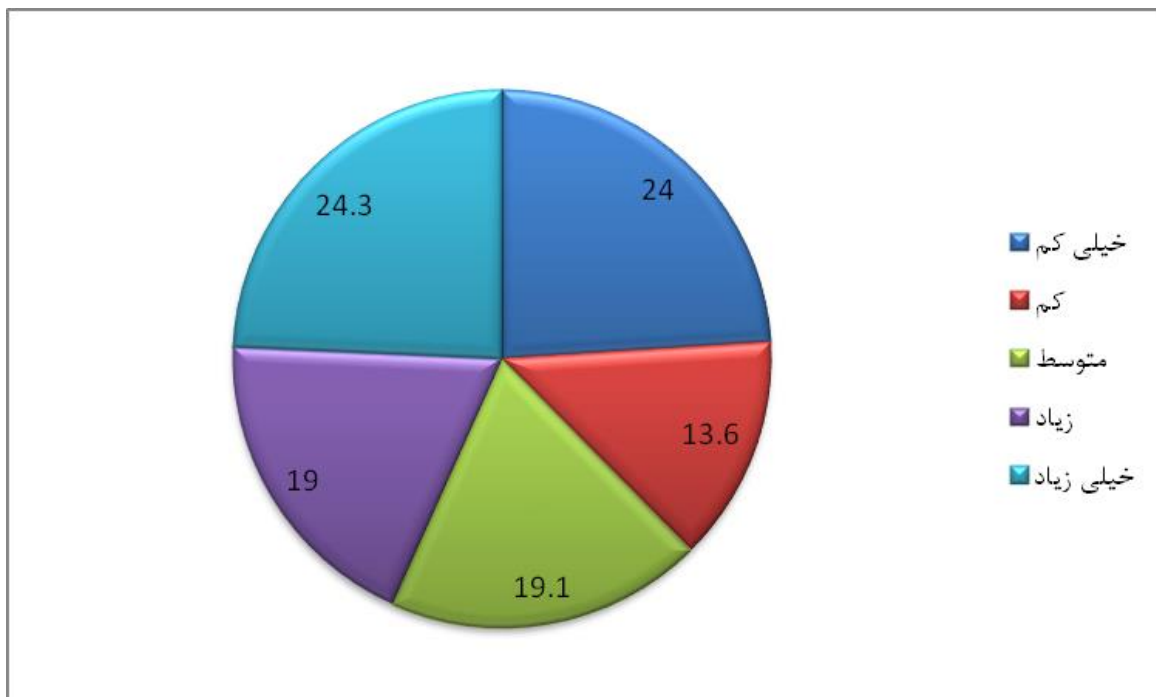
میانگین = ۳.۲۱

انحراف معیار = ۱.۵۵

شکل ۹۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش تمایل به ادامه تحصیل در داخل کشور

(۳۸) گسترش ارتباطات با صاحب‌نظران و نخبگان

همانطور که در شکل (۹۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است و بعد از آن، حد خیلی کم بیشترین فراوانی را داراست.

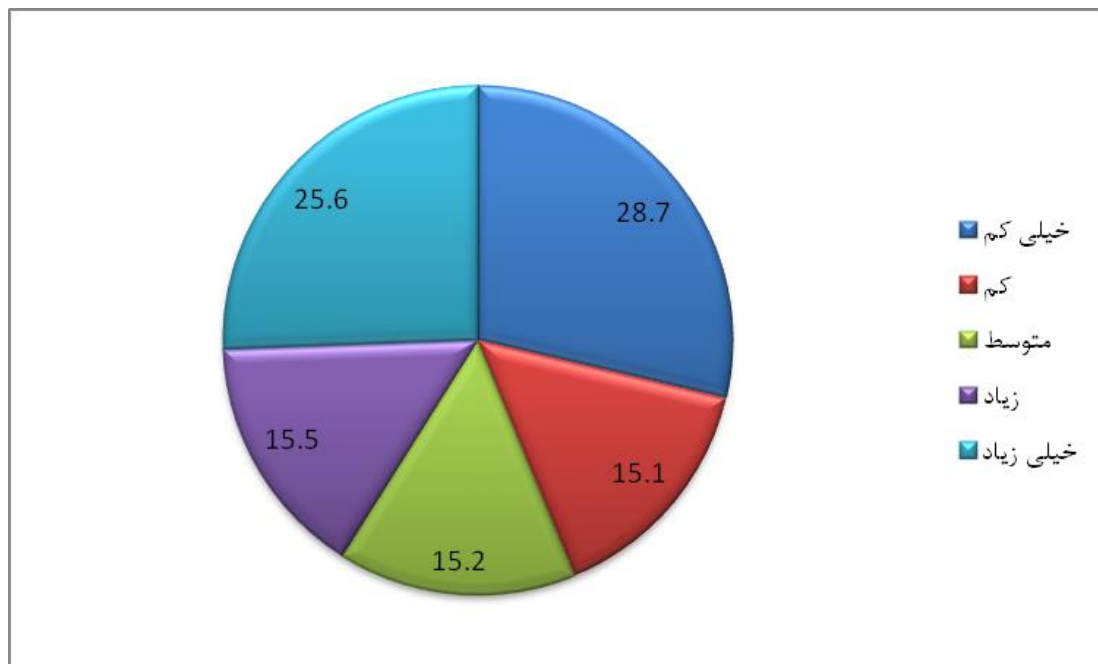
میانگین = ۳.۰۶

انحراف معیار = ۱.۵۰

شکل ۹۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر گسترش ارتباطات با صاحب‌نظران و نخبگان

(۳۹) کاهش تمایل به مهاجرت به کشورهای دیگر برای کار و زندگی

همانطور که در شکل (۹۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست.

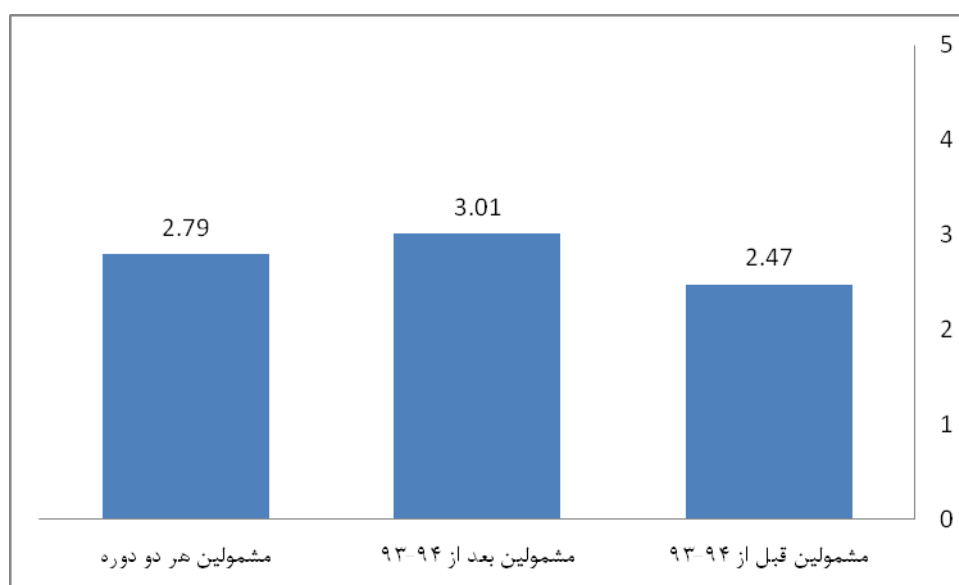

میانگین = ۲.۹۴

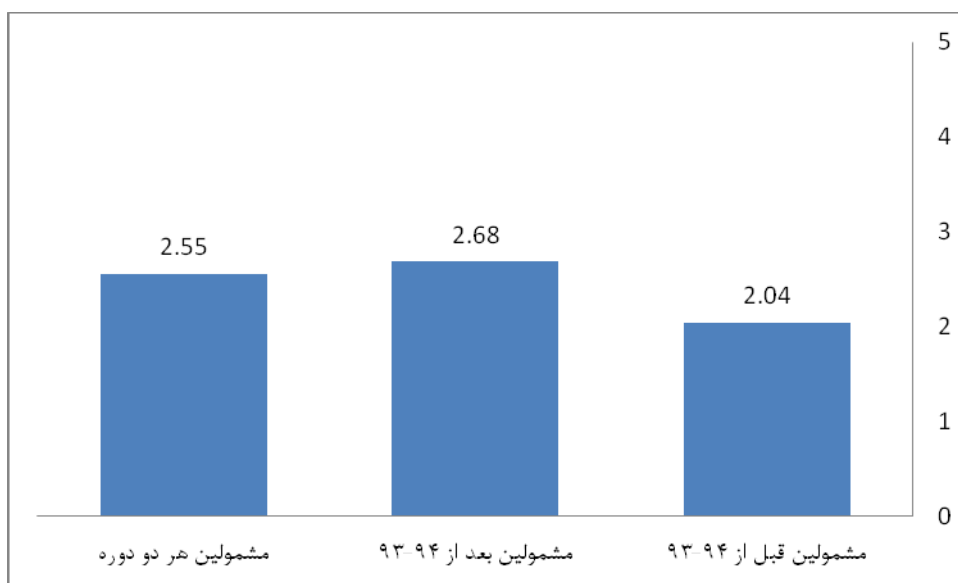
انحراف معیار = ۱.۵۷

شکل ۹۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر کاهش تمایل به مهاجرت به کشورهای دیگر

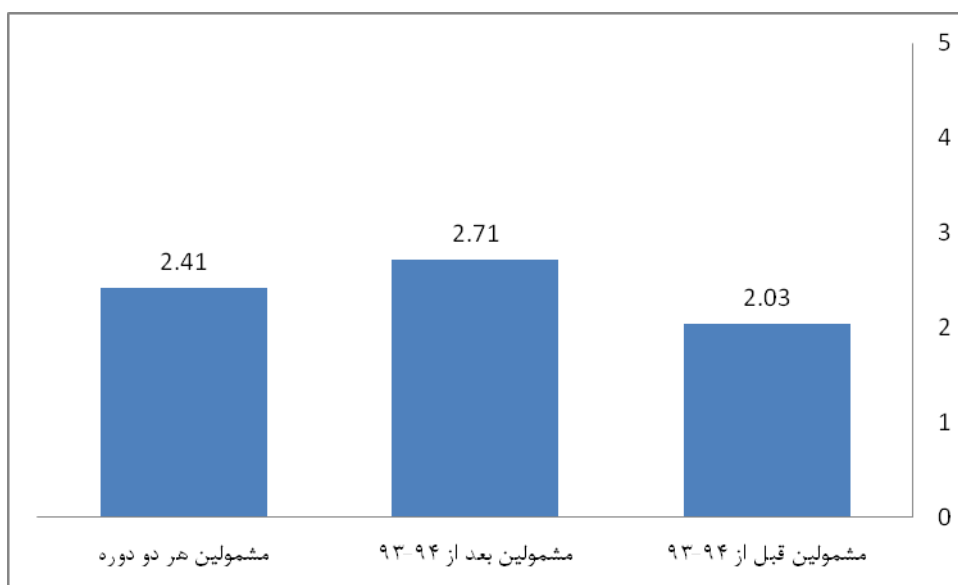
دیدگاه مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد نسبت به تاثیرگذاری تسهیلات اعطایی براساس سال‌های مشمولیت نیز مورد بررسی قرار گرفت. بدین ترتیب، نظرات سه گروه مشمولان قبل از ۹۳-۹۴، بعد از ۹۳-۹۴، و آنهایی که در هر دو دوره از تسهیلات استفاده کرده اند، تفکیک شد. یافته‌های به دست آمده در شکل‌های (۹۷) تا (۱۳۵) نشان داده شده است. نتایج نشان می‌دهد که میانگین نظرات مشمولان بعد از ۹۳-۹۴ در تمام موارد بیشتر از دو گروه دیگر است.

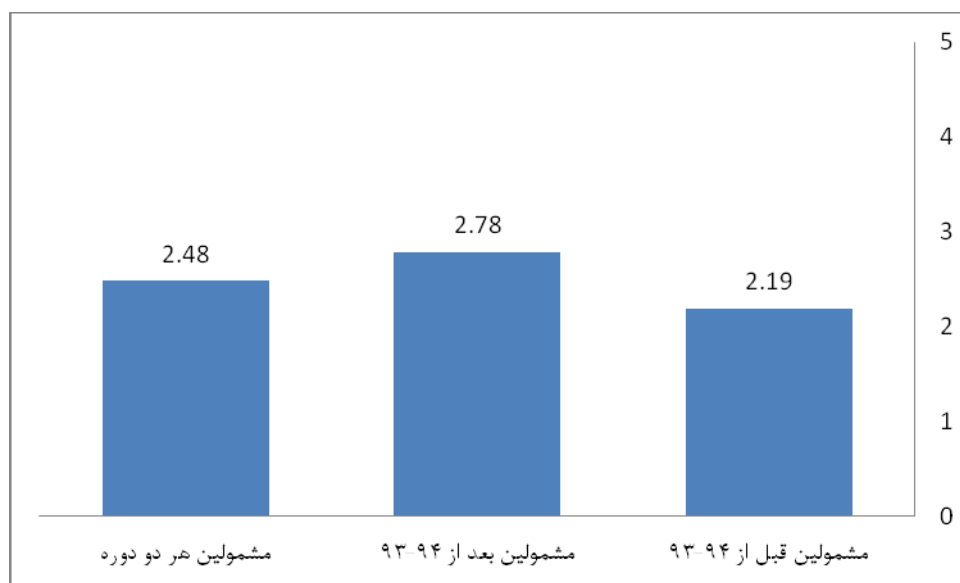
شکل ۹۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در موضوع‌های تخصصی تحصیلی

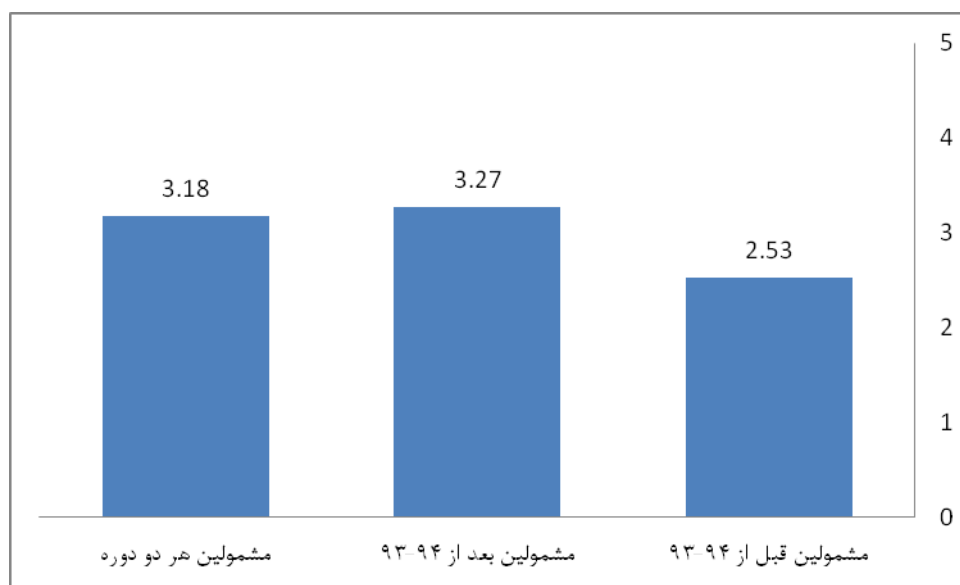
شکل ۹۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی

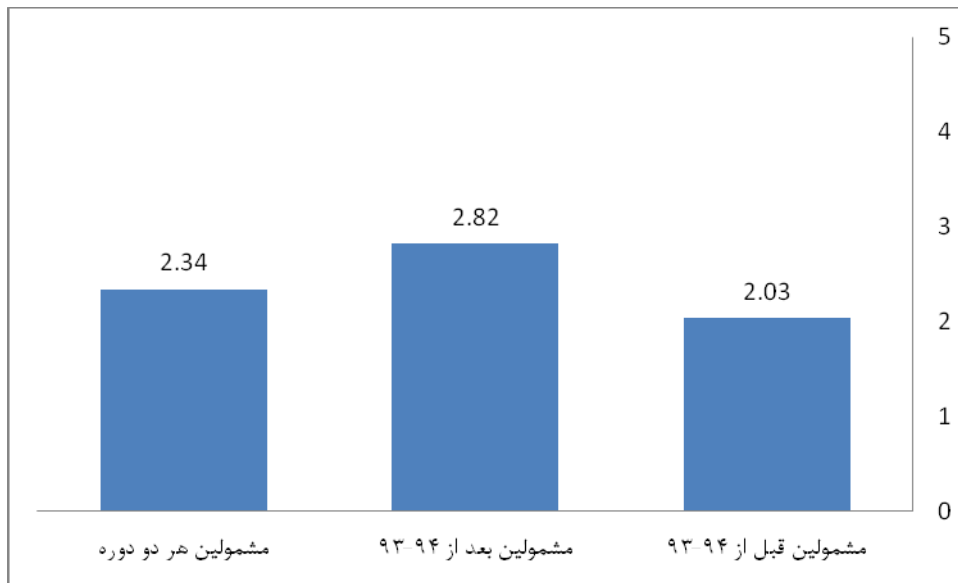
شکل ۹۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی

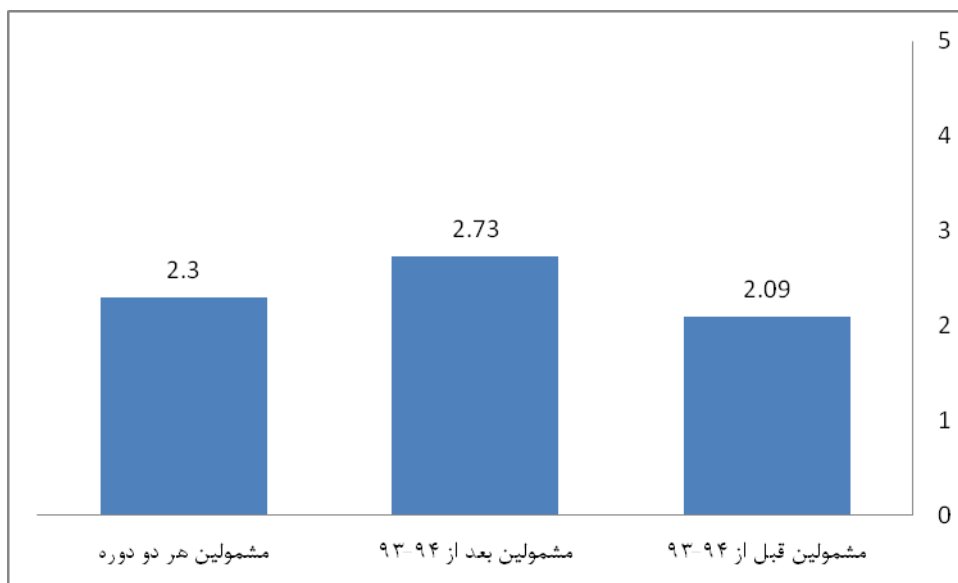
شکل ۱۰۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل دسترسی به زیرساخت‌های مطالعاتی و پژوهشی کشور (مانند کتابخانه‌های تخصصی و شبکه‌های آزمایشگاهی)

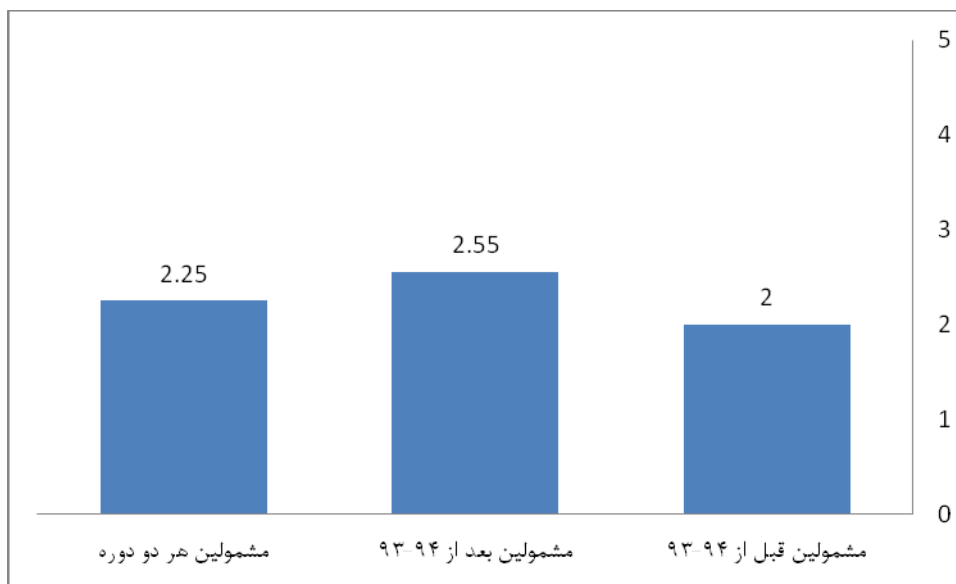
شکل ۱۰۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل خرید کتاب‌های علمی

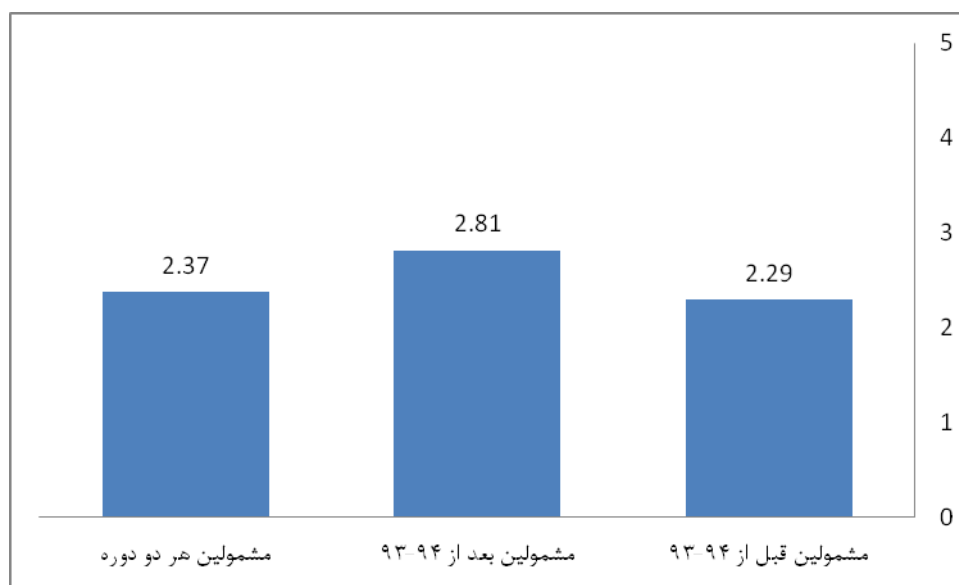
شکل ۱۰۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر آشنایی با فضای کار و فناوری و کارآفرینی

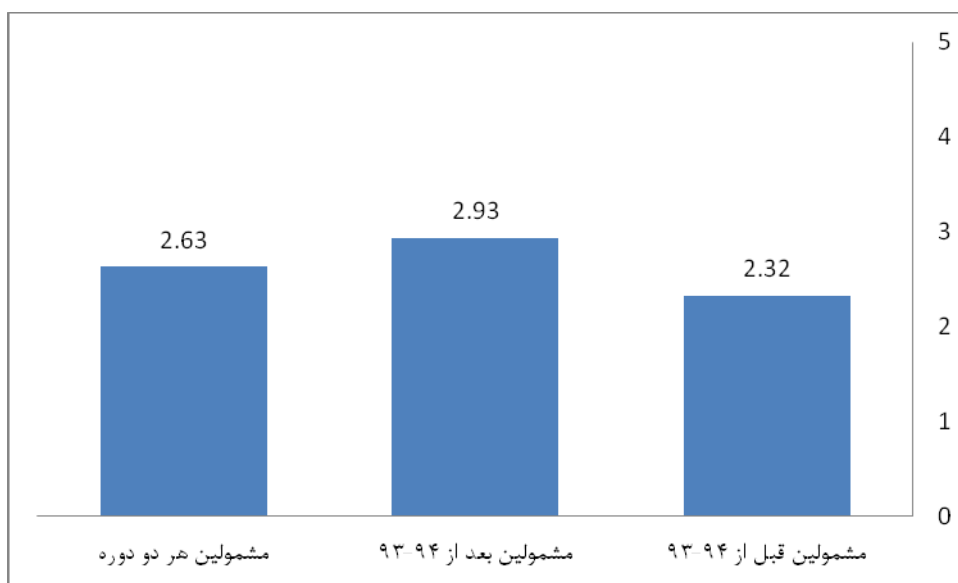
شکل ۱۰۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره-های آموزشی راه اندازی کسب و کار، تجاری سازی و مشابه آن

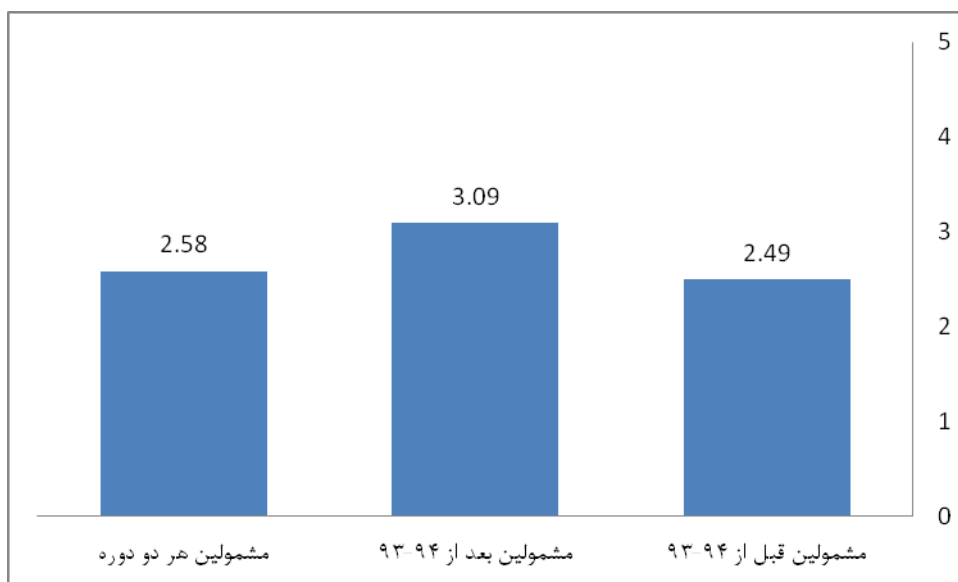
شکل ۱۰۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان

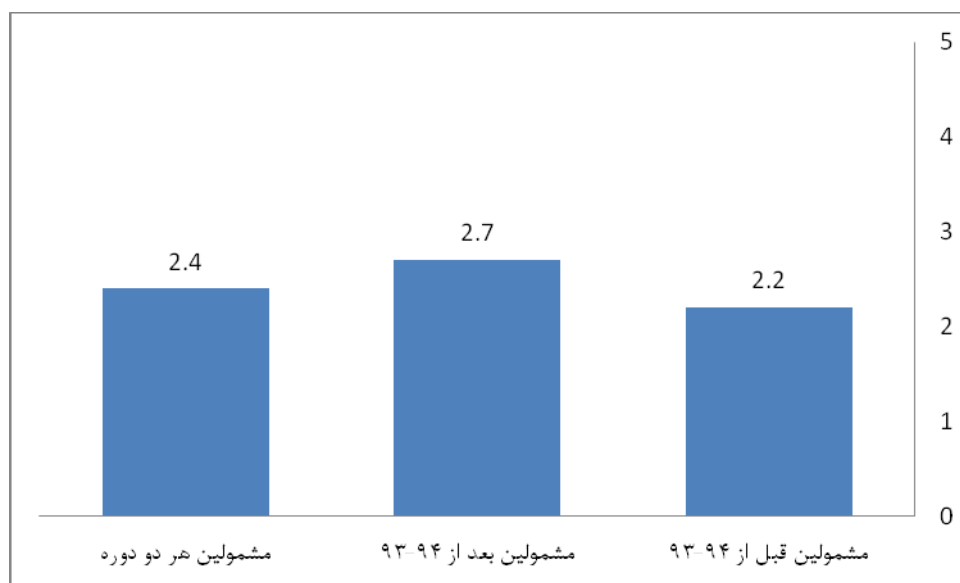
شکل ۱۰۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به دریافت آموزش‌های متناسب با بحث کارآفرینی و مدیریت کسب و کار

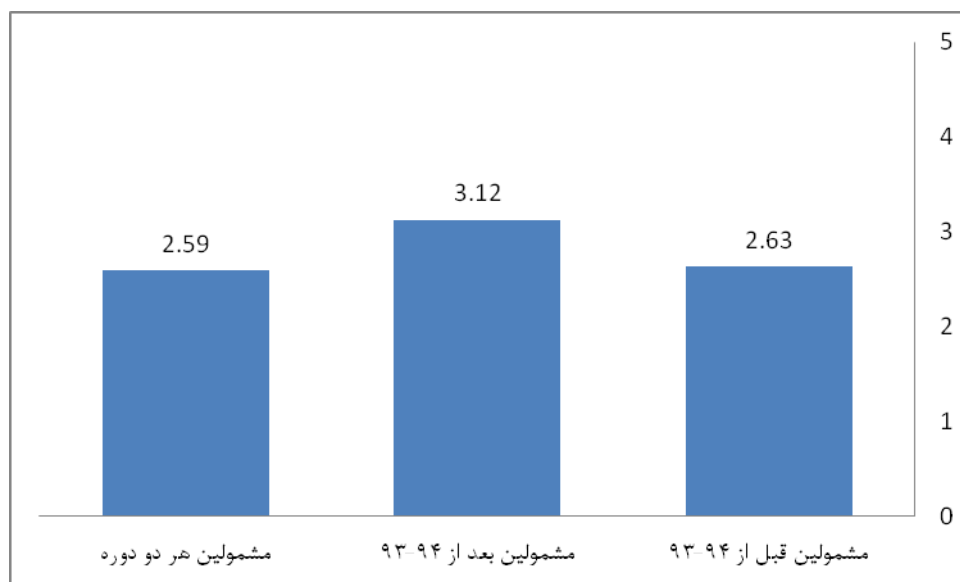
شکل ۱۰۶- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در کنفرانس‌ها و مجامع داخلی و خارجی

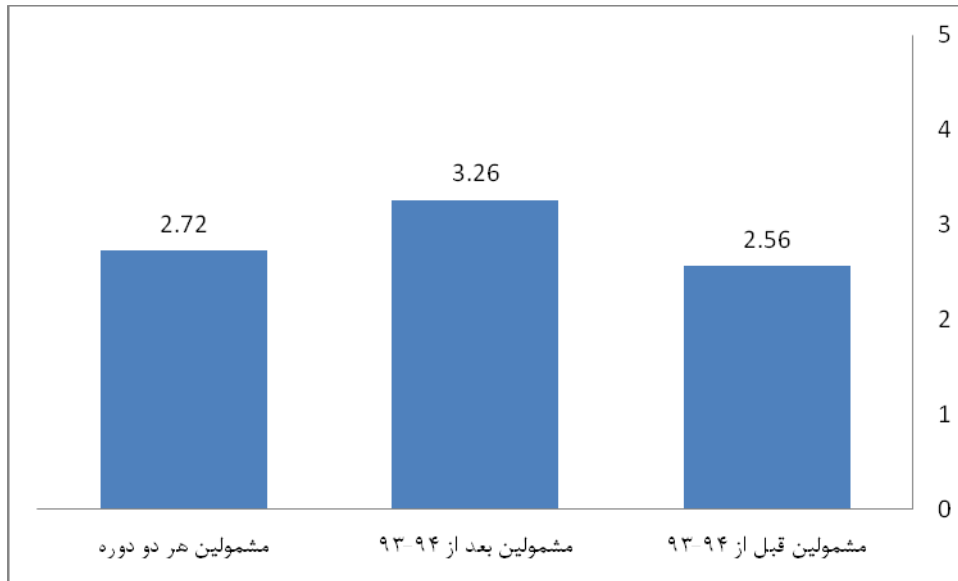
شکل ۱۰۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد ارتباطات پژوهشی

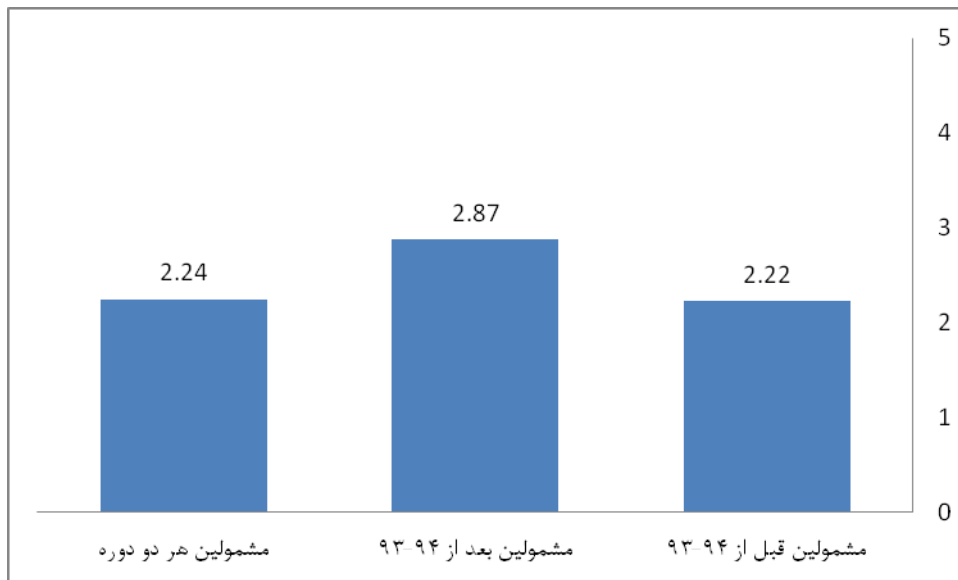
شکل ۱۰۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای علمی و فناوریانه کشور و خارج از کشور

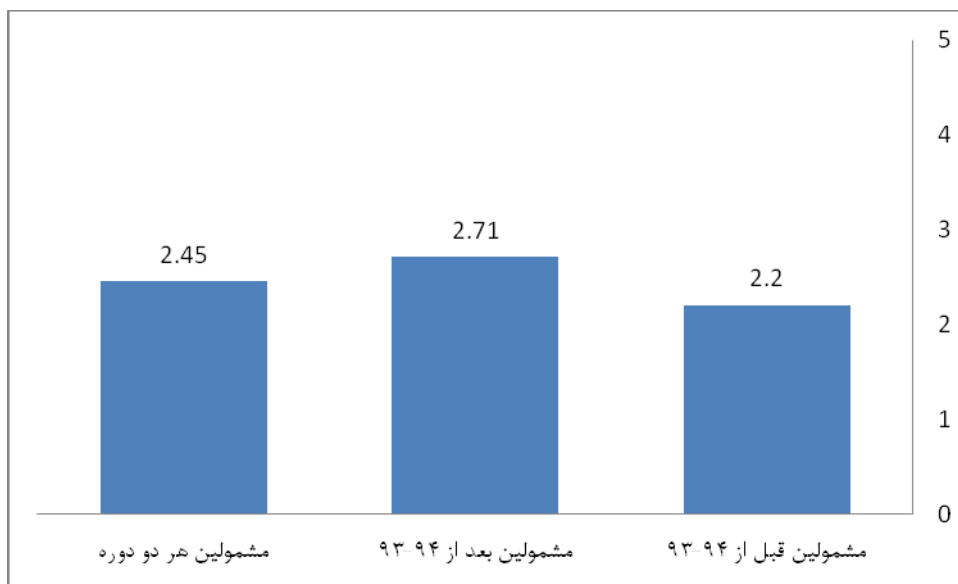
شکل ۱۰۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پایان- نامه/رساله

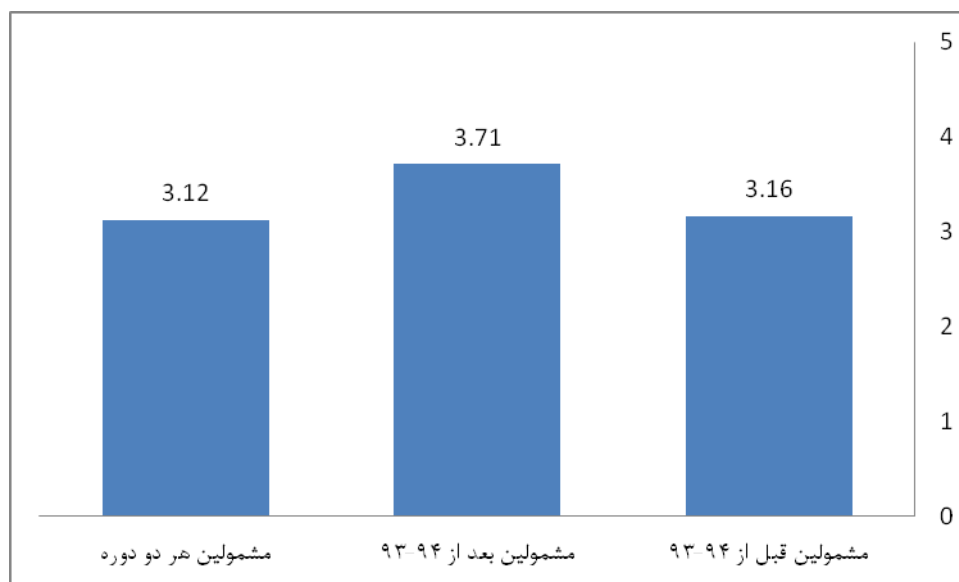
شکل ۱۱۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پژوهش و تحقیق

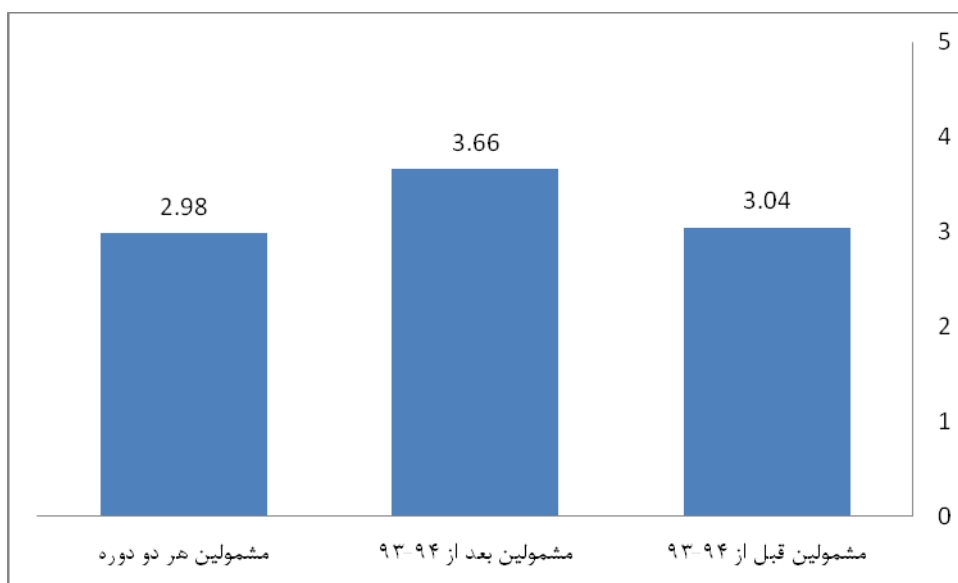
شکل ۱۱۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی

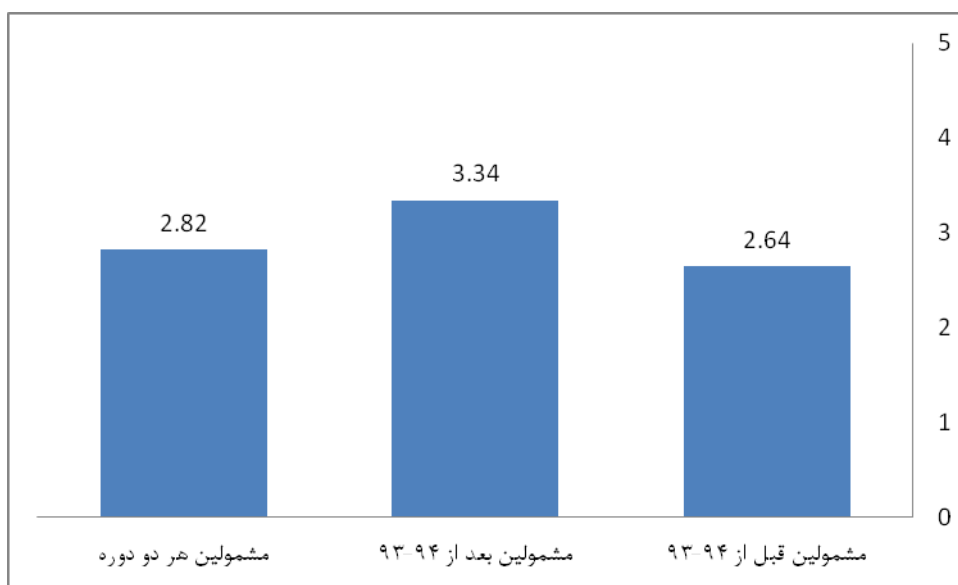
شکل ۱۱۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر برقراری ارتباط و مشارکت‌های علمی بین‌المللی

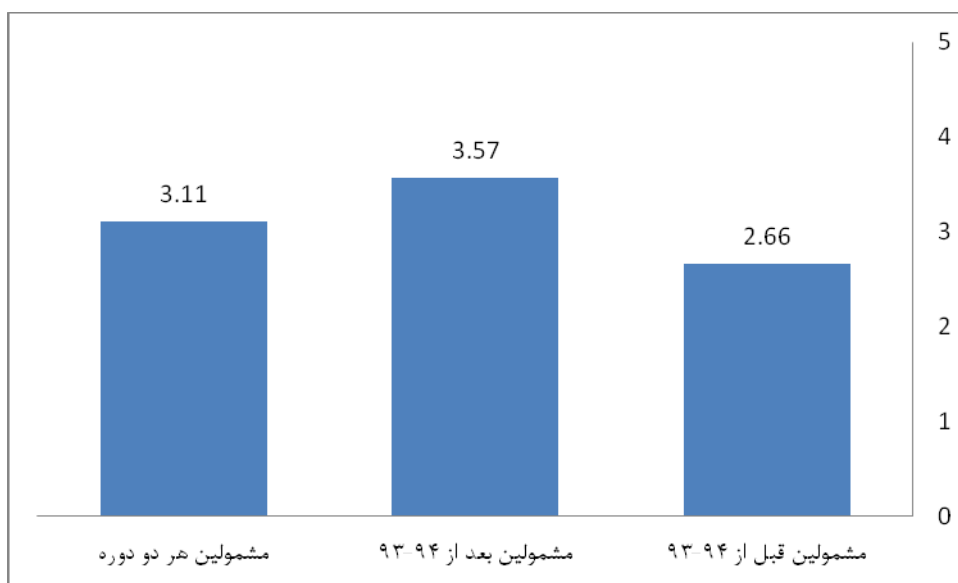
شکل ۱۱۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر جدیت و پشتکار در تحصیل

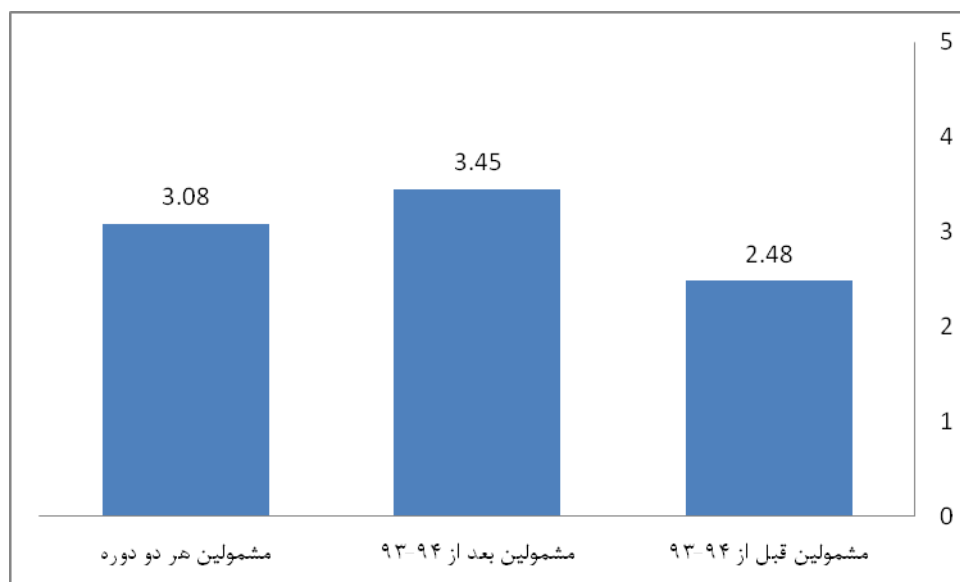
شکل ۱۱۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر جدیت در کار و مسئولیت‌پذیری

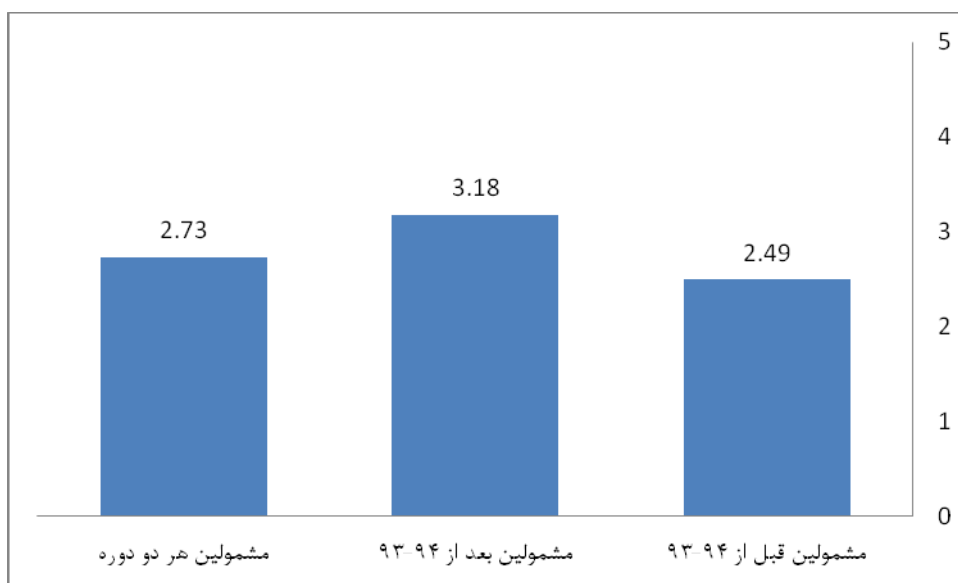
شکل ۱۱۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پرسشگری و تفکر نقادانه

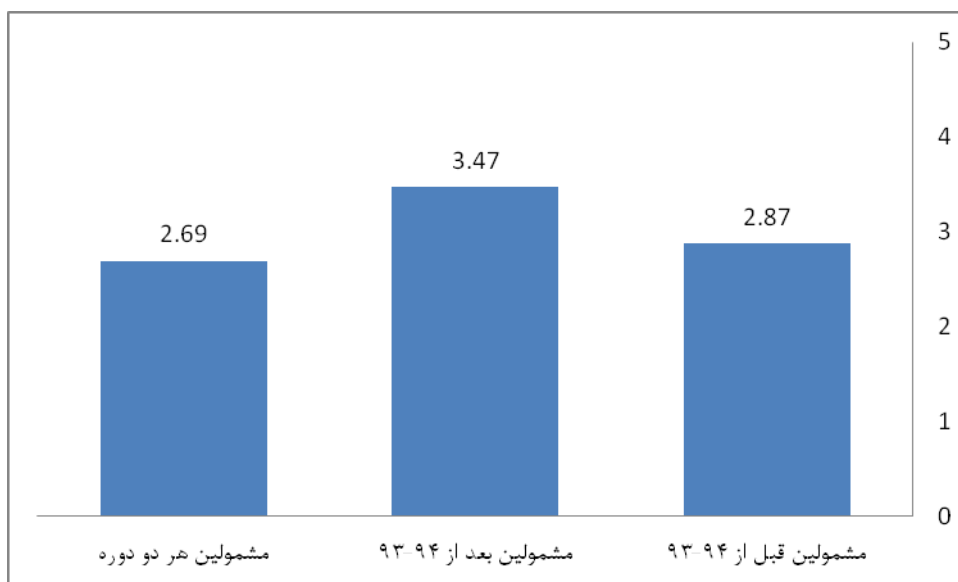
شکل ۱۱۶- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به تدریس

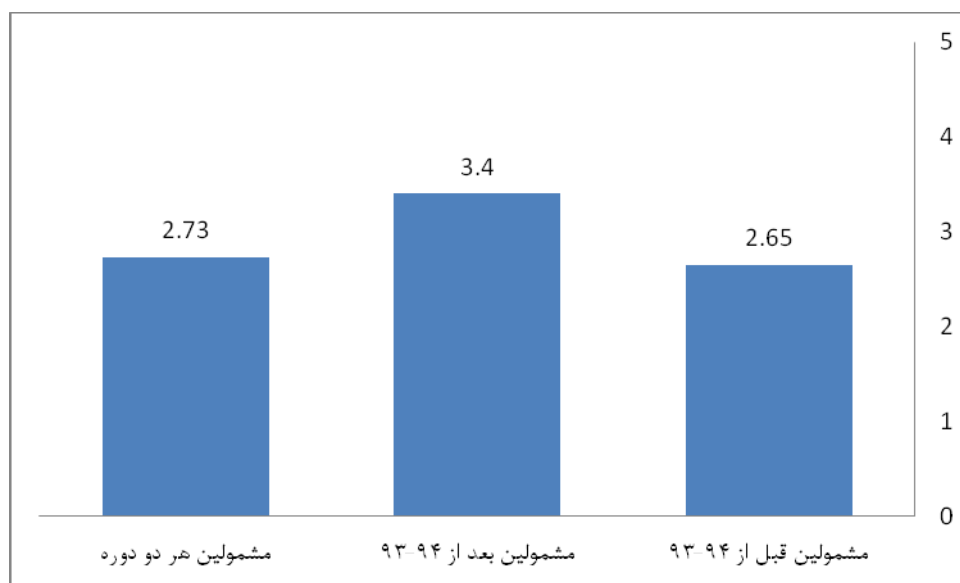
شکل ۱۱۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تقویت مهارت‌های تدریس

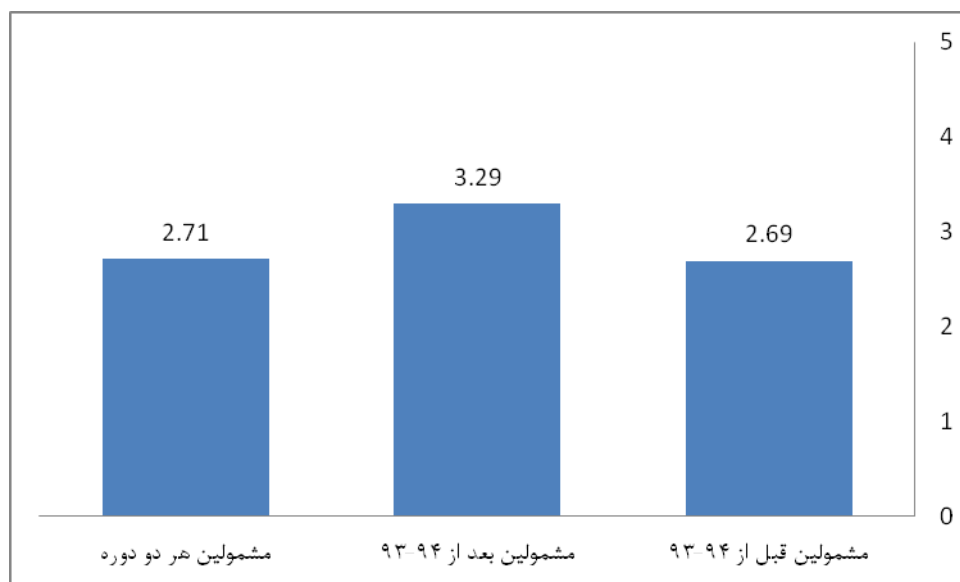
شکل ۱۱۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تعامل و شبکه سازی با دانشجویان

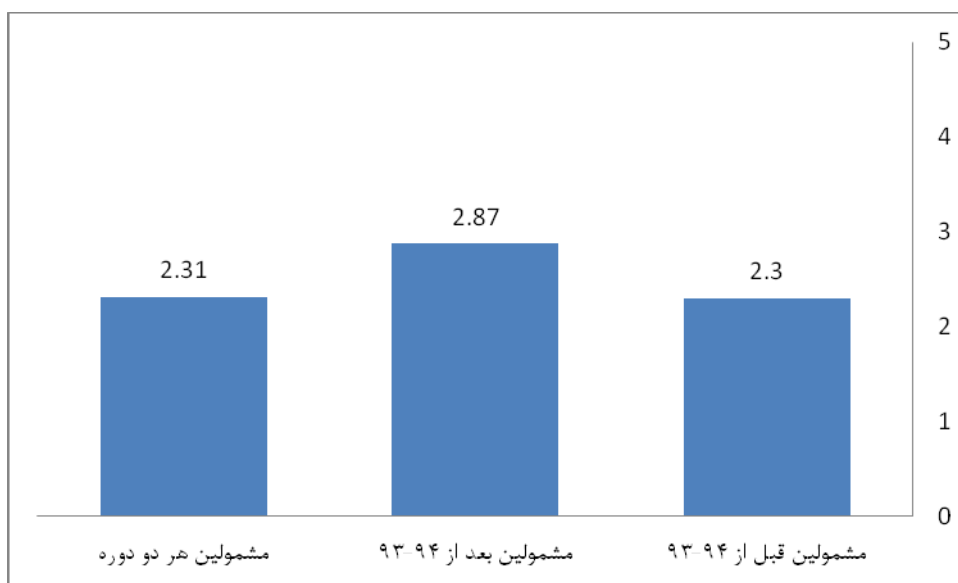
شکل ۱۱۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه انجام پژوهش‌های دست اول، بدیع، نوآور و با کیفیت

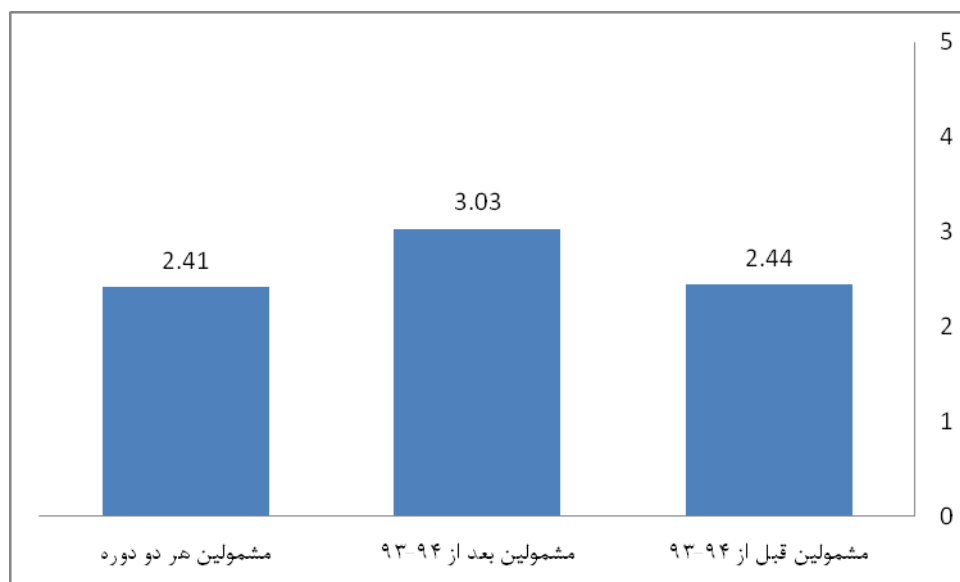
شکل ۱۲۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تمایل به انجام پژوهش‌های کاربردی و ماموریت محور و متناسب با نیاز جامعه

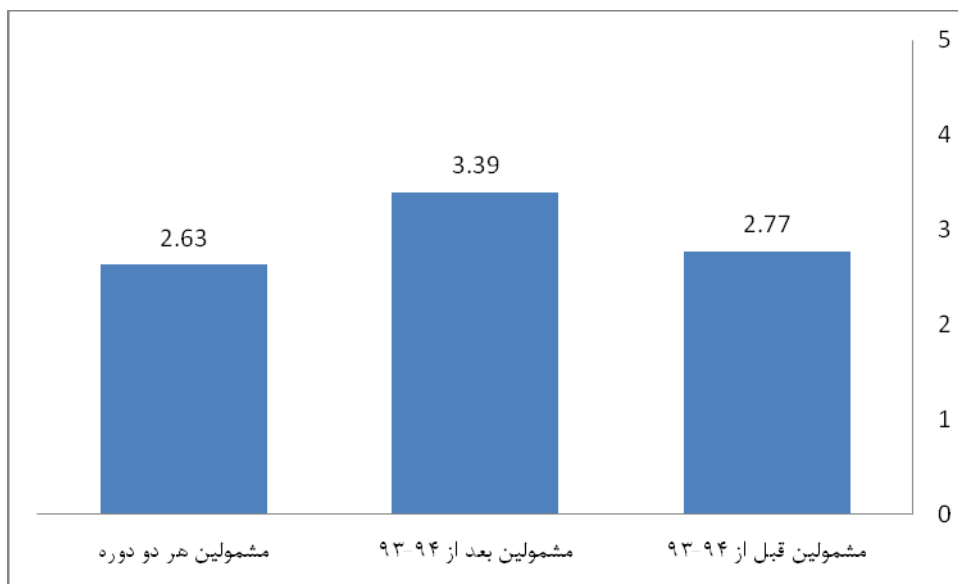
شکل ۱۲۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش توان مواجهه با چالش‌ها و تلاش برای حل مسئله

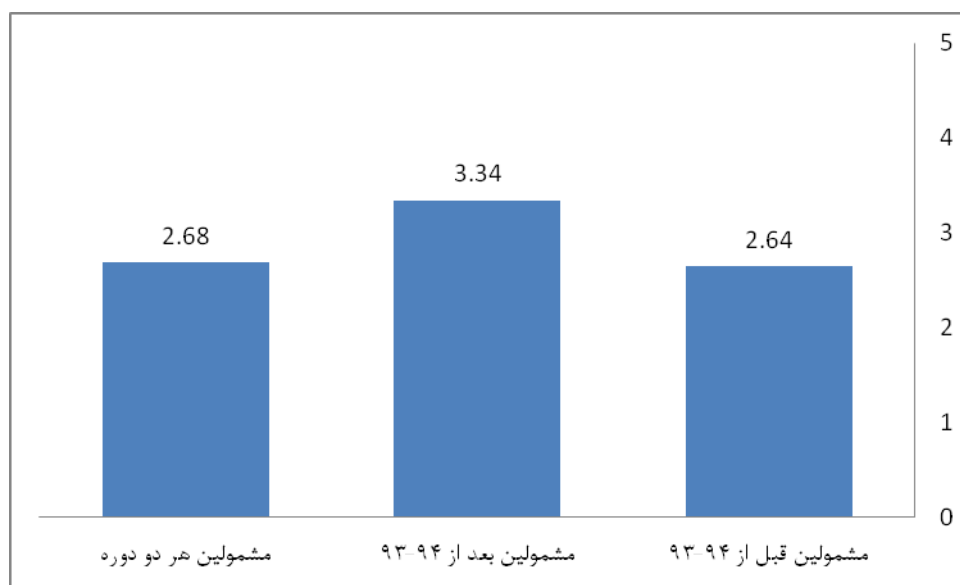
شکل ۱۲۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر شناسایی فرصت‌های شغلی

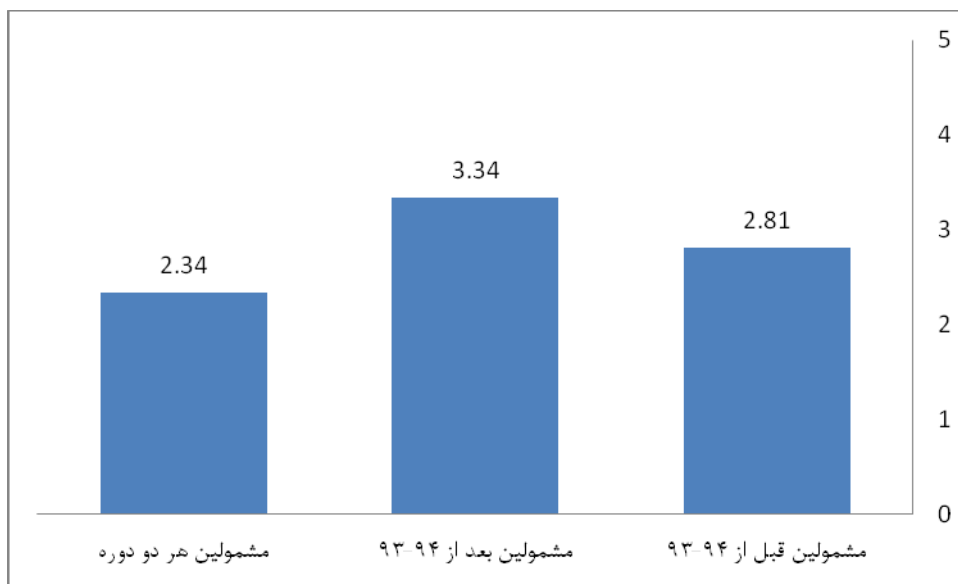
شکل ۱۲۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر برنامه‌ریزی برای دستیابی به شغل مورد علاقه

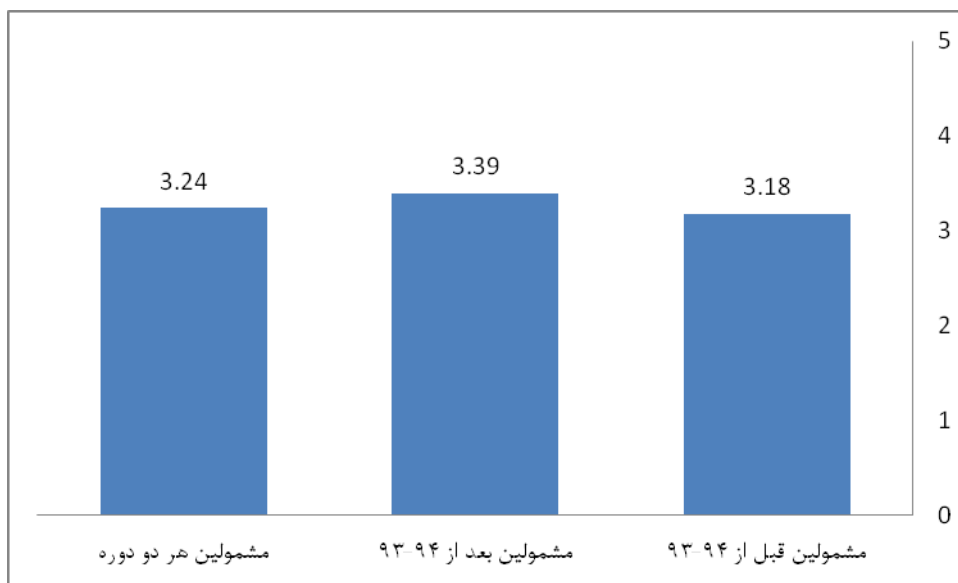
شکل ۱۲۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تلاش برای خدمت‌رسانی بهتر به جامعه

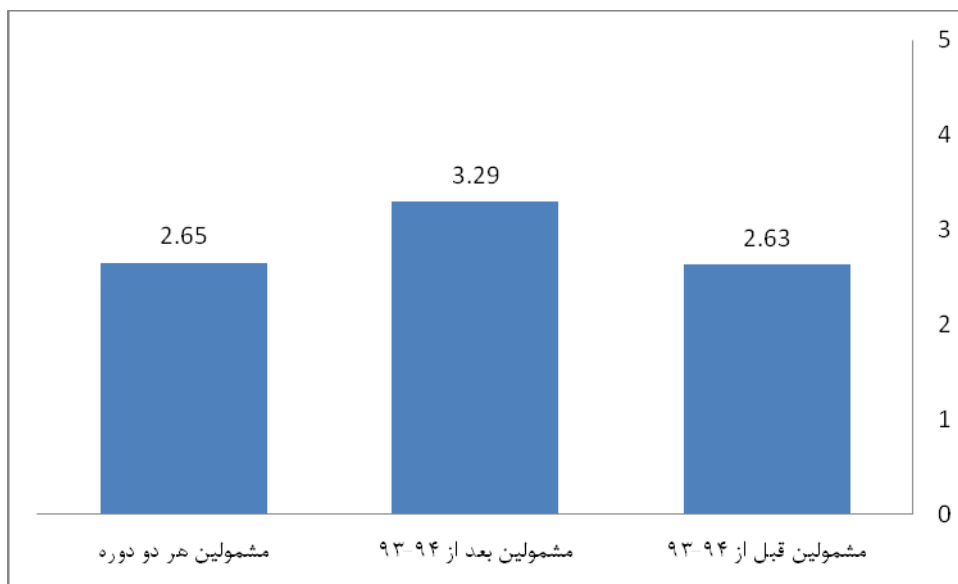
شکل ۱۲۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر دغدغه‌مندی نسبت به مسائل جامعه/ خطرپذیری برای رفع نیازهای کشور

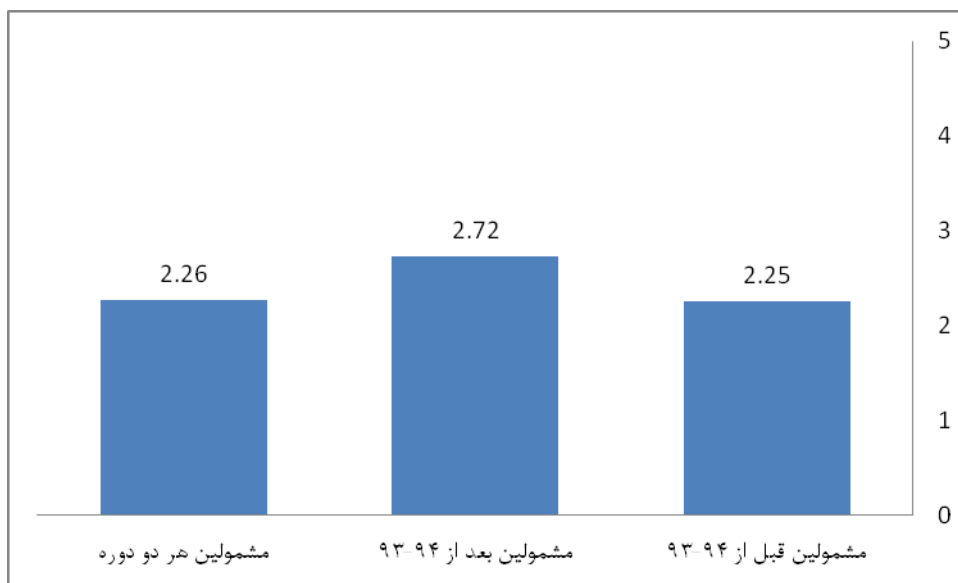
شکل ۱۲۶- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر روحیه تواضع و فروتنی و از خودگذشتگی در برابر جامعه

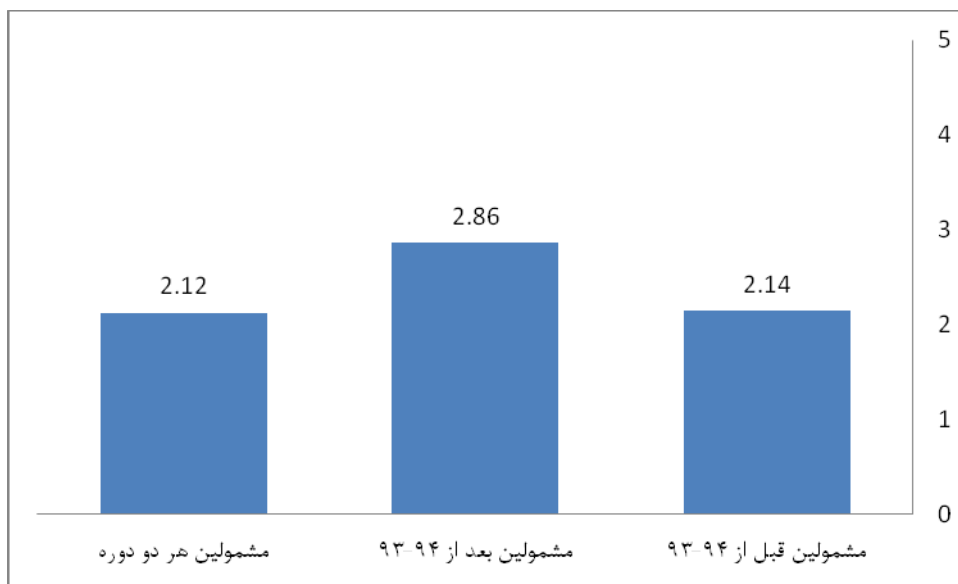
شکل ۱۲۷- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر رفع بخشی از نیازهای مادی

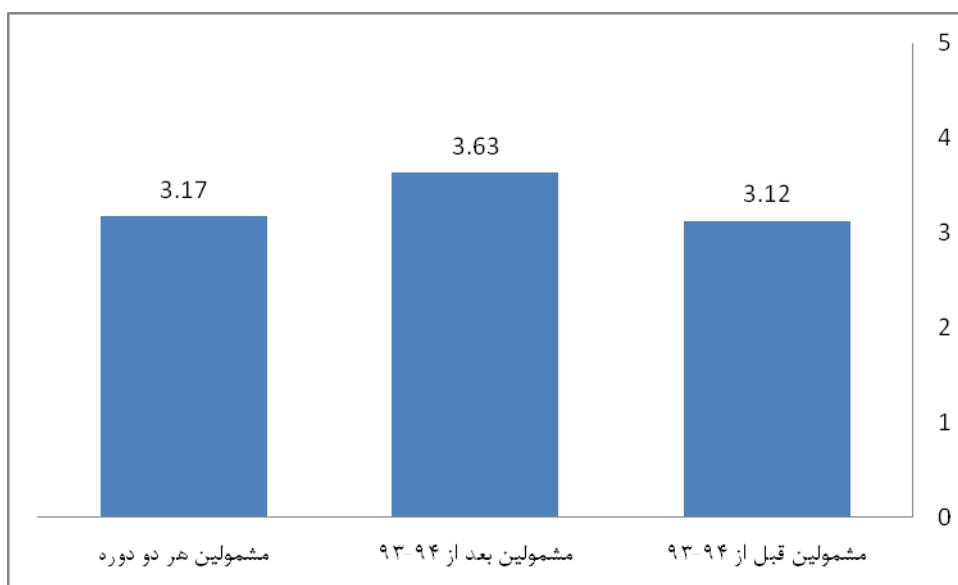
شکل ۱۲۸- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی معنوی، اجتماعی و اعتباری در کنار حمایت‌های مادی

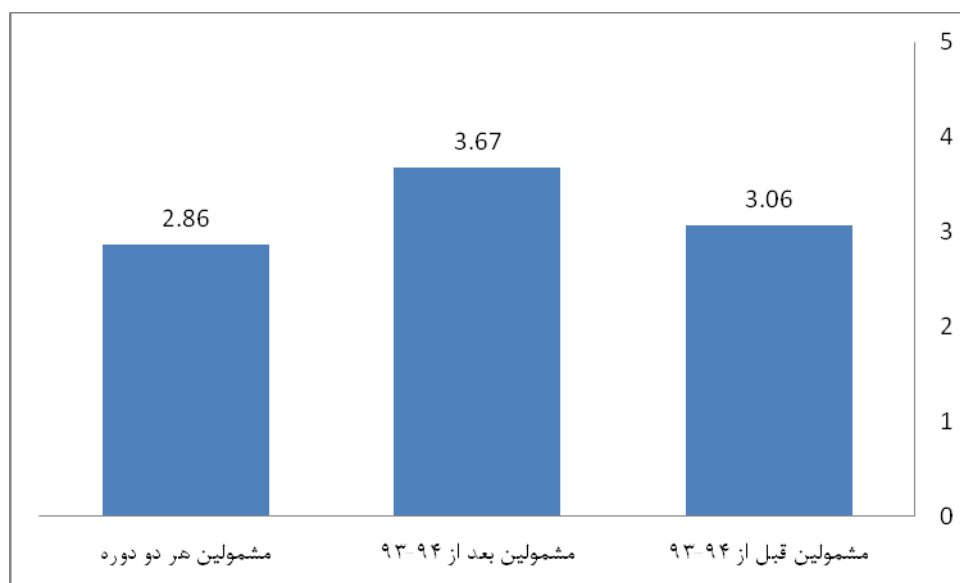
شکل ۱۲۹- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای اجرایی کشور

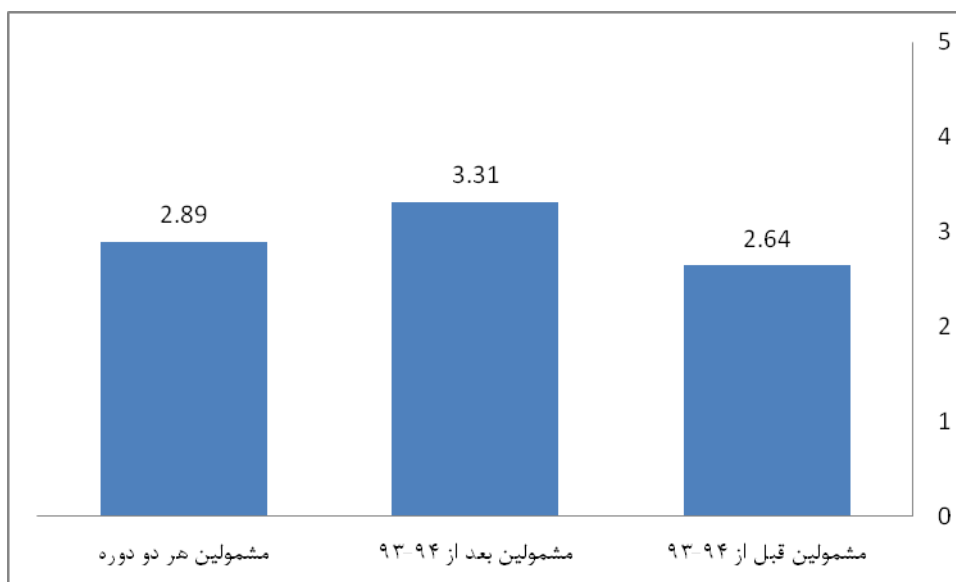
شکل ۱۳۰- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی‌های مشاوره-ای و هدایت‌کننده علاوه بر تسهیل‌گری

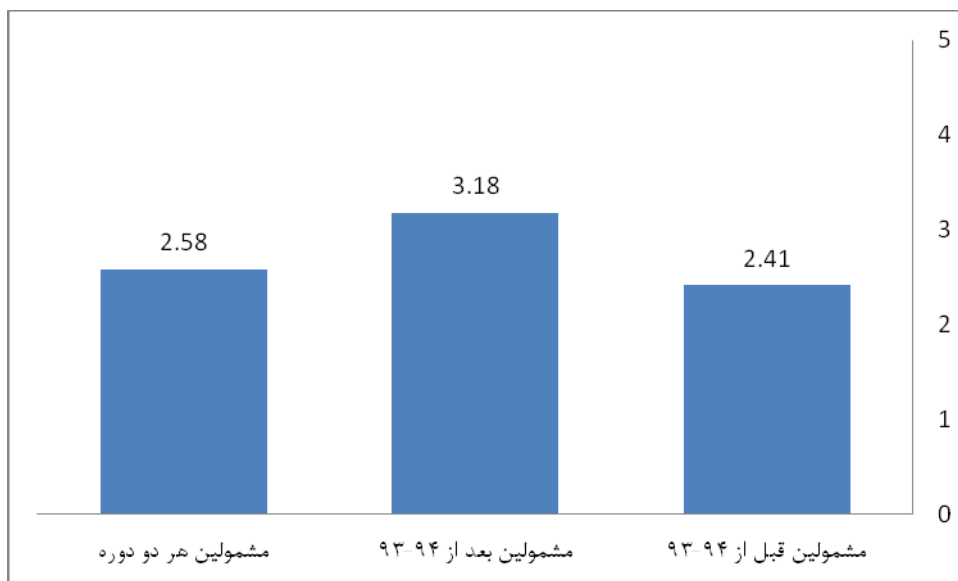
شکل ۱۳۱- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن (با توجه به شایستگی خود)

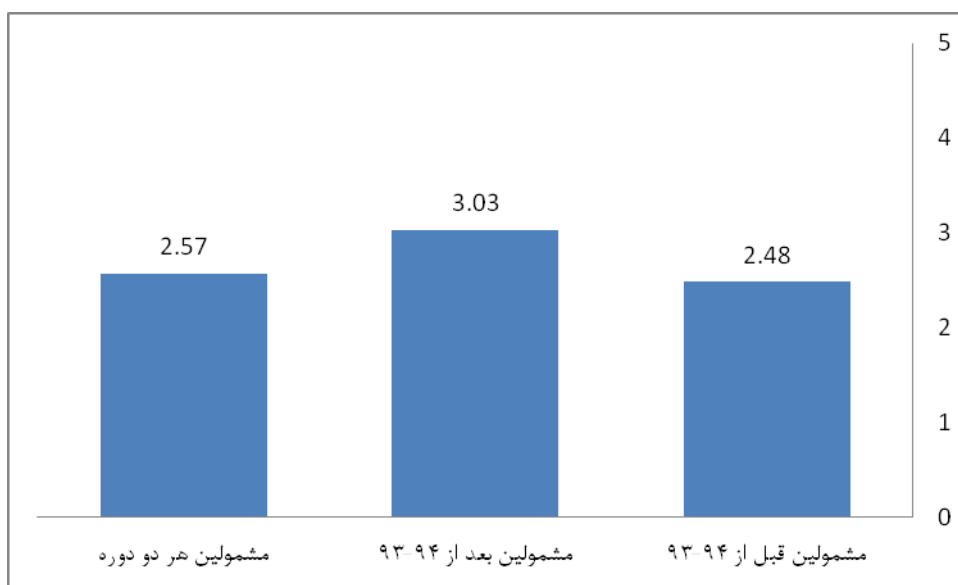
شکل ۱۳۲- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه برای تلاش بیش‌تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای

شکل ۱۳۳- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش تمایل به ادامه تحصیل در داخل کشور

شکل ۱۳۴- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر گسترش ارتباطات با صاحب‌نظران و نخبگان

شکل ۱۳۵- میانگین نظرات سه گروه مورد مطالعه در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر کاهش تمایل به مهاجرت به کشورهای دیگر برای کار و زندگی

۲-۴- یافته‌های کیفی

نقاط قوت و ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

همانطور که پیشتر بیان شد، از پاسخگویان در خصوص نقاط قوت و ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد سوال شد. یافته‌های به دست آمده از موارد و توضیحاتی که توسط پاسخگویان بیان شد در جدول (۱۱) مربوط به نقاط قوت و در جدول (۱۲) مربوط به نقاط ضعف ارایه شده است.

جدول ۱۱- نقاط قوت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نقاط قوت	فراوانی
تسهیلات و پشتیبانی مادی	۱۱۶
شناسایی و کشف استعداد برتر و ارایه تسهیلات و حمایت از استعدادهای برتر	۷۸
طرح جایگزین سربازی	۵۷
تنوع تسهیلات	۳۹
هدف مند کردن تلاش‌های نخبگان و جلوگیری از هدررفت انرژی و استعداد دانشجو	۳۹
ایجاد انگیزه در مخاطب و حس دیده شدن و فراموش نکردن مخاطب	۳۲
برخورد کارکنان و احترام و پاسخگو بودن	۳۱
پشتیبانی معنوی	۲۸
جوایز تحصیلی و تلاش برای رفع بخشی از دغدغه مالی	۲۴
عدالت و ارزیابی صحیح و اخلاقی در انتخاب برگزیدگان	۲۲
ترغیب برای انجام طرح‌های پژوهشی دانشجویی	۱۸
وجود سامانه و الکترونیکی بودن	۱۷
نظم نسبی در اطلاع‌رسانی‌ها به همه افراد	۱۵
اصل توجه به نخبگان	۱۴
انگیزه ماندن در کشور و خدمت به وطن و کاهش مهاجرت برای کار و تحصیل	۱۴
تنوع و مناسب بودن ملاک‌های شناسایی استعدادهای برتر	۱۳
طرح هسته‌های نخبگانی پژوهش محور (مانند طرح شهید احمدی روشن)	۱۳
پایش مداوم و بررسی سالانه و مداوم فعالیت‌ها	۱۲
فرصت مطالعاتی	۱۱
جذب در دستگاه‌های اجرایی و هیات علمی (مانند طرح کاظمی آشتیانی)	۱۰
برنامه‌های فرهنگی مانند گردش علمی و بازدیدها	۹
اعتبار پژوهش‌یاری و آموزش‌یاری	۹
شناسایی از میان دانشجویان سراسر کشور و همگانی بودن پشتیبانی‌ها	۹
پوشش همه فعالیت‌های نخبگانی و در نظر گرفتن استعدادهای گوناگون افراد	۸
تنوع رشته‌ها در انتخاب مشمولان	۸

جدول ۱۱- نقاط قوت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

فراوانی	نقاط قوت
۷	رقابتی بودن تسهیلات
۶	توجه و رسیدگی به نظرات و شکایات و پیگیری سریع مسایل دانشجویان
۵	گردآوری مستعدان دورهم و افزایش ارتباطات در قالب هسته‌های دانشجویی
۵	وام مسکن
۵	ارایه وام‌های مختلف
۴	برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌ها
۴	توجه به تلاش دانشجویان و باور داشتن دانشجو
۴	برقراری ارتباط بین نخبگان و صنعت و ایجاد پل ارتباطی با صنایع و شرکت‌های دانش بنیان
۴	برقراری ارتباط و تعامل سازنده با دانشجویان
۳	تلاش برای توانمندسازی دانشجویان و عدم نیاز به اشتغال در کنار تحصیل
۳	شناسایی و حمایت از برگزیدگان کنکور سراسری و المپیادها
۳	برگزاری نظرسنجی
۳	حمایت از طرح دانشجویی دانش بنیان
۳	دغدغه مند بودن و بازاندیشی مداوم و تلاش مستمر برای بهبود کیفیت
۲	بیمه تکمیلی
۲	عمل به تعهدات
۲	روند رو به بهبود ارایه تسهیلات و هدفمند شدن نسبت به قبل
۲	تسهیل خرید کتب
۲	حمایت از مخترعین
۲	قوانین و آیین نامه‌های شفاف
۱	ادامه تحصیل بدون آزمون
۱	وجود کارشناسان مستعد
۱	تخفیفات آزمایشگاهی
۱	توجه به شایسته‌سالاری
۱	کم بودن میزان بروکراسی
۱	پرداخت نسبتاً به موقع جوایز
۱	تلاش در راستای پیشرفت علم و صنعت
۱	داشتن بانک اطلاعاتی از دانشجویان برگزیده کشور
۱	حمایت از قشر دانشجو
۱	تعریف نخبه
۱	حمایت برای پسادکترها
۱	سریع بودن در اعطای پشتیبانی‌ها

جدول ۱۱- نقاط قوت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نقاط قوت	فراوانی
ارتباط با نهادهای دولتی مرتبط با رشته تحصیلی	۱
همکاری با طرح‌گفتمان نخبگان علوم انسانی	۱

براساس جدول ارایه شده، بیشترین نقطه قوت مربوط به "تسهیلات و پشتیبانی مادی" بود و بعد از آن، "شناسایی و کشف استعداد برتر و ارایه تسهیلات و حمایت از استعدادهای برتر" و "طرح جایگزین سربازی" قرار داشتند.

جدول ۱۲- نقاط ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نقاط ضعف	فراوانی
عدم شناسایی درست (نامناسب بودن برخی معیارهای شناسایی و در نظر نگرفتن برخی معیارها)	۱۴۸
ضعف اطلاع رسانی	۱۲۳
فرایند طولانی و سرعت بسیار پایین بررسی درخواست‌ها و اعطای تسهیلات	۶۹
کم بودن مبالغ تسهیلات اعطایی	۶۷
ضعیف عمل کردن در بخش دانش‌آموختگان و رها کردن فارغ‌التحصیلان نخبه و عدم توجه به اشتغال نخبگان و ضعف معرفی نخبگان به دستگاه‌های مرتبط	۵۷
عدم شفافیت آیین‌نامه‌ها و عدم شفافیت در اعطای تسهیلات و پرداخت‌ها (مانند معیارها، فرایندهای پرداخت و ...)	۴۴
عدم تمایز بین رشته‌های مختلف	۴۳
بی‌نظمی و تاخیر در پرداخت‌ها	۳۹
واسطه شدن دانشگاه و دخیل کردن نظر دانشگاه و استاد در فرایندهای مرتبط و اعطای تسهیلات از طریق اساتید	۳۵
تعداد محدود مشمولان و ظرفیت کم پذیرش	۳۵
عدم شفافیت در سازوکار امتیازدهی و اعلام نشدن میزان امتیاز نخبگی هر فرد بطور مشخص	۳۳
ایرادات مربوط به سایت و سامانه الکترونیکی	۲۹
فرایند پیچیده، سخت‌گیر و روند بروکراتیک و وقت‌گیر اداری و تایید مستندات و مدارک و ..	۲۹
تغییر مداوم آیین‌نامه و قوانین و شرایط	۲۴
پاسخگویی ضعیف و عدم راهنمایی مناسب کارشناسان بنیاد	۲۲
موقتی بودن اعطای تسهیلات و عدم پرداخت مبلغی بصورت مستمر	۱۹
بی‌عدالتی در بررسی درخواست‌ها و سلیقه‌ای عمل کردن، تبعیض و پارتی‌بازی	۱۸
برخورد نامناسب کارشناسان/رابطان با دانشجویان نخبه	۱۶
محدود بودن تسهیلات و پشتیبانی‌های دانشجویی	۱۶
ناعدالانه بودن سهمیه اختصاص داده شده به دانشگاه‌ها و رعایت نکردن تفاوت بین دانشگاه‌ها	۱۶

جدول ۱۲- نقاط ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نقاط ضعف	فراوانی
عدم / کم بودن ارتباطات بین بنیاد و مشمولان و عدم برگزاری جلسات هم‌اندیشی و ارتباط مستقیم و مستمر با نخبگان	۱۵
ضعف در رابطه با نظام وظیفه (مانند عدم حمایت و نظارت کافی در زمینه نظام وظیفه)	۱۵
ضعف در نحوه امتیاز دهی به فعالیت‌ها و ضریب به برخی معیارها	۱۵
عدم پاسخگویی مناسب و شفاف به درخواست‌ها و مشکلات	۱۴
کم بودن حمایت‌های فرهنگی و معنوی و مشاوره‌ای و برنامه‌های فرهنگی و تفریحی و توجه صرف به حمایت صرفاً در پرداخت پولی	۱۴
عدم پیگیری وضعیت نخبگان پس از پایان دوره تسهیلات و رها شدن نخبگان به حال خود	۱۳
عدم آشنایی کافی برخی مسئولان و رابطان از مقررات و تسهیلات و عدم پاسخگویی دفاتر دانشگاه	۱۳
کمی‌گرایی و نمره محوری در شناسایی نخبگان و عدم توجه به کیفیت	۱۲
نقاط ضعف مرتبط با تسهیلات وام مسکن (مانند مبلغ، شرایط و ...)	۱۱
عدم شناسایی نخبه واقعی	۱۱
عدم استفاده از نخبگان در انجام امور مربوط به بنیاد و عدم نظرخواهی و نظرسنجی از نخبگان	۱۰
از بین بردن امید دانشجویان و دلسرد کردن نخبگان	۱۰
ثبت نام مداوم و مستمر و بارگذاری سالانه مدارک	۹
عدم ایجاد ارتباط لازم بین نخبگان و پژوهشگران و صنایع مختلف و عدم توجه به لینک شدن نخبگان با افراد برجسته	۹
تاثیر کم جایزه کاظمی آشتیانی در جذب هیات علمی	۹
عدم معرفی نخبگان در جامعه و انگیزه بخشی	۸
عدم حمایت از نخبگان بسته به شرایط خاص هر فرد (مانند عدم توجه به دانشجویان مناطق محروم، وضعیت تاهل و اعضای شاغل ...)	۸
عدم آگاهی و آشنایی کامل بسیاری دانشجویان با اهداف و تسهیلات بنیاد و روند اعطای تسهیلات و ...	۸
عدم توجه به جامعه‌سازی و تربیت افراد به صورت صرفاً مصرف‌کننده/ عدم هدایت نخبگان در راستای نیازهای کشور	۷
نداشتن کد عضویت و یا کارت / گواهی عضویت برای مستعدین	۷
عدم لحاظ کردن معیارهای فرهنگی، مذهبی، ورزشی و عدم توجه به همه جنبه‌های فعالیت دانشجویی	۷
نتیجه‌گرا بودن به جای توجه به تلاش	۶
عدم هماهنگی و ارتباط بین بنیاد ملی و بنیادهای نخبگانی و عدم ارتباط با کارشناسان دانشگاه‌ها	۶
تکرار جوایز سالانه برای عده‌ای و فرصت از بقیه گرفته می‌شود	۶
کاربردی نبودن برنامه‌هایی که بتواند ارتباط صنعت و دانشگاه را برقرار کند	۵
زمان بندی نامناسب برخی فرایندها و فراخوان یک یا دوبار در سال (بجای امکان درخواست در هر زمان)	۵
گذشتن بازه زمانی استفاده از هر یک از تسهیلات	۵
عدم توجه به مقاطع تحصیلی برای حمایت و پشتیبانی	۴
انتخاب تعداد زیادی دانشجو بعنوان نخبه و کم شدن سطح حمایت از آنها	۴
فراهم نکردن زمینه کافی جهت پیشگیری از فرار مغزها	۴

جدول ۱۲- نقاط ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نقاط ضعف	فراوانی
رقابتی بودن معیار گزینش به جای حد نصاب	۴
عدم پشتیبانی از مخترعان، استارت‌آپ‌ها و عدم مشوق بودن تسهیلات کارآفرینی و راه اندازی کسب و کار	۴
حمایت نکردن از دانشجویان برخی دانشگاه‌ها، مانند دانشگاه آزاد اسلامی	۴
انتظار طولانی مدت برای پاسخگویی تلفنی	۴
عدم توجه به ایده‌های نخبگانی	۳
عدم اطلاع رسانی درست از فعالیت و برنامه‌ها و کارهای انجام شده بنیاد تا کنون	۳
فقدان ارتباط کافی بنیاد با دانشگاه و استاد راهنما به منظور طراحی روند رشد پیوسته دانشجو	۳
عدم وجود تعریف دقیق از نخبه فرهنگی و هنری	۳
عدم بهره‌مندی از برخی تسهیلات بطور همزمان	۳
عدم شناسایی همه نخبگان	۳
توجه به افراد و غفلت از جمع‌های نخبگانی	۲
عدم وجود سازوکاری برای نظارت و ارزیابی طرح‌هایی مانند طرح شهید احمدی روشن	۲
بی‌توجهی به شهرستان‌ها و تمرکز شدید بر استان تهران	۲
یکجانبه‌گرایی و توجه به قشر خاصی دانشجو	۲
عدم توجه کافی به ایده‌های شرکت‌های دانش بنیان	۲
تعریف پروژه‌های غیراصولی و هزینه اضافی برای پروژه‌های بی‌ثمر	۲
نقاط ضعف مرتبط با بیمه (مانند بیمه تکمیلی، حذف کردن بیمه اشتغال و ...)	۲
عدم پشتیبانی در مصاحبه‌های دکتری بدون آزمون	۲
عدم حمایت برای شرکت در پروژه‌های کشورهای پیشرفته	۲
اثربخش نبودن شبکه‌های مجازی ایجاد شده توسط بنیاد	۱
عدم برقراری ارتباط با مسئولان کشوری برای تبادل نظر	۱
حمایت از اساتید به جای حمایت از دانشجویان	۱
عدم نظارت کافی بر صحت گزارش‌های ارایه شده دانشجویان برگزیده	۱
نبود آیین‌نامه دقیق در خصوص نحوه هزینه‌کرد همایش‌های داخلی	۱
عدم اختصاص جایزه به مقالات منتشر شده با متخصصین خارج از کشور	۱
عدم توجه به دغدغه‌های فردی نخبگان	۱
عدم کمک به هویت علمی شدن دانشجویان مستعد	۱
قطع مستمری تعداد زیادی از اعضا	۱
اعطای جوایز بدون توجه به مهارت و توانایی دانشجو	۱
عدم وجود کمیسیون موارد خاص	۱
خوداظهاری برای هر یک از حمایت‌ها	۱

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود، بیشترین نقطه ضعف "عدم شناسایی درست (نامناسب بودن برخی معیارهای شناسایی و در نظر نگرفتن برخی معیارها)" و بعد از آن "ضعف اطلاع‌رسانی" بود.

معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان مستعد

از پاسخگویان سوال شد که چه معیارهایی را برای شناسایی دانشجویان مستعد پیشنهاد می‌دهید؟ نتایج مربوط به کدگذاری معیارهای پیشنهاد شده در جدول (۱۳) نشان داده شده است.

جدول ۱۳- معیارهای پیشنهادی پاسخگویان برای شناسایی دانشجویان مستعد

معیارهای پیشنهادی	فراوانی
ترجمه/تالیف/گردآوری کتاب	۵۴
استعلام از دانشگاه و تاییدیه استادان گروه	۵۲
نمره و معدل و سیر صعودی آن	۵۱
برگزاری و تدریس در کارگاه ها / دروس دانشگاه	۴۴
کاربردی و نوآورانه بودن پژوهش ها و پایان نامه و مقالات در حل مسایل کشور	۴۴
در نظر گرفتن سوابق و شرایط فردی (مانند جنسیت، معلولیت و ناتوانی جسمی، سن، وضعیت تاهل و اشتغال)/ ارزیابی بستر و منطقه و شرایط بلوغ نخبه مانند وضعیت اقتصادی فرد و خانواده	۳۹
رتبه برتر و تک رقمی آزمون ورودی دکترا	۳۸
در نظر گرفتن تفاوت بین رشته ها	۳۲
ویژگی های شخصیت (انجام تست هوش)	۲۵
رصد و پایش عملکرد دانشجویان در طول دوران تحصیل و در ابعاد مختلف	۲۳
سوابق استعداد درخشان و استفاده از سهمیه استعداد درخشان برای ورود به مقطع بالاتر	۲۳
جامع و چند بعدی بودن و توجه به تمام جنبه های فعالیت دانشجو	۲۲
شئونات دانشجویی و سلامت اخلاقی و رفتاری و اجتماعی	۲۱
میزان حضور، همکاری و تجربه در صنعت و همکاری با شرکت های دانش بنیان یا مرکز رشد دانشگاه	۲۰
کسب رتبه برتر در بین همکلاسی ها/ هم ورودی ها/ هم رشته ای ها	۱۹
کسب رتبه برتر در مسابقات و جشنواره کشوری یا جهانی علمی و ورزشی و هنری (علاوه بر جشنواره فارابی، خوارزمی، ...)	۱۹
دانشجویان دارای ایده برتر و خلاقانه	۱۸
در نظر گرفتن دانشگاه محل تحصیل	۱۷
مشارکت در امور اجرایی یا مدیریتی مانند دبیر یا عضو اجرایی یا علمی همایش های ملی و بین المللی / برگزاری نشست یا اردوهای دانشجویی	۱۷
مقالات برتر علمی پژوهشی و علمی ترویجی	۱۶
مجری یا همکاری در فعالیت های پژوهشی (مانند پروژه های ملی) خارج از دانشگاه	۱۴

جدول ۱۳- معیارهای پیشنهادی پاسخگویان برای شناسایی دانشجویان مستعد

معیارهای پیشنهادی	فراوانی
عضویت و فعال بودن در تشکل‌های دانشجویی و نهادهای انقلابی و بسیج	۱۳
داوری مقالات مجله یا همایش‌های ملی و بین‌المللی	۱۲
میزان استاندارد به مقالات H-index	۱۱
کیفیت پایان‌نامه و رساله و زمان مورد نیاز برای انجام	۱۱
سابقه و فعالیت کاری دانشجو در واحدهای مختلف	۱۱
فعالیت‌های کارآفرینانه	۱۱
تسلط به زبان خارجی یا دارا بودن مدرک زبان خارجی معتبر	۱۰
تولید محصول دانش بنیان/ تجاری سازی فناوری/ فروش محصول دانش بنیان	۱۰
توانایی انجام کارگروهی و تیمی و همکاری	۹
انجام فعالیت‌های فرهنگی	۹
میزان محرومیت مناطقی که دانشجو در آن تحصیل کرده است	۹
گواهی‌نامه مهارت، و دارا بودن مهارت و توانمندی تخصصی در زمینه رشته تحصیلی	۸
شرکت در کارگاه‌ها و دوره‌های معتبر (تلاش دانشجو برای توانمندسازی خود)	۸
تعهد به کشور و تلاش برای خدمت به جامعه و رفع مشکلات مردم	۸
توجه به کیفیت ژورنال	۷
ثبت اختراع (اختراعات ثبت شده و نه فقط اختراعات مورد تایید بنیاد)	۶
شرکت در مسابقات بین‌المللی شناخته شده	۶
دستیار آموزشی استاد بودن	۶
توجه به فعالیت‌های غیر درسی و فعالیت‌های فوق برنامه و ورزشی	۶
رتبه‌های برتر هر آزمون به مقطع بالاتر (شامل کارشناسی ارشد و دکترا)	۶
کسب عنوان دانشجوی نمونه دانشگاه	۶
مدیر مسئول/ عضویت در هیات نشریه مجلات معتبر	۵
کسب پایان‌نامه یا کتاب برتر دانشجویی	۵
عضویت در مجامع معتبر / انجمن‌های ملی و بین‌المللی	۵
همکاری و فعالیت‌هایی که سبب ارزآوری و ارزش اقتصادی کشور می‌شود	۴
مهارت‌های فناوری و استفاده از نظریه‌ها بصورت عملی	۴
فعالیت‌های قبل از دانشگاه/ میزان موفقیت‌های دبیرستان یا قبل از آن	۳
مسابقات و فعالیت‌های قرآنی	۳
اخذ بورسیه/ دعوت‌نامه از دانشگاه‌های معتبر خارجی	۳
جایزه‌های ادبی، هنری، ورزشی افرادی که در رشته غیرمرتبط تحصیل می‌کند	۳
همکاری در پروژه‌های علمی بین‌المللی	۳
انگیزه و اهداف بلندمدت فرد	۳

جدول ۱۳- معیارهای پیشنهادی باسجویان برای شناسایی دانشجویان مستعد

معیارهای پیشنهادی	فراوانی
ارزیابی کیفیت مقالات و فعالیت‌ها (بجای کمی گرایی)	۳
فعالیت‌های دانشجویی	۳
برتری در آزمون جامع دکتری تخصصی	۲
بهره‌مندی از تسهیلات قبلی بنیاد مانند بهره‌مندی از طرح شهید احمدی روشن	۲
رتبه زیر ۱۰۰۰ در کنکور	۲
دانشجویانی که تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی هستند اما استعداد کافی دارند	۲
عضویت در شورای کمیته تحقیقات دانشجویی	۲
دانشجویان چند رشته‌ای (تحصیل همزمان)	۲
توجه به مقاطع تحصیلی به صورت مجزا	۲
دانشجویان پژوهشگر برتر دانشگاه (کسب رتبه برتر در هفته پژوهش)	۲
توجه به مسابقات و رقابت‌های بنیاد (برگزاری آزمون‌های اختصاصی)	۲
درآمدزایی برای دانشگاه	۲
در نظر گرفتن امتیاز برای کنفرانس‌های بین‌المللی معتبر و با کیفیت	۲
داشتن رزومه و فعالیت‌های علمی پژوهشی قوی	۲
در نظر گرفتن معیارها به صورت کیفی	۲
فعالیت داوطلبانه در امور عام‌المنفعه	۲
موفق بودن در حیطه شغلی خود	۲
در نظر گرفتن نمرات آزمون دوره‌ای مانند آزمون ارتقا طی دوره دستیاری / رتبه آزمون فوق تخصص و فلوشیپی پزشکی	۲
اخلاق‌مداری در آموزش و پژوهش	۲
همایش‌های پوستری	۲
رتبه‌های برتر مسابقات داخلی دانشگاه	۲
در نظر گرفتن تعداد مقالات که حتماً از پایان‌نامه/رساله دانشجو استخراج شده باشد	۲
فعالیت دانشجو در سایت‌های داخلی	۱
پروژه‌درسی دانشجو	۱
فعالیت در شرکت‌های بین‌المللی مستقر در ایران	۱
ارزیابی از تلاش و سواد واقعی و نه سواد مقاله‌ای	۱
انجام تحقیقات با توجه به مقطع تحصیلی (مانند انجام پژوهش در کارشناسی)	۱
داشتن کرسی نظریه پردازی	۱
تقدیرنامه‌های علمی ملی و بین‌المللی	۱
ارایه خدمات به صورت دستیار دندانپزشکی	۱
شرکت در اردوهای جهادی و طرح‌های هلال احمر	۱

جدول ۱۳- معیارهای پیشنهادی پاسخگویان برای شناسایی دانشجویان مستعد

معیارهای پیشنهادی	فراوانی
برگزیدگان المپیاد ملی مهارت	۱
انتشار خلاصه مقاله در همایش داخلی و خارجی	۱
فرصت مطالعاتی خارج از کشور	۱
دانشجویی که کارگر نمونه شده است	۱
انتشار مقاله با استادان خارج از کشور	۱
در نظر گرفتن جایگاه برای نویسنده مسئول مقالات	۱
تالیف کتاب به زبان غیرفارسی	۱
جذب اعتبار پژوهشی	۱
اعتقاد به آرمان‌های انقلاب	۱
پشتیبانی از مستعدان در بین اتباع خارجی ساکن ایران	۱
شهرت علمی، اخلاقی و ادبی در دانشگاه	۱
انتشار مقالات و فعالیت در طرح‌هایی که مرتبط با پایان‌نامه نیست	۱

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود، بیشترین فراوانی معیارهای پیشنهادی مربوط به "ترجمه/تالیف/گردآوری کتاب" بود و پس از آن "استعلام از دانشگاه و تاییدیه استادان گروه" و "نمره و معدل و سیر صعودی آن" قرار داشتند.

انتظارات پاسخگویان

از دیگر سوالاتی که به صورت بازپاسخ مطرح شد، طرح انتظارات و پیشنهادهای پاسخگویان از بنیاد ملی نخبگان بود. بررسی موارد مطرح شده نشان داد آنچه که توسط پاسخگویان به عنوان ضعف‌ها و کاستی‌ها مطرح است؛ با ادبیات مشابه و یا متفاوتی به عنوان انتظارات و پیشنهاد مطرح هستند. لیستی از مهم‌ترین انتظارات و پیشنهادهایی که فراوانی بیشتری نسبت به سایر موارد داشت؛ در جدول (۱۴) نشان داده شده است.

جدول ۱۴ - پیشنهادهای ارائه شده توسط پاسخگویان

پیشنهادهای
معیارها مورد بازنگری قرار گیرد و معیارهای مناسب تری نیز اضافه شود
لزوم ثبت نام مجدد و بررسی سالیانه حذف شود
برنامه ریزی استعداد یابی و نخبه یابی را از سطوح فعلی کنکور و دانشگاه به مدارس و سطوح پایین تر کودکان سوق دهند
جلساتی با دانشجویان در مورد شناسایی مشمولان، تایید مدارک، و معیارهای پذیرش برگزار شود

جدول ۱۴ - پیشنهاد‌های ارائه شده توسط پاسخگویان

پیشنهادها

نتایج بررسی مدارک و شناسایی مضمولان سریع تر انجام شود

واسطه قرار دادن دانشگاه به پرداخت نشدن هیچگونه تسهیلات منجر شد. واسطه ها به خصوص دانشگاه و سیکل اداری آن، برای پرداخت تسهیلات به دانشجو برداشته شود و در صورت نیاز به واسطه، استاد راهنما کافی است.

شرایطی که آینده شغلی نخبگان را پوشش دهد فراهم شود

ارتباط عمیق تر با ارگان ها و سازمان های تعیین کننده مدیران برای مساعدت در انتخاب نخبگان حوزه کارآفرینی صورت گیرد

حمایت از اشتغال، کار آفرینی و جذب هیات علمی پس از فراغت از تحصیل صورت گیرد

پشتیبانی بنیاد از دانشجویان تحت پوشش برای تسهیل استخدام صورت گیرد

در ارائه آموزشهای مربوط به کارآفرینی و کسب و کار جدیت بیشتر باشد

به جای نگاه به جوایز به مبالغ نقد و نگاه معامله اقتصادی در پرداخت جوایز بنیاد به بسته های تشویقی توجه شود

بهره مندی از امکانات در صورت انتخاب بیش از یک دوره، تداوم یابد

حمایت ها با وضعیت جاری اقتصادی کشور متناسب شود

مقادیر و تنوع تسهیلات افزایش یابد

تاخیر در پرداخت ها وجود دارد. اگر پرداختها ماهیانه انجام شود بسیار در رفع نیاز های دانشجو موثر است.

اعطای وام کم بهره صورت گیرد

در طرح شهید احمدی روشن تجدیدنظر شود

با بیشتر شدن نخبگان، سقف تسهیلات کاهش پیدا کند

در خصوص سربازی آقایان شفاف در سایت بنیاد اطلاع رسانی شود که چه تسهیلاتی نخبگان دریافت می کنند

اطلاعه ها از طریق پیامک اطلاع رسانی شود

پاسخگویی دقیق به سوالات صورت گیرد

اطلاع رسانی بهتر و دقیق تر به کار بنیاد کمک بسزایی می کند. در طراحی سامانه سینه معیارهای فنی بیشتر ملاحظه شود

امتیاز هر فرد به وی اطلاع رسانی شود

شفافیت و پاسخگویی وجود داشته باشد

آگاه سازی برای دانشجویان صورت گیرد تا نسبت به بنیاد و اهداف آن شناخت بیشتری پیدا کنند.

در مورد تسهیلات شفاف سازی بیشتری برای دانشگاه ها صورت گیرد

احترام افراد حفظ شود.

به کارگیری کارشناسان و ریاست مراکز بنیاد دقت شود

تماس مستمر و پیگیری اوضاع اعضای بنیاد از سوی آن نهاد به صورت مستمر صورت گیرد

امکان ارتباط مستقیم با کارشناسان فراهم شود

گردهمایی های مرتبط با رشته های اعضای نخبگان تجدید شود

فصل چہارم

نتیجہ گیری

مقدمه

با توجه به نقش بنیادین و قابل توجه بنیاد ملی نخبگان در پشتیبانی از جامعه نخبگانی کشور، ضروری است که این بنیاد با رصد نتایج فعالیت‌های خود، میزان رضایت متقاضیان و مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد و انتظارات ایشان، میزان موفقیت بر اساس اهداف تعیین شده را ارزیابی و در صورت لزوم، اقدام به اصلاح برنامه‌ها و شیوه‌های فعلی نماید. این پژوهش در راستای پاسخگویی به این نیاز صورت گرفت. فصل چهارم این مجموعه، به نتیجه‌گیری یافته‌های به دست آمده از داده‌های گردآوری شده پرداخته و بر آن اساس، به پرسش‌های طرح شده در فصل اول پاسخ داده شد.

۱-۴- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

کشورهایی به رشد و توسعه واقعی دست خواهند یافت که در کنار منابع طبیعی، دانش و تکنولوژی، از نیروی انسانی با دانش بالا، متخصص، ماهر و توانمند نیز برخوردار باشند. چنانچه استعدادهای برتر و نخبه در کشور شناسایی و برنامه‌ریزی آموزشی، پژوهشی و حمایتی مناسبی برای آنها ارائه شود، در موفقیت و پیشرفت جامعه اثر مثبت خواهد داشت. نتایج در خصوص میزان موافقت پاسخگویان با معیارهای شناسایی دانشجویان برتر نشان داد که بیشترین میزان موافقت با «انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی» و پس از آن، «داشتن اختراع/ اختراعات برگزیده (پس از ثبت)» بود. نتایج نظرسنجی در سال‌های ۹۵ و ۹۶ نشان داد که میزان موافقت با معیار «انتشار مقاله در نشریه‌های معتبر داخلی و خارجی» در سال ۹۵ دارای ۸۴ درصد موافقت و در سال ۹۶ دارای ۸۷ درصد موافقت بود. همچنین، «احراز عنوان مخترع برگزیده» در سال ۹۵ دارای ۸۵ درصد موافقت و در سال ۹۶ دارای ۸۸ درصد موافقت بود؛ که دارای درصدهای بالای موافقت بود. نتایج نظرسنجی نشان داد که کمترین میزان موافقت با «کسب رتبه برتر در مسابقات قرآنی»، «کسب رتبه برتر در مسابقات ادبی»، و «کسب رتبه برتر در مسابقات هنری» بود. بررسی نتایج نظرسنجی سال‌های ۹۵ و ۹۶ نیز نشان

داد که این سه معیار دارای کمترین درصد موافقت؛ به شرح زیر بودند: دارا بودن فعالیت‌های نخبگانی در عرصه هنر در سال ۹۵ برابر با ۶۹ درصد موافقت و در سال ۹۶ برابر با ۷۳ درصد موافقت، دارا بودن فعالیت‌های نخبگانی در عرصه قران در سال ۹۵ برابر با ۶۸ درصد موافقت و در سال ۹۶ برابر با ۷۱ درصد موافقت، دارا بودن فعالیت‌های نخبگانی در عرصه ادبیات در سال ۹۵ برابر با ۶۷ درصد موافقت و در سال ۹۶ برابر با ۷۱ درصد موافقت.

نتایج مقایسه بین نظرات مشمولان و غیرمشمولان در خصوص معیارهای شناسایی دانشجویان برتر بیانگر آن بود که بجز چهار مورد که بین دو گروه توافق وجود داشت، در سایر موارد مشمولان به‌طور معنی‌داری نظر موافق‌تری در خصوص معیارهای شناسایی نسبت به گروه دیگر داشتند. همچنین، در مورد هر معیار مورد بررسی، افرادی که از سوابق همان معیار برخوردار بودند، نظر موافق‌تری نسبت به سایر افراد داشتند.

در خصوص معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان برتر، نتایج بیانگر آن بود که بجز معیار همکاری در امور خیریه و انجمن‌های عام‌المنفعه که موافقت در حد متوسط را کسب کرد، بقیه معیارهای پیشنهادی موافقت در حد زیاد را کسب کردند. نتایج مقایسه بین نظرات مشمولان و غیرمشمولان در خصوص معیارهای پیشنهادی شناسایی دانشجویان برتر بیانگر آن بود که در چهار مورد (از پنج مورد) معیارهای پیشنهادی بین دو گروه پاسخگو توافق وجود داشت. یافته‌ها در خصوص شاخص‌های شناسایی دانشجویان برگزیده نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین نظر مشمولان و غیرمشمولان وجود دارد. مشمولان، بیش از حد متوسط موافق این بودند که شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده شفاف و مناسب است؛ حال آنکه نظر غیرمشمولان کمتر از حد متوسط بود. در مجموع، میزان موافقت پاسخگویان در این مورد کمتر از حد متوسط بود. در نظرسنجی سال‌های ۹۵ و ۹۶، نظر پاسخگویان در رابطه با این سوال که «عملکرد بنیاد ملی نخبگان را درباره تدوین شاخص‌های شناسایی مشمولان جایزه‌های تحصیلی چگونه ارزیابی می‌کنید؟» به ترتیب ۶۸ درصد و ۷۴ درصد میزان رضایت مشاهده شد.

در مجموع، از یافته‌ها چنین برمی‌آید که پاسخگویان رضایت چندانی نسبت به معیارهای شناسایی دانشجویان برگزیده ندارند. این مورد را به کرات می‌توان در نقاط ضعف و پیشنهادهایی که توسط پاسخگویان بیان شده، مشاهده کرد. از جمله: توسط یکی از پاسخگویان چنین مطرح شد "مهم‌ترین مولفه نخبگی، جامع بودن است. لذا افرادی که صرفاً در المپیاد مدال می‌آورند و در دیگر وجوه زندگی سطح متوسطی دارند نمی‌توانند نخبه باشند". دانشجوی دیگر چنین بیان داشت "به نظرم رویه بنیاد ملی نخبگان برای جذب مستعدین،

بیشتر یک روش کمی است تا یک روش کیفی. این روش کمی، معدل و کنکور و امثال ذلک، همان رویه اشتباه را مدرک‌گرایی و معدل‌سالاری را ملاک عمل قرار می‌دهد. رفتارهای دانشجویان به مجرد در نظرگیری نمرات بالا، می‌تواند الگوی شناسایی نخبگان را تغییر دهد و یک مسیر جدیدی برای احراز نخبگی توسط دانشجویان نمایان کند که چیزی نیست جز اخلاق، پشتکار، در اجتماع بودن و کمک به پیشرفت مملکت. این - گونه می‌شود که دانشجو فقط به فکر معدل نیست. بلکه دانشجو یاد می‌گیرد نخبگی علاوه بر درس، کمک به مردم و فداکاری هم هست". از نظر دانشجوی دیگر "بنظر بهتر هست معیارها به ازای رشته‌های مختلف دانشگاهی متفاوت باشد. رشته‌ها از لحاظ میزان سختی و اقبال عمومی متفاوت هستند. به‌عنوان مثال، رشته مهندسی برق-مخابرات جزو سخت‌ترین رشته‌های مهندسی است و در دو دهه گذشته از اقبال عمومی خوبی برخوردار بوده، یعنی اینکه رتبه‌های برتر کنکور و المپادی‌ها و نخبگان زیادی در این رشته مشغول به تحصیل شده‌اند. لذا ظرفیت انتخاب دانشجویان برتر در این رشته نایستی با رشته‌های دیگر یکسان باشد. منظور اینست که نایستی برای همه رشته‌ها در یک دانشگاه بعنوان مثال سه نفر را بعنوان نخبه در نظر بگیریم".

همچنین، دانشجویان نظراتی در خصوص معیارهای شناسایی و امتیازدهی نیز مطرح کردند. از جمله، یکی از پاسخگویان چنین بیان داشت: "در امتیازدهی برخی فعالیت‌ها ملاحظه رشته و حتی گرایش بسیار مهم می‌باشد، به‌طور مثال در رشته خود بنده (مهندسی مکانیک)، گرایش طراحی کاربردی دارای شاخه‌های مختلف مانند جامدات، کنترل و ... است. به‌طور مثال انتشار مقاله در موضوعاتی مثل نانو زیرشاخه جامدات بسیار ساده‌تر، با ایمپکت و ارجاع بالاتر (به دلیل انتشار بیشتر مقالات در این حوزه) و سری‌عتر نسبت به شاخه کنترل می‌باشد و مقایسه این دوشاخه در تعداد مقاله نتایج را جابه‌جا می‌کند. (به‌طور مثال ستاد نانو برای تشویقی مقالات معیار خوبی دارد که صرف ایمپکت را در نظر نمی‌گیرد و می‌تواند مشابه سازی شود (دسته بندی موضوعی براساس بالاترین ایمپکت و تعداد مقالات و ... صورت پذیرد)". دانشجوی دیگر چنین بیان داشت "از جمله موارد بسیار تعجب‌برانگیز در «شیوه‌نامه جایزه تحصیلی»، عدم محاسبه «کتاب» به‌عنوان یک فعالیت نخبگانی است. به چه دلیل و با چه منطقی امتیازی برای انتشار کتاب به‌ویژه از نوع علمی و دانشگاهی آن لحاظ نشده است؟ شاید تنها پاسخ منطقی این باشد که انتشار کتاب عموماً همراه با ارزیابی علمی نیست، اما گفتنی است که نشرهای دانشگاهی پس از یک دوره ارزیابی کامل به انتشار کتاب اقدام می‌کنند. عجیب‌تر آنکه، «چاپ کتاب یا فصلی

از کتاب» در موارد دیگر مانند دانش‌آموختگان برتر، تسهیلات نظام وظیفه و مستعد ادبی (بدون ارزیابی و حتی برای کتب شعر و داستان) حاکی از نخبگی (!) است، لکن در جایزه تحصیلی چنین نیست."

براساس یافته‌های مطالعه و نظرات برخی پاسخگویان، مسأله‌ای که مطرح می‌شود اینست که شاخص‌هایی که برای شناسایی دانشجویان مستعد استفاده می‌شود، تا چه میزان دارای کفایت لازم هستند؟ چنانچه رتبه به‌عنوان یک معیار برای برتر بودن در نظر گرفته می‌شود، لازم است تا معیارهای دیگری از جمله ویژگی‌های فردی و صلاحیت و توانایی افراد استعداد برتر را تعریف نمود و آن را نیز در کنار شاخص‌ها لحاظ نمود. به‌عبارت دیگر، بایسته است تا دانشجویان دارای استعداد ویژه باشند تا این تقسیم‌بندی مصنوعی نبوده و دانشجویان عادی لقب دانشجوی مستعد نگیرند و ارزش مستعدان و نخبگان واقعی حفظ شود. چرا که انتخاب افراد به‌عنوان دانشجوی مستعد و عدم ارایه تسهیلات مناسب به وی، صرفاً نارضایتی بیشتر دانشجویان را منجر خواهد شد. این در حالی است که چنانچه ارایه تسهیلات و خدمات ویژه برای دانشجویانی که به‌واقع دارای استعداد برتر بوده و سرآمد هستند، صورت پذیرد؛ می‌توان از افراد شایسته به نحو مطلوب و انگیزه‌بخش حمایت کرد.

یافته‌ها در خصوص مشارکت و عملکرد دانشگاه در شناسایی دانشجویان برگزیده نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین نظر مشمولان و غیرمشمولان وجود داشت؛ به گونه‌ای که مشمولان، موافقت بیش از حد متوسط و غیرمشمولان موافقت کمتر از حد متوسط نسبت به این سوال اعلام کردند. در مجموع، میزان موافقت پاسخگویان در این مورد کمتر از حد متوسط بود. در نظرسنجی سال‌های ۹۵ و ۹۶، نظر پاسخگویان در رابطه با این سوال که «عملکرد دانشگاه خود را در خصوص کمک به شناسایی مشمولان جایزه‌های تحصیلی چگونه ارزیابی می‌کنید؟» به ترتیب ۵۳ درصد و ۵۹ درصد میزان رضایت مشاهده شد. در رابطه با عملکرد دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد، سوالاتی در رابطه با نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد، نحوه برخورد و پاسخجویی کارشناسان دانشگاه، و اطلاعات کافی کارشناسان مرتبط در خصوص تسهیلات دانشجویی مطرح و نظرسنجی شد. یافته‌ها نشان داد از دیدگاه پاسخگویان، میانگین برای هر یک از سوالات طرح شده کمتر از متوسط و تقریباً نامناسب ارزیابی شد. مقایسه دیدگاه مشمولان و غیرمشمولان حاکی از آن بود که تفاوت معنی‌دار بین دو گروه وجود دارد و رضایت مشمولان در این مورد بیشتر از گروه غیرمشمولان است. در نظرسنجی سال‌های ۹۵ و ۹۶، نظر پاسخگویان در رابطه با این سوال که «عملکرد دانشگاه خود را در خصوص اعطای جایزه‌های تحصیلی به مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟» به ترتیب ۵۰ درصد و ۵۷

درصد میزان رضایت مشاهده شد. و در رابطه با این سوال که «استاد راهنمای شما چقدر با فرایند اعطای جایزه آشنایی دارد؟» به ترتیب ۴۸ درصد و ۵۵ درصد میزان رضایت مشاهده شد.

از نظراتی که توسط دانشجویان بیان شد، می‌توان به موارد زیر اشاره داشت: "مهم‌ترین ضعف مبنا قرار دادن دانشگاه و استاد راهنما برای حمایت‌های دانشجویی است. در صورتی که قرار بود این کار صورت بگیرد خود دانشگاه ارجحیت داشت. در ضمن نیاز به تأیید دانشگاه و استاد راهنما عملاً باعث می‌شود متناسب با سلیقه و اهداف دانشگاه و استاد حمایت‌ها کانالیزه شود و در مسیر درست و اهداف بنیاد هزینه نشود". از نظر دانشجوی دیگر "نمی‌دانم مربوط به بنیاد هست یا دفتر استعداد درخشان ولی دانشگاه ما هیچ گونه آشنایی با قوانین جدید نداشته و همیشه دیر اطلاع‌رسانی می‌نماید و حمایت بخصوصی در عمل از ما نمی‌کند که موجب شده در سال-های اخیر دانشجویان حتی در جلسات سالانه شرکت نکنند". در رابطه با نحوه پاسخگویی کارشناسان بنیاد، یکی از پاسخگویان نقد خود را چنین بیان داشت "نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان در ارتباطات حضوری و تلفنی و پی‌گیری وضعیت درخواست‌ها، مناسب و محترمانه نیست و خیلی افتضاح می‌باشد. خانم‌ها متأسفانه دارای روابط عمومی پایین می‌باشند و هرگز نباید طوری صحبت کنند که افراد فکر کنند گدا هستند".

از سوال‌هایی که پژوهش به دنبال پاسخگویی به آن بود، بررسی میزان رضایت‌مندی مشمولان پشتیبانی‌های بنیاد از تسهیلات و فرایندهای اعطای تسهیلات بود. در این خصوص، در چند بخش نظرات مشمولان سنجیده شد. یافته‌ها حکایت از آن دارد که بنیاد در بسیاری موارد موفق عمل کرده و در برخی، از موفقیت کمتری برخوردار بوده است. مشمولان از نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص تسهیلات دانشجویی و مقررات آن، شاخص‌های شناسایی، سرعت شناسایی مشمولان و اعطای تسهیلات، و مشارکت دانشگاه در فرایند انتخاب مشمولان رضایت در حد کم داشتند. در رابطه با میزان مبلغ تسهیلات اعطایی رضایت نداشتند. این در حالی است که براساس پاسخ‌های دریافت شده، در رابطه با تنوع تسهیلات، بنیاد موفق عمل کرده است و مشمولان نسبت به تنوع تسهیلات دانشجویی رضایت در حد زیاد داشتند. علاوه بر این، در رابطه با نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان در ارتباطات حضوری و تلفنی و پی‌گیری وضعیت درخواست‌ها میزان رضایت در حد متوسط بود؛ اما در رابطه با کارشناسان و رابطان دانشگاه رضایت در حد کم بود. طالب‌زاده شوشتری و

خادمی اشکذری (۱۳۹۷) در مطالعه خود دریافتند از جمله مشکلاتی که توسط نخبگان مطرح شده، ماهیت و طولانی بودن پروسه دریافت تسهیلات بنیاد است.

از دیگر اهداف این مطالعه، بررسی میزان موفقیت بنیاد، از دیدگاه متقاضیان و مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بود. نتایج نشان داد که از دید مشمولان، تا حد متوسط در تحقق ویژگی‌های شیوه نامه تسهیلات دانشجویی بنیاد موفق بوده است، اما از نظر غیرمشمولان، بنیاد تا حد کم در تحقق ویژگی‌های شیوه نامه موفق بوده است و مشمولان رضایتی در این مورد نداشتند. در رابطه با موفقیت بنیاد در رسیدن به اهداف مورد نظر، نتایج نشان داد از دید مشمولان، بنیاد تا حدی در رسیدن به اهداف موفق بوده است. بیشترین میزان رضایت مربوط به هدایت دانشجویان صاحب استعداد برتر در زمینه‌های تخصصی فعالیت‌های علمی خود بوده است و پس از آن، پشتیبانی از فعالیت نخبگانی دانشجویی در سطح دانشگاه‌های کشور بوده است.

یکی از پاسخگویان در رابطه با سوال مطرح شده، چنین پاسخ داد: "به نظر من اینکه هدف بنیاد ملی نخبگان به حمایت از نخبه‌ها به هر شکلی تعریف شده غلط نیست ولی ناقص است. نباید فراموش کنیم که هدف غایی از این بنیاد باید بهبود وضعیت مملکت با کمک نخبگان باشد. بنابراین هر گونه حمایتی یا حتی تعریف نخبه باید در این راستا قرار بگیرد. نخبه‌ای که با مقالات متعدد معتبر و رتبه... به عنوان نخبه تعریف شده ولی با استفاده از همین عناوین پس از استفاده از حمایت‌های بنیاد مهاجرت کرده و برای همیشه این کشور رو پشت سر می‌گذارد به نظر من باید فرقی با کسی که این رتبه‌های علمی را در اختیار کشورش قرار می‌دهد داشته باشد".

در مباحث مدیریتی، یکی از عوامل مهم تعیین موفقیت سازمان‌ها و موسسات رضایت‌مندی مشتریان مطرح شده است. به دیگر سخن، تامین رضایت مشتری یکی از الزامات اساسی نظام‌های مدیریت کیفیت تعالی بیان شده است (حاتمی‌فر و همکاران، ۱۳۹۲). براین اساس، از جمله مواردی که نشانگر موفقیت بنیاد است، بررسی رضایت متقاضیان و مشمولان از پشتیبانی‌های بنیاد می‌باشد. از نظراتی که توسط دانشجویان در رابطه با نقاط قوت و ضعف پشتیبانی‌های بنیاد مطرح شد، عبارتند از: "فرایند جذب و پشتیبانی مناسب به نظر می‌رسد ولی فرایند نگهداری و بکارگیری مناسب نیست. بنیاد دانشجویان را شناسایی و در برهه‌ای از زمان از آنان پشتیبانی می‌کند؛ ولی در نهایت نگهداری، هدایت و بکارگیری به صورت مطلوبی انجام نمی‌گردد". دانشجوی دیگر، چنین بیان کرده است: "من بنیاد رو در حمایت از خودم ضعیف ارزیابی می‌کنم. من دانشجوی دکتری بودم ولی انصراف دادم. به محض انصراف، بنیاد من رو غیر پویا تلقی کرد که شایستگی حمایت رو نداره. بدون این که

دلیل انصراف من رو بدانند و برنامه رو برای ادامه مسیر علمی بدانند". نتایج نشان داد اکثر پاسخگویان، چه در گروه مشمول و غیر آن، آشنایی چندانی با اهداف بنیاد ملی نخبگان نداشتند. براین اساس، بنظر می‌رسد برخی از انتظارات این گروه و عدم نارضایتی از پشتیبانی‌ها و فعالیت‌های بنیاد ملی نخبگان، به علت ناآشنایی با اهداف این مرکز است. لذا، شایسته است تا با برگزاری جلسات، میزان آگاهی متقاضیان پشتیبانی دانشجویی بنیاد نسبت به آیین‌نامه‌ها، معیارهای شناسایی و فرایندها افزایش پیدا کند. در این خصوص، یکی از پیشنهادهایی که توسط یکی از پاسخگویان مطرح شد، چنین است "شایسته است خبر رسانی دقیق و بهتر صورت پذیرد". و دانشجوی دیگری چنین بیان داشت "سعی کنند با دانشجو تماس بگیرند و درست راهنمایی‌اش کنند و فقط نگویند برو سایت را بخوان و جلساتی جهت آشنایی با قوانین بنیاد نخبگان برگزار کنند و هر یک از مراحل را کاملا توضیح دهند".

یافته‌های مطالعه در خصوص دیگر هدف پژوهش که بررسی میزان اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بود نشان از آن داشت که از دیدگاه مشمولان، میزان اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان در حد متوسط است. بیشترین میزان اثرگذاری تسهیلات بر جدیت و پشتکار در تحصیل مشمولان بود و پس از آن، میزان اثرگذاری بر افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن (با توجه به شایستگی خود) و انگیزه برای تلاش بیش‌تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای بود. براین اساس، می‌توان چنین گفت، بنیاد ملی نخبگان و تسهیلات و حمایتی‌هایی که از مشمولان به عمل می‌آورد، بر ویژگی‌های روانشناختی مشمولان و تقویت حس خودباوری این گروه موثر است؛ که نقطه قوت و ارزشمندی فعالیت‌های بنیاد ملی نخبگان را روشن‌تر می‌کند. از جمله نظراتی که مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بیان داشتند می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: "ایجاد انگیزه میان دانشجویان در راستای بهبود عملکرد خود و داشتن سهمی به سزا در جهت پیشرفت این مرزوبوم"، "احساس مفید بودن و اهمیت دادن به دانشجوی پرتلاش و احساس دیده شدن زحمات"، و "حمایت و شناسایی استعدادهای برتر و تلاش برای ایجاد انگیزه در جهت رشد آنها که در عین حال افزایش دلبستگی و دغدغه‌مندی و انگیزه‌های نخبگان در قبال جامعه و مردم را در پی دارد". نظر یکی از پاسخگویان چنین است "حقیقتا به اعتقاد بنده حمایت‌های مختلف بنیاد باعث افزایش انگیزه در جهت رشد چند بعدی در جوانان شده است. و به نظر می‌رسد که نیروی موردنیاز کشور در وضعیت فعلی افراد متخصص و چند بعدی هستند که علاوه بر موفقیت در بعد آموزش در دو بعد پژوهش و کارآفرینی نیز صاحب نظر باشند".

دانشجوی دیگری چنین بیان داشت "مستقل از تمام تسهیلات و زحماتی که آن بنیاد می‌کشد بزرگترین نقطه قوت این است که دانشجویان برگزیده می‌بینند که یک نهاد داخلی آنها را می‌بیند، درک می‌کند، به تلاش‌های آنها و مفید بودنشان احترام می‌گذارد و برای پیشرفت آنها از جان و دل تلاش می‌کند". از نظر یکی دیگر از مشمولان "شناسایی افراد دارای انگیزه و پشتیبانی از افراد باعث دلگرمی دانشجو و قوت انگیزه برای دستیابی به محصولی پر منفعت برای کشور و امید به نگاه دولت به دانشجو تازه کار که باعث دلگرمی و انگیزه روحی وی می‌شود و در تعمیم نیازهای مالی برای اجرا طرح‌ها و ایده‌های دانشجو، قطعاً باعث افزایش پشتکار وی می‌شود". همانطور که از نظرات ارائه شده توسط مشمولان برمی‌آید پشتیبانی‌های بنیاد تاثیر مثبتی بر انگیزه بخشی مشمولان و ایجاد حس مفید بودن در این گروه دارد.

یکی دیگر از اهداف این مطالعه، شناخت انتظارات متقاضیان دریافت پشتیبانی‌های دانشجویی از بنیاد ملی نخبگان بود. همانطور که در یافته‌ها مشاهده می‌شود، بسیاری از موارد همانطور که در نقاط قوت ذکر شده، در نقاط ضعف نیز مطرح شده است. از این رو، می‌توان پشتیبانی‌ها و ارائه تسهیلات دانشجویی را مانند تیغ دولبه‌ای در نظر گرفت که اگر به‌طور مناسب صورت نگیرد، نارضایتی و نقدهای گروه هدف را در پی خواهد داشت. به‌منظور تلاش برای ارتقای سطح رضایتمندی متقاضیان و مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد، شایسته است نسبت به انتظارات و توقعات این گروه اطلاع داشت. پاسخگویان انتظارات چندگانه‌ای را مطرح کردند که گستره انتظارات دامنه‌ای از اطلاع‌رسانی و معیارهای شناسایی و انتخاب مشمولان تا تسهیلات پرداختی و آینده شغلی مشمولان را دربر می‌گرفت. انتظارات و پیشنهادهای ارائه شده توسط پاسخگویان را می‌توان در پنج طبقه کلی شامل: پیشنهادهای مربوط به فرایندها و معیارهای انتخاب، اشتغال و آینده شغلی، جوایز و تسهیلات، اطلاع‌رسانی، و ارتباطات دسته‌بندی کرد. دسته‌بندی پیشنهادهای همراه کدهای اختصاص یافته در جدول زیر نشان داده شده است.

پیشنهادی مرتبط با فرایندها و معیارهای	بازنگری معیارها و افزودن معیارهای مناسب تر
انتخاب	حذف لزوم ثبت نام مجدد و بررسی سالیانه
	برگزاری جلساتی با دانشجویان در مورد شناسایی مشمولان، تایید مدارک، و معیارهای پذیرش
	سرعت بخشی به اعلام نتایج
	بازنگری واسطه قرار دادن دانشگاه یا استاد در فرایندهای شناسایی و اعطای تسهیلات
پیشنهادی مرتبط با اشتغال و آینده شغلی	ارتباط عمیق تر با ارگان‌ها برای مساعدت در انتخاب نخبگان
	حمایت از اشتغال، کار آفرینی و جذب هیات علمی پس از فراغت از تحصیل

<p>پشتیبانی از دانشجویان تحت پوشش برای تسهیل استخدام جدیت بیشتر در ارائه آموزشهای مربوط به کارآفرینی و کسب و کار</p>	<p>پیشنهادهای مرتبط با جوایز و تسهیلات</p>
<p>تداوم بهره‌مندی از امکانات در صورت انتخاب بیش از یک دوره تناسب حمایت‌ها با وضعیت جاری اقتصادی کشور تنوع بخشی بیشتر به تسهیلات افزایش مبلغ تسهیلات سرعت بخشی در پرداخت‌ها اعطای وام کم بهره تجدیدنظر در طرح شهید احمدی روشن عدم کاهش سقف تسهیلات به موازات بیشتر شدن نخبگان تسهیلات سربازی آقایان</p>	
<p>اطلاع‌رسانی اطلاعیه‌ها از طریق پیامک پاسخگویی دقیق بهبود سامانه الکترونیکی اطلاع‌رسانی امتیاز افراد شفافیت و پاسخگویی آگاه‌سازی دانشجویان در مورد بنیاد و اهداف آن</p>	<p>پیشنهادهای مرتبط با اطلاع‌رسانی</p>
<p>حفظ احترام بیشتر نخبگان دقت در به‌کارگیری کارشناسان بنیاد ارتباط مستمر و پیگیری اوضاع اعضای بنیاد فراهم کردن امکان ارتباط مستقیم با کارشناسان تجدید گردهمایی‌های بنیاد</p>	<p>پیشنهادهای مرتبط با ارتباطات</p>

براساس نتایج به‌دست آمده از مطالعه و انتظارات ارایه شده توسط پاسخگویان، بایسته است تا به هر یک از موارد مطرح شده در گروه‌های پنج‌گانه پیشنهادها توجه کافی مبذول داشت؛ چرا که بهبود هر یک از نقاط ضعف که به ارایه پیشنهادی منتج شده است، سبب می‌شود تا رضایت جامعه هدف بنیاد تا حد قابل توجهی ارتقا یابد و موفقیت بنیاد را در رسیدن به اهداف مدنظر دوچندان کند. از جمله نکات قابل ذکر اینست که، هرچند پشتیبانی‌های ارزشمند و قابل توجهی توسط بنیاد ملی نخبگان از دانشجویان مستعد صورت می‌گیرد، اما بایسته است تا این نوع پشتیبانی‌ها و اعطای تسهیلات به‌صورت هدفمندتری صورت گیرد. به‌عنوان مثال، تمهیدی اندیشیده شود تا مشمولان بتوانند با ارایه پروژه‌های پژوهشی کاربردی و در حوزه‌های اولویت‌دار کشور از

حمایت در خور و مناسب برخوردار شوند. این امر، سبب می‌شود که انگیزه استعداد‌های برتر و نخبگان در جهت فعالیت و حل مسایل کشور بیشتر شده و کمتر شاهد فرار مغزها باشیم؛ چرا که مهاجرت نخبگان و استعداد‌های برتر به فقدان عظیم سرمایه‌های انسانی منجر می‌شود. در نهایت، امید است یافته‌های این پژوهش تصویری کامل از نظرات جامعه هدف را پیش‌روی مسئولان و تصمیم‌گیران قرار دهد و در بازبینی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان موثر واقع گردد.

فهرست منابع

- اخوان علوی، ح.، الوانی، م.، حسینی فرد، م. و بیات، ط. (۱۳۹۳). بررسی و تحلیل برنامه‌های بنیاد ملی نخبگان در حوزه‌های شناخت و جذب، حمایت و پشتیبانی استعداد‌های برتر و نخبگان. مدیریت در دانشگاه اسلامی، سال سوم، شماره ۱، ص ۷۰-۴۱.
- امینی، م.ع. (۱۳۹۴). گزارش اعطای جایزه‌های تحصیلی بنیاد ملی نخبگان به دانشجویان برتر کشور در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت بنیاد ملی نخبگان.
- بلندهمتان، کیوان و محمدی، شیرکوه (۱۳۹۴). چرایی خودداری نخبگان از مهاجرت بازنمایی هویت استادی. راهبرد فرهنگ، ۸(۳۱)، ۱۵۳-۱۲۷.
- بنیاد ملی نخبگان (۱۳۹۲). آشنایی با ضوابط و آیین‌نامه‌های بنیاد ملی نخبگان. مرکز روابط عمومی و اطلاع-رسانی بنیاد ملی نخبگان.
- بنیاد ملی نخبگان (۱۳۹۴). راجا (راهنمای اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر)، ویژه بنیادهای نخبگانی استانی. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت بنیاد ملی نخبگان.
- بنیاد ملی نخبگان (۱۳۹۷). راهنمای اعطای جایزه‌های تحصیلی بنیاد ملی نخبگان در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷. ویژه بنیادهای نخبگان استانی و دانشگاه‌ها. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت بنیاد ملی نخبگان.
- پورآتشی، م. (۱۳۹۷). شناسایی و حمایت از استعداد‌های برتر و نخبه در کشورهای دنیا و ایران. موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- سند چشم انداز ایران ۱۴۰۴.
- سند راهبردی کشور در امور نخبگان. (۱۳۹۱). شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- سند نقشه جامع علمی کشور.
- شهریاری پور، ر.، امین بیدختی، ع.ا.، محمدی فر، م.ع. و کیانی، ک. (۱۳۹۵). پیش بینی گرایش به مهاجرت دانشجویان نخبه از کشور براساس تاثیر میزان رضایت و نگرش آنان نسبت به تصویر و جو دانشگاه (مطالعه موردی: دانشگاه سمنان). فصلنامه آموزش عالی ایران، سال هشتم، شماره ۳، ص ۴۹-۲۶.

طالب زاده شوشتری، ل. و خادمی اشکذری، م. (۱۳۹۷). مدیریت بهینه منابع انسانی نخبه با بررسی نیازها، موانع و مشکلات و راهکارهای پیشنهادی از دیدگاه خود آنها. فصلنامه پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی، سال دهم، شماره ۳، ص ۱۰۰-۷۵.

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت بنیاد ملی نخبگان. (۱۳۹۶). گزارش‌نامه جایزه‌های تحصیلی بنیاد ملی نخبگان در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴. تهران: ریاست جمهوری، معاونت علمی و فناوری.

منتظر، غ.، ناظمی، ا. و موسوی نسب، م. (۱۳۹۱). پیامدهای بازاندیشی در مفهوم نخبگی. سیاست علم و فناوری، ۱۸، ۲۶-۱۷.

Abeysekera, I. (۲۰۰۸). Researching gifted and talented in tertiary education: Issues and directions. Paper presented at the Australian Association for Research in Education International Education Research Conference, Brisbane, Australia.

McCarthy, C.R. (۱۹۹۹). Dual enrollment programs: Legislation helps high school students enroll in college courses. *Journal of Secondary Gifted Education*, ۱۱, ۲۴-۳۳.